Madeleine **Davidsohn**

proză scurtă

Autobuzul de Noapte

IDEEA EUROPEANĂ

Madeleine Davidsohn

Autobuzul de noapte

IDEEA EUROPEANĂ
2017

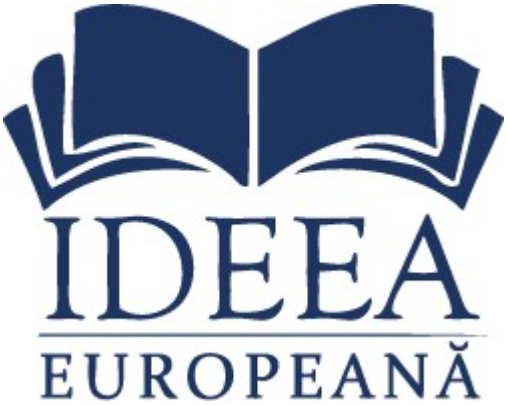

Colecția: Proză scurtă

Lector: Violeta Dumitru
Tehnoredactor: Carmen Dumitrescu
Coperta: Florin Afloarei

Editura Ideea Europeană
OP-22, CP-113, Sector 1, București,
Cod 014780, România
Tel/Fax: 4021-2125692; 4021-3106618
E-mail: office@europressgroup.ro
http://www.europressgroup.ro

ISBN ePUB: 978-606-594-552-4
ISBN PDF: 978-606-594-551-7
ISBN Print: 978-606-594-515-9

Copyright © 2017 Ideea Europeană

Parteneri:
www.librariapentrutoti.ro
www.bibliotecaeuropeana.ro
www.contemporanul.ro
www.europressgroup.ro

Această carte în format digital (e-book) este protejată prin copyright și este destinată exclusiv utilizării ei în scop privat pe dispozitivul de citire pe care a fost descărcată. Orice altă utilizare, incluzând împrumutul sau schimbul, reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea, închirierea, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informației, altele decât cele pe care a fost descărcată, revânzarea sau comercializarea sub orice formă, precum și alte fapte similare

săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului
reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății
intelectuale și se pedepsește penal și/sau civil în conformitate cu
legile în vigoare

Lectura digitală protejează mediul

Versiune digitală realizată de elefant.ro

Născută în România, Madeleine Davidsohn a absolvit Facultatea de Medicină și Farmacie, secția stomatologie, Iași. A lucrat ca medic stomatolog la Moinești. În anul 1973 emigrează în Israel, stabilindu-se la Haifa, oraș în care locuiește și astăzi.

Colaborează cu importante reviste din țară și din străinătate: *Contemporanul*, *Convorbiri Literare*, *Plai Străbun*, reviste din Israel, Canada, Australia.

Premii: Premiul „Ianculovici“ (Fundația Culturală Haim și Sara Ianculovici), Premiul Ministerului Culturii și Cultelor, Direcția pentru Cultură, Culte și Patrimoniu Cultural Național Suceava (revista Agero, Stuttgart), Premiul Festivalului Național de Poezie „Nicolae Labiș“, Premiul „Mihail Sadoveanu“ pentru Proză în cadrul ediției a XV-a a Salonului Internațional de Carte Românească 2006, Diplomă de Excelență pentru Omul Anului 2010, Centrul Cultural Israeliano Român din Tel Aviv, Titlul de Poetă a Iașilor la Festivalul Internațional de poezie, Iași, ediția a III-a.

De același autor au mai apărut:
- Intrare liberă - versuri
- Întinde mâna zilei care vine - proză scurtă
- Al cincilea anotimp - proză scurtă
- Femeile nopții - roman
- Paradisul rătăciților - roman
- Amuleta și alte stranii povestiri - proză scurtă
- Numărătoare inversă - roman
- Învață-mă să trăiesc - roman
- Pagini aduse de vânt - proză scurtă
- O înghețată cu gust amar - roman
- Floare de nisip - versuri

AUTOBUZUL DE NOAPTE

Ușile batante ale barului s-au legănat multă vreme după ce Claudia, furioasă, le-a împins cu un gest brusc și a părăsit localul… Nu era prima oară când se certa cu Alex, dar asemenea vorbe grele nu-și amintea să-și fi aruncat vreodată unul celuilalt. Și, când te gândești că peste două luni este programată nunta.

Ar mai fi oare timp să se răzgândească?

Băuse toată seara mai mult de necaz decât de plăcere. Într-un gest repezit a golit paharul și-a ieșit fără să-și întoarcă privirea.

— „La dracu!“, a strigat cu voce tare, deși nu era nimeni s-o audă și a strivit sub tocul pantofului țigara pe care tocmai o aprinsese. „La dracu!“

Strada era pustie. Câte o mașină trecea în viteză când și când sfâșiind liniștea nopții. Dintr-odată un zgomot de pași s-a auzit clar chiar în spatele ei. Speriată, Claudia a grăbit mersul. Acum, aproape alerga, dar pașii se apropiau din ce în ce mai mult. Inima îi bătea nebună, teama o strângea de gât.

Cu acel curaj pe care ți-l dă numai frica, fata s-a oprit în mijlocul drumului și s-a întors brusc. Surprins, omul s-a oprit și el. Era un bărbat înalt, bine făcut, cu alură de sportiv. Trăsăturile feței i se distingeau cu greu în lumina palidă, însă pentru Claudia avea prea puțină importanță cum arăta omul. Încercând să-și stăpânească tremurul vocii, i s-a adresat cu îndrăzneală:

— Domnule! nu știu ce dorești de la mine, dar țin să te avertizez. Dacă intenționezi să mă jefuiești, abia de am în buzunar câteva monede. Dacă vrei să mă violezi… am să mușc, am să zgârii și am să urlu ca o fiară turbată. Ești liber să alegi.

Bărbatul o așteptă să-și termine tirada.

— Draga mea, sunt eu, Theodor. Nu se poate să nu mă recunoști.

Claudia l-a privit nedumerită, dar până să înțeleagă ce-i spune, o mașină ivită de niciunde pe trotuar, chiar lângă ei, luă pe capotă într-o secundă trupul bărbatului, în timp ce pe fată o proiectă cu putere în peretele unei clădiri apropiate. Apoi, fără să încetinească, bolidul își continuă vertiginos cursa.

Întinzând mâna în mod instinctiv pentru a-și amortiza căderea, Claudia se rezemă de zid, încercă să-și regăsească ritmul respirației. Se străduia să se ridice în picioare, dar ele refuzau s-o asculte.

Nu conștientiză accidentul, nici lovitura pe care o primise. Căzu ca un bolovan, pierzându-și cunoștința.

S-a trezit buimacă abia când mijeau zorile. Sleită de puteri se ridică sprijinindu-se de perete. Privi în jur încercând să realizeze unde se găsește. Geanta zăcea la picioarele ei cu obiectele împrăștiate pe jos. Printre ele, o cheie. Parcă n-ar fi fost a ei. De obicei le ținea pe toate înșirate pe un inel, să nu le rătăcească. Dar nu și pe aceasta. Era o cheie cu totul și cu totul ieșită din comun, strălucitoare de parcă era luminată dinăuntru, imposibil să o rătăcești printre celelalte lucruri din poșetă. Claudia o luă în mână, o cercetă cu luare-aminte. Ce căuta acolo? S-o fi desprins în cădere de pe inel? De fapt, îi amintea vag de ceva cunoscut, dar în starea în care se afla, imposibil să-și amintească. Bănuitoare, totuși îi dădu drumul în poșetă. Logica spunea că de vreme ce se află acolo, îi aparține.

Corpul o durea de parcă ar fi fost bătută. Mâinile, picioarele, dar mai ales capul. Era slăbită, amețeala îi înnegura privirea.

Un autobuz complet gol, pornit în prima lui cursă în acea dimineață se opri în stație. Pe fundal literele străluceau ca focul „AUTOBUZ DE

NOAPTE“. Claudia a urcat fără șovăială. Așezată pe scaunul din spatele cabinei șoferului, încerca să se dezmeticească. Dar memoria revenea cu încetinitorul, frânturi, slide-uri, fără continuitate.

Barul, cearta… sticla de tărie pe jumătate golită.

Deci asta era. S-a îmbătat.

Ceva mai liniștită, fata a hotărât să coboare la prima stație. Mersul pe jos îi va face bine, s-a gândit ea.

Ziua era strălucitoare, soarele generos. Cețurile dimineții se ridicau ca niște voaluri dantelate. Un peisaj bucolic, liniștitor.

A coborât sub reclama unor tenișI uriași ce acopereau întreg peretele de plexiglas al stației. Strada îi părea necunoscută. Blocurile, beton și sticlă, erau separate de spații verzi înguste cât să le treci cu piciorul. Un câine începu să latre din balconul unui apartament, iar o pisică o zbughi speriată printre tufele de bugonvilie și iasomie care înconjurau blocul, în momentul când ea trecu prin apropiere. Claudia înainta fără grabă. Ajunsă în capăt, coti într-o stradă alăturată. Acolo, o senzație ciudată o opri în loc. Parcă mai văzuse locul acela. Mai fusese aici cândva… cu cineva… Mai fusese aici, dar gândurile nu se concretizau și nu reușea de fel să-și amintească.

O femeie trecu cu găleata de gunoi plină cu resturi menajere. Auzise bine zgomotul tocurilor ei și o neliniște ciudată i se strecură în suflet.

Femeia o privi la rândul ei, mirată de ora prea matinală pentru plimbare, dar își văzu de treabă și dispăru în cușeta cu tomberoane.

Numai când gospodina, cu căldarea goală, de astă dată a depășit-o în sens invers și zgomotul tocurilor ei s-a repetat, Claudia a simțit că spaima o paralizează. Acum își amintea zgomotul, pașii aceia răsunând în noapte, pașii lui…

Ar fi vrut să țipe, însă niciun sunet nu ieși din gura fetei. Țipătul rămase mut, prins ca într-o

capcană și pentru a doua oară, Claudia își pierdu cunoștința.

Se trezi la spital, într-o stare de buimăceală totală, dar imediat durerile o readuseră la realitate. Salonul alb, tubul de perfuzie și aparatele medicale care licăreau cu ochii lor roșii și verzi în penumbra camerei nu-i lăsară nicio urmă de îndoială. Era la spital, de fapt cel mai sigur loc pentru starea în care se găsea.

O soră tânără, sprintenă și surâzătoare intră în salon zâmbindu-i încurajator:

— Oh! În sfârșit ți-ai revenit. De două zile ne străduim să te aducem în simțiri.

Noroc de actele pe care le aveai în poșetă și de logodnicul dumitale, care a venit să te viziteze. Altfel nici că am fi știut cu cine avem onoarea. De fapt nici el nu ne-a dat prea multe lămuriri, dar ți-a lăsat o scrisoare. O aduc imediat. Și o să-l anunț pe doctor că te-ai trezit.

Ai avut mult noroc, domnișoară, că ai ieșit cu bine din acest accident, dar și pentru că logodnicul dumitale e un om de treabă. Te iubește. Trebuia să-l vezi cât de înspăimântat a fost când a ajuns aici, la noi. Numai cu greu l-a liniștit medicul că nu e grav, și, în câteva zile, o să poți părăsi spitalul.

Claudia o privea pe tânăra soră atât de vorbăreață și, datorită cuvintelor ei încurajatoare, a simțit că tensiunea începe să-i slăbească.

Anunțat de soră, doctorul a intrat imediat în salon. Era un bărbat de vârstă mijlocie, lat în umeri, oacheș, cu fața alungită din pricina cheliei care-i dezvelea fruntea.

După ce a convins-o că șocul suferit este cu siguranță motivul pierderii memoriei, doctorul a decis să-i administreze un somnifer.

— Odihna îți va face bine, a asigurat-o el. Va diminua tensiunea. Amnezia e o stare temporară, crede-mă. Vei vedea cum lucrurile se limpezesc dacă le dai răgazul necesar. Ai să-ți amintești totul,

poate chiar situații pe care le-ai fi dorit uitate, a zâmbit strengărește.

Visa. Ori poate nu?

Era pe stradă. Pe strada ei, dar alta… și, în mod bizar, strada nu semăna cu cea pe care o cunoștea. Totuși… era strada ei. Iată castanul spintecat de fulger, despre care i-a povestit bunica, cum s-a aprins ca o torță în timpul ploii celei mari, de-au zis oamenii că e potopul lui Noe. De atunci a rămas copacul cu lemnul ars, dar frunzișul îi renăștea în fiecare an. Numai fructe n-a mai dat niciodată. Ei și? Erau destui alți castani pe aleea lor. La începutul fiecărei toamne, Claudia își umplea buzunarele uniformei, când venea de la școală. Desigur, asta era strada ei și…

S-a trezit brusc din somn, cu senzația că cineva o urmărește, că se apropie din ce în ce mai mult, până ce zgomotul acelor pași îi asurzi timpanele.

Sora se apropie de patul ei și puse o farfurie cu mâncare pe noptieră.

— Bine că te-ai trezit. O supă caldă o să-ți prindă bine.

La spitalul nostru, bucătarul e excelent. A luat și un premiu la un concurs de bucătari-șef.

Claudia o asculta absentă, încă obsedată de vis.

Scrisoarea lui Alex era tot acolo, nedesfăcută. Bănuia ce i-ar fi putut scrie. Știa că se scuză pentru cearta lor, pentru cuvintele aruncate la mânie… Poate se roagă de iertare și face promisiuni ori jurăminte.

Dar Claudia nu era împăcată. Alex ar fi trebuit să fie lângă ea. Acolo era locul lui, de viitor soț. Atunci nu s-ar fi întâmplat nimic. Atunci n-ar mai fi fost singură în noapte și nu s-ar găsi acum în această situație.

Bău supa care, într-adevăr, era foarte gustoasă, ori ea, foarte flămândă și pentru prima oară se uită cu atenție în jur.

Salonul în care se afla era o cameră mare, confortabilă, cu ferestre înalte, cuprinzând aproape

întreg peretele. Soarele stătea să apună. Luminile orașului se aprindeau pe rând. În scurtă vreme, cerul se întunecă înghițind culorile asfințitului.

Doctorul, altul decât cel de dimineață, se opri lângă patul Claudiei.

Era un stagiar, băiat tânăr, lung și slab ca o prăjină, care-și tot împingea ochelarii pe nas cu un gest automat.

— Trebuie să completez lacunele foii de observație, spuse ca și cum și-ar fi cerut scuze că o deranjează. Poate între timp v-ați amintit câteva amănunte de din noaptea accidentului. Deși nu-i foarte grav, aveți două coaste fisurate în partea stângă, acolo unde sunt și vânătăile de pe braț și picior.

— Dar pe mine mă doare tot corpul și mai ales capul, a suspinat Claudia.

— Nici nu e de mirare. La cap există o plagă adâncă în apropierea cefei. De aici probabil amnezia. Putea fi o rană fatală. Ați avut noroc. Rezultatul analizelor, la fel ca și restul testelor efectuate, arată că totul e în ordine. Odihna și timpul vor fi chiar mai eficiente decât medicamentele.

— Doctore! Îl opri fata cu un ton supărat. Mă bucur de toate asigurările pe care mi le-ați oferit în privința viitorului, dar eu vă întreb ce fac acum și, mai ales, cât o să dureze această stare de confuzie…

— Trebuie să vă înarmați cu răbdare. Medicul se străduia să-i explice, folosea o mulțime de termeni medicali, vorbea și iar vorbea… și tocmai când Claudia se întreba cât va mai dura vorbăria lui și când în sfârșit o va lăsa în pace, dintr-odată, la fel ca la un spectacol după ce cortina se trage în lături, imaginile episodului din noaptea precedentă începură să defileze prin fața ochilor ei.

Acum, cu mintea deosebit de clară, își amintea chiar și detaliile, fără greș. Respiră adânc încercând să-și ascundă emoția. Nu lăsă să se vadă

nimic, ba dimpotrivă, continuă dialogul cu doctorul, iar după câteva minute, îl concedie cu un suspin prefăcut de oboseală și durere.

Știa ce are de făcut.

Imediat ce luminile s-au stins în saloane, imediat ce zgomotele și mișcarea au încetat pe coridoarele spitalului, Claudia s-a strecurat afară din așternut. Pe întuneric și-a scos lucrurile din dulap și cu pași de pisică a traversat holul. Nu a întâlnit în drumul ei nici țipenie. Ușa de la intrarea în spital era deschisă, astfel în mai puțin de un minut fata era în stradă.

Dar, odată ajunsă afară, Claudia a încremenit. Nimerise într-o altă lume.

Șoseaua se ondula după pașii ei, o bandă mișcătoare, la fel ca valurile mării, urca și cobora sărind peste denivelări, contorsionându-se în serpentine uluitoare. Mașinile zburau pe autostradă sau deasupra ei cu o viteză de nedescris. Pe pământ, dar prin aer, treceau tot felul de vehicule greu de imaginat, cu forme și culori ciudate, pe care le întâlneai doar în filmele științifico-fantastice, file care ei nu-i plăceau și la care nu se uita niciodată.

Se temea să înainteze, să facă vreun pas, se temea să se desprindă de clanța ușii, pe care o strângea cu ambele mâini.

Aproape imediat, autobuzul s-a oprit chiar lângă ea. De necrezut cum străluceau cifrele în întuneric. Parcă ardeau.

AUTOBUZUL DE NOAPTE era gol și acum. Claudia s-a urcat sigură, de parcă lucrul ar fi fost de la sine înțeles, se așeză tot pe scaunul din spatele cabinei șoferului, în timp ce mașina aluneca în noapte. Numai atunci când autobuzul s-a oprit, fata a coborât fără ezitare. Se afla exact pe aceeași stradă unde ajunsese și în zorii zilei. Dar ce schimbare uluitoare…

Blocurile erau acum spiralate, forme atât de extravagante, încât te întrebai dacă cineva ar putea

locui în astfel de apartamente. Cu dimensiuni uriașe, se înălțau spre cer parcă străduindu-se să-l depășească.

Copacii transparenți ca sticla lăsau la vedere prin trunchiurile lor circulația sevei, o rețea verde încâlcită, contorsionată în toate direcțiile.

Iluminarea feerică a locului părea că vine de peste tot, sau de niciunde, fiindcă nicăieri nu se vedea vreun bec sau o altă sursă de lumină.

Imediat a zărit-o pe femeia cu găleata de gunoi. Aceasta a depășit-o îndreptându-se către tomberoane, de parcă întreg tabloul nu era altceva decât o repetiție a aceleiași dimineți, doar că în alt timp, în altă dimensiune.

De data aceasta, Claudia a înțeles că trebuie să se țină după femeia care ținea găleata. A trecut de cotul străzii, când o alee îngustă i s-a deschis dinainte și tot atunci a apărut și casa. Acum a priceput și rostul cheii din poșetă. Trebuia numai să descuie ușa ca să intre… acolo unde ea și Theodor petrecuseră împreună cele mai minunate clipe.

Ah! Cum a putut uita?

Theodor avea dreptate. Să uiți îmbrățișările, săruturile, atunci când nu exista nimic altceva decât captivitatea brațelor lui, a buzelor lui, a gambelor lui strânse în jurul ei ca o centură? Să uiți atâta fericire?

Claudia a descuiat ușa fără șovăială.

Mai întâi o înconjurară tăcerea și întunericul, dar imediat a zărit o geană de lumină venind dinspre dormitor.

Fără îndoială, Theodor o aștepta. Fata se grăbi într-acolo și… din senin, fără de veste, o ploaie de pumni se abătu asupra ei, o izbiră în piept și în față. Mâinile acelea o scuturau fără milă, cu disperare.

— Tu mi-ai ucis fiul. Tu și numai tu. I-am spus că-l vei duce la pierzanie, i-am spus că nu faci parte din lumea noastră, că nu e posibilă nicio

legătură între voi doi. N-a vrut să mă asculte. N-a avut urechi decât pentru șoaptele tale, pentru privirea ta albastră, pentru buzele tale roșii, pentru trupul tău, care spunea că are mai multă viață și căldură decât toată lumea în care trăim noi.

Tu și numai tu ești vinovată de acel accident stupid care mi l-a răpit pentru totdeauna. De ce el a trebuit să moară, în vreme ce tu n-ai pățit nimic? De ce această nedreptate? Răspunde-mi, de ce?

Gemetele ei, cuvintele de ură, de disperare ale mamei o străpungeau ca o tortură.

— Pleacă! Pleacă din lumea noastră, piază rea!

Claudia privea înfiorată, îngrozită, mută, în timp ce mama lui Theodor își frângea mâinile, clocotind de furie și durere.

Scena accidentului se derulă înaintea ochilor Claudiei ca și cum ar fi asistat la ea a doua oară. Văzu trupul atârnând pe capotă și dintr-odată începu să plângă cu suspine, un plâns amarnic, de nestăvilit.

În acel moment, mama își stăvili șuvoiul insultelor, întinse mâinile spre obrajii ei cu nemăsurată tandrețe și-i culese lacrimile fierbinți. În palmele ei, picăturile se transformară pe dată în mici cristale de gheață.

O grimasă de durere infinită se întipări pe fața ei albă ca marmura.

Iartă-mă. N-am vrut să te sperii. El te iubea atât de mult.

După ce te-a întâlnit, Theodor a devenit altul. Nu-l mai recunoșteam. Nu mai era fiul meu. Îl simțeam străin, departe… Dar acum înțeleg.

Era speriat să nu te piardă. Să nu dispari cumva din viața lui tot așa de brusc cum ai apărut.

Spune-mi, cum ai ajuns aici? Cine te-a chemat?

Theodor a avut dreptate… Cum să te împotrivești acestei puteri care emana din ființa Claudiei, fie și numai din lacrimile mărunte ce-i picurau din ochi. Niciodată nu mai văzuse așa ceva.

Cu o tristețe infinită în ochi, mama o urmări pe fata care ieșea pe ușă.

— Să nu te mai întorci niciodată…

Să nu te mai întorci niciodată, repetă cu glasul abia șoptit.

Afară, luminile dispăruseră. Întunericul era deplin, o pătură groasă, umedă, rece. Autobuzul o aștepta în stație și Claudia se așeză cu încetineală pe locul gol din spatele cușetei șoferului.

BINECUVÂNTAREA

Ziua de lucru era pe sfârșite. Zi lungă și încărcată. M-am uitat pe fereastră. Afară era întuneric.

— Încă un sfert de oră, mi-am spus, obosită, privind la cadranul ceasului.

Terminasem consultațiile. Lista cu programări era goală, dar în momentul în care am început să-mi fac ordine pe birou, s-au auzit bătăi în ușă.

Oricine ar fi fost, eram hotărâtă să-l refuz. Dar înainte de a apuca să-mi pun în practică ideea, o femeie tânără, cu paltonul descheiat și fularul atârnat pe gâtul subțire a dat buzna în cabinet. Șuvițe de păr rebele i se răsuceau pe frunte, pentru care motiv își scutura mereu capul, asemeni unui mânz. Femeia strângea în brațe un băiețel de vreo 2-3 ani, înfofolit ca un colet gata de expediere.

— Ce noroc am că mai sunteți aici. Încă o noapte singură cu el, a arătat spre copil, m-ar fi dat gata. Soțul meu e concentrat, a terminat scurt explicațiile.

M-am uitat la figura ei de fetiță speriată și, hotărârea mea eroică, de-a nu mai primi pe nimeni în cabinet, s-a topit. Dar în tonul meu a răzbătut nemulțumirea.

— Nu ai programare!

— Adevărat, femeia a aprobat cu un zâmbet vinovat. N-am crezut că e cazul să vă deranjez, poate e doar un fleac, dar copilul are febră mare. Plânge fără oprire și nu poate fi lăsat din brațe. Nu mai am putere. Mi-e și frică, de asta am venit. M-am hotărât în ultimul moment. Să nu credeți că sunt o exagerată, dar cu spaima nu te poți lupta… Din pricina mamei… a adăugat și a lăsat fraza în suspensie.

I-am luat băiețelul din brațe l-am așezat pe pat. Copilul mă privea apatic.

Nu mai plângea, se lăsa manevrat fără să opună rezistență.

— În mod obișnuit e un copil activ, nu stă o clipă locului, mi-a explicat mama. Tocmai de aceea am intrat în panică.

— E în ordine, am liniștit-o. Nu e grav. În curând se va simți mult mai bine. O să-i prescriu acamol și un sirop calmant. Asta o să-l liniștească.

Totuși, dacă și mâine are febră mare, revino. Vom face atunci și câteva analize.

Femeia a zâmbit ușurată.

— Poate n-o să fie nevoie, a spus și ochii i s-au luminat.

Cu bluza, gen cămașă bărbătească, descheiată la gât și cu pantalonul jeans strâns pe talie, părea mai curând băiat. Își datora farmecul tinereții și ochilor limpezi, verzi ca prunele din dulceața bunicii mele.

Văzând că o studiez, m-a întrebat curioasă.

— Recunoașteți trăsăturile mamei? Toată lumea spune că semănăm.

Am privit-o nedumerită.

— Eu o cunosc pe mama dumitale?

— Nu știu precis. Dar sunteți din același orășel, Ori mama îmi povestea că în târgurile mici din România evreii se cunoșteau între ei. Mama a cunoscut-o bine pe bunica dumitale.

„Du-te la doctoriță, m-a sfătuit, spune-i că suntem din același oraș. O să te primească. Nu fiecare ajunge medic numai fiindcă a terminat o Universitate. Trebuie să ai și inimă.“

De-aceea am venit…

Am recunoscut în sinea mea că mama fetei avea dreptate. Cum Doamne să trimiți acasă un copil bolnav, fără să-l consulți?

Și, fiindcă tot mai avem ceva timp, am rugat-o să-mi povestească despre familia ei, poate într-adevăr mi-o aminteam.

Fata nu s-a lăsat rugată, ba dimpotrivă. Eu cred că abia aștepta să-mi spună toată istoria.

— Spaimele mele în legătură cu Nir și mi-a arătat băiețașul care între timp adormise în brațele ei, se datorează unor întâmplări cam ciudate din viața mamei, și-a început vorba.

Trei copii a îngropat biata de ea, unul după altul, în primii ani de căsătorie.

— Îmi pare rău să aud de asemenea necazuri. Este cu adevărat traumatic. Însă de atunci Medicina a făcut progrese enorme. Mai ales în Israel.

— Aveți fără îndoială dreptate, a recunoscut tânăra femeie. Ciudat numai că eu și fratele meu geamăn, care ne-am născut tot în România, imediat după șirul nenorocirilor de care v-am vorbit, tocmai noi, atât de mici și de slabi, am supraviețuit. Mama ne povestea că era bolnavă de spaimă, numai când ne privea. „Două pisici, nu alta.“ Ne învelea cu vată pe sub hăinuțe, ca să nu răcim. Dar tata i-a spus să nu se teamă, că aceștia, adică noi doi, suntem copii binecuvântați.

Iertați-mă că vorbesc vrute și nevrute, iar dumneata trebuie să pleci acasă.

— Nu-i nicio grabă. Mai am timp și chiar m-ai făcut curioasă. Vreau să cunosc povestea până la capăt și sensul binecuvântării de care ai pomenit.

— Nu știu amănunte. Părinții ne-au spus doar atât, că am fost binecuvântați și astfel s-a stins blestemul. Cică Rabinul le-a dat un sfat bun… Pe vremea aceea mergeai la Rabin în loc de psiholog, a zâmbit stingherită.

Un moment mai târziu, sub fereastra cabinetului meu, am auzit claxonul mașinii noastre. Era Tibi, soțul meu, care mă anunța că așteaptă.

Am ieșit amândouă împreună. Eu am urcat în mașina noastră, iar tânăra s-a pierdut în noapte cu povestea ei cu tot.

Dacă se va întoarce a doua zi, m-am gândit, o s-o întreb mai multe. Doar zicea că s-ar putea să-i

cunosc familia.

Însă povestea ei mă obseda. O amintire vagă se străduia să iasă la lumină și nu-mi dădea pace.

— Ce ai? m-a întrebat Tibi, ce-i cu tine? Ești foarte tăcută.

— Încerc să-mi amintesc ceva și nu pot.

Și dintr-odată, amintirea s-a clarificat, de parcă o cortină s-ar fi tras în lături aducând scena și actorii ei în plină lumină a rampei.

Mi-am revăzut fetița de numai 7-8 ani, în casa bunicii mele pe care o îndrăgeam atât. „Buni“, cum o numeam eu. În salonul ei se găsea o sobă mare de teracotă înaltă până în tavan. În spatele ei, o talpă scundă de zid, despărțea soba de perete. Aceea era împărăția celor trei pisici ale bunicii mele și, bineînțeles, ascunzătoarea mea. De acolo puteam privi și auzi nestingherită, tot ce se petrecea în jur, fără ca nimeni să bage de seamă. Ore întregi mă jucam cu mâțele sau ascultam discuțiile din salon fără să mă plictisesc.

— Ai să-ți arzi fundul, mă amenința bunica în glumă, dar asta, desigur, nu se întâmplase nicicum, așa că eu continuam să mă joc acolo, să mănânc acolo, ba uneori chiar să adorm, acolo, încovrigată exact ca pisicile.

Mama mă lua atunci în brațe și mă purta pe sus până acasă.

— Ai să te transformi în pisică, nu se lăsa nici ea mai prejos cu prezicerile.

Într-o seară de iarnă, cu ninsoare, așa ca în România, nu ca la Ierusalim, unde ninge câteodată și, atunci, toată țara vorbește o săptămână despre eveniment, vecina bunicii a dat buzna pe ușă.

Nu-i puteam vedea figura, îi auzeam numai respirația întretăiată, semn că venise în fugă mare.

I-a arătat ceva bunicii mele, fiindcă am auzit foșnet de hârtie, urmat de exclamația lui Buni a mea.

— Ce-i asta? Nu văd nimic special.

— Cum nu vezi? Măiculiță Doamne, dacă nici asta nu-i special, atunci eu am plecat și gata.

— Stai, dragă, și zi-mi despre ce e vorba, a încercat Buni s-o potolească.

— Privește și tu, sau pune-ți ochelari dacă nu vezi bine. Invitația la nunta fetei lui Moișe, aproape că a strigat vecina triumfătoare.

— Ei și? Ce-i așa grozav că Moișe își mărită fata. E o fată drăguță și n-are niciun defect, din câte îmi amintesc.

Păi sigur că n-are defecte, dacă i-a binecuvântat-o Rabinul.

— Ce tot vorbești în șarade? Șezi colea și povestește-mi în loc să mă dăscălești.

— Să nu-mi zici acum că ai uitat un lucru pe care îl știa tot târgul… a continuat vecina.

Și îndată bunica mea și-a plesnit palmele a mirare. Parcă auzisem ceva, dar tu ai uitat că am fost atunci plecată o vreme din oraș.

Eu am tăcut mâlc, să nu scap nicio vorbă. Era clar că va urma o poveste.

Dar, mai întâi bunica a poftit-o pe musafiră să stea jos, i-a turnat o ceașcă de ceai și, numai după aceea, au reluat vorba.

— Am uitat, dragă vecină, se scuză Buni. Auzisem de întâmplare, așa pe apucate și, acum, dacă tot veni vorba, tare aș vrea să aflu cu adevărat cum s-au petrecut lucrurile.

— Ehei! Dacă nu știi povestea pe de-a întregul, înseamnă că nu știi nimic, a declarat musafira plină de importanță.

Mie îmi plăceau grozav discuțiile celor mari, așa că m-am făcut covrig acolo după sobă, străduindu-mă să nu fac nici cel mai mic zgomot. Buni ar fi fost în stare să mă trimită acasă, să-mi spună că astea nu-s lucruri pentru…

* * *

Câtă vreme să fi trecut, și-a început vecina povestea, dar dacă astăzi Moișe își mărită fata?

Trebuie să fie cam 20 de ani și mai bine.

Pe strada Băii, unde era și casa noastră, s-a mutat atunci o pereche de tineri. Nu erau de prin părțile noastre și nu-i cunoștea nimeni. Moișe cu nevasta lui, Bina. Dar în scurtă vreme oamenii i-au îndrăgit, fiindcă erau „bolboteș", adică gospodari, vorbeau frumos și făceau prețuri cinstite la băcănia pe care tocmai și-o deschiseră.

— Spune mai pe scurt, am auzit-o pe bunica mea, că ne-apucă noaptea. Îmi explici de parcă n-aș fi cumpărat niciodată de la băcănia lui Moișe.

— Nu mă întrerupe, s-a supărat femeia, că-mi strici toată acțiunea. Așadar, Buni a mea n-a mai scos o vorbă.

— Mulți ani perechea n-a avut copii, că ne și minunam, oameni tineri și sănătoși ca ei și fără moștenitori. Dar iată că, într-o bună zi, Bina a rămas gravidă. A născut un băiețel tare drăgălaș. A moșit-o, Ieti moașa noastră, la fel ca și pe toți ceilalți copii din cartierul vecin. Drăgălaș și voinicel, cum îți spuneam, am fost cu toții grozav de mirați, când s-a prăpădit, îndată după naștere. Doamne, ce-a mai plâns Bina, sărăcuța… Abia de apucase să-i facă Brit-mila. Au consolat-o femeile, că de… se poate întâmpla.

Poate avea vreo boală ascunsă și nu i-au dat de rost, au spus ele. Așa a vrut Domnul, iar voi, ca oameni tineri ce sunteți, o să mai faceți copii cu carul. După o vreme, Bina a rămas gravidă din nou. De data asta a făcut o fată, care a murit și ea în scurtă vreme de la naștere. S-a născut bolnavă, sărăcuța. Plângea mititica de se auzea până la vecini. Dar ce să mai lungesc povestea, când doi ani mai târziu li s-a prăpădit și al treilea copil, Moișe a înnebunit de-a binelea.

Oamenii l-au sfătuit să plece la Ștefănești la Rabinul acela vestit în toată țara. Și ce crezi matale?

— Ce? a întrebat Buni cu răsuflarea tăiată.

— Ai răbdare și ascultă, dacă vrei să afli ce a spus Rabinul.

Mai întâi a pornit să-l întrebe de una și de alta, ca un fel de interogatoriu. L-a tot descusut pe băiat până ce a ajuns cu povestitul și la vremea armatei. I-a spus Moișe că atunci a cunoscut o fată, o munteancă, ce i-a fost prietenă pe toată vremea cât a făcut milităria, trei ani pe muchie.

— Și ce-a rămas cu fata asta? l-a întrebat mai apoi Rabinul.

— Păi ce să rămână? a răspuns Moișe. N-a rămas nimic. Eu am plecat și de fată n-am mai aflat niciodată. N-am avut cu ea nicio înțelegere. N-am promis că o iau de nevastă, iar ea știa foarte bine că sunt cătană. Astăzi ici, mâine acolo. Fiecare cu drumul lui.

— Fata aceea nu era singură pe lume. A continuat să-l descoase Rabinul. O fi avut o mamă care-i purta de grijă. Poate s-a necăjit săraca de necazul fetei. Tu ce crezi? Du-te, cere-i iertare. Nu de la fată, ci de la mamă.

— Dar eu n-o cunosc. N-am văzut-o niciodată. Cum să-i cad pe cap așa nitam nisam și să-i cer iertare? M-or fi uitat și mama și fata… Poate chiar s-a măritat…

— O fi cum spui, a încuviințat Rabinul, dar tu ascultă-mi sfatul.

Pleacă în orașul unde ai făcut armata, într-o zi de târg. Miercuri sau duminică. Să nu cumva să te așterni la drum sâmbătă, în ziua cea sfântă, că n-o să te ajute Cel de Sus.

— Și acolo după ce ajung, eu ce să fac? a întrebat băiatul.

— Păi asta ai să afli dumneata singur, i-a răspuns sfântul, cam în doi peri.

Oricum neavând altă idee mai bună, a plecat Moișe cu noaptea-n cap, după sfatul înțeleptului din Ștefănești. A luat trenul, și ajuns chiar la târg.

Acolo, zarvă mare. Tarabe întinse peste tot, unii cumpărau, alții vindeau, erau și dintre cei care

doar priveau, sau se interesau de preţuri, vânturându-se fără nicio treabă. Cu greu îţi puteai face loc în mulţimea de lume, dar pas, de cunoştea Moişe pe careva.

Şi, tocmai când se întreba pe cine şi ce caută el, în mijlocul acelei mări mişcătoare de oameni, a început din senin o ploaie straşnică, măturând totul în calea ei, ploaie de vară cu clăbuci, cât bobul. Într-un minut, piaţa a rămas goală. Marfa a fost strânsă şi fiecare s-a adăpostit cum a putut, sub prelate, sub pergole sau acoperişuri.

Moişe a fugit şi el, spre o cornişă ce se vedea în apropiere, când deodată, chiar acolo sub acoperiş, a recunoscut-o pe fată, drăguţa lui din timpul armatei. De mirare, la început Moişe n-a putut scoate o vorbă. Dar s-a bucurat nespus de revedere, mai ales de proorocirea Rabinului, că Dumnezeu îi va arăta calea. S-o găsească tocmai pe ea între miile de necunoscuţi era, fără îndoială, un semn de Sus. Tinerii şi-au povestit, au depănat amintiri, de parcă numai ieri s-ar fi despărţit. De fapt, mai mult vorbea Moişe, iar fata îl asculta tăcută. Despre blestem şi ce caută el în oraş tocmai în ziua târgului n-a scos o vorbuliţă. Iar fata n-a întrebat nici ea.

Mai la urmă, Moişe s-a interesat dacă n-ar avea nevoie de vreun ajutor bănesc, fiindcă el o duce bine şi are de unde. Fata a refuzat. L-a asigurat că totul e în regulă, însingurată, să le transmită că fiica lor e bine acolo unde se află şi nu-i lipseşte nimic.

— Dacă, însă, e vorba de ajutor, poate are omul bunătatea să treacă prin satul părinţilor ei, două suflete bătrâne vor dori, pe ei poţi să-i ajuţi, a adăugat cu sfială.

În acel moment, un trăsnet căzu în apropierea lor, curmând vorba fetei. Norul de ceaţă şi pânza de nepătruns a ploii îţi orbea vederea. Când Moişe a întors ochii, era singur sub cornişă. Fata parcă intrase în pământ. Zadarnic a căutat-o în jur. I-a

părut tare rău că n-a apucat să-şi ia rămas-bun şi că a dispărut aşa, deodată, lăsându-l cu vorba neterminată. Desigur, nu-l iertase chiar de tot, s-a gândit în sine, dar era mulţumit, că măcar nu plecase la drum degeaba. O aflase pe fată, stătuseră de vorbă, chiar îi dădu să înţeleagă că nu-i lipseşte nimic.

Astfel se chema că îşi împlinise treaba, ba, mai mult, aflase adresa părinţilor ei fără nicio osteneală. I-o spuse chiar ea de bunăvoie. Acum va putea să-i roage de iertare. Le aduce complimente de la fiică. Poate şi ceva bani dacă or vrea să primească.

Între timp, ploaia se mai domoli şi Moişe îşi făcu socoteala că ar putea prinde următorul tren spre casă, dacă se grăbeşte. Satul în care locuiau părinţii fetei se afla undeva în drumul lui, într-o haltă de pe ruta trenului. Cu un scurt popas ar putea ajunge spre dimineaţă acasă la el.

Un autobuz cam hodorogit şi arhiplin îl debarcă în gară, împreună cu un puhoi de lume, la numai câteva minute înainte de plecarea personalului. Moişe sări peste linii, se îmbulzi în ultimul vagon, exact în momentul în care trenul se puse în mişcare.

La coborârea în halta unde locuiau părinţii fetei, piciorul i se înfundă în noroi până după gleznă. Plouase şi acolo din belşug, deşi acum cerul se arăta deja senin, fără urmă de nori.

Un şir de case aliniate, la picioarele dealului pe care era aşezată gara, indicau satul. Moişe porni în direcţia lor rumegând în minte ce şi cum o să-i spună.

Un flăcăiaş îi răsări în cărare trăgând o căpriţă după el, care nu voia nici în ruptul capului să renunţe la smocurile de iarbă umedă din marginea drumului.

Cu mâna streaşină la ochi, băieţandrul îi arătă lui Moişe o casă, mai mult o colibă măruntă, dar străjuită de un nuc falnic.

Acolo-i casa lui moș Ilie și a Savetei, a indicat cu importanță, direcția. Bagă de seamă că drumul e plin de gropi, a mai adăugat sfătuitor, uitându-se la pantofii lui Moișe plini de noroi.

Satu âsta e loc uitat de lume, a oftat cu năduf copilul Abia aștept s-o șterg de-aici. După ce oi crește oleacă mă duc și mă tot duc. Au rămas aici numai bătrânii și câinii… Fiindcă n-au unde să se ducă.

Bojdeuca era într-adevăr mică și sărăcăcioasă, iar cei doi moșnegi trăiau singuri și înstrăinați de lume, neavându-se în ajutor decât unul pe celălalt.

Moișe le-a dat binețe, frământându-și pălăria în mână, încurcat de privirile lor întrebătoare. Și-a luat apoi inima în dinți și a început să povestească de întâlnirea cu fata lor și rugămintea ei de a-i vizita, ca să le aducă vești, ba chiar și un mic ajutor de bani, pe care, de frică să nu-i jignească pe bătrâni, Moișe le-a explicat că e de la fiica lor.

Oamenii, ca două stane de piatră tăceau ascultându-l. Cu ochii măriți a uimire, își clătinau numai capetele colilii. În cele din urmă, bătrânul vorbi în vreme ce nevastă-sa își sufla nasul într-o batistă încercând să stăvilească lacrimile care-i curgeau fără contenire pe obrajii veștezi.

— Ceea ce povestești dumneata, domnule, a bâiguit în sfârșit moș Ilie, este prilej de spaimă curată și, nici măcar nu e cu putință. Nu vreau să spun că ai inventat povestea anume pentru noi, fiindcă nu-i văd un asemenea rost, dar de priceput chiar nu mă duce mintea. Mai bine du-te și lasă-ne cu durerea. Nu ne mai stârni. Dumnezeule, Doamne! ce fel de ajutor să mai așteptăm de la ea. Copila noastră, de tot zici c-ai întâlnit-o în târg. Și-a luat zilele cu mâna ei, biata de ea și sărmanii de noi, de dorul unei cătane. Fie-i țărâna ușoară și sufletul zbuciumat să i se odihnească în pace.

Nu vreau să-l blestem pe băiat cum a făcut-o baba mea, dar sunt sigur că bine nu i-a mers flăcăului, oriunde se va fi aflat. Sunt ani buni de-

atuncea. Dar dacă așa a fost vrerea Domnului, noi ce-am putut face? Du-te, omule. Du-te și Cel de Sus să-ți ocrotească pașii. Ia-ți bănișorii înapoi că noi nu avem nevoie. Iar dacă ai vrut să alini durerea, sau dacă ai aflat cumva de noi, părinți nenorociți, înseamnă că ai inimă bună. Să te ajute Domnul și să-ți binecuvânteze neamul.

* * *

„Nu știu, fată dragă, dacă blestemele se împlinesc, dar tare-i bine să te binecuvânteze lumea“.

Pe femeia tânără, pacienta care-mi intrase în cabinet n-o cunoșteam și nici pe mama ei, fiind eu însumi copil pe vremea când se petreceau lucrurile. De un singur lucru îmi aminteam clar de tot. Erau cuvintele mamei mele care nu o dată mi-au răsunat în urechi.

CASA CU FANTOME

Totul a început de la un rămășag pe care l-am făcut cu prietenii mei, „gașca“, cum ne spunea lumea, tovarăși de joacă nedespărțiți la bine și la rău, dar și din pricina vecinului nostru, domnul Fișelzon, un fel de comis-voiajor, care pleca prin târguri și sate cu fel de fel de lucruri de vânzare.

Avea acest domn Fișelzon în valizele lui de toate pentru toți. Obiecte casince, tacâmuri, veselă, scule de lână, mosoare cu ață, ace de cusut, ba chiar mașinării de tot felul. Magazin ambulant, nu alta. Iar dacă îți doreai ceva mai deosebit, în câteva zile îți făcea rost, de tot ce pofteai. Printre nenumăratele lucruri pe care le vindea și le cumpăra vecinul nostru, erau și cărți. Mi se scurgeau ochii după o colecție de cărți polițiste, din valiza lui. Dar de unde banii? Ai mei nu mi-ar fi dat nici în ruptul capului. De fiecare dată când domnul Fișelzon dispărea din localitate după treburile sale, mă temeam că o să vândă colecția, dar el râdea cu tâlc și spunea:

„Fii fără grijă, băiete. Sunt sigur că într-o zi o să faci rost de parale. Te știu eu băiat deștept și descurcăreț. Doar cincizeci de lei și sunt ale tale.“

Numai că cincizeci de lei erau mulți bani pentru un puști ca mine, care, cu chiu, cu vai, căpătam opt lei pentru un bilet de cinema și numai la filmele verificate dinainte.

Cu toate acestea, domnul Fișelzon a avut dreptate. Într-o zi, mi-am cumpărat colecția mult visată. Dar înainte de-a povesti cum s-au petrecut lucrurile, trebuie să vorbesc despre casa cu fantome.

*

La marginea orășelului unde m-am născut și mi-am petrecut copilăria se afla o astfel de casă, de fapt numai o ruină, pe care n-o iertase timpul, dar mai ales războiul. Ar fi trebuit dărâmată de mult, dar cine știe din ce pricini rămăsese în picioare.

În oraș se duse vestea că locuința ar fi bântuită de fantome.

Nici copiii nu se jucau pe-acolo, deși în jurul magherniței creșteau copaci înalți, pomi roditori, meri, uneori chiar zarzări cu rod, care astâmpărau lăcomia păsărilor. Desigur, a fost pe vremuri o livadă bogată, dar nouă ne intrase frica în oase și ocoleam ruina cu bună știință.

Se zvonise că înainte cu zeci și zeci de ani, poate chiar o sută, locuiau în casa cu pricina o pereche, soț și soție, care au avut parte de o moarte cruntă, amândoi victimele unei crime înfricoșătoare. Adevărul însă nu-l mai cunoștea nimeni. Doar povești care se modificau în timp, fiecare schimbând sau adăugând amănunte, după propria-i imaginație. Un fapt era cert. Neîngrijită atâta vreme, casa a căzut în paragină și se deteriora pe zi ce trecea. Nimeni n-a mai îndrăznit să locuiască acolo.

Întorcându-mă acum la povestirea mea, într-una din zilele verii, când ne aflam tot grupul în vacanță și căutam surse de distracție, ne-am trezit fără veste în apropierea acelei case.

Ideea s-a impus de la sine.

„Cine va avea curajul să doarmă o noapte în casa cu pricina primește 10 lei de la fiecare din băieți. Dar cine se angajează și pierde rămășagul, plătește băieților toată suma fără fandoseală. Adică cincizeci de lei în total.

În aceeași clipă am și văzut cu ochii minții colecția de cărți mult dorită, sub pat la mine.

— Eu vreau, am strigat cât mă ținea gura, de teamă să nu mi-o ia altul înainte. Eu am să dorm o noapte în casa cu fantome.

Având un scop precis, eram sigur că voi duce isprava la bun sfârșit, cu atât mai mult cu cât nu credeam nici în fantome și, nici în alte prostii, la fel de nefirești.

A venit și noaptea aleasă, dar nu o noapte ca oricare.

Prima condiție era, desigur, să nu fie ai mei acasă, altfel n-aș fi căpătat încuviințarea lor sub nicio formă. A doua condiție, să fie o noapte fără lună, neagră ca păcura, iar cea de a treia, să se pună lacăt pe ușa de la intrare, drept asigurare că nu voi ieși afară înainte de vreme, adică numai odată cu ivirea zorilor.

Zis și făcut. Într-o zi de marți s-a întâmplat ca ai mei să plece la niște rude, în altă localitate. Luna avea în seara aceea un halo de toate frumusețea, parcă special pentru mine, un giulgiu gălbui, ca de mort. Băieții au căzut de acord că majoritatea condițiilor erau împlinite. Chiar dacă nu tuna și fulgera, așa cum și-ar fi dorit ei probabil, atmosfera nu era cu nimic mai prejos.

Cu un lacăt în brațe, mare cât toate zilele, Sami roșcovanul și toți ceilalți în șir m-au condus în alai la casa cu fantome și-au încuiat ușa în urma mea.

Acum, după ce am rămas singur, eram mai puțin viteaz decât în ziua când acceptasem rămășagul, ba chiar regretam puțin impulsul care mă adusese acolo, dar mă străduiam să-mi țin firea. Numai inima îmi ticăia agitată în piept, în gât și în urechi.

Vântul nopții șuiera printre cercevelele putrede cu geamuri murdare. Umbre jucau pe pereți, aerul mirosea a mucegai… iar eu, de frică, eram ud de nădușeală.

Din fericire, aveam la mine chibrituri, lumânări, ba chiar și o lampă cu gaz. Sacoșa pe care prevăzător am luat-o de-acasă mai conținea o carte de citit, „Cei trei muschetari“, asta ca să mă îmbărbăteze. Mai aveam și un toc și câteva coli de hârtie, ca să-mi scriu impresiile, că doar nu degeaba mă porecliseră colegii „scriitorul“. Mai

ales profesoara de literatură, când mă prindea cu o greșeală de gramatică sau ortografie.

În sfârșit, mai aveam în bagaj un pachet de biscuiți, să-mi îndulcesc singurătatea și un sul de hârtie igienică… asta pentru orice eventualitate…

Am început prin a inspecta locul unde mă aflam. Încăperea, probabil salonul, era acoperită cu un strat gros de praf și pânze de păianjen populate de insectele ieșite la lumina lămpii de gaz. Zugrăveala căzută lăsa spații goale pe pereți care, în imaginația mea, păreau monștri încastrați în zid.

O masă de lemn, două scaune, un bufet pântecos cu oglinda înnegrită. Și, chiar vizavi, un pat dublu proptit de perete, era tot mobilierul. Sertarele dulapului atârnau din balamale. Câteva pete roșiatice pe tăblia mesei m-au adus în pragul nebuniei. Cât pe ce să las baltă rămășagul, colecția de cărți mult visată și s-o iau la sănătoasa, crezând că e vorba de sânge. Dar era numai cerneală. Roșii, negre, albastre și violet, petele m-au făcut să înțeleg că foștii locatari își scriau acolo corespondența.

Pe podea, o mulțime de cartoane, hârtii, zdrențe, și gunoaie de tot felul, îmi împiedicau pașii.

Deodată, am constatat că în emoțiile pregătirii acelei aventuri, mi-am uitat ceasul acasă.

Necăjit de-a binelea, îmi tot ciuleam urechile încercând să ghicesc trecerea timpului după sunetele de afară; ceasul de la biserică, sirena schimbului de tură la fabrica de încălțăminte, un șuierat de locomotivă, sau un motor de mașină…

Mi se părea ca sunt un unic supraviețuitor pe terra, după cine știe ce catastrofă cosmică și regretam pariul făcut cu prea multă ușurință.

Dar, cum nimic nu se mai putea face, mă străduiam să-mi țin firea.

M-am gândit la temerarii care au străbătut singuri oceane, au cucerit văzduhul, și-au trăit o viață în locuri pustii, asemenea lui Robinson Crusoe.

Mai la urma urmei eu trebuia să petrec doar o noapte în singurătate și, încă, în orașul meu bine cunoscut, nu pe o insulă pustie, nu pe mare, nu pe Lună, sau vreo altă planetă.

Ca să-mi treacă timpul mai ușor, am început să recit poezii cu voce tare, am încercat să-mi amintesc citate celebre din cărțile cunoscute și să le declam.

Mi-au trecut prin minte nume de scriitori și filosofi pe care-i știam din manualele de școală, ori din variatele mele lecturi.

Tot chinuindu-mi astfel memoria fără milă, m-a prins somnul. De dormit însă dormeam iepurește.

La un moment dat, am simțit mișcare în cameră. Pași furișați lipăiau pe podea. Realitate sau vis, o apariție ciudată s-a reflectat în apele murdare ale oglinzii din fața patului și umbra unei pălării uriașe a acoperit peretele dinaintea mea. Izbită de curent, flacăra lămpii a mai pâlpâit o clipă și s-a stins. Întunericul m-a cuprins din toate părțile, iar de spaimă am crezut că inima va înceta să bată. Miorlăitul unei pisici undeva prin apropiere a pus capac groazei mele și mi-am pierdut cunoștința.

M-am trezit în cu totul alt loc, o tainiță sau un beci, sau… cripta unei fantome. Era o cameră fără uși, fără ferestre. Mă temeam să mă mișc, mă temeam să ating pereții. Un miros îngrozitor de pământ și putregai stăruia în aerul înăbușitor. Frica devenise aproape materială, părul mi se urcase în cap. Abia acum pentru prima oară încercam senzația indescriptibilă că sunt pierdut, că voi rămâne acolo pentru totdeauna îngropat de viu.

„Trebuie să caut o ieșire“, mi-am spus, cu minimum de rațiune care-mi rămăsese.

Și atunci am auzit glasul. Un glas cam hodorogit, dar totuși un glas real aparținând speciei umane și pe deasupra clar și de înțeles.

— Nu te speria, băiatule Nu sunt nici fantomă, nici vreo arătare din alte lumi.

Când ochii mei s-au obișnuit cu întunericul, l-am zărit pe bătrân, cel care-mi vorbise. Lung cât o zi de post, slab, deșirat și cu o barbă albă încâlcită pe piept, omul trăgea dintr-o pipă de lut. Jăraticul scrumului transmitea ochilor lui scânteieri roșiatice. Ditamai pălăria îi acoperea capul și fruntea, imposibil să-ți dai seama dacă sub ea se ascunde un chip de om adevărat sau orice altceva.

Probabil moșul știa ce impresie mi-a făcut, fiindcă își râdea în barbă, cu o gură știrbă de-ți venea s-o iei la sănătoasa pe oriunde o fi, chiar și prin pereți.

Era totuși un om, carne și oase, încât prezența bătrânului m-a liniștit de-a binelea.

Nu mai eram singur.

— Da' știu că ești viteaz băiete, dacă te-ai prins la asemenea rămășag. Oare chiar atât de valoroase or fi cărțile acelea care te-au adus în pragul vizuinii mele?

Când ies la lumina zilei, mai trag și eu cu urechea pe la ce se vorbește prin târg. Iar voi, băieții, faceți un scandal că nici vata în urechi nu-ți ajută să ai parte de liniște.

Dar acu', dacă tot ești aici, o să te alegi cu o poveste adevărată.

Capul îmi vâjâia, urechile îmi erau înfundate, umbre înșelătoare dansau în jurul meu, în vreme ce glasul bătrânului părea că vine dintr-o altă lume. Toate erau bune și frumoase, dar eu aveam o singură dorință, să scap cât mai repede de-acolo.

Însă moșul n-a mințit. Povestea pe care am auzit-o, adevărată sau poate numai visată… mi s-a întipărit în minte pentru totdeauna.

„Cu mulți ani în urmă, atât de mulți încât le-am uitat numărul, eram un copilandru sărac, orfan și necăjit, care trăia din te miri ce, mai mult cerșit și furtișag. Dar eram liber ca păsările cerului, chiar dacă mațele îmi chiorăiau de foame. Mai fericit ca atunci nu-mi amintesc să mai fi fost vreodată. Asta până în ziua când m-au cules de pe drumuri soții

Dănăilă, ăia de-au locuit în casa unde te găsești acum. M-au ademenit cu vorbă dulce și m-au luat copil de suflet, cică de milă și din inimă bună.

De fapt, și-au găsit slugă neplătită la treburile din gospodărie.

Vecinii se minunau de-așa faptă de omenie, în timp ce eu roboteam cât era ziua de lungă pentru o strachină cu supă chioară, ce rămânea pe fundul oalei. Cu mâncarea mai era ce mai era, în schimb bătaia era pe săturate. Noaptea stăpânii mă legau de piciorul patului, să nu care cumva s-o tulesc. Și chiar aș fi făcut-o dacă s-ar fi ivit ocazia, numai că lanțul era închis cu lacăt mare cât roata carului.

În chin și amar am trăit până în ziua când cei doi Dănăilă s-au prăpădit. Au servit la masă mâncare de ciuperci. Au mâncat pe rupte și, desigur, mie nici că s-au gândit să-mi dea. O fi fost în tocana aia vreo ciupercă otrăvită după cum le era și inima? Ce să-ți zic… Până-n seară erau morți amândoi. Dar scurtă mi-a fost bucuria…

A doua zi, a venit poliția și nici una, nici două m-au învinuit de crimă.

„Uite cum se răsplătește binefacerea, spuneau ei“. Nenorocitul ăsta cules de pe drumuri și încălzit ca șarpele la sân, în loc să le fie recunoscător pe viață, i-a ucis cu sânge rece. Ticălosul. Criminal din fașă, au hotărât ei.

M-au băgat la pârnaie pentru două crime, asta ca să nu mai ies viu din pușcărie. Am intrat copil și am ieșit moșneag, dar tot am ieșit până la urmă.

Liber acum, unde naiba să-mi îndrept pașii?

Mi-am amintit că soții Dănăilă, precum cârtițele, și-au săpat în casa lor sub podele o tainiță unde-și adunau avere.

Poate am noroc și beciul a rămas cum îl știam eu. Și bine am gândit.

Pe dinafară casa era ca vai de lume, de ziceai că îndată o suflă vântul, dar jos, în tainiță, se putea locui. Șanțul de ieșire pe care îl avea tainița

era la locul lui, gura de canal tot la fel. Puteam intra și ieși cum mi-ar fi fost voia.

Terminându-și povestea, bătrânul m-a scos afară pe drumul pe care îl știa, dar numai după ce am jurat să-i păstrez secretul.

Am fugit acasă cât mă țineau călcâiele și mai țin minte că am aprins luminile în toate odăile ca să mă liniștesc.

Băieții au rămas fără glas a doua zi când m-au văzut, iar lacătul de pe ușă neatins.

Abia acum o puteam face pe grozavul.

— Spune-ne și nouă cum naiba ai ieșit, că doar am controlat cu toții ferestrele care erau toate bătute în scânduri, se rugau de mine și încercau în fel și chip să-mi afle secretul.

— Dar eu am tăcut mâlc. Așa cum jurasem… nicio vorbuliță.

Numai că eu, neștiind pe unde m-a scos bătrânul afară, zile și săptămâni am tot căutat prin jurul ruinei, locul gurii de canal, ieșirea aceea, ascunsă printre pietre… Nimic.

A doua zi, când am căpătat cei cincizeci de lei cum ne fusese învoiala, domnul Fișezon a adus acasă la noi întreaga colecție de cărți.

— Eram convins că vei găsi banii, mi-a spus și mi-a făcut șmecherește cu ochiul.

Vino la mine să-ți arăt ce alte comori te așteaptă. Tu fă numai rost de bani.

Dar de data aceasta nu m-am lăsat ispitit. Mi-a fost de-ajuns o noapte în casa cu fantome.

Cu timpul, povestea mi s-a șters din amintire.

Am terminat liceul, am absolvit Facultatea de Medicină și, iată-mă doctor la un spital din apropierea orașului meu natal.

Eram de gardă, când, pe la mijlocul nopții a fost adus un caz foarte grav. Un bătrân peste care se năruise un mal de pământ și care abia mai respira.

Dintr-o privire, mi-am dat seama că nu mai are mult de trăit. O știa și el.

În timp ce eu pregăteam infuzia, bătrânul a șoptit printre buzele vinete și uscate.

— Un preot, mă rog matale, un preot. Nu de doctor am nevoie. Trebuie să mă spovedesc.

— Lasă-mă întâi să-mi fac treaba. Pe urmă vedem noi…

— Cheamă un preot să-l am la căpătâi, să-mi pot da sufletul, a șoptit bătrânul, trăgându-mă de halat cât mai aproape.

— Un doctor e la fel ca un preot. I te poți spovedi, îi poți spune ce te apasă, am răspuns și i-am luat mâna slabă, tremurătoare între palmele mele, încercând să-l liniștesc.

La nevoie, un doctor e și duhovnic.

— Atunci ți-oi spune dumitale toate păcatele câte îmi stau pe suflet și dea Domnul să-mi fie iertate, sau măcar judecate cu îngăduință…

Că vezi matale, eu nu m-am născut om rău, numai soarta mi-a fost potrivnică. Of, of și-amar de mine.

Am furat, și-am înșelat, iar mai grozav ca toate, am ucis doi oameni, soț și soție cu ciuperci otrăvite. Am făcut-o cu bună știință și nu mi-a părut rău. Erau tare câinoși. Dar vezi că în cele din urmă Domnul m-a pedepsit și-a răsturnat malul de pământ peste mine, să mă îngroape de viu. Știam eu că n-o să sfârșesc bine. Știam eu…

Am tresărit și l-am privit pe bătrân cu atenție. Părea imposibil și, totuși, prin cine știe ce joc al întâmplării, eram din nou față în față cu fantoma din casa ruinată, aventura cea mai extraordinară din timpul adolescenței mele.

— Roagă-te pentru mine, doctore. Roagă-te. Poate acolo Sus o să se îndure. Se zice că numai o singură faptă bună dacă ai la răboj, poți fi iertat. Numai că eu nu-mi amintesc niciuna.

M-am aplecat spre urechea bătrânului și i-am vorbit încet și clar, ca să audă.

— Te înșeli, omule. Ai făcut o faptă minunată. Ai ajutat un băiat să-și cumpere colecția de cărți

mult dorită „și ai scris cea mai frumoasă poveste“, pentru care băiatul acela a luat premiul I la Concursul de Literatură pe țară. Cu banii de la premiu a cumpărat toată valiza cu cărți a domnului Fișelzon. În sfârșit pot să-ți mulțumesc.

CASETA DE ARGINT

Întoarsă de la înmormântarea mamei, Marta a hotărât să petreacă săptămâna de doliu în casa părintească. O săptămână cu amintirile ei, cu fotografiile, cu umbrele care populau casa pe care o părăsise cu atâta vreme în urmă. Voia să-și ea rămas-bun de la ei, toți aceia care îi populaseră anii copilăriei, adolescenței, anii care ți se scurg printre degete de parcă n-ar fi fost nicicând.

Săptămâna de „Șiva“, doliul evreiesc, Marta a respectat-o cu strictețe, nu atât din credință, deși provenea dintr-o familie religioasă, ci numai fiindcă auzise întâmplător un dialog între mama și tatăl ei, în urmă cu mulți ani.

În ziua aceea venise acasă mai devreme ca de obicei, chinuită de una din migrenele care erau în stare s-o aducă în prag de leșin.

Din dormitorul întunecat cu jaluzele trase, ca niciun fir de lumină să nu-i impresioneze pupila, cu două antinevralgice înghițite la repezeală, Marta se străduia să-și domine zvâcnetul din tâmple.

De dincolo de ușa de sticlă a salonului, cuvintele ajungeau până la ea înăbușit, dar destul de clare.

Subjugată de durere, nu le-a dat atenție, totuși ele au reușit să-i răzbată în auz.

— Vezi tu, Michael, spunea mama. Habar n-am cu cine seamănă fata noastră. Parcă n-ar fi a mea sau a ta, atât de puțin o preocupă viața noastră.

Tatăl a încercat să răspundă ceva, poate o glumă, fiindcă vocea mamei, ceva mai ridicată, s-a auzit din nou.

— Crede-mă, nu e nimic de râs. Te asigur că de-o fi să mor, nici măcar doliul de-o săptămână nu va ține, ocupată cum o știu, să nu se dărâme lumea,

sau ceva la lucru, în lipsa ei. Ne-am zbătut ca ea să aibă o situație, o profesie, un titlu. Am făcut totul ca să nu-i lipsească nimic și în realitate am făcut totul ca s-o pierdem. Uite și tu cât e de înstrăinată de noi, de casă și de Dumnezeu. Cine și-ar fi închipuit?

— Eu cred că exagerezi, a răspuns el.

Marta e un copil bun. Își iubește meseria. Ar trebui să te bucuri că e atât de conștiincioasă. Cercetările într-un laborator îți cer și răbdare și dăruire. Nopți și zile de muncă neîntreruptă.

— Poate ai dreptate, e o muncă grea, dar Marta e unicul nostru copil, iar eu mi-aș fi dorit-o apropiată, mai caldă și mai atașată. La ea nimic nu contează înafara serviciului. Oare tu nu ți-ai fi dorit un ginere și nepoți să se zbenguie în jurul tău în zile de sâmbătă ori de sărbători?

Dacă Marius a divorțat, sunt convinsă că tot din vina ei. Că doar s-au luat din dragoste. Un bărbat trebuie îngrijit, iubit, trebuie respectat, chiar dacă are mai puține titluri universitare. Prea mândră e fata, prea neiertătoare. Într-o zi, când noi nu vom mai fi, o să rămână singură, singurică în lumea asta mare. Poate atunci va înțelege că înafara serviciului mai e nevoie și de altceva pentru a fi fericit. Nu poți sta singur toată viața. Dar va fi prea târziu. Crezi că diplomele o să-i țină de cald? Cel mult o să le atârne, în loc de fotografii.

Marta n-a uitat niciodată discuția surprinsă în acea după-amiază.

Din păcate, mama avusese dreptate.

Religia evreiască, oricât era Marta de atee, avea multe obiceiuri înțelepte, iar „Șivaua“, cum se numea acest doliu, era un timp de gândire, de amintire a celui dispărut, dar și un dialog cu tine însuți, care îți dădea posibilitatea să faci bilanțul succeselor și al eșecurilor, să vezi cât de efemeră e viața.

Singură în cameră, în vremea cât stătuse pe perna aranjată direct pe podea, respectând astfel

ritualul religios, Marta și-a trecut în revistă cei șaizeci de ani, câți împlinise în acea vară. Copilăria și adolescența, evadarea timpurie în lumea largă, aproape de una singură.

De multă vreme nu mai trecuse pragul casei părintești, mai ales că mama se sfârșise într-un cămin de handicapați, după cinci ani de boală, o congestie cerebrală, care o transformase într-un cadavru viu.

Marta și-a plimbat ochii prin salonul îngust, s-a oprit la canapeaua cu stofa roasă, cu fotoliile deșelate, care încă păstrau urma trupului îmbătrânit, masa ovală cu furnirul acum pătat și învechit.

Deodată și-a amintit ziua când s-a adus mobila de la magazin. Cine știe din ce motiv i-a trecut atunci prin minte să-și scrijelească numele pe colțul mesei. Prea era netedă și frumoasă, fără niciun defect pe furnirul de nuc galben auriu.

Să fi fost un protest al adolescentei împotriva părinților, sau a lumii întregi, poate un răspuns la vreuna din mustrările mamei?

Marta a pipăit cu degetele sub tăblia mesei. Litera M încă își detașa cu precizie conturul încrustat în lemnul moale. Restul numelui erau doar câteva zgârieturi.

— Oare mama a zărit vreodată iscălitura de lângă piciorul mesei? s-a întrebat Marta, zâmbind amintirii. Precis că da. Pe vremea aceea se făcea curățenie generală în fiecare săptămână, când Sara, vecina lor, venea să-i dea mamei o mână de ajutor. Niciun colțișor nu rămânea ocolit de cârpa de praf. Dar mama n-a pomenit despre asta nicicând.

Marta nu era o sentimentală, dar în clipa aceea și-a stăpânit o lacrimă. Cum să-i mai spună astăzi cât o regretă?

Când venea s-o viziteze, Marta socotea timpul acela cu dramul. Cel mai adesea un telefon ținea loc vizită. Și dacă ar fi fost să recunoască adevărul,

a lăsat-o singură mai toată vremea, când de fapt mama n-o avea decât pe ea.

Singură. Cuvântul îi stăruia în minte. Singură de-a lungul anilor de văduvie, singură între pereții casei pe care Marta o privea acum, de parcă n-ar fi fost casa unde se născuse.

Dar singură a rămas și ea însăși, exact cum proorocise mama.

Există oare gene ale singurătății care se transmit din generație în generație? Un absurd și inexplicabil complex biologic?

Dacă se întorcea cu mintea înapoi, viața Martei se desfășurase în linie ascendentă tinzând mereu spre succese. Satisfacții profesionale. Laboratorul pe primul loc. Eprubete, petriuri, microscoape, aparate de maximă exactitate, mese zincate pe care de cele mai multe ori înghițea un meniu frugal. Telefonul era mut zile în șir, ușa încuiată, la care nu bătea nimeni, vecinii care o salutau automat, sau care treceau pe lângă ea fără s-o recunoască.

Numele foștilor prieteni și colegi deveniseră simple însemnări în cartea de telefon, sau în carnetul cu adnotări. Și atâtea se schimbaseră în acel timp…

Clădiri noi, oameni noi.

Cu ani în urmă erau acolo case modeste, un etaj sau două, umbrite de copaci bătrâni, bodegi și baruri, magazine înșirate unul după celălalt, etalându-și cu mândrie mărfurile. Acum… zgârie-nori care îți amețesc privirea, parcări interioare, însoțitori de lift îmbrăcați în uniforme. Blocurile semănau a hoteluri, apartamentele cu pereți de sticlă erau reci și impersonale, leite, de parcă erau gemene.

Dar pe Marta n-au preocupat-o schimbările. Nici măcar nu le-a văzut. Lumea ei era alta.

N-a înțeles că timpul i se scurgea printre degete, tot numărându-i anii de carieră. Trei ani pentru secundariat, alți trei pentru primariat, doctoratul, cinci ani de profesură… Și iat-o în vârful

piramidei, dar foarte aproape de pensie. Pe plăcuța emailată de pe ușă încă va mai scrie Prof. Dr. Marta Berg, asta până ce alt locatar se va muta în apartament. Diplomele universitare încă mai stau în mapele lor satinate, expuse la vedere, până ce vor rămâne pe fundul unui sertar prăfuite și îngălbenite de vreme. Iar cineva desigur va hotărî într-o zi oarecare să le arunce la gunoi.

Doamne, ce iroseală.

Pe nesimțite umbrele trecutului începură să se materializeze, să revină la viață tot mai clare, tot mai pregnante, tulburându-i liniștea.

Copilăria, adolescența, maturitatea… Amintiri.

În vinerea aceea a găsit-o pe mama mai abătută ca de obicei. Marta a hotărât să rămână la cină. De multă vreme nu mai luaseră ele masa împreună.

A aranjat masa, a scos farfuriile, tacâmurile și paharele, dar, fără o vorbă, mama le-a strâns pe toate și le-a așezat la loc. Apoi a adus din bufet serviciul de porțelan de Cehia, cumpărat cu ocazia emigrării în Israel, în ziua când au primit aprobarea de plecare. Serviciul fusese păstrat cu sfințenie printre alte câteva lucruri, considerate lucruri de preț.

— Mamă, sărbătorim ceva? a întrebat Marta.

— Desigur, fata mea. Sărbătoresc o masă de vineri seara în tovărășia ta. Pentru mine, e o zi de sărbătoare.

— Oh, mamă! Acesta vrea să fie un mod elegant de a-mi reproșa că nu ne întâlnim mai des. Doar știi că n-am vreme nici măcar să respir. Chiar și noaptea pot fi chemată la Laborator.

— Știu, fată dragă, și nu-ți reproșez nimic. Mi-e destul că ai venit, că ești aici, că suntem împreună.

Marta și-a îndreptat ochii spre ea și dintr-odată a observat cât de îmbătrânită arăta mama, cât era de palidă, cât de obosită. S-a mustrat în sinea ei și a hotărât să repete vizitele mai des. Știa bine că de-ar fi încercat, ar fi găsit destulă vreme în programul ei încărcat.

— Nu te simți bine? a întrebat-o cuprinsă brusc de îngrijorare.

— O, n-am nimic, drăguță. Așa îi spunea mama „Drăguțo“. Mă simt minunat, mai ales fiindcă te afli aici.

— Și dacă nu m-ai fi avut pe mine? a întrebat-o. Sunt atâția oameni care nu au copii. Chiar eu, de pildă…

— Iar eu mai bine aș fi murit fără să te am pe tine. Cum să te fac să înțelegi câtă fericire îți aduce un copil? Dă viață casei, familiei, îți umple zilele… îți albește nopțile, a mai spus mama răzând, dar prin el devii nemuritor.

E unica posibilitate de răzbunare împotriva morții.

Marta nu-și făcuse nicicând asemenea probleme și nici nu-și închipuise ce-i trecea mamei prin minte. S-a bucurat numai că a fost acolo, că au mâncat și au sporovăit împreună. Un moment de plăcere pentru amândouă. Apoi cotidianul a absorbit-o din nou.

Și, cine știe dacă și l-ar fi amintit vreodată, numai că la scurtă vreme de la vizita ei, mama a suferit un accident cerebral, iar comunicarea dintre ele a devenind aproape imposibilă.

Cinci ani a stat mama paralizată, într-un cămin de handicapați. Cinci ani a asistat Marta la decăderea ei fizică și morală. Mușchii i se atrofiau, fața își pierdea trăsăturile, lumina ochilor ei apusese. Ședea apatică în fotoliu cu rotile chiar și atunci când Marta venea s-o viziteze.

Oh, Doamne, câtă suferință!

Dar când a murit, mușchii feței au revenit ca prin minune, gura nu mai era strâmbă, buzele se rotunjiseră, o anume liniște îi îndulcea figura. Marta a avut senzația că, după atâta chin mama se odihnea.

Nespus și-ar fi dorit să întoarcă timpul, să fi stat împreună de vorbă, să se bucure împreună de acel eveniment neașteptat, care a schimbat viața Martei

chiar în sâmbăta de după accidentul cerebral. Ce coincidență absurdă ca ambele să se petreacă aproape concomitent, paralizia mamei și apariția Taliei.

— Oare mama s-a simțit mai rău în ziua aceea? Oare a avut nevoie de ea și n-a chemat-o?

Întrebări fără răspuns ce o chinuiau și nu-i dădeau pace.

Era fiica ei, unica fiică și n-a înțeles ce stă să se întâmple și n-a fost acolo să-i sară în ajutor.

Doar cunoștea raftul de deasupra mesei din bucătărie, raftul mamei ticsit cu medicamente, anticolesterol, antitensiune, antidiabet… anti și iar anti.

Numai că mama nu se plângea, și Marta nu întreba. O, dacă ar fi încercat să descifreze semnale morse, scăpate din vedere, zâmbetul amar din colțul gurii, tristețea din privirea ei.

Acum era prea târziu, prea târziu.

Vineri, o săptămână după cina pe care o serviseră împreună, Marta urma să plece cu colegii într-o excursie organizată de secția lor, la Marea Moartă. Și-ar fi dorit să renunțe, să repete cina în doi, dar cum să lipsească tocmai ea, șefa?

— O să vin sâmbătă seara, și-a anunțat mama, liniștindu-și conștiința. Sâmbătă, imediat ce se vor întoarce din excursie, ea se va opri la casa mamei. E chiar în drumul autobuzului.

Țârâitul strident al telefonului a scos-o direct din baie.

— Vino repede, mama e la spital! a auzit o voce străină în pâlnia receptorului.

Vecinii au chemat salvarea, i-au povestit cum a căzut lângă tomberonul din curte, cu punga de gunoi în brațe, vecinii au internat-o.

Marta a stat ziua întreagă la patul ei de spital, dar mama nu și-a revenit. Abia spre seară părea că dă semne de viață. Respira greu și privea în jur dezorientată de parcă ar fi căutat ceva. Dintr-odată,

ochii s-au oprit asupra fiicei și o undă de recunoaștere s-a citit în privirea ei.

— Mamă, te doare ceva? a încercat Marta să-i vorbească.

— Nimic, a reușit să îngâne și i-a strâns degetele cu mâna sănătoasă. Cealaltă atârna neputincioasă pe marginea patului. Marta… Marta, au mai rostit buzele, într-o încercare disperată să-i pronunțe numele.

— Mamă sunt aici, nu-ți face griji, sunt aici și voi rămâne oricât va fi nevoie.

A rămas și-a vegheat-o într-un scaun rezemat de perete, cu picioarele adunate sub ea, ziua întreagă. A stat nemișcată, cu trupul amorțit, cu mintea goală de gânduri, cu sufletul frânt de remușcări.

Abia atunci a înțeles cât de zadarnică și efemeră e gloria.

Dimineața a găsit-o obosită și atât de confuză încât o clipă s-a întrebat ce caută acolo.

Apoi realitatea a năvălit peste ea și Marta a început să plângă ca un copil neajutorat.

Spre prânz, după toată seria de analize la care a fost supusă bolnava, a plecat la casa mamei să-i aducă ceva lucruri. O pijama, o periuță de dinți, un prosop, o sticluță cu colonie. Le punea pe rând în sacoșe, întrebându-se dacă mama va fi în stare să le folosească. Totuși doctorii sperau că situația s-ar putea schimba. Că unii și-au revenit după asemenea accidente.

Răbdare, o consolau ei. Niciodată n-ai voie să depui armele. Există și minuni. Dacă medicina crede în ele, trebuie să crezi și dumneata.

„Răbdarea e o virtute“, și-a amintit Marta că citise pe undeva. „Timpul se învinge cu răbdare la fel cum se obțin și marile victorii“. Marius credea la fel. Răbdarea sfarmă munții la fel cum apa roade pietrele, spunea Marius, soțul ei, de care se despărțise la numai doi ani de la nuntă.

L-a revăzut cu ochii minții, alura lui de sportiv, ochii albaștri întunecați și lucirea de inteligență

care trăda o minte luminată, zâmbetul într-atât de cuceritor încât n-a stat o clipă la îndoială să spună „da“ sub cortul de mătase al cununiei.

A nesocotit atâtea în viață… și dragostea lor și căsnicia lor.

— O iubire se simte, draga mea, era dojana lui la sfârșitul fiecărei discuții care de obicei degenera în ceartă. Nu e destul s-o arborezi ca pe un steag, de câte ori se ivește ocazia. O iubire e suflet, nu doar carne și sânge.

Cum s-a putut ajunge până acolo? De ce s-au despărțit, când de fapt s-au căsătorit din dragoste?

N-a deranjat-o faptul că s-a culcat cu alta. Poate era mai tânără, sau mai frumoasă decât ea, a deranjat-o însă când i-a spus că femeia aceea avea întotdeauna timp să-l asculte.

— Sunt convinsă, a strigat în urma lui. N-are nimic altceva mai bun de făcut.

Casa mamei i se părea plină de umbre, plină de glasuri. Pereții o striveau, glasurile o condamnau. Din oglinda de deasupra scrinului o privea o Martă îmbătrânită și plină de amărăciune.

Caseta de argint se oglindea și ea în apele limpezi ale cristalului, „caseta fericirii“.

Înciudată, Marta a apucat sacoșa plină cu lucrurile mamei și a fugit la spital.

Nimic nu se schimbase în starea ei și nimic nu prevestea că situația s-ar putea schimba.

Ar fi rămas și în noaptea aceea la căpătâiul mamei, dar medicii n-au fost de acord.

— Ai nevoie de odihnă. Te așteaptă încă multe zile grele. La urgențe, noaptea este o soră permanentă. Dacă ieri, fiindcă era vineri și mai puțin personal în secție a avut rost să rămâi, astăzi ar fi o prostie fără sens.

Seara, după ce la spital s-a servit masa, Marta a hotărât să plece acasă la ea. Cu adevărat avea nevoie de odihnă. Se simțea lipsită de vlagă, lipsită de orice urmă de energie.

Când soneria a răsunat dintr-odată în tăcerea locuinței, s-a speriat din cale-afară.

Cine putea fi? Desigur, vești proaste. Mama…

Marta și-a tras în fugă halatul peste pijama și a descuiat ușa.

În prag o figură necunoscută, o femeie între două vârste ținea de mână un copil de aproximativ 10 ani. O fetiță.

— Vă rog să ne permiteți să intrăm, a spus femeia cu un pronunțat accent rusesc.

Marta s-a dat într-o parte eliberând ușa.

Femeia și-a scos șalul de la gât de parcă ar fi vrut să respire mai în voie.

— Marina, s-a recomandat. Lucrez ca asistentă la Asigurările Sociale, iar ea e Talia, fiica fostului dumitale soț. El lucrează în străinătate. În Alaska, a precizat femeia. Mama fetiței a suferit un infarct și a murit subit acum două zile. De atunci, Talia stă la mine acasă. Când i-am telefonat soțului dumitale, el ne-a sugerat să aducem fetița aici. Era sigur că o veți primi.

Dar dacă nu sunteți de acord să păstrați copilul, nu-i nicio problemă. Noi ne vom ocupa să intre la un internat. Îmi pare rău că a trebuit să vin la o oră atât de nepotrivită, însă am încercat să vă telefonez toată ziua fără succes. E de înțeles. Sâmbătă cu toții avem program special, dar mâine trebuie înscris copilul la internat, în cazul când nu rămâne aici. E foarte important să rezolvăm problema încă din seara asta.

Marta a privit spre fetița care își ținea fruntea plecată, cu mâinile adunate în poală, aproape nemișcată de pe scaunul pe care se așezase în clipa când a intrat în casă.

Când însoțitoarea ei a terminat de vorbit, și-a ridicat ochii spre Marta asemenea unui condamnat care-și așteaptă verdictul.

— E numai puțin speriată, asta fiindcă mama ei avea tot felul de probleme și-o cam neglija. Fostul dumitale soț trimitea bani, dar femeia îi cheltuia pe

droguri, s-a simțit datoare să adauge asistenta socială. Un copil necăjit. Dar fetița e sănătoasă, cuminte și o elevă foarte bună. Nu vreau să vă influențez, rămâne la latitudinea dumitale să hotărăști, dar foarte repede Trebuie să am răspunsul imediat.

Marta gândi că asistenta socială vorbește ca și cum ar prezenta o marfă spre vânzare.

Se înfioră și de oboseala adunată în timpul zilei, dar și mai mult de situația în sine.

Să ia o hotărâre?… Ce fel de hotărâre? Orice femeie, o mamă naturală, are timp nouă luni să se obișnuiască cu ideea apariției unui copil, în timp ce ea trebuia să se hotărască în câteva minute. Și de hotărârea ei depindea nu doar soarta copilului, ci propria-i soartă, întreaga ei viață care urma să se schimbe, cotidianul la care ținea atât de mult.

Dar înainte de a-și duce gândul la capăt, Marta știa, Talia va rămâne cu ea pentru totdeauna.

Ciudată coincidență, își spuse, de parcă Talia venea să umple locul mamei.

— Rămâne; a spus Marta simplu. Din clipa asta dumneata te poți considera absolvită de orice datorie. Anunță la serviciu, și dacă e nevoie, o s-o înfiez. De altfel, voi sta de vorbă cu tatăl ei și vom hotărî împreună viitorul copilului.

— N-am fost sigură ce veți hotărî, dar în cazul acesta, mâine am să aduc valijoara cu lucrurile fetiței.

— Cred că nu e necesar. Mâine vom face cumpărături, a spus Marta.

Talia, dorești ca Marina să-ți aducă ceva în mod special? i s-a adresat Marta pentru întâia oară.

— Numai ursul cel mare de pluș, dacă e voie. Tata mi l-a adus din Alaska.

— Foarte bine, mâine vei primi ursul.

Într-o pijama de-a Martei în care ar fi încăput două ca ea, fetița a dormit în secunda în care a pus capul pe pernă. Micuța blondă cu nasul cârn și

trăsături slave, pronunțate, fetița suspina prin somn cu pletele răvășite pe pernă ca o aureolă solară.

Marta însă nu putea să adoarmă. Oboseala din timpul zilei aduse după ea în loc de odihnă, reversul. O agitație și o insomnie rebelă o făceau să se plimbe fără rost dintr-o cameră în alta. Trebuia să-și facă un plan de lucru. Trebuia să se liniștească și să-și facă ordine în gândire. Așa a procedat toată viața.

Mai întâi, va cere concediu de la serviciu. Apoi la spital. Oare putea spera că mama își va reveni? Ce mult ar fi ajutat-o acum. Și mai ales, ce mult s-ar fi bucurat pentru ea.

„Un copil îți umple casa, îți umple viața. Un copil te face nemuritor“, și-a amintit Marta cuvintele ei. În al doilea rând, fetița trebuie înscrisă la școală. Mai trebuia de mers la bancă să-și controleze economiile. S-ar putea ca mamei să-i trebuiască o supraveghetoare zi și noapte. Doctorul i-a sugerat acest lucru, fiind convins că situația ei chiar dacă se va remedia, o să dureze multă vreme. Și apoi erau de cumpărat lucruri pentru Talia: îmbrăcăminte, rechizite de școală, mâncare… Dumnezeule, câte probleme care n-au preocupat-o niciodată până acum.

Poate a spus acel „da“ prea repede? Poate nu s-a gândit la obligațiile pe care și le asumă?

Și, dintr-odată, Marta s-a simțit cuprinsă de furie la adresa lui Marius. Cum a putut fi omul acela atât de inconștient? Să-și lase copilul pe mâna unei drogate, fără să se asigure că e în stare să-l crească? Ba mai mult, să dea bir cu fugiții, tocmai în Alaska.

Cine știe de câtă vreme e plecat, iar fetița aceasta n-a avut parte nici de mamă, nici de tată. Ah, Bărbații!… Auzi acolo… Trimitea bani și cu asta credea că și-a făcut datoria.

De femeia lăsată singură, bolnavă, părăsită, confruntând-se cu viciul, cu moartea, nu s-a interesat niciun pic. I-a întors spatele lăsând-o în

acea mizerie și degradare. Cum a putut proceda atât de crud și rușinos? Unde era Marius, bărbatul ei, omul inimos și spiritual, de care se îndrăgostise? Martei nu-i venea a crede.

Își amintea ultima lor seară împreună cu atâta claritate de parcă s-ar fi petrecut numai ieri. Îi auzea până și cuvintele:

— Of, Marta! De ce ne certăm de fiecare dată când stăm față în față? De ce nu putem discuta și noi ca doi oameni civilizați? Toată ziua aștept clipa când o să ne întâlnim la cina de seară. Mi-e dor de tine… Ție nu? Doar ne iubim… Sau poate mă înșel? Uite, sunt sigur că un copil ne-ar rezolva toate problemele. Având grija lui, ai vedea că mai exist și eu în casa asta.

— Ești nebun? Cum îți închipui că aș putea învăța în urletele lui? Nici să trăiesc n-am vreme, nici să mă ocup de noi doi, așa cum spui, iar tu mai vrei un copil?

Așteaptă până ce ne vom pune pe picioare. Așteaptă până-mi termin masterul.

— Serios. Până-mi termin masterul, i-a repetat cuvintele înciudat. Tu nu-ți dai seama.

Întâi a fost secundariatul, acum primariatul, poate urmează Academia? Un titlu, două… Știi, Marta, eu m-am căsătorit cu o femeie, nu cu un savant. Și dacă mă gândesc bine, nici măcar nu cred că m-ai iubit. Nu ești în stare cu atâta rigiditate sufletească. Până și sexul îl faci în mod automat. Te îndopi cu anticoncepționale ca să nu riști un accident. Suntem căsătoriți de doi ani. Nu crezi că a venit timpul să fim o familie?

Amintindu-și, Marta simțea că se sufocă. Gânduri zălude îi invadau mintea. Unde era calmul ei proverbial, detașarea cu care reușea să stăpânească orice situație, tocmai fiindcă era în stare să judece la rece?

A pierdut iubirea lui, singura născătoare de fericire. I-a dat cu piciorul. De fapt, ea l-a alungat

pe Marius, mai întâi în brațele alteia și apoi definitiv, de-acasă.

Imediat după discuție, în aceeași seară, Marius s-a ridicat din fotoliu, a scos de pe raftul de sus al dulapului micul geamantan maro, a aruncat în el doi pantaloni, câteva cămăși, trusa de ras și dus a fost.

Marta îl urmărea ca hipnotizată. Ar fi putut să-l oprească, să spună ceva, orice, dar își simțea gura încleștată.

„Pleacă pentru totdeauna“, îi spunea mintea, „fă ceva, oprește-l“, îi spunea inima, dar ea n-a făcut nimic.

Chiar a doua zi, el, Marius, a înaintat actele de divorț.

N-aveau copii, nu existau probleme, așa încât divorțul s-a pronunțat în mai puțin de o săptămână. De-atunci n-a mai știut nimic de el. Zeci de ani.

Un episod. Așa a hotărât să privească scurta lor căsnicie. Știa că a înșelat-o, dar niciodată nu l-a lăsat să vadă cât e de jignită, sau geloasă. Credea că e foarte nobil din partea ei să-și ascundă sentimentele și să-i lase lui toată libertatea. Se vedeau numai seara, la o cină frugală. Ea obosită, el nervos. Marius mergea singur la plimbare, la cinema, la un teatru. Devenise un modus vivendi. Pe cine să învinuiască?

Dacă a suferit?… A suferit groaznic. Serile erau lungi și pustii, timpul se târa încet, iar ea întârzia cât mai mult la masa de lucru ca să nu intre în patul mare și gol. Adeseori o cuprindea disperarea, rușinea eșecului, dar și a părăsirii. Oare era sortită să moară singură?

Îi venea să plângă, dar ochii rămâneau uscați, de parcă lacrimile nu s-ar fi aflat acolo nicicând.

Apoi s-a terminat anul, apoi au venit examenele, teste nenumărate și Marta s-a trezit ocupată atât ziua, cât și noaptea. Treptat, s-a obișnuit cu singurătatea. Cursurile cu studenții, conferințele în străinătate, diplome și onoruri i-au satisfăcut

orgoliul. Erau câștigate pe drept, erau câștigate prin muncă. Dar i-au adus fericirea?

Întrebarea era: ce va face acum? Dar mai ales cum să se apropie de acest copil stingher, orfan și amărât. Cum să se poarte?

A doua zi, Marta a luat-o pe Talia la spital. I-a explicat ce s-a întâmplat cu mama ei și a rugat-o s-o însoțească.

Mama părea conștientă. Ședea sprijinită de perne cu gura strâmbă, cu ochii înfricoșați.

Marta s-a apropiat ținând strâns fetița de mână.

— Mamă! Ți-am adus un musafir. Ea e fiica lui Marius. Marius, fostul meu bărbat. Îl mai ții minte? Acum o să stea la noi. Trebuie să te faci sănătoasă fiindcă amândouă avem nevoie de ajutorul tău.

Dar figura mamei era ternă, privirea apatică, ștearsă. Oare o înțelegea?

Marta s-a uitat întrebătoare la doctor.

— Răbdare, a spus el. Exact ca ziua precedentă. Numai în timp se va putea vedea în ce direcție evoluează boala. Unii și-au revenit. Trebuie multă răbdare.

— Dar măcar înțelege ce-i spun?

— Nu-i sigur. Poate că da. Medicina, cât e de dezvoltată, n-are răspuns la toate întrebările.

Marta își privea mama îngrozită. Oare femeia aceea înțelenită, cu gura strâmbă și ochii inexpresivi era mama ei? Un asemenea sfârșit nu era pregătită să accepte.

— Doctore, și ce-i de făcut? repeta în neștire.

— Așteptăm. Ori își va reveni, ori situația se poate temporiza. Atunci va trebui găsită o soluție permanentă. Un Cămin sau un spital de cronici. Există destule soluții.

Cinci ani a durat chinul mamei așteptându-și sfârșitul. Marta era sigură că și-l dorește. Nu o dată i-a surprins privirea de implorare adresată ei sau poate Celui de Sus ca s-o mântuie de suferință. Cinci ani insuportabili.

Joia trecută, la fel ca în fiecare dimineață înainte de a merge la lucru, Marta a trecut pe la căminul de bolnavi cronici. Mama, slabă, numai pile și os, a ridicat capul de pe pernă și-a privit-o cu o căutătură clară, așa cum de mult nu mai observase la ea.

A întins mâna sănătoasă și-a mângâiat-o pe-a ei.

— Marta… Marta, a reușit să articuleze, exact la fel ca în prima zi după accidentul cerebral.

Marta, a fost ultimul ei cuvânt, dar Marta a fost și primul, și-a amintit în clipa aceea.

— Sunt aici, mamă, sunt cu tine. Cu un oftat, ea a închis ochii.

La șase seara mama a murit.

Și acum, iată, se încheia săptămâna de doliu pe care Marta și-o petrecuse în casa mamei, în patul ei de adolescentă.

Ce bine că Talia nu se afla în țară. Un aranjament de o lună, un premiu de care beneficiau în vacanța de vară elevii foarte buni la învățătură, i-a permis fetei să plece în Anglia, într-o tabără gen summer school, să-și perfecționeze engleza.

Talia. Astăzi o putea numi cu adevărat copilul ei. Dar încă i se părea o minune, un noroc nesperat, deși trecuse de-atunci destulă vreme.

În acei cinci ani petrecuți între o mamă pe patul de moarte și un copil părăsit, Marta a înțeles pentru întâia oară sensul cuvântului „a da“. Fără rezerve, fără socoteli. A da tot ce ai și tot ce poți, fiindcă cineva are nevoie de tine.

Dar n-a fost ușor. N-a fost deloc ușor. Copilul era reticent, tăcut, niciodată nu știa dacă fetița e mulțumită sau nu. Relația dintre ele i se părea Martei asemănătoare relației între un cățeluș și stăpâna lui. Fata încerca din toate puterile să se facă invizibilă, să nu supere, să nu deranjeze, speriată că ar putea rămâne pe drumuri.

Marta era la fel de speriată, din cu totul alte motive. Cum să se poarte? Ce să discute cu

copilul? Care sunt subiectele ce pot interesa o asemenea vârstă?

În prima zi au colindat împreună magazinele încercând să alcătuiască un trusou fetiței care venise în casa Martei doar cu lucrurile de pe ea.

Însă oricât a încercat să-i ghicească dorințele, niciodată nu a fost sigură că a nimerit.

Răspunsul era același de fiecare dată „E forte bine…ghiveret“

— Mă cheamă Marta. Marta și nicidecum doamnă

— „Chen ghieret“.

A doua zi a înscris-o la școală. A aranjat abonamentul pentru autobuzul școlar, care s-o ducă și s-o aducă, a vorbit cu diriginta încercând să-i explice situația specială a Taliei. Dar carnetul de note pe care fetița l-a luat cu ea a fost cel mai grăitor.

— N-aveți grijă, i-a răspuns profesoara. Cu asemenea rezultate nu cred că se vor ivi probleme.

În cea de a treia zi, Marta a hotărât să facă remontul locuinței. Camera Taliei trebuia aranjată după necesități. Din ziua aceea au început să apară muncitorii. Au adus cu ei materiale, nisip, ciment, scări, galoane de var alb și cutii de vopsea. Casa era un întreg haos gălăgios și murdar.

Talia privea cu reținere, dar și curiozitate forfota din jur.

— Ce culoare ți-ai dori pentru camera? a întrebat Marta.

— Oricare culoare îmi place… ghiere.

Încercând să ignore răspunsul, Marta a luat-o de mână în fața cutiilor cu vopsea.

— Alege! e pentru tine.

— Asta potrivită? a arătat fetița o cutie cu nuanțe de bej.

— Ție trebuie să-ți placă, e camera ta. Dacă îți place, e chiar frumoasă. Iar mâine mergem să alegem mobilă nouă.

Casa Martei era compusă din două camere spațioase, dormitoarele, un salon ce stucaturi în stil european, bucătăria și baia legate printr-un hol, care se deschidea într-o a treia cameră mai mică, folosită ca odaie de lucru. Bibliotecă, o masă birou cu computerul, faxul și aparatul de copiat, iar de partea cealaltă un fotoliu rotativ. Nuanțe deschise de lemn natural dădeau interiorului luminozitate. Era o cameră de lucru și nimic mai mult. O măsuță de sticlă pe care trona un vas cu flori proaspete și două scaune de-o parte și de cealaltă se găseau sub fereastra înaltă cu vedere în parcul de peste drum.

— Aici ai să-ți faci lecțiile, a spus Marta. E loc berechet pentru amândouă.

— Ken gheveret.

Eu sunt Marta, de câte ori să-ți spun? a vorbit înciudată.

Trecuseră câteva zile de când locuiau împreună când Marta s-a gândit că ar fi bine să viziteze casa mamei, poate să găsească acolo unele lucruri folositoare.

Pachete neatinse cu prosoape, fețe de masă umpleau sertarele. Un toaster, un storcător de lămâi, un aparat de tăiat pâine…

Mama avea aparatură, nu glumă, aparatură modernă, s-a minunat Marta. La ce i-o fi folosit, când de ani și ani mama era văduvă.

Atunci a căutat o sacoșă încăpătoare, gândind că toate acele ustensile practice și noi le-ar putea lua cu ea.

În tot acel timp, Talia se plimba prin odăi cercetând cu privirea tot ce se afla la vedere. Mobila, covorul, perdeaua, dar și nenumăratele bibelouri, din care mama Martei avea adevărate colecții. Erau pasiunea ei.

Când Marta a hotărât că adunase destule și puteau pleca, a intrat în salon s-o caute pe fetiță.

Ea privea cu deosebită curiozitate caseta de argint de pe scrin, caseta fericirii învârtind-o în

palme și admirându-i frumusețea. Era atât de concentrată încât nici n-a sesizat prezența Martei.

— Ce faci acolo? a strigat Marta. Pune-o la loc imediat.

De spaimă, copilul a fost cât pe ce s-o scape din mână.

N-am făcut nimic „ghiveret“, a început să se scuze, în timp ce lacrimile îi șiroiau pe obraz. Am vrut numai s-o văd cât e de frumoasă. N-am făcut nimic și nici n-am murdărit-o. Am mâinile curate, i-a arătat palmele fără a îndrăzni să se apropie.

Marta a roșit de rușine. Și-a luat obrajii în palme încercând să-și stăpânească tremurul glasului.

— Desigur, n-ai făcut nimic. Am strigat fără să vreau, dar nicio clipă n-am vrut să te sperii.

Vino s-o privim împreună. E cu adevărat o lucrătură foarte frumoasă și foarte veche. Încă de pe vremea străbunicilor mei.

— Și ce este înăuntru, ghiveret? a întrebat fetița cu ochii încă în lacrimi.

— Habar n-am. N-am deschis-o niciodată. I s-au pierdut cheile, dar mama mea spunea că este caseta fericirii.

— Și chiar era?

Marta a ridicat din umeri și a zâmbit.

— Nu prea cred.

— Ba eu cred, a spus Talia cu seriozitate. Poate înăuntru locuiește o zână bună, sau un duh. Dacă-l rogi, e în stare să-ți îndeplinească orice dorință. Eu chiar l-am rugat. Ar fi trebuit să încerci, gheveret. Precis ar fi auzit chiar și cu capacul închis.

— La zece ani probabil aș fi crezut și eu. Dar de câte ori să-ți spun? Numele meu e Marta, nicidecum ghiveret…

Și dintr-odată, cu un gest brusc, a apucat fetița de mână și a adus-o în fața oglinzii de deasupra scrinului.

— Vezi, draga mea? Uită-te bine la mine. Sunt o femeie aproape bătrână, o femeie singură. Fără să

am cu cine vorbi, fără ca cineva să mă primească acasă, bucuros că am venit.

N-am avut nici măcar un câine cu care să fi împărțit singurătatea, până ce ai apărut tu.

Nu te-am cunoscut, nu te-am așteptat, dar ai venit și mi-ai umplut viața.

În sfârșit, aveam cu cine schimba un cuvânt, aveam cui să-i dăruiesc ceva din mine, sperând că poate voi primi și eu în schimb un strop din inima ta. Venirea ta m-a făcut fericită. Poți să înțelegi? Și cum spui tu… nici măcar n-a fost nevoie să deschid caseta fericirii.

Marta nu și-a închipuit care va fi rezultatul spuselor ei, dar Talia a cuprins-o de după gât și și-a șters lacrimile de umărul ei.

Gheața s-a spart…Dar nu dintr-odată și nu chiar în clipa aceea, cum se întâmplă în povești, cu toate că a fost cu adevărat o clipă minunată. Mersul înainte era încă poticnit, treptat, cu pași mărunți, dar tot mai siguri. Erau prietene. Nu mamă și fiică, ci prietene, ori asta uneori însemna chiar mai mult.

Episoadele se succedau în mintea ei fără întrerupere. Triste și vesele, simple sau împovărătoare, urmând totuși un traseu ascendent în relația lor.

La doi ani după accidentul cerebral, medicii au sfătuit-o să-i caute mamei un cămin adecvat pentru handicapați. Nici fizioterapia, nici terapia n-au dat rezultatele scontate. Mama era necomunicativă în toate privințele.

Oricum Marta nu-și făcuse mari speranțe, dar discuția cu doctorul era un verdict definitiv, recunoașterea certă că mama nu-și va mai reveni niciodată.

În ziua aceea, în salon, cu lumina stinsă, cu ochii închiși, Marta se străduia să-și rețină lacrimile, nodul din gât, durerea care-i sfâșia inima. Așa a găsit-o Talia, când s-a întors de la școală. Știa despre ce este vorba. De câteva zile discuția se învârtea în jurul aceluiași subiect,

mutarea mamei. Fata s-a apropiat de Marta, i-a luat mâna într-a ei și a sărutat-o pe frunte.

— Înțeleg că s-a aranjat. Nu te mai necăji. Sunt sigură că și acolo va fi bine îngrijită.

— Așa sper și eu. Dar nimic nu s-a putut citi pe fața ei. Parcă era de lemn. Nu pot suporta s-o văd astfel, a început Marta să plângă de-a binelea.

— Știu că ai iubit-o mult și desigur că e foarte dureros ce se întâmplă, dar măcar ai fost acolo, lângă ea, ai ajutat-o când a avut nevoie de tine, a spus copila cu voce șoptită.

Eu am fost un copil rău. Nu numai că n-am ajutat-o, dimpotrivă, am fugit de ea.

Știi de ce am învățat atât de bine, de ce aveam notele cele mai mari din clasă? Nu fiindcă îmi plăcea învățătura, ci pentru că nu voiam să rămân acasă cu ea. Aș fi dat orice să fi putut chiar dormi la școală. Când mama era furioasă, striga și spărgea tot ce-i venea în cale. În ultimul timp, mâncam pe hârtie de ziar, fiindcă terminase toate farfuriile din dulap. Alteori dimpotrivă, rămânea ore întregi pe pat, dormitând cu ochii întredeschiși, iar mie mi se părea că-i moartă. Dumnezeule, ce frică îmi era. Mă temeam că mama se va transforma într-un duh rău, care o să mă omoare și pe mine.

Mi-e rușine să spun, dar am fost bucuroasă când am aflat că a murit de-adevăratelea.

Eram la școală când m-au anunțat să merg la ea la spital.

Ei au spus că a murit de inimă, dar eu cred că a murit de drog. Sau poate drogul i-a făcut acel infarct. A fost groaznic de rău…

— Dar tata? De el nu mi-ai povestit nimic, niciodată.

— Tata… Eu eram foarte mică pe vremea când el a plecat. Poate aveam trei sau patru ani. Țin minte certuri. Mama spunea despre el câte și mai câte, dar eu n-am crezut-o. Ea era cea rea. Tata ne trimitea bani mulți. Știu asta fiindcă într-o zi ne-

am dus amândouă la magazin și am cumpărat perdele foarte frumoase, o canapea în salon și un pat pentru mine, că-mi ieșeau afară picioarele din pătuțul unde dormeam.

A fost o zi minunată, când am mâncat bine. Mama știa să gătească, dar cel mai adesea cumpăra de gata. Câteva zile mai târziu, după ce-a venit mobila comandată, mama a făcut o criză. A luat un cuțit și a tăiat patul meu. Toată pânza, ba chiar și salteaua.

„Dacă a vrut plod, să-l ia la dânsul. Aici n-are loc.“ Așa țipa de tare că m-a luat vecina, tanti Surica și în noaptea aceea am dormit la ei.

Înseamnă că tata n-a plecat degeaba, sau pentru că nu mă iubea.

— Dar de scris n-a scris niciodată? Nici măcar ție, a întrebat Marta, îngrozită de spusele fetei?

— Păi ce, eu știam să citesc? M-a sărutat când m-a lăsat la grădiniță și din ziua aceea nu l-am mai văzut.

Mama îl blestema în fel și chip, dar eu știam că nu e adevărat. Știam că mă iubește, atunci când mi-a trimis ursul polar. Altfel nu s-ar fi gândit la mine și n-ar fi trimis bani, așa cum făcea de obicei.

Acum plângeau amândouă una sprijinindu-se pe umărul celeilalte.

— Lasă, draga mea, a vorbit Marta ștergându-i fetiței ochii cu un șervețel din buzunarul halatului.

Acum suntem împreună și eu îți promit că n-o să ne despărțim niciodată.

Copilul a surâs printre lacrimi.

— Te cred. Pe tine te cred întotdeauna. Asta se cheamă un om de cuvânt, cum spune Dina, directoarea școlii noastre. Când promiți ceva, trebuie să-ți respecți cuvântul.

— Adică tu gândeai că eu aș fi renunțat vreodată la tine, acum după ce suntem prietene și ne cunoaștem toate secretele?

— Știu și eu? a spus fata cu îndoială în glas. Poate dacă vine tata… Eu nu vreau să stau cu el.

Nu-l cunosc. Dacă aș fi majoră, aș putea să aleg. Dar așa…

De ce v-ați despărțit voi doi? Precis din cauza tatei. Tu ești bună și miloasă. Uite numai cum te-ai purtat cu mine. Puteai să mă alungi, să nu mă primești în casa ta. Eram fiica unei femei decăzute, așa o numeau pe mama cei de la Biroul Serviciilor Sociale.

— Marta a strâns-o pe fetiță la piept, sărutându-i cununa de păr auriu care se răsfira pe umeri.

— Niciodată nu te-aș fi alungat. Cât privește divorțul…

Marta a rămas un moment tăcută.

— Dacă nu vrei, nu-mi spune. Dar să știi că sunt destul de mare ca să înțeleg. Am doisprezece ani. Asta înseamnă că am trecut „batmițva „M-aș putea căsători chiar, după legile religiei evreiești.

— Măi că mare te-ai mai făcut. Aproape bătrână, a râs Marta, privind-o cu drag. Numai un mire ne lipsește și treaba-i ca și făcută. Cunoști pe cineva? Dacă va fi cazul, sper să mă anunți și pe mine la timp, ca să-mi fac o toaletă nouă.

Cât despre soțul meu, adică tatăl tău, află, draga mea, că e cu adevărat un om de treabă. Deștept, cinstit… Un om de cuvânt, cum spui tu. Te poți baza pe unul ca el. Dar pe vremea aceea eram tineri lipsiți de experiență. Eu îmi doream o carieră. Aveam ambiții mari, voiam să arăt lumii întregi de ce sunt în stare.

Tatăl tău își dorea o viață liniștită, își dorea familie, își dorea copii. Am înțeles prea târziu că nici diplomele și nici medaliile nu-ți aduc fericirea. Și uite-așa am rămas singură. Când ai hotărât să te căsătorești, amândoi trebuie să dea ceva din sufletul lor ca să clădească o temelie familiei. Trebuie să pună umărul deopotrivă. Cred că tatăl tău ar vrut, însă eu… n-am vrut să renunț la ambițiile mele… Și pe urmă a fost prea târziu.

Marta a tăcut. Talia a tăcut și ea. Au rămas astfel îmbrățișate până ce Marta s-a ridicat din fotoliu și

a aprins lumina.

— Mi-a părut foarte rău când a plecat și cred că regret până astăzi.

Dar acum, domnișoară, e timpul să mâncăm. Sunt ruptă de foame. Ce-ai spune de niște ochiuri cu cartofi prăjiți și salată proaspătă?

Ca de undeva din afara eului ei, Marta revedea scena de atunci. Revedea până și gesturile Taliei întinzând fața de masă, clinchetul paharelor, mirosul ouălor prăjite, ba chiar și gustul cafelei în care fata scăpase prea mult zahăr.

Ce repede trecuseră acei ani.

Pe vremea când învăța pentru examene, și-ar fi dorit să zboare timpul… Iar acum?

Marta se reîntorcea cu mintea la acei ani de parcă ar fi recitit o carte cunoscută aflându-i înțelesuri noi care pe-atunci le scăpase din vedere.

Și din nou umbra mamei îi apăru dinainte.

La masa de scris, fără să vadă sau să audă nimic în jurul ei, Marta citea romanul *Ana Karenina*.

Fără să-i simtă prezența, mama a intrat în cameră. A întors coperta cărții, a citit titlul și i-a spus:

— Ce păcat să-l citești acum. Nu e pentru vârsta ta. Ai să-i pierzi multe înțelesuri, iar de va fi să-l recitești cândva, nu vei mai găsi suficientă răbdare. Fiecare lucru trebuie făcut la timpul său.

Și timpul acela trecuse, îi scăpase printre degete.

Furată de gânduri, n-a observat când s-a lăsat amurgul.

Marta s-a ridicat de pe canapea să aprindă lumina.

Casa era tăcută. Părea că se găsește pe o insulă pustie în imensitatea oceanului.

Marta se dezobișnuise de singurătate și de tăcerile prelungi.

Talia adusese în viața ei tinerețea și elanul, culori pentru zilele terne.

Lumina crudă o făcu să clipească. Deschise larg ferestrele și inspiră aerul cald care venea dinspre

stradă, dinspre betonul caselor înalte de peste drum. Acum ar fi avut nevoie de sprijin. Minutele acelea erau cele mai grele. Era timpul să hotărască ce va lăsa și ce va lua cu ea din casa mamei. Amânase momentul știind câtă durere o să-i provoace, dar acum nu mai putea aștepta. Cu mâna tremurândă, cu sufletul greu, Marta a deschis ușile dulapurilor, trase afară sertarele, își plimbă mâinile peste lucrurile adunate acolo în decursul vremii, aspiră aromele cunoscute de busuioc și levănțică.

Cufărul cel mare de sub fereastră o îmbia să-i descopere secretele. Era o ladă voluminoasă de lemn, pregătită încă de bunici pentru emigrarea în Palestina, după revenirea lor din lagărul Transnistriei.

Pe când era încă de-o șchioapă, grozav o atrăgea pe fetiță să scotocească în adâncimea lui. Curiozitatea și imaginația el le umplea cu fel de fel de minunății. Numai că lada era veșnic încuiată. Părinții se temeau să nu intre copilul acolo și capacul greu să cadă din greșeală peste el.

— Lucruri vechi, spunea mama ori de câte ori întrebase de ce ține cufărul încuiat. Lucruri vechi, amintiri de la bunicii și părinții mei. Nimic interesant, draga mea.

Cu timpul, fata își pierduse curiozitatea și interesul. Cufărul făcea parte din peisaj.

Poate numai dacă ar fi dispărut, Marta și-ar fi dat seama de spațiul gol pe care îl ocupa sub fereastră.

Măcar și lacătul se pierduse. Cufărul stătea în același loc cu belciugele atârnându-i ca niște cercei grotești pe urechi clăpăuge.

Marta s-a apropiat dintr-odată emoționată și a ridicat capacul. Oare ce se aștepta să găsească?

O pătură veche îi acoperea conținutul, păzindu-l de praf. Sub ea, maldăre de reviste, colecții de cărți vechi, ilustrate din excursii, cadouri primite de la rude sau prieteni, suveniruri neînsemnate care nu-și aflaseră loc pe rafturile ticsite ale vitrinei din

salon. Mai erau acolo o plapumă și o pernă probabil pentru musafiri ocazionali și o mulțime de albume cu fotografii. Arborele genealogic al familiei, poze pe ani și pe zile, scrisori ale bunicilor, ale mătușilor și unchilor ei. Zeci de plicuri marcate cu timbre colorate, stampe și peceți din lumea întreagă, cărți poștale și ilustrate îngălbenite de vreme, ba chiar și dosare cu acte și chitanțe.

După ele, s-ar fi putut scrie o enciclopedie a vremii, atât de amănunțit erau înregistrate și adunate între filele lor. Istoria unor generații.

Sub maldărul de hârțoage, înnegrite de vreme se aflau o tăviță de argint, suportul casetei și cheițele potrivite. Caseta de argint… amuleta transmisă de-a lungul generațiilor.

Când au fost deportați în lagăr, străbunicii Martei au ascuns-o în beci.

Acolo, sub scară, a stat îngropată în spatele cărămizilor desprinse din perete, vreme de trei ani până s-a întors familia, ca să-i redea locul de cinste pe bufetul din salon.

Mama Martei îl trata cu mare respect. Îl lustruia cu sârg împreună cu sfeșnicele de argint și ramele fotografiilor celor doi frați morți în lagăr.

E cel mai curat argint, spunea de fiecare dată când le lua cutia în mână, lucrat de un mare artist vienez și primit de străbunic pentru merite deosebite în activitatea comunității evreiești. E un talisman aducător de bine. Când bunica a murit și mama Martei a moștenit cutia, fata a crezut că în sfârșit va putea s-o deschidă. Numai că sipetele a fost moștenit fără chei.

— Și totuși, ce este înăuntru, mamă?

Mama a zâmbit.

— Bunica nu ți-a spus niciodată?

— Ba da! Norocul familiei. Dar tu o numești Caseta fericirii.

— E totuna, draga mamei.

— Eu vreau s-o văd cu ochii mei.

— Imposibil. Dacă deschizi cutia, fericirea se evaporă.

Și fiindcă oricum mama nu știa unde sunt cheițele, cutia a încetat s-o mai preocupe.

Din locul unde se afla, alături de fotografiile celor doi frați ai mamei, cutia arunca un licăr stins, împrăștiind o aură de lumină în întunecimea odăii.

Acum, în sfârșit, o va putea deschide. Acum avea cheia. Dar Marta nu s-a grăbit să-i afle secretul, ci a continuat să caute printre comorile ascunse din ladă.

După albumele de fotografii au urmat scrisorile, cărți poștale adunate în teancuri, dosare cu acte, carnete cu însemnări. Hârtia era îngălbenită, scrisul aproape ilizibil. Marta le ridica filă cu filă, speriată să nu i se pulverizeze între degete.

„*Dragul și bunul meu prieten,*

Bucuria să-ți citesc rândurile e atât de mare, încât mi-a adus lacrimi în ochi.

Ne-a fost dat tuturor să trecem prin schimbări, prin vitregiile timpurilor, dar iată de unde poate proveni acel strop de fericire pe care îl încerc acum.

Nu știam dacă mai trăiești. Nu primisem nicio veste. Dar acum pot spera din nou. Pot găsi în sufletul meu răbdarea să aștept oricât ar fi de mult, numai să știu că ne vom revedea.

Te aștept chiar de mi-ar trece anii, chiar de mi-ar trece toată viața

A ta pentru vecie

Sabina

Oare cine a fost Sabina?

Marta rămase câteva momente nemișcată.

Ce scrisoare minunată în atât de puține cuvinte…

N-avea habar despre cine e vorba, dar și-a dorit ca ei să se fi regăsit.

O altă scrisoare i se lipi de degete.

Dragă Fani,

Mi-e dor de tine, cu toate că ne-am despărțit numai ieri.

Fără tine, orașul și-a pierdut orice farmec.

Sunt trist, grozav de trist. Mă tem că te-am pierdut pentru totdeauna. Simt că drumurile noastre se vor despărți, că nu mă iubești așa cum te iubesc eu, sau poate nici nu m-ai iubit vreodată.

Emil

Scrisori frumoase, a cugetat Marta. Dragoste. Eterna dragoste.

Amintirile au săgetat-o din nou, dureros.

Trecutul? Nu era vorba de trecut. Erau pagini din cartea ei, episoade din viață, filă cu filă.

Trecutul se confunda cu prezentul. Era din nou acolo, din nou la început de drum.

Și Marius i-a scris scrisori de amor. Scrisori pe filă velină sau pe hârtie de maculator, dictando, ori cu pătrățele.

Buzunarele îi erau pline cu ele, servieta la fel. Le citea și le mototolea, sau le arunca la coș. Niciodată nu și-a închipuit că le va duce dorul. Niciodată nu s-a gândit să le păstreze. Să fi fost cu adevărat numai vina ei că în seara aceea și-a luat valiza și-a plecat? Poate că n-a iubit-o destul…

L-a așteptat. Mai întâi cu speranță, apoi cu mânie și supărare, pe măsură ce înțelegea tot mai sigur că n-o să revină. Dar cu adevărat n-a crezut decât mult mai târziu.

De câte ori n-a luat condeiul în mână să-i scrie că-i e dor și pustiu, că îl așteaptă să vină ca de obicei acasă de la lucru, cu părul rebel, răvășit de vânt, cu haina descheiată și ochelarii prea largi pe care veșnic și-i împingea în sus de pe vârful nasului.

Marius, chiar dacă nu era un Făt- Frumos, era totuși soțul ei, omul pe care l-a ales și cu care ar fi trebuit să împartă cele bune și rele până la moarte.

Pentru a câta oară își amintea nemulțumirea lui, pe care atunci i-a aruncat-o în obraz:

„Niciodată nu ești prezentă când am nevoie de tine. Poate fiindcă tu niciodată nu ai nevoie de mine. În fiecare zi îmi spun că poate astăzi va fi altfel și dacă nu azi, mâine. Îmi spun că vom lua cina împreună, vorbind câte-n lună și în stele…

Să vorbim despre orice, măcar și despre zodii sau constelații… păsările care numai cântă fiindcă li s-au tăiat copacii sau licuricii care nu mai licăresc, fiindcă s-a descoperit electricitatea.

Îți voi spune te iubesc, dacă vrei să-ți faci timp pentru asta.

Sună penibil, dar vreau să știi ce gândesc.

A fost o eroare că ne-am căsătorit!? Nu vreau să cred.

Suntem tineri, putem repara tot ce e defectuos în căsnicia noastră. Termină cu anticoncepționalele. Un copil ar putea rezolva problema noastră.

— Tu singur ești un copil, dacă-mi poți propune așa ceva, a strigat Marta. Vezi bine, n-am timp nici să mănânc, nici să dorm. Cine să-l crească? O dădacă? O străină? Pentru ea să fac un copil? Nu-ți dai seama că încă nu a venit vremea?

Și apoi, crede-mă, acum sunt frântă. N-am putere de discuții… Dar îți promit că mă voi gândi.

Dimineața în care a plecat la Institut era sigură că se va întoarce. Dar n-a fost așa.

Un bilețel lăsat la vedere pe postavul biroului o anunța laconic.

Plec. N-o să te mai deranjez nici cu prezența mea, nici cu ideile mele copilărești. Deși tu mă crezi copil, eu plec să-mi caut o soție și nu o mamă. O parteneră de viață.

Nu-ți spun unde plec, fiindcă nici eu nu știu. În tot cazul, plec departe.

Marta a așternut pătura la locul ei peste maldărul de relicve. A închis cufărul, și-a trecut palma peste capacul lui ca o ultimă mângâiere. Ea nu era acolo. Crezuse că poate trăi departe de

lume, departe de amintiri. Prea târziu să mai regrete acum.

Dar o avea pe Talia, un cadou minunat pe care Marius i l-a făcut fără să vrea.

Cu pași hotărâți, a intrat în bucătărie și a scos din frigider o cutie de conserve. Sardele în ulei, masa de seară, ultima petrecută în casa mamei. Apoi o va încuia definitiv cu tot ce se afla între pereții ei: năluci și umbre și lumini.

A mâncat, a spălat farfuria și a luat de pe bufet sipetul fericirii, tăvița de argint și cheile. Acum îi aparțineau. Moștenirea.

Acasă, în cutia poștală o aștepta un plic cu timbru de Alaska Nu era primul. Aproape lunar veneau scrisori de la Marius pe numele Taliei, doar că aceasta era pe numele ei.

Dragă Marta,

Contractul meu se încheie luna aceasta, la 1 septembrie voi fi în țară. Sper să-mi permiți să te vizitez ca s-o văd pe Talia. Mi-e dor de ea. Sunt sigur că a crescut și că de la trei ani câți avea când am plecat în Alaska, și până astăzi, s-a făcut o domnișoară întreagă. N-o s-o mai pot recunoaște.

Îți mulțumesc pentru ajutor pentru că te-ai ocupat de ea. Mi-a scris că o mamă mai bună nu i-aș fi putut găsi. Mi-a scris mult despre ea și despre tine. Cred că astăzi te cunosc mai bine chiar decât atunci când am fost împreună.

Aștept cu nerăbdare să vă întâlnesc.

Marius

Marta a împăturit scrisoarea, a pus-o înapoi în plic.

Până la 1 septembrie mai era o săptămână, iar până la venirea Taliei, numai două zile.

Trebuia să se pregătească pentru ambele evenimente. Să facă unele cumpărături, să pregătească o masă festivă.

Amintirile îi fugiseră din minte. Era minunat că se găsea din nou acasă la ea, după săptămâna de doliu petrecută în casa mamei. Era ca și cum revenise la viață.

Uitase de casetă, însă de pe capacul lăcuit al pianului, unde o lăsase din mână, cutia parcă își trimitea chemarea. Acum, în sfârșit, o putea deschide.

Cu inima bătând de emoție, Marta potrivi cheița în broască.

Cu un clinchet dulce capacul sări în lături.

Căptușită cu satin albastru ca apele mării, cutia avea pe fundul ei un petec de hârtie, o jumătate dintr-o coală de caiet, cu un desen copilăresc, un peștișor galben și câteva cuvinte.

Dacă aceasta e caseta fericirii, am ascuns aici peștișorul meu de aur.

Talia

Marta înțelese că printre marginile ușor îndepărtate ale casetei s-ar fi putut strecura cu ușurință foaia de hârtie.

Încercă să-și imagineze când ar fi putut pune copilul biletul în casetă, dar renunță imediat.

Ce importanță?

Era fericită.

O ZI MINUNATĂ

Era atâta liniște în jur, de parcă lumea dispăruse.

Dintr-odată, sirena salvării a sfâșiat tăcerea, iar duduitul motorului ambalat la maximum a înspăimântat urechile femeii. Imediat au urmat bătăi grăbite în ușă.

Berta a sărit de pe scaun cu o energie de necrezut pentru picioarele ei umflate și bolnave.

— Ah! bine că ați ajuns, deși mă tem că e prea târziu.

Doctorul împreună cu brancardierii s-au apropiat de trupul întins pe podea.

— Chiar așa am găsit-o, a explicat Berta surescitată. Lungită pe covor, la picioarele patului, de parcă s-ar fi odihnit. Ba chiar mi-a trecut prin minte că a căutat răcoarea pardoselii, să se răcorească de o asemenea căldură. O idee cam ciudată, dar Sisi, cum îi spunem noi, avea uneori ciudățenii. Doar nu degeaba a fost artistă.

Și încă ce artistă… Când a venit să locuiască aici, la Cămin, am fost cu toții încântați să ne fie vecină. Cine n-o cunoștea? Cine nu auzise sau n-o văzuse măcar o dată pe scenă. Era extraordinară și la teatru și în filme, ba chiar și la televizor. Deși lumea spune că nu e același lucru să fii artist la televizor și tot la fel pe scenă.

Berta turuia fără întrerupere în timp ce sanitarii își făceau treaba. Desfăceau truse cu instrumente, conectau aparate electrice, pregăteau seringi, sticluțe și pungi cu ser, pentru infuzie. Lucrau concentrați cu grabă și dexteritate, iar Berta se învârtea în jurul lor încercând, în fel și chip, să le fie de folos.

Numai Cici privea beculețele multicolore ale aparaturii medicale, clipind în semiobscuritatea camerei, întrebându-se nedumerită pentru ce

chinuiesc oamenii aceia în halate albe, trupul întins pe jos.

Monitorul înregistra fără oprire, tubul de oxigen fâsâia ușor, defibrilatorul era gata să intre în acțiune.

Curioasă, dar și mirată de forfota din jur, Sesilia Baldur, fosta actriță, cunoscută de public drept Sisi, s-a plictisit în cele din urmă de spectacol, cum l-a categorisit în gând.

S-a strecurat din încăpere pe nesimțite, fără ca cineva să-i observe lipsa.

Afară, în curtea Căminului, a întâmpinat-o lumina amețitoare a soarelui de iulie, căldura lui care a învăluit-o imediat ca o plapumă fierbinte de puf. Însă după răcoarea din cameră, lui Sisi i s-a părut chiar bine-venită.

Se simțea minunat. Picioarele parcă se mișcau singure. De atâta vreme nu mai ieșise din casă, nu mai respirase aerul curat încărcat de arome. Trotuarul, cubulețe de piatră albastru și cărămiziu, o invita la drum.

Sisi a privit în jur încântată de soare, de culoare și parfum. În parcul cu tufe de vinca roz, albe și roșii, ronduri de flori împrejmuiau Căminul, Casa de bătrâni unde locuia. Pensionarii ședeau ciorchini la adăpostul boschetelor umbroase. Bucuroasă că nimeni nu i-a dat atenție, a ieșit furișat pe poartă, în vârful picioarelor.

O fetiță venită probabil în vizită la vreunul din bunici, se legăna într-un scrânciob. În trecere a făcut vânt scăunelului, ascultând amuzată țipătul de bucurie al copilului.

S-a oprit un moment nehotărâtă încotro s-o apuce, dar s-a hotărât într-o clipă.

„Unde m-or duce picioarele.“

Și într-adevăr, Sisi a luat-o spre centru strecurându-se printre oameni, ușoară ca un fulg. Ochii ei urmăreau cu încântare mulțimea de mașini, autobuze, tramvaiele și taxiurile care

treceau în viteză, ori se încrucișau la stopuri, amețind-o.

De atâta vreme nu mai văzuse lumea decât prin fereastra camerei pe care o avea la etajul II.

Acum putea să se răzbune pentru toate săptămânile de repaus între cei patru pereți.

Se străduia să meargă la pas, să guste farmecul plimbării, fluxul mulțimii care o înconjura, fiindcă altfel ar fi putut să alerge, ba ar fi fost în stare să și zboare.

Nimic n-o deranja, nimic n-o mai durea, de parcă trupul ar fi întinerit brusc, aruncând-și toți anii care-l împovăraseră până atunci.

Trecând pe lângă doi tineri care se țineau de mână, împiedicând mersul trecătorii, Sisi i-a zburat fetei bereta cu un bobârnac, amuzându-se, când amândoi dintr-odată au rupt-o la fugă după șepcuța zburătoare.

Mergea deja de o bună bucată de vreme oprindu-se când și când pe la vitrine, examinând cu ochi de cunoscător toaletele expuse, îmbrăcăminte sau articole de lenjerie, pantofi, magazine de menaj, porțelanuri fine, cristal, ori sticlă de Murano. Dintotdeauna fusese o clientă fidelă a tuturor firmelor de lux. Sisi cea elegantă, cum o numeau colegii, cum o cunoștea publicul ei îndrăgit.

Pe negândite s-a trezit în fața Teatrului, acolo unde zeci de ani a apărut pe scenă de-a lungul unei cariere prodigioase.

„Ce-ar fi să intre măcar pentru un minut, și-a spus, și a simțit imediat cum inima își accelerează bătăile.

S-a apropiat de ușa din spatele clădirii, ușa de intrare a actorilor și, spre surpriza ei, a găsit-o deschisă. A intrat plină de emoție în foaierul maiestuos, îndreptându-se spre capătul culoarului, acolo unde își amintea că se afla scena. Dar în locul ei, acolo se afla un muzeu, care expunea, în spatele unor ferestre mari de sticlă, manechine cu

cele mai deosebite toalete purtate de actori la diverse reprezentații.

Cu ochi avizi, Sisi a trecut în revistă modelele și dintr-odată a recunoscut rochia de catifea roșie, sângerie, pe care o purtase chiar ea în piesa Machbet. Rochia era la fel de frumoasă și fără cusur, de parcă ar fi fost nouă. Ceva mai încolo, un costum strălucitor de ofițer i l-a amintit pe Robert, partenerul ei de scenă, de alcov și de viață. Robert în rolul lui Vronschi, din Ana Karenina.

Un nor de tristețe i-a întunecat privirea, i-a umezit ochii. În vârful picioarelor, poate ca să nu tulbure și să deranjeze umbrele, Sisi a ieșit în stradă. Văzuse destul. Episoade, episoade se buluceau în mintea ei, triste sau minunate momente de care se bucura să-și amintească acum.

Un afiș uriaș în culori țipătoare, anunțând spectacolele săptămânii, a oprit-o din cale.

Ce-ar fi să aleagă unul din ele? Doamne, de câtă vreme n-a mai fost nici la teatru și nici la operă… Acum avea ocazia.

— Shakespeare.

— Regele Lear, a citit Sisi primul nume de pe panou.

„Nu! E prea trist“. Mai bine un Musichal, e mai vesel.

„Fantom opera“ – apărea mai jos numele vestitului spectacol.

— Asta în niciun caz. Destule fantome se aflau în jurul ei, acolo la Cămin.

Mai bine un film, s-a gândit nehotărâtă, privind numeroasele poze destul de deocheate, care umpleau spațiul de reclamă.

„Cinemateca“, i-a venit, în sfârșit, gândul cel bun. Acolo, cu siguranță, se va găsi ceva potrivit pentru ea. Și n-a greșit.

— *Pe aripile vântului* cu Robert Redford, a citit anunțul zilei. Asta da. Ehei, ce mai film. Spectacolul începuse, ușierul își bea liniștit cafeaua la bufet, astfel că Sisi a trecut complet

neobservată. Plină de entuziasm, s-a așezat în ultimul rând, ca să nu deranjeze pe nimeni. Sala era aproape goală. Ar fi rămas până la sfârșit, dar perechea de lângă ea ronțăia floricele de porumb, chinuindu-i auzul. Două scaune mai în față un mustăcios mușca cu poftă dintr-o tartină, emanând un miros iute de condimente, iar câteva scaune mai într-o parte, un băiețel se distra scârțâindu-și spătarul scaunului, lucru care lui i se părea nespus de distractiv, dar care pe Sisi a scos-o din sărite.

— Odată era altfel, a gândit cu regret!

Bucuroasă totuși că mai rămăsese destul timp pentru plimbare, Sisi s-a îndreptat spre parcul orașului. Acolo, s-a așezat pe o bancă lângă o bătrânică ce hrănea un stol de vrăbii gălăgioase, care se băteau pe grăunțele de mei, un adevărat război păsăresc. S-a amuzat urmărind un porumbel și-o porumbiță giugiulindu-se și bând la intervale regulate din pâlnia unei guri de apă, ca și cum gânguritul lor de dragoste le-ar fi uscat gâtlejul.

Seara începea să coboare din înalt ca o perdea fumurie și parcul se anima din ce în ce mai mult. Tineri, perechi, perechi la braț ori ținându-se de mână treceau pe alei pierzându-se printre tufișuri. Sisi îi cunoștea. Erau aceleași perechi de-ndrăgostiți încă de pe vremea ei, de pe vremea bunicilor, poate chiar de la facerea lumii.

Răcoarea serii se făcea simțită și Sisi a hotărât că e timpul să plece. Pentru o singură zi ajunge, și-a spus, cu atât mai mult cu cât a petrecut de minune.

S-a ridicat de pe bancă și s-a uitat dezorientată în jur. Nu-și aducea aminte adresa Căminului, nici drumul care o adusese până acolo, iar întunericul devenea tot mai profund. Stele străluceau pe cer, dar Sisi era prea îngrijorată ca să se mai bucure de scânteierea lor. În vreme ce rătăcea pe străzile necunoscute i-a apărut în față dintr-odată o clădire impunătoare, probabil un hotel și-a spus cu bucurie, gândind că ar putea petrece noaptea acolo.

De fapt, era spitalul orășenesc, unde Sisi a intrat fără să stea pe gânduri. Avea nevoie de un adăpost. Deja se simțea foarte obosită. A pășit de-a lungul culoarelor, a deschis ușile, căutând un pat gol. Culoarele erau lungi, camerele semănau între ele. Și deodată, fără să-i vină a crede, a recunoscut-o pe Berta. Berta, prietena ei de la Cămin, chiar ea, ședea pe un scaun sprijinită de spătar, cu un scul de lână în brațe și sforăia ușor.

Sisi a zâmbit și s-a strecurat în pat. Aparatele scânteiau în lumina becului de neon, roșii, verzi, albastre, ecranele înregistrau fără oprire.

Linia monitorului tresărea neregulat, cu impulsuri slabe.

Sisi a lovit în joacă ecranul și, miraculos, linia a căpătat viață. Acul a început să înregistreze tot mai vioi undele electrocardiografului, cu murmur constant.

Berta a tresărit din somn.

S-a apropiat de pat, și-a izbit palmele una de cealaltă, aproape strigând de bucurie.

— Sisi, iubito! Te-ai trezit? Ah, Doamne, o adevărată minune. Nu mi-aș fi închipuit. Ce zi cumplită, ce zi îngrozitoare, draga mea.

— Cumplită, spui? Îngrozitoare? A fost cea mai frumoasă zi din viața mea. Minunată. Numai că m-a obosit. Acum mi-e tare somn, dar îți voi povesti mâine totul.

Berta încă o privea neîncrezătoare, în momentul când sculul de lână i-a alunecat din poală, rostogolindu-se de-a lungul coridorului, drept și infinit, la fel ca și linia verde de pe ecranul monitorului de lângă pat

ULTIMUL RANDEZ-VOUS

O așteptam pe Rely! Întotdeauna vizitele ei îmi dădeau emoții.

M-am ras cu mai multă atenție ca de obicei, mi-am aranjat cravata în carouri cumpărată pentru această ocazie și m-am privit cu ochi critic. Portretul din oglindă nu mi s-a părut mulțumitor. Schimbarea pe care o speram nu se produsese. De fapt, nimic nu se putea schimba, iar când era vorba de Rely, efortul meu părea cu adevărat comic.

Ea a fost dragostea mea dintotdeauna, unica mea dragoste, niciodată mărturisită, nu fiindcă nu aș fi avut destul curaj, ci doar fiindcă aveam un plus din simțul realității.

Rely s-a născut regină! Întâi a fost regina clasei, apoi a școlii, mai târziu a devenit regina grupului nostru. Toți băieții concurau la inima ei. Și-ar fi pus viața la picioarele ei numai pentru un surâs, se mândreau să se numească prietenii ei, dar ea își schimba neîncetat alegerile, cum își schimba mănușile.

Rely era o fată înaltă și subțire, îmbrăcată de obicei cu bluze de mătase albe, răsfățată de zei. Avea ținuta dreaptă și mândră, iar părul blond numai bucle răspândea lumină pe unde trecea, asemeni unui soare. Prima din clasă la învățătură, nu era posibil să n-o admiri, să n-o iubești.

Mie mi se părea pur și simplu divină. Iar eu… eram exact opusul ei. Mic și îndesat, cu ochelari care-mi acopereau jumătate din față. La școală, abia dacă reușeam să-mi fac lecțiile de azi pe mâine, bâlbâindu-mă de emoție când eram scos la lecții.

Sufeream în tăcere și pentru nimic în lume nu i-aș fi mărturisit sentimentele, tot astfel cum

niciodată nu i-am citit versurile pe care i le dedicam.

Rely era orfană. Tatăl ei murise într-un accident și îmi amintesc cât de greu a muncit mama ca s-o crească. Nimic nu i se părea obositor acestei femei, probabil și ea frumoasă la vremea ei, numai ca fetei să nu-i lipsească nimic.

— Să nu simtă, sărăcuța de ea, că n-are tată, obișnuia să spună.

Imediat după ce a terminat școala, a părăsit orașul și s-a mutat în Capitală. Mama ei aduna ban cu ban, a continuat să muncească greu și să-i trimită fiecare leu. Apoi s-a zvonit că Rely a plecat în străinătate. Aproape 20 de ani, nimeni n-a mai auzit de ea. Orașul a dat-o uitării. Bătrâna a rămas singură să-și poarte anii, până ce, într-o zi, a murit pe stradă. A căzut pur și simplu pe trotuar și a închis ochii, fără să supere pe nimeni, tot așa cum a trăit. Au înmormântat-o din banii Comunității. Rely n-a venit. Era în străinătate și până i-au dat de urmă, a durat ceva timp.

La un an după înmormântare, când i s-a pus piatra, așa cum se obișnuiește la evrei, Rely a apărut superbă, elegantă, într-o mașină cum n-a mai văzut târgul nostru. Piatra de pe mormântul bătrânei, un bloc de marmură neagră, era și ea un unicat. Cel mai frumos monument din cimitir.

După ceremonie, îmi amintesc ce surprins am fost, când Rely mi-a luat mâna cu un gest ferm și m-a oprit din drum.

Mă aflam singur în cimitir când mi-a adresat cea mai ciudată rugăminte cu putință.

— Aș vrea, dacă nu te deranjează, ca o dată pe an, în ziua pomenirii mamei, să mă aștepți la gară.

Te rog să nu uiți ziua aceasta. Eu am să vin întotdeauna cu trenul de șapte dimineața.

Rely a plecat, dar eu am rămas pe loc încă multă vreme, gândindu-mă la spusele ei. Întâlnirea neașteptată după atâția ani de despărțire, discuția noastră din cimitir, părea o fantezie.

De ce o fi având nevoie de mine? mă întrebam. Cum aș fi putut s-o ajut?

Desigur, îmi aminteam ciudățeniile ei din timpul școlii, dar de atunci trecuseră ani și ani. Acum Rely nu mai era copil.

„Probabil mâine va uita totul, mi-am spus. Va uita chiar și faptul că ne-am întâlnit.“

Dar m-am înșelat când am pus la îndoială seriozitatea cererii ei.

În fiecare an, punctuală ca un ceasornic, în ziua comemorării, Rely venea cu trenul de șapte dimineața. Eu o așteptam, mergeam împreună la cimitir și apoi Rely era a mea o zi pe an.

Ne plimbam, luam masa la stâna de oi dinafara orașului. Acolo, baciul ne pregătea prânzul: mâncare de bureți proaspăt culeși din pădure, pui la ceaun și fragi cu smântână.

Beam lapte de capră, Rely cumpăra unt, brânză de oi sărată, caș și urdă, iar seara, tot la trenul de 7 fix, o conduceam la gară. O zi pe an. Desigur nu-mi era de-ajuns, dar oricum era mai mult decât nimic, mai mult chiar decât aș fi putut să-mi închipui vreodată.

Neschimbată, cu aceeași ținută, cu același mers unduitor, Rely era și acum cea mai frumoasă fată pe care o cunoscusem vreodată… Doar părul îl purta acum scurt și când buclele-i cădeau în ochi, le arunca pe spate, scuturându-și capul. Niciodată n-am întrebat-o nimic despre ea, niciodată nu mi-a povestit ceva din viața ei. Vorbeam despre nimicuri. Mă temeam să nu spun ceva care s-o supere, să o întreb ceva care s-o deranjeze, să stric și poate astfel să întrerup aranjamentul nostru.

În ziua aceea, trenul întârzia. Mă plimbam pe peron nerăbdător, nervos. În sfârșit, locomotiva a intrat pufăind în gară.

Am început să scrutez chipurile de la geamul vagoanelor, ca s-o văd un minut mai devreme, dar Rely nu era nicăieri.

— Nu e cu putință, mi-am spus, trebuie să fie aici. Astăzi, e ziua pomenirii.

Ultimul călător a părăsit gara, când, în sfârșit, m-am hotărât să plec și eu. Nu știam ce să fac, încotro să mă îndrept. Era ziua noastră și eu am avut grijă să mă eliberez din timp. Pașii m-au purtat spre cimitir. Lângă monumentul de marmură neagră, stătea Rely. Mi s-a părut palidă, cu privirea ștearsă și conturul feței neclar. Era înfășurată într-un șal alb.

— Cum ai ajuns aici? Ce s-a întâmplat? Simțeam că ceva nu-i în regulă, dar nu-mi dădeam seama ce anume. Am fost la gară, dar nu te-am văzut. Am așteptat până au plecat toți. Nu erai! Vorbeam întruna fără oprire, atât eram de emoționat.

— N-am venit cu trenul, a răspuns ea simplu, potopului meu de vorbe.

— Dar cu ce? am întrebat din nou. Dar ea a tăcut.

O lumânare ardea în cutia ei metalică și flori proaspete erau răsfirate pe mormânt. Un buchet de trandafiri însângerați. Probabil Rely era acolo de mai multă vreme. Înainte de sosirea mea.

— Vino să ne plimbăm, mi-a spus. Astăzi nu pot sta mai mult.

— Dar azi e ziua mea, ziua noastră, am replicat supărat, fără să-mi dau seama. Apoi m-am îngrozit eu însumi de acele vorbe. Rely a surâs trist.

— Ziua noastră… a repetat ca un ecou. S-a apropiat de mine, m-a îmbrățișat și buzele ei le-au atins pe ale mele, într-o fluturare ușoară, ca un fulg de nea. Și ciudat, chiar mi-au lăsat senzația de umed și rece. Apoi, m-a privit lung de parcă ar fi vrut să-și întipărească figura mea în minte. A aranjat florile, atingându-le de parcă le-ar fi mângâiat și le-a răsfirat pe marmura neagră.

— Întotdeauna mi-au plăcut trandafirii, a spus ea. Dar nu cei roșii. Sunt simbolul durerii, al

sângelui…al morții, a adăugat șoptit. Să nu-mi aduci trandafiri niciodată!

N-am înțeles-o. Oricum, niciodată n-o așteptasem cu flori în gară.

— Despărțirile sunt întotdeauna dureroase, rămâi, te rog, aici. Astăzi nu vreau să mă conduci. Dar nu uita, peste un an… ziua comemorării. Și-a strâns în jurul umerilor șalul, ca și cum i s-ar fi făcut frig dintr-odată.

Aș fi vrut s-o cuprind, s-o lipesc de mine, să-i împrumut din căldura trupului meu, dar ea, ca și cum mi-ar fi ghicit intenția s-a îndepărtat puțin,

— Nu pleca! de ce atât de repede? Mai stai te rog. Cu ce pleci? Am întrebat deodată plin de speranță, fiindcă nu văzusem nicio mașină, și tren nu era la ora aceia

— Vine cineva să mă ia.

— Cine? nu m-am putut stăpâni s-o întreb

— Cel care m-a adus aici.

Mă simțeam dezamăgit, asemeni unui copil pedepsit pe nedrept.

Am închis ochii și mi-am întors fața ca ea să nu vadă că mă străduiesc să-mi stăpânesc lacrimile. În sfârșit m-am calmat și am ridicat privirea din pământ, dar Rely se îndepărtase. Alături de ea, pășea o siluetă înaltă. Purta un caftan lung până la călcâie, sau o pelerină cenușie, prea departe ca să-mi dau seama dacă era bărbat sau femeie. Mânecile largi ale îmbrăcămintii fluturau în jurul trupului ei subțire. Părea un înger cu aripile desfăcute și am simțit că mă trec fiori. Soarele era aproape de asfințit și lumina se estompa cu fiece clipă. Vântul se stârnise din senin, atmosfera din cimitir devenise apăsătoare, sumbră.

Ca două umbre, conturul lor s-a mai deslușit o vreme, până ce au dispărut cu totul.

— Dacă ea așa vrea, așa să fie, mi-am spus, obișnuit să accept orișice idee venea din partea ei, fără obiecție, cu resemnarea atâtor ani de statornicie.

Multă vreme după aceea m-am tot gândit la ea, la despărțirea noastră, la acel sărut neașteptat de adio.

Nu-mi amintesc exact cât timp a trecut din ziua ultimei întâlniri, când am găsit o scrisoare în cutia poștală. Atât scrisul, cât și adresa expeditorului îmi erau necunoscute. Am deschis-o curios și nerăbdător, ca să aflu cel mai uimitor lucru cu putință.

Am citit-o de atunci de-atâtea ori încât o pot reda cu ușurință cuvânt cu cuvânt.

Stimate domn,

Vă scriu în numele doamnei Rely, așa cum m-a rugat în ultimele clipe ale vieții ei.

În ziua pomenirii mamei ei, Rely a suferit un accident de tren. Era în drum spre orașul ei natal. Șalul cu care era îmbrăcată s-a prins în ușa vagonului și a azvârlit-o afară. Au adus-o cu ambulanța la noi, la spital și pentru că eu am fost sora de gardă, am vegheat-o toată ziua. Până seara, Rely a rămas în comă. Eram sigură că n-o să-și mai revină, când, spre surprinderea mea, și-a recăpătat dintr-odată conștiința. A cerut hârtie și creion și m-a rugat să vă scriu cele ce urmează.

Era de o luciditate surprinzătoare atunci când mi-a dictat adresa și aceste câteva cuvinte:

„La fel ca-ntotdeauna“

Rely

FEERIE NOCTURNĂ

Copilul era îndrăgostit de lună. Astrul nopții îl vrăjea.

În fiecare seară înainte de culcare, alerga la fereastră, își ridica ochii spre cer, ca să-i spună lunii bun venit.

Părea că cei doi mereu au ceva să-și spună. Sub privirea băiețașului, astrul strălucea mai tare, de parcă-i transmitea un mesaj anume pentru el. Dacă era înnourat, copilul se întrista, fixa cerul îndelung, poate totuși printr-o fantă de nori luna se va ivi să-i primească salutul.

Într-o astfel de seară, când luminile orașului se topeau în desimea ploii și nu se vedea nici la doi pași, băiatul a încercat zadarnic să o ghicească pe sub pătura de nori. În cele din urmă, s-a dus la culcare. Mama l-a învelit și la fel ca în fiecare seară l-a sărutat pe frunte. Când a ieșit din cameră, i-a vorbit despre anunțul de la televizor

„Cerul se va însenina la noapte. Mâine, o să-i poți spune lunii noapte bună!“

*

Pendula bătea miezul nopții. Copilul o auzi ca prin vis. Deschise ochii și privi în jur. Ploaia încetase, cerul era senin, iar camera lui strălucea în razele astrului rotund ca o minge de aur.

O scară de lumină cobora din înaltul cerului până la geam.

Fără să stea pe gânduri, copilul sui pervazul ferestrei, se agăță de fuiorul luminos al razelor, treaptă cu treaptă, sus, tot mai sus, până ce atinse globul lunar.

Imediat o ușă se deschise în fața lui și băiețelul trecu dincolo de prag.

— Bine ai venit în împărăția mea, auzi un glas subțirel. Eu sunt prințul lunii, Luncerino. Te așteptam, Sunt nespus de bucuros c-ai înțeles mesajul meu și ai venit.

Prințul lunii era și el băiețel, după vârstă. Chipul său părea o tipsie de argint pe care erau pictați ochii și gura, cam tot la fel cum îl vedea de pe pământ, când își ridica privirea spre bolta întunecată. Dar părul lui, pe care niciodată nu l-a putut zări de la asemenea distanță, îi strălucea ca o cascadă aurie.

— De-ai ști cât te-am așteptat, a spus Luncerino cu glas de clopoțel. Sunt tare singur în împărăția mea, nu am cu cine să schimbe o vorbă și nici cu cine să mă joc.

Tu ești singurul care mi-ai înțeles chemarea. În sfârșit, acum voi avea și eu un prieten. Privește numai în jurul tău ce mulțime de jucării. Ne vom distra grozav.

Într-adevăr camera era ticsită, iar jucăriile aflate acolo erau toate făcute din argint și aur curat. Mașini și trenulețe, avioane, elicoptere, animale și păsări, tot ce ți-ai fi putut dori. Erau acolo jucării pentru întreg pământul de copii.

— Vino să ne jucăm, l-a invitat Luncerino și băiețelul n-a pregetat nicio clipă.

Orele treceau, dar copilul nu simțea nici oboseală, nici plictis.

— Și toate jucăriile acestea sunt chiar de argint sau aur? a întrebat băiețelul curios.

Prințul lunii încuviință din cap.

— Ce-ar fi să le aruncăm pe pământ să le găsească mâine dimineață prietenii mei de joacă? Nici n-ai idee cât s-ar bucura.

— Așa ceva nu se poate, răspunse Luncerino.

— De ce nu? Ai așa de multe…

— Fiindcă jucăriile sunt ale mele. Nu vreau să le dau nimănui.

— Și-atunci, mie, cum de mi le-ai dat?

— Nu ți le-am dat, ți le-am împrumutat doar. Ca să ne putem juca împreună.

— Dar când o să plec eu, cu cine ai să te mai joci atunci?

— N-ai să pleci. N-am să-ți dau voie. Aici ai tot ce-ți trebuie și o cameră cu atâtea jucării, câte nu poți dori sau căpăta o viață întreagă.

— Bine, dar eu mă joc și cu prietenii mei, când nu avem nevoie de nicio jucărie. Jocul de-a v-ați ascunselea, de pildă. Și încă multe altele!

— Învață-mă și pe mine.

— Te-aș învăța cu plăcere, dar e nevoie de mulți copii. Un grup. Vrei să-i chemăm aici?

— Ha! Doar nu-ți închipui că voi face din palatul meu, numai argint și aur, o grădiniță.

I-am observat de multe ori de-aici de sus. Când sunt împreună, fac o gălăgie grozavă. Aici, la mine, toate lucrurile au ordinea lor și strălucesc de curățenie.

Dintr-odată, băiețelul a simțit că i se face frig. Și-a strâns mai bine pijamaua, și-a încheiat toți nasturii de la bluză.

— Deschide caloriferul, te rog. Mi-au înghețat mâinile.

— Prințul lunii începu să râdă. Așa ceva nu există pe lună. Căldura mi-ar topi jucăriile, m-ar topi și pe mine. Tocmai de aceea luna apare numai după ce soarele asfințește.

— Ca să nu se topească. Înțeleg, răspunse băiețelul. Dar mie mi-e frig. Vreau să mă-ncălzesc.

— După câteva zile petrecute aici, cu mine, nu vei mai simți nici tu frigul.

— Dar eu nu pot și nici nu vreau să rămân aici. Trebuie să plec la mine acasă. Mă așteaptă mama și colegii de grădiniță. Abia aștept să le povestesc despre tine și împărăția ta.

Luncerino îi răspunse supărat:

— N-am să te las să pleci. N-ai observat că aici nu sunt ferestre? Singura ieșire este ușa. E încuiată. N-am să te las să pleci.

— Dar eu vreau acasă la mine, strigă băiețelul. La jucăriile mele, la prieteni… și la mama.

— Nu înțeleg ce-ți lipsește aici, încercă prințul să-l îmbuneze. O să ne jucăm de-a pururi împreună. O să fim fericiți. Îți promit că vei avea orice vei dori.

— Cum să fiu fericit când toți ai mei mă așteaptă? Motanul Miț și câinele Piratu și iepurele Reno, chiar și cobaiul meu cel mititel, care încă n-are nume, abia s-a născut.

Jucăriile tale sunt minunate, cu totul și cu totul de argint și aur, dar ele sunt numai jucării. N-ai idee ce moale și caldă la mângâiat e blana motanului meu. Când doarme lângă mine, nici nu am nevoie de plapumă, sau când mă sărută mama la culcare. Atunci, nu mă mai tem de nimic. N-am să rămân nici pentru toate jucăriile din lume. La noi e mult mai bine.

— Cum pot să știu dacă niciodată n-am coborât din înaltul cerului? răspunse Luncerino supărat.

— Vino cu mine. Sigur că ai putea coborî pe același drum pe care am urcat eu. Uite sacra. Eu o să te conduc, am să-ți arăt calea. Numai să vrei.

— Vreau! A răspuns prințișorul. Coboară tu întâi, iar eu te voi urma.

Scara de lumină era la locul ei și băiețelul începu să coboare, treaptă după treaptă, rază cu rază. Din când în când se tot uita înapoi, dacă Luncerino îl urmează.

Fuiorul de raze se tot subția sub pașii lui, iar când în sfârșit atinse pervazul ferestrei din cameră, era ziuă. Soarele se ivise, iar luna nu se mai zărea pe nicăieri. Luncerino dispăruse și el.

— Dacă ar fi coborât mai repede, își spuse în gând băiețelul, ar fi reușit să ajungă înainte de răsăritul soarelui. Așa, desigur, a trebuit să se ascundă de soare. Poate o să încercăm altă dată. Numaidecât trebuie să vadă ce minunat e și la noi, pe pământ.

— Repede, îmbrăcarea, se auzi glasul mamei și imediat îi simți sărutarea pe frunte. Repede. Altfel, ai să întârzii la grădiniță. Somnorosule!

Băiețelul sări din pat cu grabă. Era bucuros că o vede. Privi la Miț, motanul care-și lingea tacticos blana, la Piratu care-și rodea fericit osul de plastic.

— Ah, mamă, dacă ai ști… În noaptea asta am fost pe lună.

Mama se opri în mijlocul odăii, își ridică sprâncenele-a mirare, dar își văzu mai departe de treabă.

— Nu mă crezi? Am fost chiar pe Lună, repetă emoționat. Pot să și povestesc o mulțime de lucruri. Acolo locuiește un prinț și toate jucăriile lui sunt de argint și aur. Măcar și mobila, da, da, chiar mobila și pereții camerelor sunt tot de aur. Toată noaptea ne-am jucat împreună. A fost minunat.

— Ei, dragul mamei!… că năzdrăvan mai ești! Însă eu îți promit că vom merge la muzeul Lunii.

— Există un asemenea muzeu de-adevăratelea?

— Există. Acolo o să vezi fotografii, ba chiar și pietre pe care le-au adus oamenii din zborurile lor. Primul om care a aterizat pe Lună se numea Armstrong.

— Tu vrei să spui că oamenii chiar au ajuns pe Lună? întrebă neîncrezător băiețelul. Și eu care credeam că am fost primul.

Atunci cu siguranță l-au întâlnit pe prințul Lunii. E un băiețel ca și mine, doar că e foarte singur și n-are cu cine să se joace. Din cauza asta este necăjit, cu toate jucăriile lui așa de scumpe.

Mama îl strânse în brațe cu duioșie.

— Așa o fi, dacă spui tu. Dar s-a făcut târziu. Îmi vei povesti totul când ai să te întorci acasă.

Copilul luă geanta de grădiniță în mână și, se opri în prag, zâmbindu-i fericit.

— La revedere, mamă! La revedere, Miț, Piratu, la revedere, Chițcăilă!

Grăbește-te! mai spuse mama, amuzată. Astăzi o să întârzii negreșit.

Și lucru de mirare, ba chiar cu totul de neînțeles, părul băiețașului, până atunci închis la culoare, strălucea acum în lumină… aur curat.

FEMEIA ÎN NEGRU

Trenul s-a oprit brusc în scrâșnet ascuțit de frâne și zdruncinătura a aruncat-o pe Mira în brațele femeii de pe bancheta opusă. Aceasta s-a izbit cu capul de fereastra compartimentului și imediat o șuviță de sânge i s-a prelins pe frunte. Călătorul de lângă ușă a nimerit cu fruntea în pachetul cu friptură, din care mușcase cu poftă, un minut mai devreme, răspândind în aer miros iute de condimente și usturoi.

Într-o clipă, zeci de capete au apărut la geamurile vagoanelor și strigăte speriate s-au auzit din toate direcțiile.

Nimeni nu știa cu adevărat ce s-a întâmplat, dar fiecare avea câte o ipoteză.

— O fi sărit trenul de pe linie, afirmă cineva cu siguranță.

— Ba eu cred că l-o călcat trenul pe unul care a tras la măsea fără socoteală.

— Fii serios, omule. Cât o fi fost el de beat, n-ai să-mi spui că s-a culcat pe șină ca să se odihnească.

— Și dacă s-a aruncat intenționat în fața locomotivei? Că sunt și nebuni din ăștia, sinucigași. Câte nu se-ntâmplă în zilele noastre, a vorbit un al treilea, nerăbdător să le împărtășească propria-i părere.

— Dar poate-i vorba de-o crimă? Ce numai în cărțile polițiste le întâlnești. O fi vrut careva să-i facă de petrecanie.

— Ia mai lăsați prostiile, se auzi o voce de femeie.

— Eu sunt sigură că un copil neastâmpărat a tras semnalul de alarmă. Și dacă nimeni nu-i rănit, așa cum ne-a spus mecanicul, o să ne bucurăm o

vreme de aer curat… Că Dumnezeu știe când o să ajung acasă.

Femeia era îmbrăcată cu o bluză roșie de mătase și un șal tricotat, aruncat pe umeri. După câte se părea, argumentul ei era cel mai logic dintre toate.

Lăsând mulțimea călătorilor care se agitau acolo și încoace discutând cu însuflețire, Mira a coborât și a trecut neobservată. S-a oprit un moment să privească uriașul de oțel încremenit pe linie. Trenul părea un șarpe cu trupul ondulat, sau un balaur din povești, cu solzii strălucitori, auriți de lumina asfințitului.

Locomotiva horcăia și pufăia ca un bolnav de astm, care abia își trage sufletul.

Mira s-a uitat la ceas și a pornit în lungul cărării care se deschidea prin hățișul de ierburi, buruieni și tufe sălbatice, crescute de-a valma lângă traverse. Era trecut de șapte seara.

Privi în jur cu încântare. Se găsea în mijlocul unei mări de verdeață, lângă liziera unei pădurici, într-o seară de vară îmbibată de aroma ierbii și a florilor sălbatice.

Fermecată de culorile cerului, de limpezimea aerului, se depărtă de călătorii care continuau să vocifereze.

Trecu și de mecanic, iar el se simți dator să-i explice.

— Anul trecut, în iarnă, a fost un ger grozav prin părțile astea. Un ger de crăpau pietrele, cum s-ar zice. Nu știu dacă pietrele or fi crăpat de-adevăratelea, în schimb, gerul a atins fierul și-a fisurat linia. Au reparat muncitorii, dar a plesnit din nou, acum din pricina căldurii.

Mare noroc că ne-am oprit la vreme. Ehei, pesemne o țâră a mai lipsit să se întâmple nenorocirea, dacă nu vedea el, controlorul de linie, ca să anunțe la timp.

Ar trebui să-i dea un premiu, o medalie, dar sunt sigur că tot ăia mari își vor primi dreptul.

Și-or trage toată spuza pe turta lor. Prin alte părți poate e altfel, dar la noi… Și omul a făcut cu mâna un gest a lehamite.

De-acu' până dimineață stăm pe loc. Abia mâine se trimite o garnitură din partea ailaltă, să ne ducă mai departe.

Mira l-a ascultat până ce și-a vărsat năduful.

— Peste tot e la fel, a spus cu înțelegere. Cei care stau aproape de farfurie mănâncă primii.

A zâmbit și și-a văzut de drum. Aproape se bucură de acest răgaz, venit pe neașteptate.

Se găsea în România, țara natală, prima dată după mai bine de treizeci de ani. Era în concediu, hotărâtă să profite din plin de timpul care-i stătea la dispoziție. România pe care o lăsase în urmă de atâta vreme o regăsea acum, la fel de pitorească și primitoare cum o știa.

În mijlocul naturii scăldate de culorile asfințitului, Mira rămase țintuită locului, vrăjită de atâta frumusețe. Uitase cât de colorat poate fi acest spectacol. La ea acasă, în Israel, totul dura câteva minute. Uite soarele și uite-l, nu-i. Destul să-ți întorci un moment privirea de la cer și nu-l mai zăreai, înecat în cerneala asfințitului. Dar aici… Părea că un pictor neîndemânatic, sau dimpotrivă, special pentru privitori, și-a răsturnat pe boltă paleta cu vopsele.

Mira nu se mai sătura privind. O durea ceafa tot uitându-se, dar nu se hotăra să-și mute privirea.

Oare de ce a așteptat atâția ani până să hotărască această vizită?

Se opri din mers și trase în piept aromele câmpului, arome sălbatice, atât de diferită de mirosurile urbane. Asemenea liniște și pace nu-și aducea aminte să fi simțit cândva. Mereu ocupată, mereu în alertă, ca un sportiv la linia de start. Cotidianul israelian era obositor și complicat, munca la spital în secția de psihiatrie, de-asemenea. Iar familia, desigur, nu putea fi nici ea neglijată.

Alma, fiica Mirei și Roni, nepoțelul, desigur Berty, fostul ei soț, pe care l-a suportat aproape douăzeci de ani până la majoratul fetei, să nu cumva să zdruncine stabilitatea familiei, atunci când a simțit că a ajuns la capătul puterilor.

Cu eleganța și manierele lui europeano-asiatice, Bertold sau Berty, cum îl numeau cei apropiați, a reprezentat pentru Mira un sprijin la începutul noii existențe în Israel, un exponent al lumii din care nu demult făcuse și ea parte, lume diferită de cea israeliană, zgomotoasă și brutală.

Cine ar fi putut să reziste tânărului blond, înalt, subțire, întotdeauna proaspăt ras, întotdeauna surâzător, care părea că-i știe gusturile pe de rost. Teatre, concerte, filmele cele mai noi, pentru care Mira nu avea niciodată suficienți bani, pe toate le avea pe listă.

Dar în special Berty a cucerit-o cu buchetele de flori, pe care i le oferea la fiecare întâlnire. Erau flori cum nu mai văzuse Mira până atunci. Crizanteme albastre, trandafiri aurii, garoafe smălțuite… Soluțiile în care înmuia florile, să capete acele nuanțe, erau secretul lui, iar laboratorul de biochimie al Facultății de Medicină unde lucra, îi facilita extravagațele. Acolo îl cunoscuse Mira, studentă la Medicină în anul II, cu o bursă de la Sohnut acordată tinerilor olimi, adică nou-veniții în țară. Pe-atunci, el părea a fi prințul mult visat.

Există în viață asemenea perioade, întâmplare, sau joc al hazardului, când aflându-te la răscruce, alegi unul din drumuri fără să stai prea mult pe gânduri, sperând că e cel mai bun, drumul predestinat. Așa a ales și Mira.

Prea târziu i-a cunoscut adevărata fire, nevoia de a epata oriunde s-ar fi aflat, prea târziu a înțeles că manierele frumoase erau doar o fațadă pentru vânătorul de fuste cu aere de nobil.

Singurul lucru bun pe care l-a avut de la Berty a fost Alma, fiica născută în primul an de căsătorie.

Era frumoasă, avea grația lui, chiar și zâmbetul. Dar seriozitatea și voința erau moștenirea Mirei. Alma a fost alinarea și recompensa mamei după acei douăzeci de ani.

Divorțul și mizeriile care l-au însoțit, murdării care au ieșit atunci la lumină, au dărâmat-o trupește și sufletește. Luni de zile a trebuit să-și târâie pașii de-a lungul sălilor de tribunal, dar, în cele din urmă, Berty a renunțat la jocul aparențelor. În sfârșit, era liberă.

Doamne! Câte a mai lăsat în urmă și prin câte a trecut în acei cincizeci de ani, cât împlinise Mira în urmă cu o lună.

— Uite și tu, mamă, cum s-au brodit lucrurile, i-a spus Alma, fata ei cea deșteaptă, când Sara, colega de serviciu, s-a întors din concediu de naștere, în aceeași zi în care poșta a adus invitația la Congresul Internațional de Psihiatrie din România.

— Tocmai bine să te elibereze de obligațiile secției. Invitația asta ar trebui s-o privești ca pe un cadou, venită exact în săptămâna onomasticii tale, mamă

Biletul de avion procurat în ultima clipă, singurul pe care i l-a găsit la Agenția de voiaj în perioada atât de aglomerată a concediilor, a fost o altă coincidență, ori un semn venit de Sus, cum l-a categorisit Alma. Prea s-au potrivit toate.

Astfel, excursia părea că s-a aranjat de la sine. Biletul de avion a fost imediat cumpărat, de vreme ce o așteptase special pe ea și Mira s-a pregătit de drum.

Alma și-a luat concediu, la rândul ei, ca să aibă grijă de nepoțel și mama să plece liniștită.

— Se spune că România s-a schimbat mult, după Ceaușescu, se spune că este o țară grozav de pitorească și eu nu cred că e nevoie să-ți povestesc. Doar te-ai născut acolo. M-aș fi dus cu tine, însă Roni e prea mic, iar excursia prea mare pentru un copil de zece luni.

Alma avea dreptate. România se schimbase după căderea comunismului, de care Mira fugise în urmă cu treizeci de ani. Printre altele, și amintirea perioadei comuniste o împiedicase să-și dorească o revenire pe acele meleaguri. Dar acum era altceva. Iar Congresul Internațional de Psihiatrie o atrăgea nespus.

Bagajele au fost gata în mai puțin de o oră. Pentru o săptămână nu era mare lucru de luat în valiză. Două-trei bluze, doi pantaloni, o rochie elegantă pentru Congres, alta pentru recepție, sau un spectacol, dacă va fi cazul.

Mira nu făcea parte dintre persoanele preocupate de modă. Cumpăra numai ce era necesar pentru bunul mers al gospodăriei. Să fi fost influența soțului din cale-afară de econom, sau fiindcă se obișnuise astfel ea însăși. Oricare ar fi fost cauza, dulapul ei de haine avea multe locuri libere.

Înainte de căsătorie îi plăcea, ca oricărei femei tinere, să viziteze magazinele și să consulte revistele de modă. Dar asta fusese odată. Nașterea copilului, necesitățile zilnice care aveau acum o cu totul altă preponderență, îi schimbaseră firea.

Numai Alma, draga ei fată, nu se împăca cu ideile mamei. Dimpotrivă. Ea găsea că Mira cedase mereu în favoarea altora, a fiicei, a tatălui, ba chiar și a celor din jur, tot încercând să fie pe placul tuturor.

— Nu mai sunt tânără! replica Mira la observațiile ei. A trecut timpul și, presupunând că ai dreptate, astăzi e prea târziu. Există și un dicton „Obișnuința e a doua natură.“ Nu cred că m-aș mai putea schimba.

— Mă faci să râd, se enerva Alma. Cincizeci de ani e o nimica toată, mamă. Uită-te în oglindă cum arăți. O minune. Numai să vrei și s-ar găsi încă mulți dornici să concureze la inima ta.

— Desigur. Te pomenești că s-ar și bate pentru mine. Hai, lasă prostiile! Mai bine ocupă-te de

ținuta mea de călătorie. Tu ce crezi că s-ar potrivi cel mai bine pentru drum?

Alma a ales din dulap un costum albastru de in, o bluză albă de mătase și un fular argintiu, pe care i l-a înnodat în jurul gâtului. Apoi a dus-o pe Mira în fața oglinzii.

— Ei bine, mamă… O să îndrăznească cineva să spună că nu ești frumoasă? „Milion dolar.“

— Mira începu să râdă, molipsită de entuziasmul fetei. Dar, într-adevăr, toaleta de voiaj aleasă de ea, îi stătea într-adevăr bine.

Din apele limpezi ale cristalului o privea drept în ochi o femeie cu trăsături bine conturate, un nas drept și o gură fermă, care sugera personalitate. Mira avea un fizic plăcut și un bust încă ferm, care nu avea nevoie de niciun artificiu să-ți încânte privirea. Părul șaten era tuns scurt, după moda anilor de dinaintea războiului, îmbrăcând până la urechi obrazul delicat.

Fără a fi o frumusețe, era încă o femeie în stare să-ți rețină privirea.

Taxiul comandat a claxonat exact la ora fixată. Emoționate, mama și fiica și-au luat rămas-bun.

— Să-mi cumperi ceva frumos din România. Am auzit că toate firmele mari au astăzi sucursale acolo. Am prietene care și-au adus o grămadă de lucruri. E mult mai ieftin ca la noi.

— N-ai nicio grijă. Dacă e necesar, mai cumpăr o valiză… că e foarte ieftin, a răspuns răzând.

Taxiul porni în viteză și capul Almei dispăru rapid din vedere.

Zborul a fost excelent, vremea minunată. Mira nici n-a simțit când au trecut cele două ore și un sfert până la București. Iar acolo, condițiile de cazare, eleganța hotelului, politețea, ba chiar prietenia cu care a fost înconjurată i-au încălzit inima.

Congresul a fost interesant, chiar peste așteptări. Profesori din toată lumea, dezbateri, discuții, teorii noi, tratamente de ultimă oră. Primele trei zile au

trecut atât de repede, încât Mira, care nu apucase să vadă mai nimic din obiectivele turistice ale Capitalei românești și-a propus neapărat să repete voiajul în anul următor.

Eliberată acum de orice obligații, a hotărât ca restul săptămânii să și-l petreacă pe urmele trecutului și amintirilor, adică o plimbare prin locurile unde s-a născut. Astfel că trenul o ducea în ritm de accelerat către orașul de provincie, acolo unde văzuse lumina zilei, unde își petrecuse copilăria și adolescența, în momentul când s-a petrecut accidentul. Dar Mira nu s-a impacientat. Timpul îi stătea la dispoziție. Frumusețea locului unde oprise locomotiva și pe care altfel n-avea cum să-l cunoască, merita neajunsul. Probabil făcea parte din lanțul coincidențelor, ar fi gândit fiica ei, dispusă să vadă în toate mâna destinului.

La toate astea se gândea acum, înaintând încet, cu pantofii umeziți de rouă.

Amurgul se lăsa într-o strălucire purpurie de o frumusețe covârșitoare, iar Mira nu-și putea lua ochii de la cer. Nuanțele de roșu migrând către aur topit, irizația luminii, puritatea și transparența aerului erau de o frumusețe aproape dureroasă.

Fără veste, cărarea pe care mergea de o bucată de vreme, șerpuind printre bălării și tufe sălbatice, paralelă cu linia ferată, a cotit brusc. Ocolind păduricea pe care Mira o admirase încă de la fereastra compartimentului de tren, cărarea s-a transformat într-un drum de țară mai lat, un drum bătătorit, care te conducea spre satul din apropiere.

Aglomerarea acoperișurilor, ochiurile ferestrelor, ca niște oglinzi lucitoare, turla bisericii care se înălța deasupra satului, mirosul amestecat de fum și animale, lătratul câinilor, toate la un loc anunțau prezența omului. Peisajul rural îmbrăca toată gama de culori a apusului, încât îți oprea respirația cu frumusețea lui. Era un tablou dintre acelea care nu-i plăceau Mirei, un kitsch, cum le

denumea, atunci când le vedea pe undeva expuse. Dar iată că asemenea peisaje existau în realitate.

O clipă a rămas locului, cugetând dacă ar fi cazul să se întoarcă la tren, sau mai bine să-și continue plimbarea până în sat. Curiozitatea a mânat-o înainte. Voia să vadă oamenii, să-i redescopere. Țăranii erau o altă lume pentru un orășean născut și crescut în clădiri etajate și străzi pietruite. Țăranii de care-și amintea ea erau aceia care veneau la târg să-și vândă marfa, pe vremea când era încă o copilă.

Mira dorea să-i vadă, voia să vorbească din nou românește.

Dar mai știa oare? Atâția ani nu mai vorbise limba aceasta. Treizeci de ani, făcu Mira socoteala.

Soțul „sabru“, adică născut în Israel, se trăgea dintr-o familie de emigranți ruși veniți tocmai din China, unde își găsiră adăpost în timpul războiului. Fiica ei Alma, sabră de-asemenea, nu știa o boabă românește, iar la spital, în secția de psihiatrie, locul de muncă al Mirei, ea era singura de origine română.

Și pentru prima oară Mira a regretat că nu a ținut niciodată un Caiet de impresii, un Jurnal în care să-și fi notat nume, colegi și profesori, întâmplări mici, poate banale pentru vremea aceea, dar care, în timp, ar fi devenit un trecut plin de culoare.

Amintirile o asaltau trunchiate, de parcă în spatele unor ferestre dintr-un cartier întunecos, când și când cineva ar fi aprins lumina. Satul întrezărit în depărtare se confunda în mintea ei cu orașul natal, orașul rămas în urmă la treizeci de ani distanță, cartierele tivite cu copaci, străzile pline de praf sau de noroi, după anotimp sau asfaltate cu cât se apropiau de centru.

Strada de la gară pavată cu piatră rombică, mărginită de stejari bătrâni. Sau o alta, cea care aluneca în vale către pod și spitalul orășenesc, ori străzile desfundate, încă neasfaltate, la fel cu cea

pe care înainta acum, care se ramificau în cartierele mărginașe ale orașului.

Toate se iviseră în mintea ei de niciunde. Căruțele încărcate cu produse, țărani cu surtuce și căciuli țuguiate iarna sau lipăindu-și picioarele desculțe ori încălțate cu opinci, vara. Auzea în urechi zvonul osiilor scârțâind greoi, când treceau prin spatele casei lor, pe drumul plin de praf și pulbere.

Câte imagini, câte regăsiri…

Fabrica de sifoane, uzina electrică, iar în spatele ei cârciuma bunicilor. Avea numai șase ani când se prăpădiseră.

Până și mirosurile se amestecau în amintirile Mirei. Mirosul de alcool și usturoi al acelui mic restaurant, mirosul de mere acre pe care îl vindeau cu găleata copiii străzii. Mirosul de fructe și de poamă în lunile de toamnă, sau acela ușor putred, al cartofilor, al cepei și al zarzavaturilor.

Iar în centrul fiecărui episod din acel trecut imponderabil, era ea, fetița timidă, provinciala, nerăbdătoare să crească mai repede, să evadeze în lumea mare, ca un fluture atras de lumină.

Odată pornite, amintirile erau imposibil de oprit. Dulci, atât de emoționate, încât se minuna singură de bucuria pe care o încerca revocându-le.

La care din ele să se oprească mai întâi?… Poate…

„Strada mare, Bulevardul,
unde ieșeau la promenadă,
o lume-ntreagă doritoare,
tu să o vezi, ei să te vadă“…

Versurile le-a scris Mira într-un maculator de școală, în timpul unei ore plictisitoare de geografie. A mai scris și altele, căci „Nu e om să nu fi scris o poezie“, spunea șlagărul acelor ani.

Imaginile, secvențe trunchiate, precum ilustratele de vacanță pe care le trimiți celor dragi rămași acasă, i se conturau în minte fără legătură

unele cu altele. Îi aminteau de filmele ce veșnic se întrerupeau fiindcă pelicula era prea veche.

În orașul lor era și un Cinema… pe Strada Mare. Veneau la rând Biserica Ștefan cel Mare, Grădina publică… Tribunalul, Catedrala. Nimic nu lipsea. Nici Primăria, și nici Liceul unde învățase, statuia de bronz a soldatului sovietic într-o veșnică mișcare, bisericuța de lemn înconjurată de iarba proaspăt cosită și flori de câmp. Destul să-i ocolești grilajul ca să te afli în aleea de castani, aleea îndrăgostiților din oraș. Copacii rămuroși erau la fel de frumoși vara, când se umpleau de flori albe ca niște lampioane, sau toamna, plini de castanele maronii, lustruite. Copiii își umpleau buzunarele cu ele. Și ea avea întotdeauna în ghiozdan câteva, în chip de talisman, să-i poarte noroc la teze și extemporale.

Acolo, pe sub bogatele coroane, te puteai plimba nestingherit, fiindcă becurile electrice, oricât le-ar fi reparat primăria, băieții aveau grijă să le spargă. Acolo a înflorit și prima ei dragoste, acolo i-a furat Sandu primul sărut.

Adeseori, colegele ei de serviciu povesteau întâmplări nostalgice, vesele sau triste, își aminteau de prieteni și colegi lăsați în urmă. Iar una dintre ele, și-a amintit Mira, chiar a citat o frază întâlnită într-o carte:

„Amintirile sunt ca și cum ai deschide o breșă în timp“. Cu adevărat o metaforă frumoasă.

Numai că pe ea niciodată n-a încercat-o dorul. Mira credea că e mai important să uite lucrurile care o legau de trecut, ca să poată îmbrățișa altele. Efortul acela a îndepărtat-o de România. Avea de cucerit o altă țară, o altă limbă, o cultură necunoscută. Și Mira își dorea să fie israeliană cu trup și suflet. Reușise, dar iată cum, dintr-odată, amintirile pe care le credea uitate, ieșiră la suprafață.

Albumul cu fotografii din mintea ei continua să se deruleze.

Ploaia torențială care induse orașul ei de provincie îi încreți pielea. Nu mai era răcoarea serii de vară, ci furtuna cu tunete și fulgere din ziua aceea, când grefierul mic și gras ca o minge de fotbal, legănat pe două picioare scurte, s-a oprit la ușa casei lor. L-a zărit de la fereastra salonului, războindu-se cu vântul.

Mama a deschis ușa și omul a intrat abia respirând.

— O veste proastă, doamnă, a spus din prag, ștergându-și fruntea udă.

Și-a povestit că tatăl ei, notarul Tribunalului, care-a plecat la țară cu șareta să facă un testament, a murit lovit de cal.

— Eu i-am spus să mai așteptăm să se îndrepte vremea, dar el zicea că e urgent, că altfel o să ajungem prea târziu. Așa i-a fost soarta, că doar și eu eram acolo, dar dac-a vrut Domnul, uite că n-am pățit nimic. A lunecat bietul animal pe clisa noroioasă și-a răsturnat trăsura. S-a rănit și el rău de tot. Nu l-a mai putut salva veterinarul. Avea picioarele frânte și l-au împușcat.

Era greu de înțeles dacă omul regreta mai mult moartea tatălui Mirei, sau a animalului betegit.

Mama doar a strâns cu putere mâna fetei. N-a plâns, nu s-a văietat, dar niciodată Mira n-a mai văzut-o râzând. Nici zi de sărbătoare nu-și mai amintea, nici onomastici cu fete și băieți. Crescuse orfană.

Zece ani mai târziu, pe patul de spital, bolnavă de cancer în ultima fază, și atunci mama i-a luat mâna într-a ei. A privit-o în ochi cu seriozitatea pe care Mira o cunoștea atât de bine, când voia să-i transmită ceva foarte important.

— Înscrie-te să pleci în Israel. Ai terminat liceul, pleacă. Am auzit că tinerii sunt acolo bine primiți, că statul are nevoie de ei. Aici nu te așteaptă nimic. Pietrele din cimitir nu te pot ajuta. Pleacă, fato, și păstrează-ne în amintiri.

N-a fost ușor, chiar dacă era tânără, chiar dacă și-a dat toată silința. Drumul a fost spinos, la fel ca toate începuturile. Multă vreme, Mira a crezut că nu va fi în stare să se adapteze, că va rămâne toată viața o analfabetă ruptă de prezent. S-a măritat repede, fără să stea pe gânduri, sperând că astfel își va găsi mai ușor rostul. Alături de Alma, fetița ei, care s-a născut în primul an de căsătorie, Mira a învățat istoria Israelului, geografia, a învățat fauna și flora țării, a învățat religia. Își făceau lecțiile împreună, își comparau rezultatele la aritmetică, ca și cum mama ar fi fost elevă în aceeași clasă cu fiica.

Nimic nu o mai deosebea de autohtonii născuți în țară. Amintirile de-acasă au pălit, până ce au părăsit-o. Așa credea, și totuși, a fost destul să se urce în avionul TAROM, destul să coboare în aeroportul românesc, să le regăsească la fel de vii ca odinioară.

Cu cât se apropia de sat, Mira întâlnea tot mai mulți oameni. Ieșiseră din case mânați de curiozitate, căci zvonul accidentului nu putea să întârzie multă vreme. Acum, stăteau ciorchine pe marginea drumului, sau pe la porți, privind în direcția trenului, discutând cu aprindere întâmplarea, adevărat eveniment pentru locul acela, pierdut între dealuri, unde acceleratul nu oprea niciodată.

Mira mergea încet, uitându-se curioasă în dreapta și în stânga la ei, la casele cu gard de nuiele și flori agățătoare încolăcite pe ulucii de lemn.

Sătenii o salutau cu o înclinare a capului, sau o urare de „seară bună“. O petreceau cu priviri cercetătoare, curioasă, și poate unii dintre ei ar fi oprit-o s-o întrebe câte ceva, dar nu îndrăzneau.

Femeile ședeau pe bănci cu privirea dusă în lungul zării, acolo unde bănuiau că se întâmplase accidentul, în timp ce bărbații gesticulau, agitându-

și mâinile. Glasurile se potoleau un minut până trecea Mira, dar imediat oamenii își reluau vorba.

Dintr-odată, Mirei i s-a părut că aude pași în urmă, pași care o însoțeau de o bucată de vreme, ca și cum cineva o urmărea de la distanță.

S-a oprit brusc și a întors capul. În spatele ei, o țărancă îmbrăcată în costum național și basma neagră strânsă în jurul capului s-a oprit și ea.

Rușinată, femeia a schițat un salut și un zâmbet timid i s-a ivit în colțul gurii.

Mira i-a întors surâsul și acolo, în mijlocul drumului de țară bătătorit care tăia satul în două, femeile s-au măsurat din cap până în picioare.

Țăranca era de înălțime potrivită, bine clădită, cu o față rotundă și trăsături netede.

Baticul negru adus după ceafă nu lăsa la lumină niciun firicel de păr, astfel că obrazul ei părea numai o pată albă, pe fondul închis al baticului. Nimic nu-ți atrăgea în mod deosebit atenția, în afară numai de ochii codați și privirea ageră.

Oare mai văzuse undeva ochii aceia?

Figura i se păru Mirei vag cunoscută, dar impresia pieri tot atât de repede cum se născuse.

— Dumneata ești străină de aceste locuri, așa-i? a întrebat-o țăranca, luându-și inima în dinți.

Mira a ridicat din umeri, descumpănită.

— Ești din Israel!

— Cum ai ghicit? I-a răspuns cu o altă întrebare? E adevărat că nu mai locuiesc aici de multă vreme, dar sunt și eu româncă, la fel ca dumneata. Am venit pentru o scurtă vacanță.

Săteanca a clătinat capul:

— Nu, nu ești ca mine. Ești altfel. Altfel îmbrăcată, altfel cum arăți. Se vede de la o poștă. Toți turiștii arătați altfel.

Mira o privi cu suspiciune.

Dar înainte să poată răspunde ceva, femeia și-a continuat vorba.

— E plină România cu vizitatori de pe la voi… dar și de-ai noștri se vântură destui pe-acolo. Și

fata mea s-a dus după unul din Israel. Singura fată pe care-o aveam. N-am mai văzut-o niciodată.

Mira auzise astfel de povești, cunoscuse ea însăși perechi mixte, dar nu-și închipuise că așa va decurge prima ei întâlnire cu oamenii din partea locului.

Liniștea și buna dispoziție i se topiră, de parcă ea însăși ar fi fost vinovată de supărarea țărăncii.

— Ei, lasă, că dumneata n-ai nicio vină, se îmbună femeia, rușinată.

Uite, te-aș pofti la mine acasă, că până se repară linia ferată, o să mai dureze o bucată de vreme. Să mai stăm la o țârâ de vorbă, să aflu și eu cum se trăiește pe-acolo.

— Se trăiește normal, ca peste tot. Nu curge doar lapte și miere, răspunse în doi peri.

Supărarea nu-i trecuse, totuși nu se simțea în stare s-o refuze pe femeie. Așa că acceptă invitația și porni în urma ei făcând cale întoarsă.

Casa în fața căreia s-a oprit țăranca era o casă nouă și arătoasă, aprecie Mira. Pereții erau albi, proaspăt văruiți, cercevelele de la fereastră vopsite în verde.

Partea de jos era ascunsă de un gard viu tuns cu grijă. În spatele porții de fier forjat se întindea o grădiniță dreptunghiulară, cu ronduri de flori și lujere agățătoare, cățărate pe uluci. O alee pavată cu cărămizi te ducea până în pragul casei, unde un câine lățos își aștepta stăpâna, fluturându-și coada la apropierea lor.

Și casele din vecinătate arătau bine. Gospodării arătoase, îngrijite.

Alma, fata ei, avea dreptate. România se schimbase. Locuințele sătești din amintirile ei, clădiri scunde dărăpănate, cu acoperiș de stuf și pământ pe jos, aproape dispăruseră din peisaj. Încă din mersul trenului observase acest lucru.

Ceața strălucitoare a înserării cobora peste sat. Prin ea, soarele se vedea ca o tipsie de aur curat.

Cu acea ultimă imagine a apusului, Mira intră în casa țărăncii.

Mai întâi în antreu. Destul de întunecos și cuierul de care atârna o scurtă de piele. Apoi, intrară într-o cameră mare, salonul, sau camera de oaspeți, cum a numit-o femeia.

Odaia era spațioasă, cu mobilă puțină, dar de bună calitate. Mobilă de oraș.

O masă acoperită cu dantelă lucrată în croșet. Scaune cu spătar aranjate în jurul ei și un dulap de vase cu oglindă, dulap masiv, cu furnirul lustruit, care ocupa întreg peretele cu mărimea lui.

Prin cele două ferestre cu perdele lucrate la fel ca fața de masă, se întrevedea cerul, acum albastru, violet.

Din plafon cobora o lustră cu trei brațe, pe care țăranca o aprinse imediat, dar într-un colț, pe un taburet minuscul, Mira observă un petromax. El i-a amintit de vremea când uzina electrică, din orășelul ei, rămânea în pană de curent.

Pe pereți atârnau poze de familie cu bătrâni mustăcioși și femei parcă venite din altă lume. O scoarță viu colorată îmbrăca zidul în spatele bufetului, înveselind culorile camerei de primire.

Pe jos un covor asemănător acoperea în întregime podeaua.

— Aici putem sta de vorbă liniștite, până vine omul meu, a spus țăranca, invitând-o pe Mira să ia loc la masă. O fi având acu multă treabă. El e șeful de gară, sau cum s-ar spune, controlorul de linie, că numai gară nu poate fi numită halta noastră. De n-ar fi fost atenția și băgarea de seamă cu care inspectează în fiecare zi șinele de tren, cine știe ce nenorocire s-ar fi întâmplat. Își face omul meu datoria. Toată ziulica e plecat pe drumuri, cu toți acei kilometri de linie pe care-i are în grijă, iar eu stau singură ca un cuc de când ne-a părăsit fata.

Terminându-și vorba, țăranca a dispărut în bucătărie, de unde s-a întors cu o tavă încărcată de

pahare de apă rece și o chisea plină ochi cu dulceață de zmeură.

Asta e de aici de la noi din pădurice. Crește tot ce vrei, zmeură și afine și mure, de poți face dulcețuri și compoturi cât îți dorește inima. Cresc și bureți. Eu îi conserv și sunt nemaipomenit de gustoși. Cum vine omul meu, te invit la o tocană cu mămăligă. Așa ceva sunt sigură că nu există pe-acolo pe la voi.

Or fi fiind acolo bogăție și oamenii bine plătiți, că altfel nu s-ar duce ai noștri ca muștele la miere, dar eu cred că tot la tine-acasă e traiul cel mai bun.

Zi și dumneata, ce-i lipsea fetei mele? Ce-i lipsea, că aici avea de toate, oftă femeia cu năduf, ajungând în sfârșit la subiectul care îi măcina inima. Poate tocmai de prea mult bine.

A terminat fata școala, liceul, s-a înscris la facultate, și-a intrat, dintr-o bucată, cu notă mare. Dacă venea profesoară aici, sau într-un oraș mai mare, după vrere, c-avea note foarte bune, nu putea trăi în liniște și pace, să am și eu parte de ea, de familie și nepoți?

Ce i-o fi venit așa un dor de ducă, colea, tocmai pe unde-s numai răzmerițe și război? Cel puțin, așa s-aude pe-acilea, oftă cu femeia cu năduf.

— Dumneata ai copii?

— Am o fată, a răspuns Mira.

— Păi vezi, că ne înțelegem. Gândește numai că într-o zi își ia lumea-n cap și pleacă. Ce-ai face?

Mara ar fi vrut s-o mângâie, psihiatrul din ea înțelegea atât de bine durerea mamei.

— Și la noi pleacă de-acasă copii în lumea mare, lăsându-și părinții tânjind. Fiecare își caută norocul.

— Norocul. Măcar de-ar fi găsit-o. Dar vezi, Doamne, că ea era într-o parte și norocul de partea ailaltă. Cum s-ar spune, exact pe dos.

Dar te rog, servește din dulceață, a îndemnat-o pe Mira și iartă-mă, c-atunci când mă arde focul tot vorbind de Florica mea, uit de toate cele.

O frumusețe de fată. Stai să ți-o arăt. Femeia alese dintre nenumăratele stative cu poze rânduite pe bufetul cel mare, o fotografie alb-negru. Din cartonul lucitor o privea o fată tânără, încă adolescentă, cu plete întunecate, răsfirate pe umeri și breton până la înălțimea sprâncenelor, plete care încadrau o față asemănătoare cu a mamei, cu ochi codați mari și frumoși.

— Avea ochii albaștri, numai că aici nu se vede, a spus țăranca cu mândrie. Era cea mai frumoasă din sat. Smeadă și cu ochii albaștri de-ai fi zis că-s două flori pe fața ei.

Noroc de bunică-sa. Și ea avea ochii albaștri. Altfel, mă gonea bărbatul de-acasă.

Uf, Doamne!… Dar frumusețea asta a și răpus-o. Că de nu era așa frumoasă, nu-i cădea cu tronc străinului.

Și-a pierdut fata capul. Acolo la București, singură printre necunoscuți, și cu arabul ăla plin de parale, n-a mai știut ce face. Tot la baluri și restaurante i-a sucit mințile de tot.

Nu-i vorbă că și el era bărbat chipeș.

Avea părul și mustața neagră ca pana corbului și tot așa de lustruită. Dar ochii erau de om rău. Ți-o spun eu, că mă pricep la oameni. Cineva care nu bea și nu stă cu tine la masă, cică friptura era de porc. Cât a stat la noi în casă a gustat numai puțină salată și-un pahar cu apă.

Cică la ei se mănâncă în special carne de oaie și de nu, mâncare de post.

Nici dulcețurile nu i-au plăcut, că așa ceva nu crește pe-acolo și nu era obișnuit.

Cât despre cafea numai că n-a scuipat-o după ce-a luat prima înghițitură. Fata mi-a explicat că la arabi cafeaua e ceva foarte special și are un ritual al ei.

La capătul vizitei, mi-a pus în palmă un purcoi de bani și duși au fost. Halal ginere.

Florica a trebuit să-mi traducă fiecare vorbă. Cât despre parale… Adevăr se spune „ochiul

dracului“. Cu ei am cumpărat casa și mobila, blestemata de mine.

La plecare mi-a promis fata, să ne viziteze, că astăzi granițele sunt deschise și nu-i lucru mare să pleci dintr-o țară în alta. A promis c-o să trimită bani, ca să venim și noi în vizită.

Vorbe și iar vorbe. O dată n-am văzut-o în cei cinci ani.

Poate nu i-o dat voie bărbatu-său, că ce alta-aș putea crede. Sunt sigură că n-au luat nici cununie așa ca tot creștinul. O fi uitat și de Biserică tot așa cum a uitat de noi. Ce-i drept, trimitea scrisori. Semănau între ele de parcă erau copiate una de la cealaltă.

„Eu sunt bine, sănătoasă. Ce faceți voi?“ Și uite cam așa erau toate. Într-o zi atâta m-am supărat, că le-am strâns și le-am ars grămadă. Eu tot vorbeam, dar omul meu tăcea. Că așa-i înțelegerea între bărbați. Dar inima mea de mamă nu se putea înșela.

Și pe figura femeii apăru expresia unei dureri teribile, sfâșietoare.

Mai apoi, într-o miercuri după-amiază, își continua povestea, știu asta fiindcă numai atunci vine poșta, am primit înștiințarea.

„Fiica dumneavoastră a suferit un accident. O mașină mi-a lovit-o în plină stradă și-a omorât-o pe loc. Mai bine mă lovea pe mine, să-mi curme rana din inimă.

Mira credea că femeia va începe să plângă, dar ochii ei rămaseră uscați și gura strânsă, încrâncenată. O stană de piatră în scaunul cu spătar, fără să vadă sau să audă ceva.

Abia atunci, Mira conștientiză că o cunoaște pe fată. Dar era oare cu putință?

„Femeia în negru“. Nu putea fi alta.

Brusc, Mira s-a ridicat în picioare cu o nevoie imperioasă de a părăsi casa țărăncii. Nu mai putea rămâne. Ce să-i spună? Cum să-i spună că a fost martoră la agonia fiicei ei?

Mișcarea Mirei a trezit-o pe țărancă din amorțeală.

— Oi doamnă, vă rog nu plecați. V-am ținut în loc cu poveștile mele. Barim să fi servit din chiseaua cu dulceață. Zău, e foarte gustoasă. Am făcut-o cu mâinile mele.

— Uite că o să iau, a spus Mira încercând din toate puterile să-și stăpânească emoția. Chiar n-am mai mâncat așa ceva, de-atunci de când am plecat din România. Dar acum trebuie să plec neîntârziat. Până la tren am de mers o bună bucată de vreme. Se spune că vine o altă garnitură să ne ia pe toți ca să ne transporte de partea cealaltă a liniei. Așa au promis, că de așteptat până se repară, nici vorbă. Și apoi, uite, afară e îndată noaptea.

Mira a trecut de portiță urmată, îndeaproape, de gazda care se agita în fel și chip.

— Vai de mine, ce rușine. Cum să pleci din casa mea fără să fi ospătat nimic? Mai mare rușinea. Ce-o să zică oamenii? Nicio vorbuliță nu te-am lăsat să scoți. Am tot vorbit și-am turuit numai despre necazurile mele, de parcă n-ar mai fi altele pe lume. Dar ce să-i faci. Așa-i omul, iar eu m-am bucurat că am avut ocazia să-mi vărs năduful față de cineva care e de prin părțile acelea și poate înțelege cel mai bine.

Te rog să mă ierți, și dacă trenul care zici dumneata că vine să vă ia are întârziere, întoarce-te la noi. O să mă bucur să luăm cina împreună, să-l cunoști și pe omul meu și să guști din bucatele noastre tradiționale.

Și deodată, fără veste, țăranca a prins-o pe Mira de mână.

— Stai, stai, nu pleca. Așteaptă numai puțin.

Femeia a fugit în bucătărie și după câteva minute s-a înapoiat abia trăgându-și sufletul de grabă. În mână ținea un coș cu două mânere, acoperit cu un șervet albastru înflorat.

— Ceva merinde pentru drum. Nu mare lucru. Desigur, n-ai să te întorci pentru masa de seară. Te

rog, ia-le cu dumneata în amintirea Floricăi mele. S-o odihnească Domnul în pace, oriunde-ar fi, chiar dacă-i în pământ străin. Că doar Biblia noastră tot de-acolo se trage, și Dumnezeu e unul pentru toți pământenii. Mergi, a mai spus, și a făcut o cruce largă peste amândouă.

Mira a luat coșul, a mulțumit și a pornit cu pași repezi înapoi în direcția trenului.

Abia când se trezi, departe de sat, își dădu seama că alergase. Numărul oamenilor întâlniți în drum se rărise simțitor. Dacă nu mai era nimic nou de aflat, se răspândiseră pe la casele lor. Întunericul și liniștea se așternuseră fără ca Mira să-și fi dat seama. Departe de luminile satului, puzderia de stele acolo în câmp părea un veșmânt țesut în diamante pentru regina nopții.

Pe o piatră de kilometraj, la marginea pădurii, Mira se opri să-și să-și adune gândurile. Acum nu mai avea nicio îndoială că o cunoscuse pe fiica țărăncii din sat, oricât părea de necrezut să nimerească drept casa lor.

Pur și simplu nu era în stare să-și explice întâmplarea, să vadă dincolo de legăturile simple și reale de la efect la cauză, ca să înțeleagă existența unor lucruri ce se combină între ele după alte legi decât cele ale evidenței și a raționalului. Dar iată că ele existau, acele mici miracole, telepatii, coincidențe, sau cine știe ce minuni care acționau în ciuda rațiunii.

Chiar dacă Mira a început să-și dea seama că o cunoaște pe Florica încă de la începutul poveștii, doctorul psihiatru din ea, a făcut-o să tacă. Ce să-i fi spus acelei mame? Cu ce vorbe să aline durerea din inima ei? Nimic nu mai putea fi schimbat. Cel mult să retrezească tragedia, să sufle peste jarul care încă mocnea, să răscolească tăciunii cumplitei suferințe.

Mira a tăcut și-a lăsat-o pe mamă să-și plângă amarul, știind din experiență că asta o va ușura. A

stat lângă ea, a ascultat-o până la capăt, până când ea însăși a simțit că nu mai poate îndura emoția.

Povestea țărăncii, pura întâmplare care o aduse în casa ei, îi răsturnase Mirei un univers bazat pe ordine și înțelegere deplină.

În acel loc străin, atât de îndepărtat de casa ei, „în mijlocul lui nicăieri“, cum și-a amintit Mira o expresie plastică din ivrit, își plimba privirea peste câmpiile întinse, peste umbra neagră a pădurii, asculta foșnetul ierbii ce se legăna la picioarele ei în bătaia vântului. Întunericul din jur o înfioră.

Și Mira revăzu întâmplarea din urmă cu ani de zile, la fel ca pe un ecran de cinema, când în sală se sting luminile, când orice zgomot încetează, numai pânza albă se luminează și filmul începe să ruleze.

Sala de urgențe a spitalului era arhiplină. Câteva paturi se găseau chiar și pe coridor.

Chemată din secția ei pentru un nebun furios, Mira a reușit, în cele din urmă, să-l potolească. Sedat, omul privea în jur cu ochii terni, așteptând să fie transferat la locul lui.

Rezemată de fereastra ghișeului de primire, psihiatra urmărea forfota doctorilor și a surorilor, graba cu care se lucra în sala de urgențe, simțea tensiunea care-i unea pe toți cei angajați în luptă cu moartea.

Mira venea rar la urgențe. Bolnavii de care se ocupa ea, în cadrul serviciului de boli nervoase, treceau prin altă filieră, ajungând direct în pavilionul rezervat acestor boli.

Tocmai se pregătea de plecare, când personalul, parcă electrizat dintr-odată s-a îmbulzit spre ușă. „Un caz grav! striga cineva de pe sală. Aduceți repede o targă. Avem un accident de mașină“.

Câțiva oameni intrară în secție purtând pe brațe un trup inert, îmbrăcat în negru din cap până-n picioare. Halatul lung, negru, din cele pe care le poartă femeile arabe, acoperea în întregime corpul

rănitei. Broboada neagră și ea, strâns înnodată la spate, lăsa liberă doar pata obrazului palid.

— E arăboaică, a spus fata de la ghișeul de primire. Numai ele merg astfel îmbrăcate.

— Camionul a izbit mașina în plin, a povestit unul din bărbații care o aduseseră. S-a întâmplat chiar aici, foarte aproape. A avut noroc că n-a fost nevoie de ambulanță.

— Halal noroc, a replicat fata de la ghișeul de primire. Eu cred că-i moartă.

Una din surori s-a repezit s-o dezbrace pe femeia rănită, să-i scoată halatul lung care o îmbrăca, să-i elibereze gâtul și pieptul în timp ce o alta îi potrivea infuzia și masca de oxigen.

— N-are acte. N-are nici poșetă, a spus cineva. O fi căzut în momentul accidentului. Cum o să-i stabilim identitatea?

— Lasă, că aflăm până la urmă. Or s-o caute cei din familie.

Glasurile se amestecau, tensionate, nervoase, fiecare își exprima părerea conștient de gravitatea accidentului.

Dar când au dezbrăcat-o, s-a văzut cu uimire că femeia dacă avea câteva zgârieturi pe spate și pe obraz. Probabil rochia groasă și lungă o apărase. Problema cea mai mare rămânea starea de comă profundă în care se găsea.

— Lovitura de la cap sau poate leziuni interne, ori amândouă, a declarat medicul care o examina, sunt vinovate de comă. Chemați neurochirurgul. Traumatismul cranian nu arată bine deloc.

O adâncitură în partea din spate a cutiei craniene indica, fără urmă de îndoială, locul atins.

— Fără C.T,. nu putem ști nimic, a spus doctorul.

— Ah, Doamne! Exclamă secretara de la ghișeu, făcând-o pe Mira să tresară. Cum naiba s-o înregistrez dacă n-are acte și nimeni nu știe cine e?

— „Femeia în negru“, a răspuns Mira prompt. Când îi vor găsi poșeta, sau vor veni să o caute cei

din familie, îi vei putea completa fișa în toată regula.

Fata de la registratură și-a ridicat privirea.

— „Femeia în negru“, spui. Zău că nu-i rău. Un titlu grozav pentru un roman polițist, sau mai curând, pentru un film de groază. Eu mă dau în vânt după genul ăsta. Uite chiar așa o s-o înscriu, a surâs ea, scoțând din sertar un dosar nou.

Mira a aruncat o privire cercetătoare corpului inert de pe masă, racordat acum la tot felul de aparate.

Trupul dezbrăcat de haine părea nefiresc de alb, aproape străveziu, cu toate cablurile care o legau de monitor. Un semnal slab păstra speranța că cine știe prin ce minune, medicii o vor readuce la viață.

În poziția în care fusese aranjată rănita, lovitura de la cap nu se vedea, astfel încât femeia părea că doarme.

Era o femeie tânără, cu trupul filiform, subțire, mai aproape de adolescență decât de maturitate. Părul negru, umed, era lipit de craniu. Sub lumina crudă a neonului din plafon, pielea căpătase un luciu sidefiu, nefiresc, ca al unui manechin, pregătit pentru expunere.

Numai cămașa albastră de spital, care acoperea până la glezne, trăda realitatea.

Mira a ieșit din sală impresionată. Se gândea la vârsta ei tânără, la biata mamă, căreia în scurt timp i se va nărui întreaga lume. Se gândea la Alma, fiica ei și simți că se înfioară.

În secția de psihiatrie decesele erau rare. Într-un anumit fel erai favorizată față de ceilalți medici care adeseori se luptau cu moartea. Pacienții ei urlau, strigau, spărgeau vesela, plângeau sau râdeau ca nebunii, dar nu mureau.

În grija ei rămânea sufletul. Fluidul acela magic pe care se străduia să-l stăpânească să nu-i fugă printre degete. Nu trupul, ci mintea era marea problemă. Zadarnic un corp omenesc va funcționa ca ceasul, dacă în creier se producea haosul.

Profesionistă cu experiență, Mira știa mai bine ca oricine însemnătatea sufletului omenesc. Oare spiritul femeii în negru a avut de suferit ca și trupul, în cazul în care medicii vor reuși să o scoată din comă? se întrebă ea.

La ora cinci, ora de contravizită, atunci când Mira era din nou în spital, a fost chemată de urgență în secția de neurochirurgie.

Printr-o adevărată minune, accidentata din dimineața aceea și-a revenit din comă.

A deschis ochii și a început să bolborosească cuvinte pe care nimeni nu le-a putut înțelege.

— Vorbește românește, a strigat agitată una din surorile de gardă. Chemați-o urgent pe doctorița psihiatră. Ea e româncă și la ora asta trebuie să fie în secție pentru contravizită.

Telefonul a sunat strident în cabinetul Mirei și o clipă mai târziu doctorița fugea pe scări, prea grăbită să mai aștepte ascensorul.

Rănita privea în jur agitată, vorbea fără oprire. Ochii ei, cu pupilele mărite, încercau să se fixeze pe fața Mirei, care-i apăruse în câmpul vizual. Erau albaștri, într-atât de albaștri pe fața trasă încât păreau două flori răsărite pe obrazul nefiresc de alb.

— Acasă, suspina femeia, vreau acasă la mine, acasă la mama… repeta mecanic, iar și iar și iar.

Mira i-a luat mâna într-a ei, încercând s-o calmeze.

— Imediat mergem acasă, numai să ne spui cum te cheamă și unde locuiești.

— Lângă gară, pe strada Merilor. Duceți-mă acasă.

Privirea aluneca mereu într-o direcție sau alta, încât Mira se temea că fata își va pierde conștiența, dintr-un moment la altul.

— Liniștește-te. Uite, chiar acum o să vină mama să te ia acasă.

Spune, cum te cheamă?

Ochii albaștri au făcut un efort să se concentreze. Au privit-o pe Mira și fata a zâmbit.

— Tu ești de-a noastră… Tu, că ai să mă duci acasă.

Zâmbetul a încremenit, iar șirul vorbelor s-a pierdut într-o tăcere prelungă.

Mira a continuat să-i vorbească, dar de partea cealaltă, nu mai era nimeni s-o asculte.

Mâna a rămas neînsuflețită între palmele Mirei, care o strângea convulsiv, de parcă ar fi vrut să-i insufle propria-i voință ca s-o readucă la viață.

Aparatele racordate la trupul acum inert înnebunire dintr-odată. Beculețe sclipeau, soneriile dădeau alarma…, doar monitorul înregistra linia vieții, dreaptă de la un capăt la celălalt. Accidentata murise.

— Mai bine așa, a spus neurochirurgul. Măcar nu s-a chinuit. Avea un hematom uriaș pe creier. Imposibil de operat. Mă întreb numai prin ce minune și-a revenit puțin mai-nainte. Iată încă o dovadă că tainele creierului sunt încă departe de a fi dezlegate.

— Ce soartă nefericită a adus-o pe frumoasa româncă să moară tocmai la spitalul lor, atât de departe de casa ei, pe care într-atât și-a dorit s-o revadă? s-a întrebat Mira, crezând că niciodată nu va cunoaște povestea acelei scurte vieți și răspunsul la întrebare.

Parcă și-ar fi purtat doliul încă de vie, se cutremură Mira, gândindu-se la halatul negru până-n călcâie, al fetei.

Mira s-a tras înapoi pas cu pas, de parcă i-ar fi fost frică să întoarcă spatele trupului acum neînsuflețit. Ajunsă lângă ușa de ieșire, sub lumina prea puternică a neonului, fața femeii părea acum o pată alburie, ca un negativ de fotografie.

În aceeași seară, soțul, un arab tânăr, mustăcios, cu ochii negri ca obsidianul, adânciți în orbite, cu bărbia și maxilarul bine conturate, a ajuns la spital. Înalt și lat în umeri, lăsa impresia de bărbăție și

forță, ceea ce s-ar fi putut numi un bărbat chipeș. Purta haină neagră, cămașă albă cu banderolă de doliu la mânecă.

Medicul l-a primit în cabinet, i-a povestit de accident, i-a povestit de gravitatea lui, i-a povestit de scurta trezire din comă a femeii.

— În urma traumatismului, i-a explicat doctorul, femeia și-a pierdut memoria. Nu mai știa unde se găsește. Dintr-odată, a început să vorbească românește și s-o strige pe mama ei.

— Păi dacă era româncă… a replicat arabul, pe ce limbă credeai c-o să vorbească?

Niciodată n-a încercat să învețe arăbește, să-mi fie o adevărată soție, așa cum gândeam eu, bună și credincioasă, ca toate cele din familia noastră.

De cum a văzut-o, maică-mea a spus că n-o să meargă treaba, că femeile de felul ei sunt încăpățânate și greu de stăpânit, că nu dau cinste bărbatului lor, ci dimpotrivă. Ele vor să conducă, iar tu să le servești.

Și mama mea a avut mare dreptate.

M-a prins, că tare mai era frumoasă și altfel decât fetele noastre. Îmi ziceam că tot satul o să mă invidieze. Îmi ziceam că nu va mai fi altul ca mine. Dar de cinci ani de când suntem împreună, n-am auzit o vorbă bună. Acasă și iar acasă. De parcă aici, la noi, nu era casa ei cu bărbatul pe care și l-a ales. Doar n-am luat-o cu sila.

I-am zis să aibă răbdare, i-am zis că se va obișnui. Și chiar am crezut așa, am crezut că, în timp, va deveni una de-a noastră. Am crezut că o să trăim bine împreună și-o să-mi facă copii frumoși ca ea, copii cu ochii albaștri.

Am crezut și-am tot crezut, degeaba. Că nimeni n-a silit-o să-și lase familia ca să vină după mine.

Dar acu să nu credeți despre mine, domnule doctor, că sunt un om fără inimă. Dacă am văzut-o că suferă și îi stă gândul numai acasă la maică-sa, i-am dat bani și pașaportul să se ducă la Ambasadă, să-și facă viza de plecare. Gândeam că

poate o să-și aline dorul și cine știe, s-o mai întoarce la noi.

Dacă asta a fost vrerea lui Allah Slăvitul, ce să-i faci? Dar mie îmi pare rău, că am iubit-o cu adevărat.

Doctorul l-a ascultat în tăcere.

Și-a aranjat ochelarii pe nas, s-a aplecat peste masă și a semnat certificatul de deces.

— Poate rămâne la noi la spital, până ce terminați cu pregătirile de înmormântare.

Cât privește șoferul camionului care a izbit-o, pe el îl găsiți la poliție. Iar acum, dacă doriți, cineva din personal vă poate conduce la morgă.

— Mulțumesc, dar nu vreau s-o văd. Mai bine să-mi rămână în amintire așa cum a fost.

— E aproape neschimbată, a murmurat doctorul, mai mult pentru sine. Dar ochii nu i se mai văd.

Mira se ridică cu greutate de pe piatra pe care șezuse. O durea spatele, o dureau genunchii. Vântul se liniștise. O senzație ciudată îi accelera bătăile inimii. Trebuia să iasă neapărat din inerție, dar mai ales trebuia să se grăbească. Trenul de recuperare a călătorilor putea ajunge în orice clipă. Noaptea era pe sfârșite. Păduricea scufundată în ceață îi părea un refugiu de năluci.

Mira își netezi părul umezit de răceala nopții își îndreptă fusta și porni la drum. Privea concentrată cărarea, atentă să nu se împiedice de pietrele semănate ici, colo, să nu greșească drumul. Câtă vreme a mers astfel cufundată în gânduri, dar în clipa când și-a ridicat ochii a observat în depărtare o geană de lumină. Să fi fost trenul, farurile locomotivei, sau zorii unei zile noi se iveau din negura orizontului?

Dintr-odată, s-a simțit liniștită. Inima și-a potolit bătăile și Mira a rămas locului un moment să privească pentru ultima oară în jur.

Cum oare de a putut s-o sperie păduricea, foșnetul frunzelor, șoapta vântului?

Lumina orizontului devenea tot mai intensă, zorile strălucitoare înmuiau vârfurile copacilor în aur topit, păsările trezite din somn ciripeau în zeci de tonuri și, dintr-odată, apăru soarele, se aprinse pe cer ca o floare de foc alungând și ultimele rămășițe de întuneric.

Apartamentul din Haifa i-a răsărit în minte, marea pe care se vedea de la fereastră, de ani și ani aceeași, dar niciodată la fel, muzica valurilor, adierea zefirului și ceasurile ei de liniște, când trăgea perdeaua, când se potolea traficul de-afară și tot ce-i era mai drag, tot ce clădise cu mâinile ei, se afla acolo, alături de ea.

„Acasă, și-a spus ea. Nicăieri nu e mai bine ca acasă.“

APARTAMENTUL DE LA NR. 13

Of! Recunoașteți că nu-s multe povestiri care încep astfel. În consecință, începutul ei va fi cel puțin original.

Și acum o să o iau de la capăt.

Of! În sfârșit, m-am mutat. Nu că mutatul ar fi o nenorocire. Nici pe departe. M-am mutat de multe ori în viață și întotdeauna am făcut-o fără nervi și fără nostalgii după vechile locuințe.

De felul meu, sunt un om ușor adaptabil, mă împac cu lumea din jur, pot spune că schimbările de decor chiar îmi fac plăcere. Schimbi locul, schimbi norocul, dar mai ales o remaniere este, după părerea mea, reconfortantă.

Și atunci o să întrebați, de ce of?

Asta fiindcă m-am mutat în grabă, silită de proprietar, care a găsit un client gras și a vândut locuința într-o săptămână.

Să mă mut nu era problemă. Dar să găsesc ceva convenabil și la preț potrivit nu-i ușor, în atât de puțină vreme. Pe scurt, am avut totuși noroc.

O garsonieră într-un bloc cu opt etaje, deci cu lift la îndemână. Chiar dacă n-am vorbit de vârstă până acum, sunt trecută binișor de prima tinerețe. Deci un lift nu strică, ba chiar și un lobby din cele moderne cu flori și oglinzi la intrare, să-ți facă plăcere când ajungi acasă.

Mi-am adus lucrurile și, după-amiază, am plecat la cumpărături. Când m-am întors dau nas în nas cu vecina mea de palier, o bătrânică vioaie cu părul nins și ochi iscoditori. Privind-o, am avut impresia că special m-a așteptat. Dar asta poate fi o părere greșită. Eu nu obișnuiesc să categorisesc oamenii înainte de a-i cunoaște.

Bătrânica m-a oprit din drum, m-a luat de mână și aproape că m-a târât în apartamentul ei.

— Vai, ce plăcere să te cunosc. Suntem vecine și vecinele e bine să se cunoască între ele, cine știe… să se poată ajuta la nevoie. Dar nu numai la nevoie, ci ca prietene, să și bea un pahar de limonadă împreună, exact cum doresc eu să-ți ofer în clipa asta.

Vrând, nevrând, m-am așezat în fotoliu și, înainte să pot face o mișcare, două mâțe grase mi-au sărit pe genunchi.

Personal, n-am nimic împotriva animalelor, dar nu mă așteptam la asemenea primire călduroasă.

Niciodată n-am avut câini sau pisici și nu știam cum să mă port cu animalele. Le-aș fi alungat, dar nu voiam s-o jignesc pe gazdă. De altfel, am încercat, cu câteva gesturi nesigure, dar pisicile nu s-au dat duse.

Între timp, bătrânica a intrat în salon cu o tavă pe care erau aranjate în farfurioare două pahare de limonadă și doi biscuiți.

— Ah! văd că deja te-ai împrietenit cu protejatele mele. Sunt Miți și Liți, mamă și fiică.

Pisicile astea sunt deosebit de prietenoase și deștepte, mânca-le-ar mama. Știi de ce ți s-au așezat în brațe atât de repede? Din pricina biscuiților. Întotdeauna când le ofer biscuiți musafirilor mei, se invită și ele la masă. Cum ți-am mai spus, deștepte și șmechere.

Apoi, bătrânica mi-a mai povestit câte în lună și în stele. Despre ea, care-i văduvă de douăzeci de ani, atât de singură, încât nu are cu cine schimba două vorbe, de i se lipește limba de cerul gurii, apoi despre celelalte vecine din bloc, despre unicul ei băiat subjugat total de noră și, câte și mai câte, în timp ce pisicile ronțăiau din biscuiții mei.

M-am uitat la ceas. Vecina mea a vorbit fără întrerupere cel puțin o jumătate de oră, iar când a văzut că mă pregătesc de plecare, m-a întrebat așa, într-o doară:

— Și de ce ai ales matale să locuiești tocmai la numărul 13. N-ai mai găsit altul?

— Era liber și de închiriat, iar la urma urmei eu nu cred în superstiții, prostii din cele inventate de oameni primitivi.

Bătrânica mi-a aruncat o privire veninoasă și, eu am înțeles imediat că am făcut o gafă cât mine de mare. Cu alte cuvinte „am sfeclit-o“. Dar ce mai puteam face? Vorba volens… Imposibil s-o iau înapoi.

Astfel că am continuat amabilă cu glas dulce.

— Te rog să mă scuzi, poate nu m-am exprimat clar. Eu știu că numărul poate fi semnificativ pentru cineva care crede în semne, dar eu nu. Totuși, pot să știu de ce m-ai întrebat? În apartamentul acesta s-a întâmplat ceva special?

— S-a întâmplat, drăguțo, precis că s-a întâmplat, fiindcă locuința de la nr.13 e vizitată de stafii.

— Ce spui? chiar stafii… adică fantome?

— Chiar așa. De fapt, numai una. O pisică.

M-am uitat la bătrânică absolut convinsă că nu-i întreagă la minte.

Ea, desigur, mi-a ghicit gândul, fiindcă a continuat.

— Să știi că nu-s nebună. E lucru dovedit. Fantoma unei pisici bântuie apartamentul. Ești a treia locatară din aceia care au locuit la numărul 13 și care, după ce a văzut pisica, au părăsit garsoniera în cea mai scurtă vreme.

O pisică are șapte suflete. Cine știe al câtelea la număr e acesta?

Mă uitam la vecina mea cu ochii cât cepele. Niciodată nu mai auzisem o asemenea trăsnaie. În cele din urmă, mi-am recăpătat graiul și am întrebat-o candid:

— Vreau să înțeleg. Dacă spui că e o pisică în carne și oase și nu doar o arătare învelită în cearșaf, cum obișnuiesc fantomele să se plimbe, de unde poți ști că e una și aceeași pisică? Toate seamănă între ele, de nu le poți distinge. Uită-te

chiar la pisicile dumitale Miți și Liți. Gemene, nu alta. Două picături de apă.

— Așa o fi. Dar asta e o reîncarnare. Re-în-carnare știi ce-nseamnă? Ca să te conving, o să-ți pun o simplă întrebare. Cunoști obiceiurile unei pisici? Dacă nu, află de la mine. Unei pisici îi place căldurica. Ești de acord? Întotdeauna își alege un loc lângă sobă, ori pe canapea, pe fotoliu, pe o perniță, sau o păturică. Culcuș moale și cald. Zi, te rog, dacă greșesc.

Și, cinstit vorbind, vecina nu greșea. Eram de aceeași părere. Nu că aș fi avut de-a face cu pisici, am mai spus-o, dar tot omul le cunoaște obiceiurile.

Vezi? a spus bătrânica victorioasă, luându-mi tăcerea drept aprobare.

Pisica aceea are obiceiuri ciudate. Doarme pe masă, pe scaune, pe scânduri etc. O poți găsi oriunde nu te-ai aștepta defel. Nimeni nu știe când vine și pe unde pleacă.

Cu asta, discuția noastră s-a încheiat.

I-am mulțumit femeii pentru informații, pentru bunăvoință și tratații și m-am simțit totuși obligată să precizez că m-am mutat în mare grabă, că asta a fost singura locuință care mi s-a părut potrivită, dar, mai ales unica disponibilă în timpul pe care l-am avut eu la dispoziție.

Am vrut astfel s-o împac pentru gafa mea de mai înainte. Am intrat apoi la mine în garsonieră și, chiar, dacă o să râdeți, primul lucru pe care l-am făcut a fost să mă asigur, nu cumva mi se aciuase o pisică în casă. Nu era. Puteam deci să-mi văd liniștită de treabă.

Mi-am aranjat parte din lucruri în dulapuri și sertare, am dus ambalajele la gunoi. Am măturat și am șters totul în jur, într-un cuvânt, m-am instalat în noua locuință.

Așa în grabă cum am găsit-o, garsoniera era minunată. Instalațiile funcționau bine, apa, gazul canalizarea. Într-un cuvânt, chiar îmi plăcea.

A trecut prima săptămână și, după cum vă puteți închipui, am uitat complet de vecină și de fantomele ei. Asta până într-o noapte cu ploaie și vânt și-o beznă ca în iad. Copacii fremătau, ploaia răpăia în fereastră… Nici chip să adorm. M-am ridicat în capul oaselor, am privit în jurul meu și, în aceeași clipă, am înlemnit. Doi ochi verzi, ca două faruri de lanternă, erau ațintiți asupra mea din întunericul camerei.

Aș minți dacă nu aș recunoaște că am transpirat de spaimă, cu toată răcoarea acelei nopți.

M-am străduit să reflectez cu calm, m-am dat încet jos din pat și cu picioarele tremurând am aprins lumina.

O mâță de pe masa mea de lucru, în spatele computerului, îmi arunca săgețile ochilor ei de smarald. Nu-i distingeam corpul, nu-i vedeam decât ochii fosforescenți în spatele ecranului.

Vecina avusese dreptate. Mâța nu ședea pe canapeaua din cameră și nu pe perne, nu pe fotoliu, nici chiar pe blănița de oaie albă îmbietoare care ținea loc de covor, ci pe suprafața mesei lucie și rece.

În lumina becului chiar părea ca o arătare. Slabă de te minunai cum i se ține blana pe oase și mustăcioasă, nevoie mare.

Am urlat de spaimă și am trântit ușa cu toată puterea.

După prima clipă, când mi-a revenit un strop de rațiune, m-am gândit să deschid ușa ca să eliberez pisica, dar aceasta se evaporase de parcă aș fi visat toată întâmplarea.

Fereastra era închisă, camera e o încăpere de mijloc, fără nicio comunicare în afară… Și atunci, pe unde dracu a dispărut? Pe unde a intrat?

Încercam să-mi mențin calmul, dar noaptea aceea a fost pentru mine o noapte albă, cu tot întunericul și vijelia de-afară.

A doua zi, când m-am întors de la lucru, am cercetat odaia în amănunțime, dar n-am reușit să

dau de cheia enigmei. Pisica apăruse și tot așa dispăruse din senin. Desigur, nu m-am împăcat ușor cu ideea, dar, deocamdată, nu aveam nicio explicație plauzibilă.

Am hotărât să aștept următoarea vizită. Desigur, cotoiul cunoștea drumul și avea să revină. Mă speriase bine de tot pisica, dar încă nu ajunsesem până acolo, să cred în fantome.

Câtăva vreme a fost liniște. Noaptea, aprindeam uneori lumina, dar nimic suspect. Odată chiar am rămas la pândă și, n-o să credeți, cotoiul a apărut. Dar până să caut pe unde și cum a intrat, a dispărut exact ca prima oară.

De data aceasta chiar mă enervasem cu atât mai mult cu cât vecina mă privea chiorâș de câte ori ne întâlneam pe scară.

Totuși cercetările din apartament n-au dus la niciun rezultat, dar nici n-am mai avut parte de vizite inopinate.

— S-o fi speriat de prezența mea, tot atât cât mă speriase și el pe mine, mi-am spus.

Lucrurile au mers normal până în seara când am organizat o primire în apartamentul meu cel nou. Mi-am invitat câțiva prieteni, colegi de birou și am sărbătorit împreună mutarea. Am pregătit tot felul de bunătăți, am băut și ne-am distrat minunat. Aș fi vrut chiar să le povestesc și despre fantomă, dar încă nu îndrăzneam să persiflez subiectul până ce nu elucidam misterul. Când mi-au plecat musafirii, am hotărât că sunt prea obosită ca să strâng masa. A doua zi era zi de odihnă așa că am lăsat totul baltă, resturile de friptură în farfurii, salamurile și brânzeturile pe platouri. În fond, era iarnă și destul de frig ca să nu-mi fac probleme că nu le-am pus în frigider.

Abia am așteptat să mă culc, și am dormit buștean toată noaptea. Spre dimineață, mi s-a părut că aud zgomote în salon și, așa cum, desigur, vă închipuiți, fantoma se învârtea printre farfurii și pahare, mai reală ca niciodată. M-a văzut, a rămas

un moment în cumpănă, dar a hotărât că cel mai cuminte e să dispară. A sărit de pe masă și a dispărut sub canapea. Când m-am uitat cu lanterna dedesubt, peretele părea intact. Atunci chiar mi-am ieșit din fire. Am tras canapeaua și am cercetat peretele centimetru cu centimetru. Când am ajuns la nivelul podelei, am constatat că tapetul era desprins. La o examinare mai atentă, am găsit și spațiul pe unde intra cotoiul. Un vechi burlan din care rămăsese o bucată în zid ajungea până la luminatorul de pe scări.

Posibil ca unul din foștii locatari să fi construit acolo un cămin cu lemne și natural era nevoie de un coș de aerisire. Tapetul acoperea perfect gaura, dar motanul a găsit calea de a se strecura în apartament.

Acum, că mi-a venit inima la loc, m-am hotărât să nu-i mai dau pisicii atenție, dar și să ascund în frigider sau direct la gunoi, rămășițele comestibile. Pisica păstra distanță.

— Are totuși o bună creștere, am conchis, dar m-am grăbit cu aprecierile. Dacă la început motanul mă vizita numai noaptea, încet, încet, a prins curaj. Atunci a apărut în casă și ziua.

Se plimba prin odăi cercetând dacă nu e nimic de înfulecat, ba chiar aveam impresia că mă privește mustrător fiindcă nu găsea nimic.

— Ce să fac? Am început să-i las câte o farfurie cu lapte, ceva resturi de mâncare…, iar într-o bună zi, am intrat într-un magazin special pentru animale și-am cumpărat un sac cu Ketli.

Dacă nu știați, acesta este un aliment special pentru pisici, foarte indicat și plin de vitamine.

Între timp, motanul se obișnuise perfect cu prezența mea.

Acum dormea pisicește, la fel ca toate felinele din neamul lui, pe fotoliu, ori pe canapea, dormea și pe covoraș și chiar în patul meu, când nu eram prin preajmă.

Fantoma se făcuse grăsuță, cu blana lucioasă și netedă ca mătasea.

Și dacă multă vreme n-am înțeles tâlcul discuției mele cu vecina în ziua instalării mele în apartamentul 13, într-o zi mi-a fost dat să dezleg și această ultimă enigmă.

Am venit de la birou mai devreme ca de obicei și încă din stradă am auzit asemenea zgomote și miorlăituri de parcă tot clanul pisicesc se adunase acolo și acum se luau la întrecere, exersându-și vocea care mai de care.

Zburlit ca un arici, motanul mârâia și scuipa de mama focului, numai gheare și dinți înspre drăguțele Miți și Liți, care, cu coada între picioare, scheunau și-și lingeau rănile.

Vecina mea înjura ca la ușa cortului, tremurând de nervi și de efort.

— Piei, jigodie, piei, arătare, piei, satană. Dacă te prind pe scări, te fac chiseliță.

Motanul nici că o auzea, sau mai bine spus, nici că-i păsa.

Mârâia în continuare cu ochii scăpărând, până ce pisicuțele au zbughit-o printre picioarele vecinei mele, mai, mai s-o răstoarne.

Atunci am înțeles cât interes avea, sărăcuța de ea, ca locuința de la 13 să rămână goală.

Desigur, motanul vagabond și belicos venea din când în când să viziteze apartamentul gol, intrigând-o pe bătrână, care nu reușea să vadă pe unde intră și iese pisica

Regretam pentru ea și pentru că odată cu mutarea mea s-a produs și instalarea definitivă a motanului. Domnia celor două pisicuțe a luat sfârșit. Le-a căzut coroana, și-au pierdut tronul și, în final, au abdicat în favoarea noului domnitor.

Dar eu niciodată n-am mai avut parte de un ceai sau o limonadă cu biscuiței în salonul vecinei.

MOȘTENITORUL

Timpul petrecut în casa părintească a fost scurt. Când am împlinit 15 ani, am hotărât să plec în lume, să-mi caut norocul. Acasă la noi am înțeles că nu-l voi găsi. El m-a părăsit în clipa când s-a pierdut tata. Mi-am adunat tot ce aveam, tot ce economisisem în timp, strângând bănuț lângă bănuț și-am cumpărat cu ei un bilet de autobuz. Numai unul singur trecea prin fața casei noastre, așa că n-aveam de ales, dar m-am lăsat condus de voia întâmplării. Mama chiar dacă nu m-a îndemnat la acel gest, nici nu m-a oprit. Bănuia că se va întâmpla într-una din zile, după ce Sandu al ei, adică tata, cu care a trăit și s-a iubit timp de zece ani, s-a prăpădit într-o zi de toamnă, când o căruță încărcată cu mere a dat peste el.

Spre binele lui. Tata a zăcut numai o zi, după care și-a dat sufletul, lăsând-o pe mama singură cu un țânc de patru ani. Binele lui, dar nu și al meu. Sănătos ori bolnav, el ar fi rămas și mai departe tatăl meu, și, desigur, cele ce au urmat s-ar fi aranjat altfel. Dar nu a fost să fie.

Un vecin de-al nostru, flăcău tomnatic, și-a pus în minte să ne ia în grija lui gospodăria, pe mama și pe mine.

N-a durat mult până să-și dea arama pe față. Mama îl slugărea mai rău ca o roabă, de ajunsese piele și os, iar pe mine mă snopea în bătăi. Și asta se chema că eram în grija lui.

S-a instalat în casa noastră stăpân pe tot ce agonisise taică-meu și nu mi-a rămas cale de ales. Să fug cât mai departe.

Biata mama, n-a găsit putere să-i spună un singur cuvânt, dar pe mine m-a lăsat să-mi urmez destinul.

N-a plâns, nu s-a văicărit, mi-a pus în buzunar câteva hârtii, banii ei din cutia cu ciorapi, m-a binecuvântat și m-a sărutat pe obraz. Așa am plecat de unul singur să cuceresc lumea.

În capătul străzii noastre, se găsea vila domnului Marcus. Numai atunci când am trecut prin dreptul ei am simțit că mă cuprinde tristețea. Acolo mi-am petrecut singurele clipe fericite ale copilăriei, în livada lor cea mare și acareturile frumosului conac. Vila era înconjurată de grădina cu pomi roditori, de cămări pline cu bunătăți, hambare, bucătării de vară și de iarnă, unde se frigeau miei întregi, se cocea pâine, ori se făceau conserve. Pe atunci mi se părea că pământul lor ocupă o jumătate de oraș, poate fiindcă depozitul lor cu lemne de foc ajungea până în curtea noastră. Acolo ne făceam veacul, eu și fetele domnului Marcus, Lica și Dina, prietenele mele cele mai bune. Cu Dina eram chiar de-o vârstă, coleg de clasă. Lica, mai mare cu doi ani, era cam sărăcuță cu duhul, dar ne urma ca un câine credincios în toate jocurile sau plimbările. Nu puteam scăpa de ea din cauză că soră-sa, Dina, o trăgea peste tot cu noi. Așa îi promisese mamei lor, să aibă grijă de copila puțintică la minte. Pe mine nu m-a deranjat nicicând prezența fetei. Ne jucam în bucătăria de vară, în cămările cu fructe, ne pierdeam pe străzile din marginea orașului. Taică-meu vitreg era cu ochii pe mine, dar eu tot reușeam să fug de-acasă, atunci când el se cinstea la cârciuma de pe strada mare, cu boierii orașului.

Numai întâmplarea a făcut că fetele se găseau amândouă în curte când am trecut pe acolo în drum spre autobuz. Așa mi-am luat rămas-bun de la ele și de la copilăria mea, acolo în fața vilei domnului Marcus, lângă scara tivită cu ghivece de petunii și mușcate.

M-am ținut tare să nu plâng, cu promisiunea că ne vom scrie.

În stația de autobuz nu era nimeni. Am intrat fără șovăială, am privit încă o dată foișorul vilei

Marcus, cel mai înalt punct din partea aceea a orașului și mașina a pornit cu zgomot horcăit de motor, gata să-și dea duhul. În clipa aceea orașul și strada mi-au părut mai frumoase ca oricând, dar mi-am spus că drumul spre lumea largă și spre libertate trebuie să fie și mai frumos.

Dacă într-un Caiet de însemnări s-ar putea înscrie cei cincisprezece ani, câți i-am trăit în casa părintească, pentru tot ce a urmat, ar fi nevoie de un raft de librărie. Nu cred să fi fost vreo meserie pe care să n-o fi încercat, vreo peripeție pe care să n-o fi trăit, vreun oraș în care să nu mă fi adus soarta. Desigur, nu toate mi-au fost pe plac, nu toate au fost ușor de suportat, dar mi-au îmbogățit experiența, m-au călit, m-au ajutat să supraviețuiesc.

Dar eram tânăr… Am gustat din toate felurile de bucate. Calde și reci, dulci și amare. Am râs și am plâns, am iubit și am urât și, oriunde am fost, am încercat să-mi păstrez cugetul curat. Am lucrat ca ajutor de chelner, apoi de bucătar. Am fost calfă de cizmar, ajutor de telal și gunoier. Am fost o vreme țapinar, și zidar și fochist. Am lucrat ca lăcătuș într-un atelier de fierărie, ba chiar și scrib la un ziar, unde corectorul se îmbăta de fiecare dată când avea loc un botez, sau o nuntă, sau o înmormântare, sau cine mai știe ce, în familia lui cu zece copii, cincizeci de nepoți, mătuși, unchi, veri și verișoare și tot neamul lor.

Dar dacă există o soartă, ce ți-e dat trebuie să se întâmple, n-ai cum s-o ocolești.

Norocul s-a numit Măriuca. Când am ajuns în orașul unde locuia femeia, era seară și, spre marele meu necaz, a început să plouă. Dacă mă hotăram un minut mai devreme, poate n-aș fi coborât în stația aceea, dar trenul șuierase de pornire, iar eu eram deja pe peron. Am ridicat din umeri, gândind că nici acolo nu voi face prea mulți purici.

Mergeam pe stradă fără nicio țintă, visând la etapa următoare.

Banii din buzunar erau numărați. Mă străduiam să descifrez vreun nume de hotel în lumina chioară a străzii, să-mi pot pune capul pe pernă pentru o noapte. La un moment dat, în fața mea am zărit o siluetă, care, la fel ca mine, încerca să evite băltoacele adunate între pietrele caldarâmului. Auzindu-mi pașii clipocind în spatele ei, femeia a întors capul. Nu era foarte tânără, dar încă drăguță, o statură dreaptă și un bust care-ți lăsa gura apă. M-am luat după ea prin ploaie, fără un gând anume. Femeia n-a protestat, chiar dacă și-a dat seama c-o urmăresc.

Ajunsă acasă, ea s-a răsucit către mine și, fără nicio vorbă, dar cu o înclinare a capului, mi-a făcut semn să intru.

Camera unde mă aflam, curată, și frumos mobilată, îți lăsa impresia de confort și stabilitate. Lumina electrică a scos la iveală o masă cu scaune, un bufet cum se găseau la mai toate magazinele de mobilă, un recamier acoperit de o cuvertură din cele înflorate, turcești, cumpărată probabil de la marinari. La fereastră erau perdele și pe podea covor. Într-un cuvânt, gospodărie, nu glumă.

Tot fără să vorbească, a pus pe masă o scrumbie, o ceapă tăiată în patru și o jumătate de franzelă.

Am mâncat în tăcere. Cred că în seara aceea n-am schimbat nici măcar două cuvinte. Mi-a spus doar s-o strig Măriuca și mi-a recomandat să nu murdăresc locul.

După cină, am crezut că femeia o să desfacă patul, să dormim împreună, dar n-a fost așa.

În camera a doua, mult mai mică, era un pat de fier. Acolo unde am dormit eu.

Perna brodată cu flori țesute de mână, plapuma caldă, moale, m-au făcut să cred că Dumnezeu mi-a pus de data asta mâna în cap.

Și n-am greșit. Măriuca avea nevoie de bărbat.

În casa ei, am trăit ca un pașă. Mâncare cât doream, odihnă, ba chiar și îmbrăcăminte. Femeia nu m-a întrebat nimic, n-a fost curioasă să afle de

unde vin, sau ce-am făcut până atunci. Pe lângă toate, Măriuca știa să facă un bărbat fericit. Nu că până atunci mi-ar fi lipsit sexul, dar acum era altceva. Îmi era bine, chiar prea bine. Mă îngrășasem și devenisem mai leneș în mișcări. Numai că neastâmpărul din sânge nu-mi lăsa odihnă, acel trai de azi pe mâine cu care mă obișnuisem în toți acei ani. Măriuca voia să-mi pună pirostriile. Și poate ar fi reușit.

Trecuse destulă vreme de când rătăceam prin lume, flăcău tomnatic, fără rost și fără căpătâi, dacă soarta n-ar fi avut cu mine alte socoteli.

*

În ziua aceea m-am trezit devreme și-am pornit spre gară fără vreun gând anume, numai să văd ce trenuri pleacă și încotro. Încă nu eram hotărât să las totul baltă, casa Măriucăi, traiul bun de care în sfârșit mă bucuram, totuși dorul de ducă nu-mi dădea pace. Și cum stăteam cu privirea ațintită la orarul trenurilor, îl zăresc cu coada ochiului pe fostul meu profesor de geografie, Domnul Pandele, în carne și oase.

— Domnule profesor! Am strigat fără să-mi dau seama că era imposibil să mă recunoască după atâția ani. Domnule profesor, ce mai faceți? Eu sunt Dorel, băiatul lui Bejenaru, cel cu accidentul. Vă mai amintiți?

Profesorul s-a întors către mine, și-a șters ochelarii și m-a măsurat din cap până în picioare.

Dorel zici… Dorel ăl de-a plecat de-acasă fără să-l intereseze că are o mamă și care n-a mai dat pe-acasă cu zecile de ani? Ăla care n-a scris un rând de scrisoare, ca nu cumva să nu i se dea de urmă? Poate vrei să te felicit? Ce-i drept, văd că o duci binișor. Arăți a om așezat, mulțumit de el.

Maică-ta are zilele numărate, măi băiete. Poate că te înduri s-o vizitezi acum, cât mai e vreme. Numai rugile ei de femeie cu frica lui Dumnezeu te-au adus în calea mea, în ceasul al doișpelea. Nu

zăbovi, Dorule, de nu vrei să te căiești toată viața. Cancerul nu iartă. Prinde ultimul tren…

După asta, profesorul mi-a întors spatele și a pornit în lungul peronului, lăsându-mă fără grai.

Să-i fi telefonat Măriucăi nu mai era timp. Și apoi ce să-i fi spus? Oricum nu intenționam să mă mai întorc. Așa cum am ajuns la casa ei, era doar cu ce aveam pe mine, tot așa plecam și acum. În buzunar aveam zece lei, prețul unui pachet de țigări. Atâta îmi era destul pentru prima stație. Mai departe aveam să mă înțeleg cu conductorul. Bricheta și portofelul meu de piele, fie și gol, puteau să-i fie pe plac și să mă aducă la destinație.

Spre seară, încă înainte de căderea întunericului, eram în orașul meu. Eram acasă.

Sunt locuri în lumea asta peste care timpul nu trece. Exact așa mi s-a părut gara, strada care ducea spre centru, ba chiar și găurile din caldarâm. Nimic nou. Poate ceva mai coșcovite, casele se înșirau de-a lungul trotuarului, clădiri îmbătrânite cu oameni obosiți, la fel și stâlpii de telegraf tot fără becuri. Câinii mârâiau prin curți și pe la porți, mâțele se fugăreau pe lângă tomberoanele cu deșeuri.

Treceau toate prin fața ochilor mei, de parcă se derula film al amintirilor, vechi, trunchiate și deteriorate, dar luminate acum de o pâlpâire care se zbătea înăuntrul inimii mele.

Mirosea a gunoaie putrede, mirosea a fum și a fructe răscoapte. Toamna își are mirosurile ei. Le recunoșteam fără greș, mirosurile orașului pe care îl părăsisem în urmă cu mai bine de douăzeci de ani.

Oare ce va spune mama când o să mă vadă? Oare cum va reacționa? Mă înfioram numai la gândul că imediat o s-o întâlnesc Și, când am trecut de colțul străzii, m-am oprit un moment să-mi trag sufletul.

Imediat o să apară și vila domnului Marcus… Dar, din fostul conac, cea mai frumoasă clădire de

pe strada noastră, vila albă cu scara de stucat și ghivece de flori pe margini, n-am zărit urmă.

Un morman de moloz, grinzi arse, pereți înnegriți de foc, dintre care nici măcar unul nu se ținea în picioare, asta era tot ce rămăsese din mândrețea de casă.

Abia atunci am simțit cu adevărat mușcătura timpului ca o rană în carnea mea. Zăgazul lacrimilor s-a rupt fără veste. Timpul îmi furase tot ce aveam mai drag. Timpul îmi furase tinerețea.

*

În bucătărie mirosea a gaz, și a medicamente. Mama ședea pe scaun cu spatele la ușă și o farfurie de mâncare neatinsă, dinainte. Un ceainic fâsâia pe ochiul de aragaz. Nu s-a întors când am intrat, semn că nu era singură și zgomotul ușii nu a surprins-o.

— Mamă! am strigat și am luat-o în brațe, fără să mă gândesc la reacția ei.

Emoția putea s-o sperie, chiar s-o omoare.

Însă mama, de parcă m-ar fi așteptat, doar a gemut adânc, prelung, până în marginea sufletului, după care m-a îmbrățișat, pipăindu-mi trupul asemeni un orb, brațele, mușchii, ceafa. Și-a îndesat apoi obrazul în țepii bărbii nerase, fără să-i pese că își zgârie pielea.

— De-acu pot să mor. Nu-mi mai păsa, a șoptit cu voce răgușită. Și abia atunci a deschis ochii.

Mi-a mângâiat cu privirea, obrajii, cutele, săpate în piele, fruntea pierdută într-o chelie prematură, ochii obosiți, care încă păstrau urma lacrimilor.

Se uita pierdută la el, copilul plecat undeva în lume, fără adresă, fără gând de întoarcere și buzele se frământau ca și cum ar fi vrut să spună ceva, dar nu găsea vorbele potrivite.

— Dragule, dragule, repeta iar și iar și iar, de parcă alte vorbe n-ar mai fi existat.

Abia de-i ajungea până la umăr. El își aminti de vremea când era agățat de poalele ei, creștetul lui

abia de-i ajungea mamei până la talie.

Ce-naltă și ce frumoasă era pe-atunci…

Bucuria din ochii mamei îl speria. Venirea lui pe neanunțate putea să-i dăuneze. Dar momentul atât de tensionat al emoției, al intimității lor, îl întrerupse brusc intrarea în cameră a unei fete tinere trăgând anevoie un picior după ea.

Purta o rochie simplă din stambă neagră, cu flori roșii micuțe și sandale cu șosete albe. Un batic de culoare închisă îi strângea părul lăsând la iveală câteva șuvițe blonde. Văzând un om străin, fata se opri timidă în ușă.

— Apropie-te Lino, să-l cunoști pe băiatul meu, spuse mama. El e Doru.

Fata făcu câțiva pași înainte, întinzând mâna cu sfială.

— O, domnule! Ce bine că ați venit. Mama dumneavoastră vorbește mereu despre dumneata.

Dar mama Roza îi luă vorba din gură.

— Lina mă ajută la treabă. Fără ea n-aș mai fi apucat să te văd. Mă ține în viață cu sila fata asta. Mă hrănește, mă spală, mă culcă, ba mai și ține casa curată. Un înger, nu alta.

Doru privi femeia care din apropiere nu era chiar atât de tânără cum îi păruse la început. Îi urmări linia obrazului cu pometii ieșiți în afară, nasul ascuțit, bărbia cu o gropiță în mijloc și buzele roșii, cărnoase. Ochii, oare ce culoare aveau ochii? s-a întrebat Doru, fiindcă Lina își ferise privirea.

— Mamă, vreau să știi că domnul Pandele, profesorul, mi-a vorbit de tine. Ne-am întâlnit în gară. El m-a trimis acasă. „Acasă fără zăbavă“, așa mi-a spus.

— Profesorul Pandele? a zâmbit mama. Numai Cerul, care te-a ocrotit până acum și la care m-am rugat zi și noapte, te-a trimis la mine. Altminteri ce-ai fi căutat în gară?, așa cum povestești.

Să-ți spun eu. Ai venit la întâlnire, băiete

Doctorul mi-a spus că am zilele numărate. Cancer. Boala asta nu-are leac.

— Uneori doctorii mai greșesc.

— Nu greșesc, puiule, dar nu-mi pasă. De vreme ce ești aici, toate sunt în bună rânduială, a răspuns mama. „A venit moștenitorul“.

Mie mi s-a părut că nu aud bine. „Moștenitorul“.

M-am uitat împrejur cu tristețe. Casa noastră cu un singur cat număra mai bine de cincizeci de ani, „odaia mare“, cu scoarța împletită din cordele, pe care o știam încă de copil și prin care se vedea țesătura atât era de subțiată, portița care se legăna sub fereastra cu cercevea crăpată. Dar mama avea dreptate. Asta era cu adevărat casa mea, singura casă, locul unde m-am născut și care, în ciuda vremii, a rămas în picioare, parcă să mă aștepte.

Gândul mi-a zburat la vila domnului Marcus și ruina în care se transformase acum.

— Oh, mamă! Ce s-a întâmplat cu familia Marcus? Cine a pus foc conacului?

— Cine să știe? Nici până acum nu s-a aflat. Voia Domnului.

Nici familia nu mai există și nici mândrețea de casă, și-a clătinat mama capul albit.

Sunt lucruri care par că vor rezista neclintite în fața vremii și, când colo, se fac praf și pulbere. Tot așa s-a făcut și vila lor. Nenorocire.

— Dar fetele lui, Lica și Dina, prietenele mele.

— Praf și pulbere, băiete, n-ai auzit? Lasă că ți-oi povesti de toate, dar, mai întâi, să pui ceva în gură. Cred că ești lihnit de la drum.

Lină dragă, fă tu un ceai și pune pe masă tot ce mai e prin cămară, că avem musafiri de vază. Mi s-a întors fiul rătăcitor. De dragul lui o să încerc să mănânc și eu ceva. Adu numai farfurii și așază-te cu noi la cină.

— Nu pot, tanti Roza. Codruț mă așteaptă. O să viu de dimineață să coc pâine și să gătesc ceva bun. Dar acum trebuie să plec. Codruț al meu se teme de întuneric.

A trebuit cu adevărat să se grăbească tare ca să ajungă acasă, și-a spus Doru a doua zi.

Aceea fusese ultima noapte pe care a petrecut-o cu mama, ei doi împreună.

În zori, în timp ce încă mai dormea, mama și-a dat duhul. Cel de Sus a scutit-o de durerile cancerului, de-o suferință prelungă și mila celor din jur. A murit fericită că fiul e din nou acasă. Dar povestea pe care i-a spus-o în orele târzii ale nopții avea să-i schimbe cursul vieții.

Imediat ce Lina a plecat, ei doi s-au așezat la masă. Au cinat împreună, ca atunci pe vremuri, după ce murise taică-său și vecinul încă nu dăduse buzna peste liniștea lor.

Dar acum era altceva. Acum era sărbătoare. Față de masă albă de damasc, friptură de pui rece, ouă tari, salată de roșii.

Mama mânca încet, ca să-i facă plăcere, să-i arate ce bine se simte acum. A scos din sertar tirbușonul și a ținut să deschidă o sticlă de vin.

— O țineam chiar pentru venirea ta.

— Numai dacă bei și tu, a spus el, dar imediat i-a părut rău. Poate nu avea voie.

— O să beau cu tine, l-a asigurat. Doctorul zicea că nimic nu poate să-mi mai strice. Ba chiar mi-a recomandat să mănânc de toate.

Doru nu o scăpa din ochi, de parcă ar fi vrut să-i absoarbă imaginea pentru tot timpul cât lipsise de acasă, ori, pentru timpul când nu va mai fi. Îi urmărea gesturile, îi privea mâinile îmbătrânite, ridurile de pe fața uscată, care nu încetase să-i zâmbească, din clipa în care l-a văzut. Ar fi vrut să-i spună ceva tandru, ceva frumos, dar nu găsea cuvintele potrivite. Dar când deschise gura, vorbi cu totul altceva.

— Mamă, ce s-a întâmplat cu familia Marcus? Ziceai că o să-mi povestești.

— Soarta, băiatule, soarta. Nimic nu-i poate sta împotrivă. Cum ți-e dat…

Mai întâi eu o să mă întind, iar tu o să stai lângă mine, ca pe vremurile acelea de demult, când mă rugai să-ți spun povești, iar eu îți vorbeam până adormeai.

O să-ți spun de-a fir a păr povestea lor, că-i lucrătură necurată la mijloc, băiatule.

— Ții minte magazinul domnului Marcus, cel de pe strada mare? Prăvălia cu stofe și mătăsuri?

— Cum să nu țin minte? Fetele lui erau cele mai bune prietene ale mele.

— Dar pe Iancu ți-l mai amintești? Era vânzător la ei la prăvălie. Băiat venit de la țară, cam țigănos, băiat simplu, fără multă școală, dar deștept și descurcăreț.

— Cred că mi-l amintesc. Unul înalt și slab ca un vrej, cu coșuri pe față. Îl vedeam când spala vitrina cea mare de cristal a magazinului.

— Exact cum spui. Îl chema Iancu Tuță. Dar, imediat după ce-a luat-o de nevastă pe Lica, fata cea slabă de minte a lui Marcus, și-a schimbat numele și a devenit domnul Marcus, cel tânăr. I-a pus Dumnezeu mâna în cap, fără să fie nevoie să miște un deget.

Dar nu vreau s-o iau prea repede cu povestea, că n-ai să înțelegi despre ce e vorba.

La câțiva ani după ce-ai plecat tu, lui Marcus i-a murit nevasta. A rămas omul singur cu cele două fete pe cap. Și atunci i-a venit în gând s-o mărite pe Lica, dacă și el o vrea, cu acest Iancu.

I-a promis tânărului magazinul și toată averea, numai s-o ia pe fată de nevastă.

Iancu n-a zis nu, ba, dimpotrivă. A luat-o pe Lica și-au făcut o nuntă de-a răsunat orașul.

Acu să nu-ți închipui că Iancu a fericit-o pe mireasă cu această căsătorie. Mai întâi de toate a avut grijă de sufletul lui, tot hai-hui prin cafenele și localuri, în timp ce biata Lica îl aștepta la vilă zile și nopți. Era ea înceată la minte, dar tot înțelegea ce se petrece. N-avea încotro. Să-l fi

lăsat?? Unde să plece? Tacă-său, domnul Marcus bătrânul, nu mai avea nicio putere, niciun cuvânt.

Nu mult după nunta lor a venit naționalizarea. Iancu a rămas fără zestre, fără prăvălie. Și dacă îți închipui că a murit de supărare, atunci greșești. Iancu s-a aranjat de minune. A rămas gestionar tot la magazinul lui, de data aceasta cu salariu în toată regula. Îi șpăguia pe toții mai marii zilei, vindea marfa pe sprânceană și se-mpărțea cu ștabii din oraș. Pe scurt, o ducea ca în puf. Într-una din zile, când Marcus bătrânul a intrat în prăvălie, Iancu, fără nicio rușine, l-a dat afară. I-a spus că n-are ce căuta acolo un fost patron, un capitalist. Sărmanul de el, Marcus a făcut un stop cardiac și s-a dus pe loc. Bine că n-a dat-o afară din casă și pe Lica, nevastă sa. Poate numai fiindcă femeia nu-l deranja, ori n-o putea lăsa pe drumuri. Morala clasei muncitoare… Dar când a fost vorba să-și facă de cap, nu l-a împiedicat nicio morală. Dina nu mai era acasă. Plecase la studii tocmai la București. Acolo s-a măritat cu un străin de pe la nu știu ce Minister, și amândoi au părăsit țara. Niciodată n-a scris un rând soră-sii. Știu bine toate poveștile astea, fiindcă Lica mă ruga să vin la ea, să-i țin de urât, când Iancu nu era acasă. Aveau dânșii o servitoare. Lina. De fapt o chema Catrina, dar așa i se spunea. O adusese Iancu de la țară, să-i țină gospodăria. Singura faptă bună pe care Dumnezeu i-o poate înscrie pe răboj.

Harnică și inimoasă, Lina le făcea pe toate, dar mai ales avea grijă de Lica, fiindcă femeia era tare rău bolnavă. O boală rară de care n-a auzit nimeni niciodată. Nici nu știu cum s-a chemat. Întâi Lica nu și-a mai simțit picioarele, n-a mai putut merge, apoi n-a mai fost în stare să folosească nici mâinile. Ina o spăla, Ina o îmbrăca, ba chiar o hrănea ca pe un sugar. Doctorii ziceau că în momentul când o să-i paralizeze și mușchii pieptului, atunci Lica n-o să mai poată respira și acela e sfârșitul. Uneori, când intram la ei s-o văd,

îmi vorbea de tine. De vremea când erați elevi, când învățați, când vă plimbați împreună. N-ai să crezi, dar avea ierbare și insectare păstrate de atunci. Avea și cărțile de școală și caiete, ba chiar și un album cu cântece, pe care zicea că i l-ai dăruit tu. Din spusele ei, te-am cunoscut mai bine.

— E trist ce-ți povestesc eu, fiule. Hai să facem un pic de pauză și să mă odihnesc.

— Poate vrei să dormi, mamă? Avem timp și mâine. Avem timp berechet. Acum nu mai plec nicăieri.

— Nu, dragule. Nu vreau să dorm. Dar vreau să beau un pahar cu sirop. Să bei și tu. L-a făcut Lina. E grozav de bun. Să-i săruți mâinile, nu alta. Fată fără noroc. Nu împarte Domnul darurile sale întotdeauna după dreptate. Dacă-i șchioapă, acu se cheamă că-i însemnată. O ocolesc și lumea și norocul.

Noaptea începea să albească linia orizontului, casele cenușii apăreau una câte una din întuneric.

O pală de vânt a fluturat perdeaua și eu m-am întors spre mama s-o învelesc.

— Nu-i nevoie, a răspuns. Mi-e bine. Mai bine decât mi-a fost vreodată. Și aerul acesta curat din zori lasă-l să intre, să primenească odaia.

Mie chiar mi se părea că mama se simte bine, că poate nu e așa bolnavă cum îmi spuse profesorul Pandele. Poate că doctorii exageraseră și ei. I-am așezat perna sub cap și m-am tras mai aproape de ea, să-i privesc chipul. Lumina becului de lângă pat îi îndulcea trăsăturile, îi rotunjea contururile, îi șterge ridurile. O vedeam frumoasă, ca pe vremea când eu eram copil, iar ea, o femeie tânără și fericită.

De parcă mi-ar fi ghicit gândurile, mama a repetat zâmbind:

— Mi-e mult mai bine. Mai știi, poate chiar au greșit doctorii?

Mai târziu, amintindu-mi vorbele ei, am înțeles că nu-i minți decât pe cei care cred în tine. Și

mama minţise. Dar în momentul acela deosebit, în care eram în sfârşit alături, mamă şi fiu, totul părea în ordine.

Mama şi-a reluat povestirea cu mâna cuibărită în mâna mea.

— Într-una din zile când eram la dânşii, adică la Marcus acasă, Iancu a apărut fără veste. Ne-a făcut un semn cu capul, ne-a întrebat de sănătate, şi a fluturat un sărut din buze către nevastă-sa. Şi-a luat o jachetă din dulap şi-a ieşit pe uşă, fluierând a pagubă. Lica a privit lung în urma lui şi, deodată, mi-a spus aşa, parcă fără nicio legătură.

— Uite! Îl vezi cum se bucură că în curând eu o să mă termin?

Am făcut un gest de negaţie, dar ea m-a oprit.

— Se bucură, se bucură, lasă, că-l ştiu eu. Ei bine, se bucură degeaba. Numai ce-o trece anul de la moartea mea şi tot în iarnă, dă şi el ortul popii. Praf şi pulbere s-o alege din toate. Doru al tău o să rămână singurul moştenitor…

— Am gândit că, odată cu boala, i s-au întunecat minţile de tot. Dar exact la un an după ce-au îngropat-o pe Lica, a murit şi Iancu. L-au ridicat ăia de la poliţie, chiar din prăvălie. L-au luat cu duba. Făcuse, ce-i drept, destule matrapazlâcuri, tot felul de porcării… Unde l-au dus? Ce i-au făcut? nimeni n-a îndrăznit să întrebe. Un lucru-i sigur. Acasă, l-au dus pe năsălie. Şi era chiar iarna. Ajun de Bobotează.

Să fi trecut cam o lună, poate două şi într-o bună zi a sosit uite-aşa pe nepusă masă, Dina, sora Licăi împreună cu bărbatul ei. Ce mai doamnă… Trebuia s-o fi văzut. Rochie de mătase, mantou de blană şi pălărie tot la fel. A venit cu o maşină închiriată de la Bucureşti. Au sosit tocmai din Venezuela să facă inventar la ceea ce credeau că rămăsese de pe urma lui Iancu. Au cercetat la primărie actele de moştenire. Doar casa şi acareturile erau de-acum ale ei. În noaptea aceea au dormit la vilă.

Pe la miezul ei, să fi fost ora 12, poate 1, am auzit zgomote ciudate, de parcă se prăvăleau lemnele în cămară. Știi doar cămările, a noastră și a lor, sunt învecinate.

Ce-au căutat, n-am avut idee, ori ce-au găsit, nici pe-atât, dar toată noaptea i-am auzit foindu-se și cătând în spatele casei. Înspre ziuă, zgomotele s-au potolit.

Cum s-a făcut dimineață, cei doi și-au luat bagajul și duși au fost. Abia dacă ne-au dat bună ziua la plecare. Să-mi fi spus măcar o vorbă că doar am fost vecini, iar voi prieteni.

La București, la vamă, i-au oprit grănicerii. Le-au făcut percheziție. Au găsit bijuterii și aur, cocoșei și, câte și mai câte. Le-a luat tot, tot, tot. Și bineînțeles i-o arestat pe amândoi. Dacă le-o mai dat drumul să plece din țară, asta chiar nu mai știu. Dar, cel mai ciudat lucru și chiar fără nicio explicație, s-a întâmplat imediat după ce Dina și soțul ei au intrat la zdup. Vila lui Marcus a ars până în temelii.

În seara aceea nici n-a plouat, nici n-a fulgerat, nici n-a trăsnit. Numai să fi fost la mijloc lucrătură necurată. Flăcările se încolăceau pe cerul senin ca niște șerpi răsăriți din iad.

Întâi a ars foișorul, că era de lemn și, apoi, toată casa s-a transformat într-o pălălaie. Imposibil să se apropie careva să stingă focul. Blestemul bătrânului, am gândit eu.

A trecut o vreme, primăvara, apoi vara, s-a mai vorbit cât s-a mai vorbit de ei și apoi lumea a uitat. Că așa e mersul lumii. Au venit ploile. Dar ce mai ploi în anul acela. Potopul lui Noe, nu alta. În cămară la noi s-a surpat pământul, s-au prăvălit lemnele, dezastru. Am coborât să adun ceva vreascuri pentru foc. Se făcuse frig afară. Și, deodată, Măiculiță Doamne, ce-mi văd ochii? Sub stiva de lemne, în spatele treptelor prăbușite, chiar așa cu burta-n sus, un sac cu bani. N-ai idee ce rău m-am speriat. Sacul era plin cu hârtii devalorizate,

poate și bani străini, putreziți, mustind de apă și noroi, imposibil să-i recunoști.

De spaimă că s-ar putea lua și de mine oamenii legii, i-am pus pe foc. Cu cartoane a trebuit să-i aprind, că, de altfel, nu voiau să ardă.

Uite-așa s-a sfârșit povestea domnului Marcus. Praf și pulbere. Din tot ce-a avut, ditamai avere. Nimic alta, doar cenușă.

Mama și-a încheiat povestea și m-a trimis la culcare.

Mai vorbim și mâine, băiete, că n-au intrat toate zilele în sac.

Zorile întindeau pete de culoare peste orizont, ca și cum s-ar fi prelins vopseaua din paleta unui pictor. Cocoșii cântau în depărtare, păsări ciripeau în ramuri, sunetele dimineții salutau o nouă zi… pe care însă mama nu a mai apucat-o. Poate acolo, în depărtare, pe marginea zării, plutea și sufletul ei înconjurat de lumina dimineții.

La înmormântare am avut mare noroc de Lina. Ea le-a aranjat pe toate. De fapt, mama făcuse încă de mult pregătirile. Îndată ce a aflat de boală. Că doar în nădejdea cui avea să se lase? Unicul fiu? Pe unde să mă caute? Mama și-a plătit până și slujba, până și coșciugul.

A fost multă lume. Toți mă salutau, îmi strângeau mâna, mă felicitau că am venit acasă, taman la vreme. Eu nu-i vedeam, nu-i auzeam. Îmi simțeam inima un bolovan de piatră.

Eram un străin printre ei. Străin de oraș, străin și de propria-mi casă.

Când ne-am întors de la înmormântare, Lina a pus masa, o farfurie și un singur tacâm.

— Dar tu? Nu rămâi?

— Nu. Eu o să plec. Mă așteaptă Codruț, băiețelul meu. Poate ți-a spus tanti Roza. Are numai cinci ani și nu-l pot lăsa singur.

— Da tu unde locuiești? am întrebat într-o doară.

— În curtea școlii. E acolo un hambar pe care mi l-au dat mie, fiindcă le fac curățenie. L-am aranjat bine. L-am spoit. Are și sobă… Are de toate. Pentru mine și Codruț ajunge. Cât a trăit domnul Iancu, locuiam la ei, în bucătăria de vară. Acolo de mult nu se mai făcea mâncare. Aveam grijă de casă și de doamna Lica.

În loc de plată, aveam unde sta și ce mânca. Dar acu ce poți să-i faci? E bine și așa. Eu nu mă plâng. Dumnezeu are grijă de toate. Uite, mâine e duminică. Școala e închisă, așa că o să vin să deretic, să pun lucrurile la locul lor, cum îi plăcea lui tanti Roza și o să pregătesc de mâncare. Dacă ai vreo dorință, spune, că eu știu să gătesc bine. Am învățat în casa lui domnu Marcus, că el avea gusturi alese.

În noaptea aceea am dormit bușteан. Emoțiile revenirii, înmormântarea, sau poate, inconștient, faptul că eram, în sfârșit, la mine acasă. Acasă. Cuvântul revenea mereu în mintea mea, după zeci de ani de pribegie.

Lina a venit târziu. M-a lăsat să mă odihnesc, m-a lăsat să-mi trag sufletul, cum a spus ea.

A venit însoțită de un băiețel oacheș, înalt pentru vârsta lui, îmbrăcat curat cu pantaloni lungi și cămașă albastră. Era tuns scurt și pieptănat cu cărare.

— N-o să vă deranjeze, domnule Doru. Copilul e cuminte și învățat să se joace singur. Nu prea vor copiii din jur să se joace cu unul ca el… fără tată. Știți dumneavoastră cum e lumea…

— Da. Știam cum e lumea.

Am lăsat-o pe Lina să-și vadă de treburi. Nu era cazul s-o îndrum. Cel mult puteam s-o încurc. Cunoștea mult mai bine ca mine rosturile gospodăriei. Eu am intrat în camera mea. Odaia rămăsese exact cum mi-o aminteam. În mijloc, masa pătată de cerneală cu sertarul pe care lipisem câteva poze din reviste. Patul sprijinit de perete acoperit de o cergă țărănească, dulapul cu sertare,

unde îmi țineam cărțile de școală. Lipsea numai litografia cu o mașină roșie de lux, un poster pe care l-am găsit în lada de gunoi și pe care am ținut numaidecât să-l atârn deasupra patului. Probabil visam pe atunci că o să am și eu una la fel.

Când am deschis dulapul, erau acolo caietele mele de școală, caietele de desen, de muzică, creioane colorate, chiar și condeiul cu peniță. Pe raftul următor se găsea un album cu fotografii. De fapt, numai trei. O poză de la nunta mamei cu tata, o alta cu noi trei, eu suit pe un scaun înalt cu spetează ca să ajung la înălțimea părinților și a treia, o fotografie făcută la cimitir, lângă crucea tatei. Mai era acolo o cutie de carton ce conținea toate micile cadouri pe care eu i le dădusem mamei. Mărțișoare, cartonașe pe care am desenat fie un om de zăpadă, fie un pom de Crăciun, sau un Moș Gerilă, cu felicitările de Anul Nou scrise cu litere de tipar. Am găsit măcar și câteva ilustrate cu artiste, pe care le schimbam între noi, băieții. În dulapul de haine erau uniformele de școală, pantalonii cei buni, câteva bluze, iar deasupra lor, împăturită, cravata mea de pionier.

Nu-mi venea a crede, cât s-a străduit mama să-și lase impresia că mai sunt acolo, că n-am plecat nicăieri. Când oare le adunase pe toate?

Am ieșit din cameră ametit. Codruț ședea pe o băncuță scundă de lemn, probabil cea pe care mama mea își sprijinea de obicei picioarele. În fața lui se găsea o lădiță de lemn. Nu puteam vedea ce conține, dar băiețelul scotea sau punea la loc cu grijă, fel de fel de plicuri, pe care le golea pe dușumeaua proaspăt spălată. Unele plicuri mari și umflate erau cu nasturi de diferite forme și mărimi, altele cu pietricele de toate culorile, albe, colorate, sau bălțate. Plicurile mai mici conțineau hârtiuțe care serviseră ca ambalaj de bomboane. Fie lucioase, fie mate, ori satinate, copilul le aranja după o ordine de el stabilită, confete, pătrățele de

staniol, care înveliseră cândva pachete de ciocolată și poze tăiate din revistele de reclamă.

— Ce ai acolo? am întrebat nu atât din curiozitate, ci ca să-i dau impresia că mă interesez de el…

— Colecții, mi-a răspuns băiețelul cu seriozitate.

— Și la ce sunt bune colecțiile astea?

— Băiețelul care, până atunci, nici măcar nu mă învrednicise cu privirea, și-a ridicat capul.

— Mie îmi place să strâng lucruri. Am colecționat odată și cutii de conserve, dar, m-am tăiat rău de tot cu una și mama mi le-a aruncat pe toate. Cică erau ruginite.

Când o să mă fac mare, o să colecționez și fluturi. Grozav îmi plac. Pot sta nemișcat și o oră să mă uit la aripile lor colorate.

— Un fluture nu stă niciodată locului o oră, am spus prostește.

— Ei nene, ziceam și eu așa. Dar să știi că aș fi în stare.

În timp ce copilul vorbea, privirea mi-a alunecat spre holul de intrare, unde îngenuncheată, Lina freca podeaua cu leșie. Fusta i se ridicase, lăsând la iveală pulpele albe, cărnoase, rotundurile ispititoare, din care se încorda spatele prelungit cu gâtul subțire, arcuit, pe care se lăfăia părul blond în dezordine. Așa aplecată cum stătea, nu-i puteai ghici defectul, ba dimpotrivă, femeia era chiar atrăgătoare.

Fruntea mi s-a umezit de sudoare, am simțit că trupul mi se încinge și fierbințeala aceea coboară în jos, din ce în ce mai jos. Mi-am imaginat că o ridic în brațe așa îndoită din șale, cu marginea chiloților vizibilă sub fusta ridicată și, fără o vorbă, o arunc în pat.

— Nene! Matale n-ai făcut niciodată colecții?

Vocea copilului m-a făcut să tresar. M-am enervat, fiindcă îmi năruise închipuirea.

— Da tu de ce nu te duci pe-afară să te joci cu copii de-o samă cu tine? am spus înciudat.

— Păi de. Nu vor să se joace cu-n copil din flori. N-ai vrea matale să fii tatăl meu?

Nu chiar de-adevăratelea. Doar așa, să am ce le spune.

Un moment am rămas fără grai. Și mi-am amintit că la aceeași vârstă ca și el, rămăsesem și eu fără tată.

Un gând neașteptat mi-a răsărit în minte, m-a străpuns ca un cui înroșit.

Aș putea… aș putea, numai dacă aș vrea, dacă aș întinde mâna… Aș putea avea casa mea, femeia mea și copilul meu…

— Hei, nene! Dacă zici da, îți dau lădița cu toate colecțiile. Și am să-ți mai arăt ceva, ceva ce încă n-a văzut nimeni. Nici chiar mama.

Și Codruț a scos la lumină o pungulițăde pile legată la gât. I-a desfăcut nodul și a vărsat în palma mea o grămăjoară de pietricele. Erau acolo toate mărimile. Unele cât un bob de grâu, sau porumb altele, cât fasolea. Erau și de mărimea unor ghinde, iar cea mai mare cât un pui de alună, din cele pe care le culeg toamna copiii. Dumnezeule mare! Erau diamante. Atât de strălucitoare încât părea că absorbiseră toată lumina din odaie.

Mă uitam vrăjit, fără să pot articula o vorbă.

— Așa-i că sunt tare frumoase?

În grabă, ca și cum mă temeam c-o mă prindă cineva, le-am pus înapoi în pungulițăși am strâns nodul cât am putut de tare. Nu l-am întrebat pe copil cine i le-a dat, nu l-am întrebat de unde le are. Cred că nici nu voiam să știu. Era acolo toată averea lui Marcus.

Dar în clipa aceea, un cuvânt mi-a răsărit totuși în minte.

„Moștenitorul“ „Doru al tău va fi moștenitorul. Așa i-a spus Lica mamei mele:

M-am uitat la Codruț, la fețișoara lui oacheșă, serioasă și îndârjită, așteptând răspunsul meu.

Și, dintr-odată, am avut înaintea ochilor fața lui Iancu, îndărătnică, încăpățânată, așa cum era pe vremea când spăla vitrina mare de cristal a prăvăliei domnului Marcus, iar eu, în drum spre școală, mă oglindeam în sticla lucitoare.

Lina a intrat pe neobservate. Venea din bucătărie, unde se spălase, se pieptănase și își schimbase hainele de lucru. Doar era duminică. Răspândea miros de săpun și de flori. Iar eu, întâia oară, am simțit farmecul adevărat, și nu doar efemer, al femeii. Una singură, care îți poate întregi ființa.

INIMI DE PORȚELAN

Erau de-o vârstă cu bunica și se țineau foarte mândre de originea lor nobilă, iar marca imprimată pe suprafața fină le atesta, fără nicio îndoială, proveniența. Când discutau între ele, puteai deslușI un clinchet dulce de porțelan.

Asta, fiindcă de fapt erau numai două ceșcuțe de cafea. Dar ce fel de ceșcuțe!

Odată, au făcut parte din serviciul de primire, al uneia din „doamnele de onoare“ de la palat, pe când familia regală mai ocupa castelul Peleș. Au fost comandate în Cehia, la cel mai vestit atelier de porțelanuri și toți au fost de acord că serviciul acesta e o adevărată bijuterie. De atunci, au căzut capete și coroane, timpurile s-au schimbat. Din 12 ceșcuțe elegante, cu inimioare aurii, încondeiate pe emailul lucitor, au rămas numai două. Povestea lor a mers în pas cu vremea.

Pe când erau încă un serviciu complet, au nimerit în vitrina plină de praf și mizerie a unui anticar. De aici, le-a cumpărat un fost calic îmbogățit de război, care s-a grăbit să le schimbe, pentru o protecție la mai marii zilei. Astfel au ajuns în casa unui știab de la partid.

Participau la toate ședințele, la elaborarea planurilor de perspectivă, la întruniri și dezbateri.

Când discuțiile deveneau furtunoase, pericolul părea din cale-afară de mare și inimioarele de porțelan se strângeau de groază. De ajuns o mișcare greșită să le transforme în cioburi. Dar frica nu le putea feri de primejdii. Și, astfel, numărul lor se împuțina cu fiecare zi.

Câte mai rămăseseră le-a primit coana moașă, într-un Crăciun geros, atunci când nepotul știabului a devenit tată.

„Hei! Să fie cu noroc, dragă tovarășă Aglaie, și să-ți fie de bine, că asta-i marfă rară, marfă de cocoane, a spus bosul și a sărutat-o zgomotos pe amândoi obrajii.

Dar nici acolo n-au rămas ceșcuțele multă vreme.

Aglaia învârtea, pe lângă meseria ei, fel de fel de afaceri de troc și astfel, într-o bună zi, ceșcuțele câte rămaseră din întregul serviciu au intrat în posesia unui general ieșit la pensie.

S-ar fi putut crede că acum, în sfârșit, și-au găsit liniștea. Dar n-a fost tocmai așa.

Avea generalul moștenire din timpurile cele bune un baston cu măciulie de argint și o rană veche la picior. Când îl apucau durerile, bătea cu bastonul în podele, de tremurau pereții, dușumeaua și toată mobila din casă, împreună cu inimioarele ceștilor de porțelan. Dar ca și cum atâta n-ar fi fost de-ajuns, mai avea bătrânul și-o pisică cu ochii galbeni, de duh rău. Când sărea motanul pe masa încărcată cu resturi de mâncare, fiecare inimioară aurie pictată pe glazura de porțelan își vedea sfârșitul.

Astfel, orice zi putea aduce cu sine o primejdie nouă… până ce, într-un gest de galanterie, generalul a hotărât să ofere ceșcuțele cadou de ziua ei vecinei de la etajul trei, madam Moscovici, care-i era și menajeră. Greu de găsit un cadou mai de preț și generalul știa cât îi plăceau femeii ceșcuțele de cafea. Întotdeauna le admira și le ștergea de praf cu atâta grijă, de parcă le-ar fi mângâiat.

„Precis cafeaua are alt gust când o bei într-un asemenea degetar“, spunea clătinându-și bărbia dublă.“

Ceșcuțele au oftat ușurate, când s-au văzut în noua locuință. Cunoșteau mâinile grijulii ale lui madam Moscovici și se simțeau în siguranță. Desigur, le durea inima după surioarele lor, dispărute fiecare prin moarte violentă, dar împotriva sorții nu te poți pune.

Doamna Moscovici le aprecia cu adevărat, dar cafeaua… ehei, cafeaua rămăsese doar cu numele. Un surogat de te minunai cum se putea bea.

În dimineața aceea, cum stăteau cuminți pe raftul din bufetul cu geamuri șlefuite, au zărit cu mirare o ladă mare de lemn care ocupa întreg salonul.

Zi de zi, lada se umplea cu lucruri, pachete scoase de prin șifoniere și din sertare.

„Se mută oare doamna Moscovici?“ s-au întrebat ceșcuțele îngrijorate.

După-amiază au aflat misterul.

Madam Moscovici pleacă în „*Ereț Israel*“, țara de dincolo de mare – Țara strămoșilor.

Nu că ar avea prea mare importanță schimbarea de climă, de țară sau de continent, dar călătoria cu vaporul reprezenta un adevărat pericol.

Sufocate, în cala unui vas de transport, parcă și vedeau sabia lui Damocles, atârnată deasupra inimioarelor aurii.

Marea a fost neprietenoasă, așa cum este uneori Marea Neagră, iar la sosire au mai avut de suportat înmagazinatul săptămâni de-a rândul în depozitele portului Haufa.

Și, iată, într-o bună zi, au văzut lumina soarelui două ceșcuțe de porțelan, albastre ca cerul, încondeiate cu inimioare de aur curat, 24 de karate, blazonul serviciului de cafea. Atât mai rămăsese din cele douăsprezece câte fuseseră odată.

În fiecare dimineață, mâinile drăgăstoase ale gospodinei le umpleau cu lichidul fierbinte și aromat, învârteau apoi zațul, ca să-și mai treacă bătrânii vremea. Doamna Moscovici le suia pe cea mai înaltă poliță a dulapului, de unde se vedea Mediterana până departe la orizont.

Dar mâinile ei tremurau din zi în zi mai tare și inimioarele aurii tremurau tot la fel.

Grozav se mai temeau de ziua când numai una… va rămâne singură pe lume.

ÎNTÂLNIREA DE LA ORA ȘASE

Niciodată n-am avut talent literar. Niciodată nu mi-a trecut prin cap să scriu. Nu eram din fire o imaginativă, nici visătoare, sau contemplativă, dimpotrivă, iubeam științele exacte și legile lor verificate de realitate. Îmi plac mai ales fizica și chimia. Desigur, citesc și eu ca fiecare om dornic să afle ce se întâmplă în lume. Admir talentul celor care se pricep să pună pe hârtie gânduri, reflecții, sau povești, dar de aici și până la a scrie eu însumi, drumul e foarte lung.

Cu toate acestea, nu o dată m-a încercat și pe mine această dorință. Ba chiar îmi amintesc până astăzi o melodie la modă în România, pe vremea când eram copil, un cântec de muzică ușoară.

„Că nu e om să nu fi scris o poezie

Măcar o dată, doar o dată-n viața lui“… spunea autorul versurilor.

Ei bine, eu am vrut, dar n-am scris nicio poezie…

Dar, uite așa pe negândite, m-am trezit într-o după-amiază cu tocul în mână dinaintea foii albe de hârtie, în dorința de a nota întocmai cele ce mi s-au întâmplat.

Era într-o frumoasă zi de mai…

Și după acest început promițător, am început să-mi caut cuvintele. Vreme de cinci minute am stat în fața calculatorului frământată, scriind sau ștergând, gândindu-mă ce diferență mare este între a povesti o întâmplare și a o scrie.

Am închis calculatorul, am intrat în bucătărie, unde mă simțeam mult mai stăpână pe situație și plină de energie creatoare, m-am apucat de gătit. Să nu vă închipuiți că în acest domeniu am mai

mult talent, dar cu un soț și doi copii e necesar să te ocupi și de lucruri mai puțin prozaice.

Și cum tăiam eu cartofii plină de elen, bătaia pendulei m-a trezit brusc din visare. Am înregistrat mecanic patru bătăi și imediat am sărit ca arsă. Uitasem complet de cursul lui Cameron, profesor de psiho-analiză la Universitatea din Haifa, o adevărată personalitate în materie. De mult terminasem cu studenția, dar conferințele sale erau atât de atractive încât avea nenumărați solicitanți, amatori să-i asculte expunerile ieșite din comun.

Trebuia să ajungi devreme la Universitate, ca să găsești loc în aula arhiplină. Mulți studenți, dar și public din cele mai diverse profesiuni, audiau aceste cursuri.

— Tomy, am strigat cât am putut de tare, fiindcă soțul meu nu se zărea pe nicăieri. Astăzi este conferința lui Cameron. Cât pe ce să uit. Dacă îți vine cumva ideea să mă aștepți la ieșire, ține minte „Poarta de Vest“! Vezi să nu repeți figura de săptămâna trecută, când m-ai așteptat o oră la pavilionul cu rododendroni. Acolo se țin cursurile de „cabala“. O să mă bucur dacă vii să mă iei. Nu-mi place să mă întorc noaptea singură, iar cursul nu știi niciodată când se termină.

— Sunt în baie, am auzit în sfârșit vocea soțului. Mă rad. Curge apa la robinet și nu se aude bine, dar să știi că nu sunt surd. Cred că o să vin.

— Atunci, e în ordine. Eu am plecat. Prelegerea se termină în jur de ora șapte. Cu întrebări, răspunsuri și îngrămădeala de la ieșire, probabil la șapte și jumătate voi fi la poartă.

M-am uitat la ceasul brățară și am constatat, mulțumită, că am timp destul. Conferința începea la cinci și jumătate, iar acum era numai patru.

Niciodată nu mi-a plăcut să conduc sub presiune și nu voiam să întârzii. Pentru mine, punctualitatea este un principiu și nerespectarea lui o lipsă de respect pentru omul care te așteaptă. Cândva, chiar și la întâlnirile cu băieții, veneam întotdeauna

prima. Mă ascundeam printre tufișuri să nu fiu văzută și apăream la ora fixată, dar niciodată mai târziu. Așadar am sărit în mașină, Fiatul meu mic și roșu, ușor de condus în aglomerațiile de pe șosea, ușor de parcat, ușor de văzut de la distanță. Am răsucit cheia în contact și am demarat cu motorul ambalat la maximum. Cam veche și îndărătnică, dacă o luai cu binișorul, mașina nu făcea nazuri și odată pornită, zbura ca un leu paraleu.

Pe parbrizul autoturismului mai stăruiau picături de ploaie din noaptea trecută, dar nu m-am oprit să le șterg. Viteza le-a absorbit deîndată, le-a uscat, lăsând urmele, ca niște dâre de lacrimi, pe obrazul lucitor al sticlei. Acum, cu soarele deasupra capului, îmi era greu să-mi imaginez că în urmă cu câteva ore orașul fusese inundat de ploaie.

Imaginile zburau prin fața ochilor, copacii albiți de floare, sau verzi ca smaraldul din pricina picăturilor care mai persistau în ramuri. Primăvara în toată splendoarea.

Regretam că nu mă pricep să scriu ori să pictez, ca să imortalizez atâta frumusețe.

Dar timpul o zorea. Apropierea de Universitate a făcut-o să încetinească. Cursul la care urma să participe îi absorbi toată atenția.

Parcă auzea glasul profesorului, îi vedea până și gesturile și se minuna cum reușea el să transforme lumea reală și bine organizată în care trăiau, într-o alta, străină, ciudată, nebănuită. Neverosimilul devenea firesc, granița dintre conștient și inconștient se ștergea, coincidențele, întâmplarea, magia deveneau posibile. După audierea unui astfel de curs puteai crede chiar și în vrăjitorie. Calderon era un vrăjitor.

„Pentru a înțelege irealul, trebuie să crezi în el fără preconcepții. Trebuie să te eliberezi de frica necunoscutului și să-ți deschizi mintea spre orizonturi noi. Acesta este scopul cursului meu. În

final, sper să vă conving că există și o altfel de lume, de asemenea condusă de legi precise, doar că noi încă nu le cunoaștem mecanismul. Oare pentru asta ne putem îndoi, sau nega existența ei?

Să analizăm, bunăoară, două noțiuni, spiritul ori subconștientul, admis deja în lumea medicală. Pe ele se bazează adeseori vindecarea sau ameliorarea bolilor, acolo unde tratamentele curente nu au efect. Nenumărați cercetători au încercat să pătrundă în zonele inconștientului. Au căutat regenerarea continuă. Alchimiștii au căutat piatra filosofală, fizicienii au dorit să construiască Perpetuum Mobile, iar doctorii să descopere medicamentul vieții fără de moarte. Astrologia a legat mersul vieții de mișcarea astrelor, de influența zodiilor. Magicieni care se ocupă de spiritism încearcă să intre în contact cu lumea dispăruților. Oare suntem siguri că nu există astfel de porți? Sau că nu există paralelism între trecut, prezent și viitor, când într-un anumit moment se poate trece dintr-o stare în alta? E posibil ca toate întâmplările inexplicabile la care suntem martori, pe care le trăim noi înșine, sau despre care auzim, să aparțină numai fantasticului, imaginației, oniricului ca gen literar? Dar câte vise, care păreau absolut irealizabile predecesorilor noștri, nu au devenit până la urmă realitate? Pe vis se bazează progresul, credința că imposibilul poate deveni posibil. Altfel, de ce am mai spera?

Mira trebuia să admită că, după fiecare din cursurile profesorului, îndoiala și scepticismul ei înnăscut cu privire la tot ce era pur material se clătinau tot mai mult.

Turnul Universității, clădirea cea mai semeață din Haifa, construită pe înălțimile Muntelui Carmel, i-a apărut brusc în față. Furată de gânduri, depășise parcarea centrală.

— Dumnezeule, acum va trebui să întorc mașina, să-mi caut alt loc de parcare.

Înjură urât printre dinți. Vehiculul așa micuț și ușor de mânuit cum îl credea, scrâșni pe asfalt, claxonând puternic, speriind mulțimea. Minutele treceau, toate celelalte parcări erau super aglomerate. În sfârșit, zări un spațiu gol. Parcă mașina cu îndemânare și grăbi pasul spre intrare. Un obstacol neașteptat i se ivi în cale, mai, mai s-o răstoarne. Cineva îi bara drumul. Gata să-l apostrofeze pe individ, Mira își ridică ochii.

În clipa când îl recunoscu, vorbele îi amuțiră pe buze, furia îi dispăru fără urmă.

— Lucule?! strigă fără să se poată abține și fără să-i pese de cei câțiva trecători care întoarseră capul spre ea. Lucule, spune-mi că nu visez, că ești chiar tu și nu un exemplu de coincidență și mai concludent al cursului profesorului Calderon.

La fel de emoționat, Lucian o privea, și-o tot privea, o măsura de sus până jos și tot nu-i venea a crede.

Surâdeau fericiți, se strângeau în brațe, doar ei doi, singuri, în toată forfota din jur.

— Ei bine, nu visezi, râse Lucian și, desigur, nu visez nici eu. Riri a mea în carne și oase.

La vorbele lui, Mira încercă să-și tempereze exuberanța, cu toată bucuria revederii.

„Riri…“. Astăzi nu mai era Riri, cum fusese odată, când numai el o striga astfel. Astăzi nu mai era nici a lui. Șefă a laboratorului de bio-fizică și radiații la spitalul Rambam din Haifa, acum era o femeie măritată și cu doi copii. Adolescenta de pe vremea când amândoi aveau numai cincisprezece ani, când nedespărțiți nu făceau nimic unul fără celălalt, când gândeau la fel și aveau aceleași dorințe, vremea aceea rămăsese departe în trecut. Timpul acela murise, dispăruse chiar și din amintire. Neîndoielnic, trebuia să se stăpânească, să se controleze, oricât o emoționase revederea.

— Hei Miri, Miri, spuse Lucian, repetând cu drag numele și neluându-și ochii de la ea, acum,

dacă te-am întâlnit, nu te mai las să pleci, orice s-ar întâmpla. Încotro alergai așa zorită?

— Cursul lui Calderon.

— De fapt, nu mă interesează unde fugeai. Îți dai seama că noi doi trebuie să stăm de vorbă, să lămurim lucrurile măcar astăzi, dacă nu am făcut-o la vremea lor.

— Ai dreptate. Doresc și eu, tot la fel de mult. O să stăm de vorbă. Abia aștept…, dar nu astăzi. Nu pot. Sunt presată de timp. Nu vreau să pierd cursul… iar la terminarea lui, mă așteaptă soțul meu.

— Oare de ce l-a rugat să vină? se întrebă înciudată pe ea însuși. L-ai cunoscut. Poate ți-l mai amintești?

— Hm! Mi-l amintesc chiar foarte bine. Soldățelul acela nefericit, tare singur, venit într-o țară străină, soldățelul de doi metri înălțime și cu doi ochi… dacă știam, i-aș fi scos eu, n-ai grijă. Patriotul nostru era îndrăgostit de Israel, dar și de tine. Parcă venise din Australia…

M-a detronat dintr-o mișcare, mi-a șutit regatul și regina. Cu alte cuvinte „Șah mat“. Vezi ce bine îmi amintesc?

Lucian le trânti pe toate acestea deodată, într-o singură frază, de parcă i-ar fi stat pe limbă.

Uluită, Mira rămase locului, dar Lucian nu-i dădu răgaz. Expresia feței i se schimbă cu rapiditate și o lumină jucăușă apăru în ochii lui căprui cu sclipiri de miere.

— Destul cu trăncăneala. Am fost deplasat, dar așa se întâmplă când nu ești în stare să-ți pui botnița la timp. Te rog să mă ierți.

Spune-mi numai când și unde ne întâlnim și te las să-ți vezi de ale tale. Vreau să fixăm data precisă. Altfel, piezi cursul. Trebuie să fie un tip deosebit profesorul Calderon.

De fapt, lui îi datorez această miraculoasă întâlnire. Transmite-i mulțumiri din partea mea.

Mira încă tăcea cu vorbele înecate în gâtlej. Făcu doar un gest cu mâna, care putea să însemne orice, în timp ce Lucian îi deschise servieta.

— Scoate agenda să stabilim întâlnirea noastră viitoare.

Ascultătoare, Mira trase afară agenda, carnetul cu coperțile argintii de care nu se despărțea niciodată și pe care îl socotea caietul ei intim. Lucian îl apucă cu două degete, scoase tușul și sublinie o anume zi și o oră, așteptând aprobarea ei. Tăie apoi pagina cu un X roșu de la o margine la cealaltă.

— Asta ca să nu cumva să pretinzi că n-ai observat, râse el și-i restitui carnetul.

Îmi datorezi cel puțin explicații, „doamnă fizician“.

O privi drept în ochi, așteptând aprobarea și asigurarea că era liberă.

De fapt, Lucian ar fi putut alege orice zi pentru întâlnirea lor, fiindcă Mira nu-și facea program înafara orele de serviciu. După-amiezile erau dedicate copiilor și obligațiilor casnice. Totuși se uită în carnet, aprobă alegerea lui Lucian, după care o luă la fugă cât o țineau picioarele.

Era deja târziu, chiar foarte târziu. Cursul începuse. Mira se opri în ultimul rând, lângă intrare, străduindu-se să nu facă zgomot. Aruncă o privire spre sala arhiplină și oftă cu năduf. Ar fi avut toate motivele să se întoarcă și să plece. Cursul era oricum ratat. Știa că nu va în stare să se concentreze. Dar în momentul când a luat hotărârea, studentul de lângă ea s-a ridicat în picioare și i-a oferit locul. Mira a mulțumit și s-a așezat zâmbind.

— M-o fi văzut suficient de matură în comparație cu el, ca să-mi ofere locul, gândi amuzată, totuși mulțumită. Acum nu mai avea niciun motiv să abandoneze, dar mintea i-o luă razna.

— Dacă nu mă lăsam furată de frumusețea zilei de mai, de fapt, o zi ca oricare în această lună, dacă nu-mi pierdeam timpul în căutarea unui loc de parcare… nu l-aș fi întâlnit pe Lucu. Întâmplare, coincidență, voia soartei, sau ce dracu?

Oare întâlnirea lor va aduce o schimbare în viața ei?

Cel mai bine, să nu se gândească. Până la întâlnire mai era timp… și nici nu e sigur că va merge.

Cele două ore de curs au trecut fără să prindă un singur cuvânt din expunere. Mira a ieșit prima din sală și imediat l-a văzut pe Tomy sprijinind peretele lângă intrare.

El s-a uitat la ceas și a luat-o la braț, vesel.

— Mă bucur că n-ai întârziat. Mergem la „Geco“, la restaurant. Am reușit să terminăm proiectul mai devreme decât am crezut și cu toții am fost de acord să cinstim victoria. Vin și băieții din echipă, așa că vom petrece de minune.

Tomy nu i-a observat tulburarea, iar Mira s-a bucurat de prilejul neașteptat al micii reuniuni.

În sfârșit, seara s-a încheiat pe la unsprezece cu râsete și felicitări. S-a toastat, s-au făcut planuri de viitor.

În întunericul nopții, gândurile o năvăliră din nou. Amintiri, remușcări…, poate regrete?

Mai la urma urmelor, totul depindea de ea. Or să se întâlnească, or să-și dea explicații și apoi lucrurile vor intra în normal. Sau poate, cel mai bine, să nu se ducă la întâlnire? Era și asta o soluție.

A doua zi la serviciu, ca de obicei, treabă până peste cap. Dar acasă gândurile o copleșiră din nou. Copilăria, adolescența, primii lor pași în viață. Riri și Lucu.

Au fost vecini. Au crescut împreună. Au învățat împreună, colegi de clasă și de șotii. Hoinăreau prin împrejurimile orașului, jucau volei pe terenul viran din apropiere, unde acum se înălța un bloc

nou și modern, beton și sticlă. Se suiau în dudul plin de fructe și nu se lăsau până nu terminau rând pe rând crengile încărcate de rod. Păsărelele ciripeau deasupra capetelor lor, supărate, sau poate geloase, că le fură hrana. Au cules împreună roci pentru ora de geologie, au făcut ierbare cutreierând pădurile Carmelului, urzicându-se prin buruieni și spini. Au fugit după fluturi și bondari pentru insectar. O întâmplare din zilele acelea îi răsări în minte de parcă o peliculă fotografică s-ar fi derulat înaintea ochilor.

Erau cocoțați în dud când o creangă s-a rupt sub greutatea fetei. Mira s-a prăbușit peste Lucu și, spre norocul ei, umerii băiatului au ameliorat căderea. Cu bluza ruptă, zdrelită de sus până jos, Mirei i-a fost frică să vină acasă. Mama lui Lucian i-a spălat zgârieturile, le-a dezinfectat cu alcool și i-a împrumutat o bluză de-a băiatului, încât părinții ei nici nu și-au dat seama ce s-a întâmplat. Numai când a spălat rufele și a găsit bluza străină, mama ei s-a sesizat.

— E al Zitei, a mințit Mira.

Amintirile nu se lăsau alungate. Bacalaureatul, examenul de admitere la facultate, ea la fizică, Lucu la matematică, și teze și examene, visuri și proiecte de viitor.

Erau în anul trei, anul Macabiadei în Israel, când a asistat la o probă internațională de înot care se desfășura la Haifa.

Un tânăr australian a luat medalia și toți s-au repezit spre erou, asaltându-l cu microfoane, aparate de filmat și televiziune. Ar fi vrut să-l felicite și ea, dar n-a fost posibil în înghesuiala care îl împresura. Un an mai târziu, soldat înrolat în Ț.A.H.A.L, tânărul australian s-a transferat de la Universitatea din Berșeva, chiar în anul ei și chiar la secția de Fizică.

Prietenia lor s-a legat imediat. Apoi totul a decurs simplu, firesc.

Erau colegi, prieteni, împreună la cursuri, la seminarii, la teste. Mira i-a arătat băiatului frumusețile orașului de pe malul mării, portul cu nenumăratele macarale care primea vapoarele lumii, frumusețea pădurilor din Carmel, muntele Haifei, cu aroma pădurilor de brazi crescute pe spinarea lui, satele druze, Dalia și Osafia…

Unde a fost Lucu în tot acel timp? Întâlnirile lor deveniseră sporadice. Mereu ocupați cu ore de laborator, cu examene tot mai grele, abia de se mai vedeau.

Odată, când l-a rugat să-i împrumute o lucrare, Lucu i-a răspuns că la Bibliotecă se găsește într-o formă și mai completă și mai lizibilă decât a lui, cea scrisă de mână. Mira s-a supărat. Apoi, anul s-a terminat, iar Lucu a plecat la Berșeva, unde i s-a oferit un post de docent la Universitate.

— E o ocazie unică, i-a spus atunci. Nu pot s-o ratez. Sper să ne mai revedem.

— Felicitări. Nici nu știi cât mă bucur pentru tine. Și eu o să fac specializare. Poate ceva în domeniul radiațiilor ca tratament în medicină. Am făcut deja cerere.

Intenționezi să-ți faci masterul în Australia? Cu specializare în străinătate ești întotdeauna bine văzut la noi în țară, a întrebat-o cu ironie usturătoare?

— De ce ții cu tot dinadinsul să fii cinic? Nu-ți stă bine.

— Nu sunt cinic. Te-am întrebat numai din curiozitate. Apropo! Când discutați voi doi, folosiți ivritul sau engleza?

Mira n-a mai răspuns. Poate ar fi trebuit să spună ceva? Poate el a așteptat o explicație, sau chiar o negație. Dar ea a tăcut.

Poate ar fi dorit ca el să nu renunțe atât de ușor la ea, să insiste. Poate ar fi dorit să lupte pentru ea, atunci când Tomy s-a ivit în drum? Adică… Să se dueleze ei doi ca pe timpul cavalerilor!?

Vinovata e ea. S-a purtat mizerabil după toți anii lor de prietenie. L-a dat la o parte.

Măcar dacă ar fi stat de vorbă… Atunci poate ar fi fost altceva. Dar el de ce a tăcut?

Mira privea strada, trecătorii încercând să lupte cu sentimentul regretului și dezolării.

Și, dintr-odată, avu impresia că Lucu o să apară acolo sub fereastra ei.

— E absurd ce gândesc, și-a spus cu ciudă. Totul e o prostie. Nu am ce să-mi reproșez. Acesta i-a fost destinul. Și-a croit viața cum a crezut că e mai bine. E fericită, îl are pe Tomy care o iubește și doi copii minunați.

Mira a deschis radioul și a început să pregătească masa.

Geana, fata ei cea mare, o domnișoară de 11 ani, era la cursul de balet. Clasa ei pregătea spectacolul de încheiere a anului școlar și Geana urma să aibă rolul principal în baletul Cenușăreasa. Dina, fiica cea mică de numai opt ani, cea atotștiutoare, elevă eminentă, se juca la internet și își pregătea desigur un noian de întrebări cu care să-și bombardeze mama. Știa să intre în toate programele și mereu avea nevoie de explicații. Mira o asculta cu atenție, o lămurea dacă știa răspunsul, ori căutau împreună.

Pendula din perete bătu de șase ori când auzi pe scări pașii lui Tomy. După ritmul lor, deduse că ori e vesel, ori flămând nevoie mare.

— Am fost invitați la New York, a strigat de cum a intrat pe ușă, aruncându-și servieta pe fotoliu. Toată trupa. Proiectul nostru a stârnit cel mai viu interes. Ce zici de asta? Suntem geniali.

— Și pe când plecarea, geniule?

— Mâine, la noapte. La opt seara vine să ne ia taxiul. Cred că luna mai e frumoasă și la New York, dar cel mai sigur e să citesc vremea pe internet. O săptămână nu e mult, deși vreau să-ți fie dor de mine.

Mă duc să mă rad, o anunță și dispăru în baie. Pregătește ceva bun pentru cină. Sau știi ceva, mai bine comandăm o pizza. Fetele o să fie fericite.

Mira intră în bucătărie, întinse fața de masă și aranjă farfuriile. Căută apoi numărul de telefon al pizzeriei.

— Deci Tomy va lipsi toată săptămâna. Asta înseamnă… Dar nu îndrăzni să-și termine ideea. Asta nu înseamnă nimic și nu va deschide cu nesăbuință cutia Pandorei.

A doua zi a fost pentru amândoi o zi de alergătură, cumpărături de ultimă oră ca să completeze bagajul pentru America. Seara, taxiul a venit și cu un ultim sărut, Tomy a închis ușa.

Era liberă. Liberă pentru ce?

Mira se învârtea prin odaie speriată de propriile-i gânduri.

Trebuia să hotărască. Va merge mâine, sau va lăsa totul baltă.

Dar să nu meargă ar fi o lașitate. De ce se teme? Hotărât, va merge. Îi datorează atâta lucru prietenului ei din copilărie, cel mai bun prieten al ei? Fără îndoială, o să meargă la întâlnire.

N-are motiv să ezite. Și apoi… Probabil Lucu e căsătorit și el, are copii, o căsnicie, o viață aranjată. Doar au trecut cincisprezece ani. O să petreacă o oră împreună, vor discuta ca între vechi amici, poate chiar vor stabili să se întâlnească toți patru în patru, ea cu Tomi, el cu soția.

Ziua de miercuri se anunța senină și nu prea călduroasă, o zi ca oricare. Mira a lucrat în draci sperând ca timpul să treacă repede. Era emoționată.

Casa a primit-o tăcută. Copiii erau plecați fiecare la treburile lor, Geana la repetiții, Dina la tabăra de „țofim“, adică pionieri. Venise timpul să se îmbrace pentru întâlnire.

Nehotărâtă, Mira s-a oprit în fața dulapului de haine.

Ce rochie să aleagă? Pe cea verde. Îi vine foarte bine, se potrivește cu ochii și cu părul roșcat vopsit în nuanțe arămii. Nu! Mai bine rochia bleumarin. Culoarea o slăbește și îi dă un aer tineresc. De fapt, rochia nouă, cea vișinie, e mult mai interesantă. Se mulează pe talie și chiar Tomy i-a spus că arată colosal.

— Ei, drăcie…Gândul la Tomy o făcu să-și vină în fire. Mă comport ca o adolescentă la prima întâlnire.

Mira aruncă furioasă rochia pe fotoliu și rămase în combinezon, își studie silueta. Se mai îngrășase pe ici, pe colo, cele două nașteri lăsaseră urme, dar încă arăta bine.

Și, de fapt, ce căuta? se întrebă privindu-se în oglindă cu severitate și nemulțumire.

Nu-i lipsea nimic. N-avea de gând să se lase antrenată în cine știe ce aventură. Băgă rochiile înapoi în dulap și alese la întâmplare o fustă ecosez cu un pulover colant. Ieși pe ușă, după cum îi era obiceiul, o oră mai devreme. Va avea timp să parcheze, să se plimbe puțin să-și pună ordine în gânduri, să se liniștească. Totul era firesc, trebuia să decurgă firesc.

Își parcă Fiatul de data asta fără probleme, urcă strapontina Universității și se opri pe terasă ca să admire peisajul. Deși îl văzuse de nenumărate ori, frumusețea priveliștii nu înceta s-o farmece. Orașul de jos, portul cu macarale, noul cartier civic al Haifei, clădirile lui moderne, turnul în formă de rachetă care aproape că devenise unul din simbolurile orașului. Golful adăpostea vapoare de tot felul și printre ele o lebădă albă, un uriaș hotel plutitor din seria navelor turistice. Nici că se putea un cadru mai pitoresc pentru întâlnirea lor.

Miri a privit ceasul. Se apropia ora.

Ar trebui să se ascundă pe undeva, prin apropiere, să n-o găsească așteptându-l. Dar imediat renunță la stratagemă.

Adică de ce să se ascundă? Parcă Lucu nu-i cunoaște obiceiurile? Pe vemuri nu venea el însuși mai devreme de ora stabilită, fiindcă era sigur că o va găsi deja acolo? Lucu nu putea fi înșelat. Rămase în așteptare, sprijinită de balustradă.

Soarele aluneca spre asfințit. Orizontul îmbrăcase nuanțe arămii și foarte repede se aprinse incandescent ca jăraticul. Apoi lumina păli și, în câteva minute, o perdea subțire de ceață înghiți și apa și orizontul.

Era seară.

Abia atunci Mira se trezi din visare. S-a uitat cu stupoare la ceas. Era șapte fără un sfert.

Nu se poate, gândi nevenindu-i să-și creadă ochilor Nu se poate. Și se uită din nou pe cadranul fosforescent. Secundarul îi arătă că mai trecuse o secundă.

Poate a greșit. Poate întâlnirea era la altă oră? Își căută agenda, însă ea rămăsese acasă în mapa de serviciu.

Realitatea era crudă și usturătoare. Lucu nu a venit. A pedepsit-o.

Mira tremura de ciudă și de rușine. Lacrimi i se opriră pe gene din pricina umilinței.

Lucu n-a venit. A făcut-o special, ca ea să-l aștepte degeaba.

Ca o furtună se sui în mașină, ca o furtună conduse până acasă. Ce ușurare că Tomy nu era acasă. N-ar fi fost în stare să ascundă starea mizerabilă în care se găsea.

A doua zi, aștepă un telefon de explicație, dar aparatul rămase mut ziua întreagă.

— Odată și odată tot va suna, și-a spus, încercând să se liniștească, dar micul monstrul de ebonită tăcea cu îndărătnicie.

A treia zi s-a simțit mai bine. Copiii erau acasă, îi împrumutau ceva din voioșia și lipsa lor de griji. Mira își alese o carte de pe raft și se cufundă în lectură.

Vocea Geanei o făcu să tresară:

— Mamă, îți mai amintești că mi-ai promis jeanși noi, fiindcă aceștia s-au făcut prea scurți?

— Mergem chiar acum. Mă îmbrac și într-un minut sunt gata.

Intră în baie, fericită că, în sfârșit, poate face ceva util. Mâine sosea Tomy și lucrurile vor intra în normal. În fond, așa a fost cel mai bine. Cine știe în ce aventură s-ar fi lăsat târâtă…

O scoase afară din baie glasul dezamăgit al Geanei.

— Nimeni nu se poate baza pe tine, mamă. Nici azi nu putem merge nicăieri. Ai devenit o uitucă.

Fata ținea în mână carnetul cu coperți argintii, agenda Mirei. Un X roșu, mare cât toată pagina, tăiase hârtia de la un capăt la celălalt, iar ora șase era încercuită cu o linie dublă.

Mira privea foaia cu uimire și neîncredere. În acel moment pendula din perete bătu melodios de șase ori… Întâlnirea ei de la ora șase.

LA MIEZUL NOPȚII, DRAGOSTE

În timp ce se străduia să-și aranjeze câteva șuvițe rebele, desprinse din coada de cal, cea mai savantă coafură pe care o cunoștea înafara pletelor lăsate liber pe spate, Lilian tresări surprinsă de măsurile „Micii serenade“ care au răsunat brusc în liniștea camerei. Celularul, a înțeles deîndată, dar i-a luat ceva timp până să găsească cutiuța neagră, pitită pe fundul poșetei, printre alte nenumărate obiecte care umplu întotdeauna geanta unei tinere fete. În receptor, vocea prietenei ei, Paula, a erupt vijelioasă, fără întreruperi, înghițind cuvintele, scoțând sunete onomatopeice, cerându-ți un adevărat efort de concentrare ca să înțelegi ce spune. De fapt, important de reținut era un singur lucru.

— Într-un minut, sunt la tine. Să te găsesc gata îmbrăcată!

Lilian scoase un suspin, își înăbuși o expresie nu tocmai elegantă și, cu un gest brusc, smulse bentița care-i strângea părul.

Era într-una din cele mai proaste dispoziții. După trei luni în Tel Aviv, orașul încă i se părea străin. Se simțea mai provincială ca oriunde, mai neîndemânatică decât și-ar fi închipuit. Fie la facultate, cu colegii de an, fie la cursuri cu asistenții, ba chiar și la Cămin, unde nu înceta să-i invidieze pe ceilalți, care se simțeau ca acasă. Uneori, îi venea să abandoneze.

— Plec și gata! Niciodată n-am să mă pot obișnui cu fauna telaviviană, îi spunea Paulei, prietena ei din copilărie, singura care o putea înțelege, gândea ea.

Lilian intrase la Facultatea de Medicină cu notă maximă și Paula o considera genială.

— Ai dreptate, îi răspundea împăciuitoare. Oamenii sunt snobi, dar în rest, e grozav. Numai o problemă de timp! Vei vedea cum te obișnuiești. Nici mie nu mi-a fost ușor când ne-am mutat. Tu, cel puțin, mă ai pe mine, dar eu n-am avut pe nimeni să mă încurajeze.

Îți lipsește ceva mai multă răbdare și mai multe distracții. Ești obosită, ți-o spun eu. Înveți prea mult. Tel Avivul trebuie mai întâi să-l înțelegi, pleda Paula, în favoarea orașului. E cosmopolit, gălăgios și murdar. Încearcă să rivalizeze cu toate marile capitale, dar are un stil propriu. De fapt, n-are niciun stil, dar are un stil propriu. De fapt, n-are niciun stil; dar e adorabil. Mor după el! Ai să vezi! O să-ți placă și ție. E imposibil să nu-l iubești.

Lilian o admira pentru firea ei veselă, pentru ușurința cu care lega prietenii, pentru capacitatea ei de acomodare. Ar fi vrut să fie ca ea.

— Ah, dar în realitate ce diferite suntem! gândi fata cu năduf, în timp ce-și încheia fermoarul cizmelor. Dar tocmai contrastele se atrag.

Cele două fete se cunoșteau de mici copile și prietenia a continuat chiar și după ce împrejurările le-au despărțit. Paula, fetița de numai 5 ani, rămăsese de curând orfană, la vremea când tatăl ei a venit să locuiască pe strada lor, în vecinătate. De atunci, s-ar putea spune că au crescut împreună. Mama Dina a luat copilul sub oblăduirea ei de femeie inimoasă, mai ales că fetițele erau de-o vârstă. N-a făcut diferență între copila oacheșă, cu părul negru și creț ca o blăniță lucioasă de miel, noua lor vecină, și fiica ei, blondă ca o păpădie, de care soarele nu se prindea nicicum, oricât ar fi umblat pe malul mării, cu sandalele într-o mână și pălăriuța în cealaltă. Că, poate, poate, s-o mai colora puțin.

— Ai să faci insolație! o amenința mama, dar prevestirea nu s-a împlinit niciodată. Părul rămânea neschimbat, blond și drept, de parcă ar fi

fost călcat cu fierul, obrajii palizi și transparenți ca porțelanul și ochii cenușii, asemeni violetelor uscate dintr-un ierbar. Mâncau împreună, mergeau la școală împreună, ba uneori dormeau în același pat, ori la Paula, ori la Lilian, distanță de două case… Doamne, ce mult și-a dorit pe atunci să fie și ea brunetă. Dar, mai ales, când l-a cunoscut pe Simon, așa cum l-a prezentat diriginta, „noul vostru coleg de clasă, venit de la Paris“. Ei, dar atunci ea a fost singura care a știut să vorbească cu băiatul îmbrăcat ciudat, în costum de stofă și cămașă albă, atunci când toți copiii din clasă purtau jeanși cu tricouri simple. Numai ea știa bine franceza de acasă, datorită lui Buni. L-a acaparat de îndată. Doamne! și cât se împotrivise la început, când Otilia, bunica ei, pe care o striga Buni, s-a încăpățânat să o învețe limba franceză.

— Aceasta e limba iluminiștilor, obișnuia să-i spună cu ton pedagogic, dar pe Lilian puțin o interesa. Se certau mereu, ba, chiar, își amintea cum a rămas o după-amiază închisă în cameră și nu s-a dus la cinema cu prietenele ei, fiindcă i-a răspunse obraznic bunicii.

— Probabil, în Franța, nici că se mai aprinde lumina de atâția iluminiști! reținea până astăzi răspunsul impertinent. Dar, de învățat, a învățat franceza, fiindcă nimeni nu i se putea împotrivi lui Buni, când își punea ea ceva în minte. Și, atunci, în clasă, mândrindu-se cu știința ei, i-a fost recunoscătoare bunicii.

Cu timpul, s-a dovedit că Simon nu era cine știe ce și că nu merita nici osteneala, nici să fie brunetă pentru el. La această amintire, Lilian se pomeni răzând de una singură. Apoi, franceza a murit odată cu bunica. Așa se întâmplă când nu ai cu cine vorbi.

Firul amintirilor s-a curmat brusc, în clipa când Paula a intrat pe ușă ca o furtună.

— Ești gata? Plecăm!

— Stai numai un minut, să-mi pun paltonul. Cum e afară?

— Bârrr. Siberia! Ia-ți și căciulă, ca să nu mă certe mama. Doar i-am promis că o să am grijă de tine.

— Dacă râzi de mine, nu mai merg nicăieri.

— Te cred în stare, a chicotit Paula.

Afară au fost întâmpinate de un vânt puternic. Paula nu exagerase prea mult. Cerul vânăt lăsa impresia că imediat va începe ploaia. Lilian își tot aduna părul cu mâna. Îi intra în ochi, flutura ca un steag deasupra gulerului.

— Unde mergem? a întrebat, în timp ce încuia ușa. Nu prea departe, că mi-e frig.

— Începem cu Ramt-Gan. La Complex. Autobuzul oprește chiar acolo. Uneori au lucruri drăguțe și, dacă nu găsim nimic acolo, trecem pe Șenchin. Cu siguranță, cumpărăm noi ceva.

— N-am chef să pierd prea mult timp pentru o rochie și nici vremea de afară nu mi se pare potrivită de plimbare. La Complex e o idee bună. Sunt multe magazine la un loc. Poate văd ceva mai ieftin. Nu stau grozav cu banii. Sunt convinsă că în dulap s-ar fi găsit o toaletă potrivită pentru revelion, dar tu… și ideile tale…!

Cu o zi înainte, atunci când Paula i-a spus despre petrecerea la Daniel, dar mai ales că sunt invitate amândouă, s-a repezit la șifonier și l-a deschis cu un gest hotărât. A dat umerașele de-o parte, unul câte unul, a examinat lucrurile atârnate în ordine, bluzele, cele două perechi de pantaloni, fusta ecosez pe care i-au adus-o părinții din Scoția, apoi și-a strâns buzele, pe când privirea ei exprima, vădit, nemulțumire.

— Cu astea nu te poți îmbrăca. Nu la Daniel și, în niciun caz, nu de Revelion. Mâine mergem să cumpărăm ceva de îmbrăcat.

— Mâine n-am timp.

— Știu că mâine n-ai cursuri.

— Da, dar e ziua mea de curățenie. Am o groază de treabă!

— O s-o faci poimâine! a spus Paula fără drept de apel. Mâine, mergem împreună să alegem o toaletă de petrecere. Dacă-ți închipui că Hedera e Tel Aviv, atunci află că greșești. Pentru Revelion îți trebuie altceva. Și apoi sunt sigură că prin magazinele de pe Șenchin încă nu te-ai plimbat. Acolo e adevăratul Tel Aviv. Vezi tu, de asta nu-ți place orașul. Nu-l cunoști. Trebuie să mai scoți nasul din cărți, trebuie să te mai aerisești. Las pe mine, am eu grijă de toate.

— Tocmai de asta îmi era frică, a râs Lilian.

Fetele și-au potrivit pasul. Mergeau repede, lipite una de cealaltă, apărându-se de vânt. Imediat ce au coborât în stație, clădirea impunătoare a Complexului comercial s-a ivit înaintea lor.

Spre surpriza Paulei, chiar în primul magazin din interior, o vitrină bine asortată le-a oprit din mers. Lilian a zărit o bluză de mătase care s-ar fi potrivit perfect pantalonului jeans de acasă. Dar când a vrut să i-o arate Paulei, aceasta nici măcar nu s-a ostenit s-o privească. Continua să-și rotească ochii peste rafturi și, în sfărșit, s-a apropiat de standul cu rochii. Le-a cercetat cu răbdare, dar nu se putea hotărî. Deodată, mâna ei a oprit stativul din rotire. O rochie trei sferturi, colantă, de culoarea vinului rubiniu, cu decolteu adânc i-a atras atenția Un șirag fin de mărgele borda mânecile și poalele, asortat cu un cordon din mai multe șiraguri de același fel care-i marca talia. Paula a examinat-o ca un expert și ochii i s-au luminat de satisfacție. S-a întors surâzând către Lilian:

— Asta-i! a exclamat încântată, înclinând rochia în fața prietenei, ca și cum frumoasa toaletă ar fi făcut o reverență. Exact ce căutam!

— Ești nebună! Cum am să îmbrac așa ceva?

— O încerci chiar acum, a decretat Paula categoric. Și Lilian înțelegând că opoziția ei ar fi

numai pierdere de timp, s-a îndreptat spre cabina de probă.

Modelul părea croit special pentru ea. Rochia dădea culoare obrajilor, părul blond contrasta cu vișiniul aprins, împrumuta reflexele sale roșcate, accentua trăsăturile fine ale feței, altfel cam șterse.

— Ești nebună, complet nebună. Uită-te la decolteul acesta! Aproape că mi se văd sânii. În același timp, trebuia să recunoască, rochia îi venea grozav de bine. Se învârtea în fața oglinzii, examinându-se cu atenție, surâdea satisfăcută, dar Paula încetase să-i mai dea atenție. Cu o expresie totală de dispreț pentru lipsa de competență a Lilianei în privința modei, s-a întors ostentativ spre tejghea, dar nu înainte de a-i arunca peste umăr cuvintele:

— Nebuna ești tu! Apoi, ignorându-și prietena, i s-a adresat vânzătoarei cu voce sigură.

— O luăm! Dar trebuie să ne faci reducere, așa ca pentru studente.

În spatele tejghelei, vânzătoarea a zâmbit.

— E singura care ne-a rămas, de aceea are reducere 50%.

— Bravo! a aplaudat Paula. Prevăd diseară un succes grandios. Atunci, la 9 să fii gata.Vin să te iau! Nu-i departe de Căminul tău, putem merge pe jos. Ai să-i înnebunești pe toți.

— Mai zi ceva, dacă poți, a murmurat Lilian, dar în ochi îi lucea o luminiță veselă.

*

Fix la ora 9, au răsunat bătăile la ușă. Lilian a fugit să deschidă și a rămas în prag un moment nemișcată, privindu-și prietena cu vădită admirație. Paula avea o coafură savantă, cu părul adunat în vârful capului, într-o agrafă argintie, din care se revărsau zulufi mărunți, pe spate, până aproape de talie, asemeni unei cascade strălucitoare, negre, cu reflexe albastre. Ori

datorită unui spray, sau, poate, unui șampon special.

— Parcă-i o erupție de țiței, i-a venit în minte fetei. Rochia lungă de lame o avantaja. Prin contrast, îi lumina fața de țigancă. Ochii străluceau ca boabele de cafea, sub povara genelor rimelate cu argintiu. Întreg ansamblul era de mare efect.

— Ești nemaipomenită! a exclamat Lilian cu un zâmbet extaziat.

— Crede-mă, nici tu nu arăți rău deloc, a răspuns Paula acelui compliment generos.

— Mergem! Și s-au luat de braț, ieșind împreună pe ușă, înghesuite una în cealaltă, ca pe vremea când erau copii. Vântul se liniștise, dar cerul era negru ca smoala.

— Ce-ar fi acum să ningă? a spus Lilian, privind bolta.

— Ar fi cu adevărat o minune de Anul Nou. Dar mult mai sigur, îndată o să înceapă ploaia și se duce dracului toată podoaba mea capilară pentru care am muncit toată după-amiaza.

— Trebuie să ne grăbim. Nu-i departe, chiar aici, după colț, o vilă cu pergolă ascunsă între blocuri. Nu pricep cum de a scăpat neatinsă între giganții care o înconjoară. Protecție pentru domnul Sobovici, a rostit Paula cu emfază numele, accentuându-i literele.

La intrarea lor, petrecerea era în toi. Câteva perechi, fete și băieți, vorbeau aprins, beau băuturi multicolore din pahare cu picior înalt, alții urmăreau programul la televizor. Un singur cuplu, el foarte înalt și ea mignonă, dansau pe parchetul lucios, ultima modă pentru un salon.

— Tatăl lui Daniel e un chirurg vestit, i-a șoptit Paula, observându-i uimirea. Au o casă… și a scos un țocăit admirativ printre buze.

— Vino să te prezint.

Pe o canapea largă de piele erau așezate fetele. Băieții ciorchine le secondau de aproape. Râdeau, gesticulau, vorbeau cu voce tare, cuprinși de vervă.

— Mimi, Rina, Sighi, Dona, Paul, Moran, Eli… a început să-i înșire Paula pe nerăsuflate.

— Stai, stai! a strigat Lilian, îngrozită. N-am să-i țin minte. Nici să le întind mâna n-o pot face în acest ritm.

Hohote de râs au umplut camera și toți s-au strâns în jurul nou-venitelor. Lilian a recunoscut în sinea ei că Paula n-a exagerat atunci când i-a descris cum va fi petrecerea. Era un grup plăcut. Tineri, veseli, frumoși.

Retrași într-un colț, la distanță de ceilalți, pe două fotolii cu spătar înalt, care îi făceau aproape invizibili, Lilian a zărit un cuplu, pe care nu-l observase până atunci. Părea că sunt angajați într-o discuție contradictorie. Fața băiatului, atât cât se vedea, arăta încruntată și nemulțumită, fata gesticula cu ambele brațe, încercând să-i demonstreze ceva. Paula s-a îndreptat direct spre ei.

— Trebuie să-i cunoști neapărat! a spus, apucând-o strâns de braț. Hai cu mine!

Fetele au ocolit canapeaua care le stătea în drum și s-au oprit dinaintea unei negrese splendide. Fața și mâinile ei de abanos se detașau din catifeaua rochiei, roșie ca focul.

— Mery-Lou, s-a recomandat și glasul a sunat melodios ca o muzică. Veșmântul ei original era asemenea unei ape care-i aluneca pe șolduri, o învăluia și-i săruta vârful pantofului cu șpiț, lucrat din același material cu rochia. Lilian nu-și putea lua ochii de la ea. Frumusețea, dar mai degrabă exotismul ei, îți oprea respirația. Văzându-i expresia uimită, fata a început să râdă.

— Nu te așteptai să întâlnești aici o negresă!? Sunt studentă la Conservator, la secția de canto. Ai auzit de corul „Hacușim Haivrim din Dimona“, negrii orbi? Părinții mei cântă în acea formație, iar eu am venit la Tel Aviv să studiez muzica. El e Vardi, prietenul meu, a arătat spre băiatul cu care, doar un minut mai înainte, părea că se ceartă

zdravăn. Student la psihologie și… doctor în filosofie, a adăugat ironic. „Profesorul știe tot“ a surâs, persiflându-l. Un tânăr de cel puțin 1,90 înălțime s-a ridicat din fotoliu și prismele de cristal ale lustrei au început să se agite. Cu părul tuns foarte scurt, aproape ras, cu fruntea înaltă și ochii înfundați în orbite, sub sprâncenele negre, groase, părea o pasăre rară, în grupul acela de petrecăreți. Pe Lilian a cucerit-o de îndată, când s-a înclinat ceremonios și i-a sărutat mâna. De surpriza gestului, a rămas fără glas. Paula a început să râdă cu poftă.

— Eram sigură; dar tu nu te lua după aparențe! Așa face cu fiecare fată atunci când vrea s-o dea gata. De-aceea a fost poreclit „gentlemenul“. E numai de 5 ani în țară și încă nu s-a dezbărat de obiceiurile pe care le-a adus de-acasă, din România. În rest, e suportabil, când Mery-Lou nu-l enervează peste măsură.

Negresa a zâmbit. A luat mâna fetei și a studiat-o cu atenție.

— Ai degetele lungi; poate cânți la pian? Fără să aștepte răspuns, i-a strâns palma înghețată între palmele ei fierbinți, de parcă ar fi dorit să-i transmită un semnal, să creeze o punte de legătură. Uimită, Lilian încremenise cu ochii ațintiți asupra negresei. Părea că o forță ciudată o imobiliza. Mery-Lou i-a ridicat mâna spre lumină, cu palma în sus. Concentrată, a privit liniile imprimate acolo, le-a urmărit traseul cu unghia ei roșie, fosforescentă, oprindu-se la fiecare rând, la fiecare intersecție. Un surâs enigmatic își făcea loc treptat în colțul buzelor, în timp ce sprâncenele se ridicau a mirare.

— Fascinant! a strigat în cele din urmă. Fascinant. Privește! Dragoste. Aici, la ora 12. Și a continuat patetic „La miezul nopții, dragoste“.

Lilian își privea și ea consternată podul palmei, urmărea unghia negresei, care o atingea cu vârful ei ascuțit.

— Unde vezi? a întrebat surescitată, sesizând, abia după o clipă, cât de stupid a sunat întrebarea. Mery-Lou a râs, un râs cristalin.

— Ha, ha, a chicotit Paula veselă. Ți-a ghicit și ție ceva nemaipomenit? Constat după expresia ta aiurită. Îi place să epateze. Nu-ți lua la inimă, scumpo! Profețiile lui Mery-Lou nu se adeveresc niciodată. Iar acum că ne cunoaștem, să bem în cinstea Anului Nou. Într-un minut, o cupă de cristal plină cu un lichid verde transparent se afla în mâinile ei. Paula i-a oferit-o Lilianei.

— O să-ți placă. Gustă!

— Dacă e tot atât de bun pe cât de frumos arată, a exclamat Lilian, uimită în fața acelei culori de o rară puritate, n-am să mă las rugată. Parcă e un smarald veritabil.

— E un cocktail cu Pisang, un liqueur verde foarte dulce care se adaugă băuturilor ca să le dea culoare, i-a explicat Paula, expertă în materie.

— Nu-i rău, a recunoscut Lilian. Nu-i rău deloc!

Pe nesimțite, a intrat în ritm. S-a antrenat în discuții. A aflat astfel că Paul e student la arhitectură și e prietenul Donei, că Sighi a încercat de două ori să intre la medicină, dar că, până la urmă, s-a lăsat păgubașă și, acum, lucrează ca educatoare la o grădiniță, dar o să încerce negreșit la anul, că Mimi e manechin, dar, totodată, studentă la drept. Moran, care i s-a părut cel mai chipeș dintre toți băieții, era încă în armată.

— Și e singur în țară, a șoptit Paula. Familia lui a făcut „ierida“, a plecat în Canada. E liber. Îți poți încerca norocul.

— Păstrează-l pentru tine! a ripostat înfuriată de tonul ei insinuant. Poate ți-or fi plăcând uniformele. Și Lilian a zâmbit cu subînțeles, mulțumită că nu i-a rămas datoare. Se simțea amețită. În salon era grozav de cald.

— Știați că Daniel ne-a pregătit o surpriză la miezul nopții? a exclamat deodată Vardi.

— Ce surpriză? au strigat într-un glas.

— Tocmai asta-i, că nici eu nu știu. Dar m-am gândit că, dacă îl rugăm, poate ne spune mai repede. Eu, unul, nu mai am răbdare. Surprizele lui Daniel sunt întotdeauna „extra“.

— Vrem surpriza! Vrem surpriza, au început să scandeze, în timp ce Vardi dirija cu amândouă mâinile corul improvizat ad-hoc.

— Oricum, până atunci nu mai e mult, a spus Paula privindu-și ceasul de mână.

Era 12 fără un sfert.

Daniel a apărut cu o nouă tavă încărcată cu sandviciuri.

— Vrem surpriza! Vrem surpriza, surpriza, surpriza. Au sărit pe el, mai, mai să-l răstoarne.

— Dacă mă înăbușiți, adio surpriză, a strigat zbătându-se să scape din strânsoare.

Mă predau. S-a îndreptat spre sertarul cu casete și a ales una pitită în spatele celor multe expuse la vedere. Radios, a ridicat-o ca pe un trofeu deasupra capului.

— „Zidul“. Am caseta originală. Tata a primit-o de la un pacient.

— Uraaaa! Adevărat cadou de Anul Nou, i-a răspuns imediat corul de voci.

„Zidul“, renumitul muzical, Zidul Berlinului. Toți auziseră despre eveniment, ascultaseră la radio melodiile sale. Era cel mai nou și cel mai reușit film de desene animate, după părerea specialiștilor. Melodiile deveniseră peste noapte șlagăre. Una dintre cauzele succesului rapid a fost, desigur, subiectul arzător. Zidul, care despărțea de aproape o jumătate de secol Berlinul. Cineva îndrăznise să se atingă de el, să-l dărâme cu ajutorul notelor. Cineva, un compozitor talentat și curajos, încercase să înfrunte astfel comunismul. Ping Flloy se numește compozitorul.

În salon s-a făcut tăcere. Daniel a încercat să lungească pregătirile, dar cineva a stins lumina și a declanșat butonul aparatului. Filmul nu mai putea fi oprit.

— O să trebuiască să facem o pauză imediat, la miezul nopții, s-a auzit vocea lui supărată. Zău, sunteți imposibili!

— Liniște! Ție nu-ți pasă! Tu l-ai văzut, s-a auzit vocea cuiva din întuneric.

Pe ecranul televizorului au apărut cărămizile roșii, etanșe, fără fisură, zidul. Simbolul dictaturii, al unui ev întunecat, ocupa întreg spațiul aparatului, părea că va depăși marginile. Părea că va rămâne acolo 1000 de ani. Muzica umplea camera, se dilata, triumfa. Toți urmăreau ca vrăjiți. Lilian își lăsă brațul să cadă liber pe canapea. Era cucerită, fermecată. O atingere ușoară, o altă mână se suprapuse, fără știre, degetelor ei, care băteau tactul în neștire. Tresări. Încercă să vadă cine stă lângă ea, să distingă chipul, în semiîntunericul din salon. Nu vedea bine. Numai barba și o pereche de ochelari în care, prin lentile, se reflectau scintilațiile ecranului de televiziune.

„De unde să fi apărut și când, acolo lângă ea. Își amintea că locul fusese gol, dar… poate, transportată de muzică, nu a observat.

— Noi doi ne cunoaștem? a întrebat în surdină. Nu cred să te fi văzut mai înainte.

Unde ai fost?

— Am dormit… Sunt Mihael, fratele mai mare a lui Daniel. Dar poți să-mi spui Miki. Așa mă strigă toată lumea.

— Eu sunt Lilian. Mâna văd că ne-am dat-o, a surâs fata. Îmi pare rău dacă te-a trezit gălăgia noastră.

Ca și cum n-ar fi auzit-o, el a continuat:

— Oricum trebuia să mă trezesc. Imediat e miezul nopții. Să dormi la miezul nopții, tocmai de Anul Nou, e mare păcat. Ești nouă în acest cerc, așa-i? Altfel, te-aș fi întâlnit la noi acasă. Îi cunosc pe toți prietenii lui Daniel.

— Ai dreptate. Sunt abia de trei luni la Tel Aviv, studentă la Medicină.

— Medicină… Medicina e o știință foarte dificilă. Omul, organismul sunt atât de imprevizibile…Și cum îți place?

— Deocamdată, nu știu. E prea devreme. Nu-mi place orașul. Prea mult zgomot, prea multă mișcare. Mă înspăimântă.

Mihael a râs încetișor. Ai nevoie de un ghid bun. Te-ai plimbat prin Iafo, pe malul mării, în port, printre vapoare, sus pe dig? O să te iau cu mine… o dată.

Vocea lui ajungea șoptită până la ea, ca de la mare depărtare, părea mai mult un murmur, căruia încerca să-i prindă înțelesul. Lilian ar fi vrut să urmărească filmul, dar prezența tânărului o împiedica. Era ciudat cum apăruse acolo, pe canapea, alături, fără să-și dea seama, luându-i mâna într-a lui ca a unui vechi prieten. Un chip necunoscut, aproape numai un contur cu ochelari și barbă.

— Hei, voi de colo, s-a auzit un glas din întuneric, faceți liniște. Aveți timp de vorbă după ce se termină caseta.

Băiatul a tăcut. Lilian, rușinată, a încercat să-și retragă mâna, dar el i-a reținut-o.

— La mulți ani, a răsunat brusc, vocea lui Daniel, când fix la 12, pendula a început să bată, punctând sonor primele clipe ale noului an. A stins televizorul și brusc salonul s-a scufundat în întuneric.

— La mulți ani! au strigat în cor.

Pe bâjbâite, se căutau unii pe ceilalți, se sărutau de-a valma, își strângeau mâinile. Lilian își simțea obrajii fierbinți. Deodată, barba lui Mihael i-a atins fața și buzele lui s-au apropiat de ale ei. „Un sărut, sau i s-a părut numai? Dar nimeni nu avea barbă din câți erau prezenți acolo.

Paharele se ciocneau cu entuziasm până ce un zgomot de sticlă spartă a întrerupt agitația.

— Se lasă cu nuntă, a strigat cineva și, imediat, s-a aprins lumina. Daniel a adus o mătură să adune

cioburile, în timp ce Lilian privea aiurită bucățile de sticlă, resturile paharului din mâna ei. O pată gălbuie creștea pe parchet, la picioare, clipă de clipă, amenințând să-i murdărească pantofii.

— Lasă, lasă, că nu s-a întâmplat nimic, încerca s-o liniștească gazda.

Lilian a îngânat o scuză drept răspuns, căutându-l din ochi pe Mihael. Ar fi dorit să-l vadă acum, în lumina strălucitoare a salonului, dar tânărul era de negăsit.

S-ar spune c-am visat. Ciudat cum a dispărut așa, deodată. Gândul a rămas suspendat în minte ca o întrebare fără răspuns. Câteva minute mai târziu, incidentul era dat uitării. Cu toții s-au întors nerăbdători la casetă. Dar, pentru Lilian, vraja dispăruse.

În sfârșit, caseta s-a oprit. Un moment a fost liniște. Și, deodată, au început să vorbească de-a valma, fiecare încercând să se facă auzit.

— O frumusețe!

— O minunăție!

— Teribil!

Comentariile nu mai conteneau.

— Fraților! Mâine avem cursuri. Ce putem face dacă la noi nu se recunoaște oficial Revelionul? a strigat Vardi, încercând să acopere gălăgia. Noi vă părăsim și a luat-o pe Mery-Lou la braț.

— Plecăm și noi, a spus Paula.

Daniel a adus paltoanele și, acum, toți se îngrămădeau să se îmbrace. Mihael se făcuse nevăzut. Privirea lui Lilian îl căuta neobosită, când Paula a apucat-o de mână.

— Vino odată! Unde-ai rămas așa cu ochii pe pereți?

Jenată, fata și-a luat paltonul și s-a grăbit spre ieșire. Aerul rece i-a limpezit mintea. O vreme au tăcut, apoi, Paula a căscat, uitându-se la ceas.

— E târziu. Niciodată n-am stat atât. Dar, caseta, trebuie să recunoști și tu, a fost grozavă. Spune ceva! Ce ai rămas așa tăcută?

— Păi, ce-ai vrea să spun? A fost cu adevărat grozavă.

— Și, cine ți-a plăcut cel mai mult, din grup? De ce Dumnezeu trebuie să-ți scot cuvintele cu cleștele? a întrebat iar Paula. Parcă dormi de-a-n-picioarelea. Unde te gândești? Sau, mai bine spune la cine? și-a modelat vocea cu subînțeles.

— La Mihael, a venit răspunsul prompt. Nu l-am mai zărit la plecare.

— Care Mihael? Ai visat? N-a fost nimeni cu numele ăsta.

— Poate nu l-ai văzut. A stat numai puțin. Mihael, fratele lui Daniel.

Paula s-a oprit din mers. Un moment a rămas nemișcată, dar apoi, a apucat-o pe Lilian de palton, scuturând-o cu putere.

— Ce tot vorbești aiurea? Despre care Mihael și, de când îl cunoști tu, mă rog?

Apoi, ca și cum i-ar fi venit o idee nouă, a strigat aproape răstindu-se:

— Vrei să-mi spui cum arată?

— Intrigată de reacția cu totul neașteptată a prietenei ei, Lilian a îngânat în șoaptă.

— Păi, era întuneric, fiindcă ne uitam la televizor, dar pot să-ți spun că are barbă și poartă ochelari.

— Ești nebună, Lilian, mă auzi? Complet nebună.

Imposibil ca el să fi fost acolo. Pricepi? Imposibil!

— Nu, nu înțeleg. Ce este atât de imposibil? Am vorbit, ne-am… și Lilian s-a oprit brusc. Cât pe ce să-i scape acel scurt moment, numai al lor, acel sărut ca o promisiune.

Au ajuns lângă poarta Căminului, când Paula a întrerupt tăcerea.

— Eu nu știu ce s-a întâmplat în noaptea asta. N-am explicație. Daniel are cu adevărat un frate mai mare. Înainte cu jumătate de an, sau poate ceva mai mult, a suferit un accident de mașină. L-

au dus în comă la spital. De atunci nu și-a mai revenit niciodată. Tatăl lui Daniel luni de zile n-a mai operat. Nu putea. Îi tremurau mâinile. Doctorii n-au dat nicio speranță. Băiatul era conectat la aparate, numai așa l-au menținut în viață. Daniel mi-a mărturisit. Dacă Mihael ar fi putut vorbi, cu siguranță ar fi ales, sfârșitul. Dar ei… părinții, nici n-au vrut să audă. Ei merg zilnic la spital. Stau acolo ore. Îi citesc cărți, îi pun muzică, îi vorbesc. Un psihiatru din clinică susține că Mihael ar putea să-i audă. Și, acum vii tu cu o poveste de necrezut. Ce-ai vrea să-ți spun?

Paula și-a ridicat privirea spre cerul acum înstelat.

— Dimineața era atât de înourat… ziceai că o să plouă și, acum, uite ce frumoasă e noaptea. A oftat și a sărutat ușor obrazul prietenei. La mulți ani, Lilian! Succes la Facultate!

În cameră, la Cămin, era rece. Lilian ar fi vrut să doarmă, dar nu era chip. Sucea și răsucea în minte întâmplările acelei seri. Își imagina, pentru a suta oară, secvența de la televizor. Cum poți visa un om pe care nu-l cunoști, de care n-ai auzit în viața ta?

Cât timp să fi trecut? Poate, totuși, ațipise. Melodia celularului a spart liniștea din cameră, făcând-o să tresară. În receptor, vocea Paulei a sunat altfel ca de obicei.

— În noaptea asta, Mihael s-a trezit din comă. La 12. Mă auzi?

Lilian însă n-o auzea. Doar cuvintele. Numai cuvintele vrăjite…

„La miezul nopții.“

UN MESAJ ÎN NOAPTE

Radioul și televizorul au început să sune în același timp, înspăimântând-o. „Nahș țefa, nahș țefa.“ (Era semnalul de alarmă de când începuse războiul din Golf). Ea nu se obișnuise cu acest sunet strident, înfricoșător, care se pornea întotdeauna când se aștepta mai puțin. O dată în baie, altă dată la w.c, ba odată chiar și pe stradă, neavând încotro să se îndrepte. Nu se obișnuise nici cu adăpostul, camera infimă, unde nu aveai loc să arunci un ac. Acum, ședea ghemuită pe ultima treaptă a scării care ducea în odăița de la subsol, cu genunchii strânși sub bărbie și masca de gaz la picioare. Spațiul era strâmt, lipsit de aer, încât masca ar fi înăbușit-o, în loc s-o salveze, în eventualitatea unui atac chimic. Sumedenie de lucruri uzate, adunate într-o viață de om, zăceau aruncate claie peste grămadă, umpleau spațiul strâmt până la refuz. Chepengul era unica poartă de comunicare cu lumea de-afară.

Încă din prima zi a războiului, Corina hotărâse că masca e de prisos. „Dacă o fi să mor, asta se va întâmpla din cauza exploziei și atunci mă vor găsi sub dărâmături.“ Dar, cel puțin la adăpost se putea ajunge într-o clipită. Din dormitor era suficient să tragi zăvorul chepengului și imediat te aflai în subsolul asemănător unei tainițe, fără amenințarea gazelor, dar cu maximum de șanse să mori asfixiat din lipsa aerului. Ori să mori strivit, în cazul că șandramaua se prăvălea peste tine.

Corina locuia numai de două luni în casa aceea veche, atunci când a început războiul. Două luni în care s-a simțit, în sfârșit, liberă și fericită, după calvarul unei căsnicii nenorocite și al unui divorț îngrozitor. Așa cum era, casa asta, dărăpănată, șubredă a fost refugiul primelor nopți liniștite, al

primelor zile luminoase, indiferent că era sau nu soare pe cer. Liberă, în sfârșit liberă ca păsările cerului. De fapt, Marius, fostul ei soț, nu fusese vinovat. Nu-i putea reproșa nimic, chiar dacă ea îndurase atâta suferință și își risipise cei mai frumoși ani din viață alături de el. Marius era bolnav și, desigur, boala nu poate fi o vină. Că n-a știut înainte de căsătoria lor nu putea reproșa nimănui. Nici soacrei, mamei bărbatului ei, biată femeie nefericită, nu-i putea imputa ceva. Mamă! Și-a dorit o îngrijitoare pentru băiat. A căutat pe cineva care să vegheze insomniile băiatului, spaimele lui, crizele depresive și pentru asta… a fost dispusă chiar să plătească. Iar Corina… s-a lăsat plătită. Cum putea bănui fata săracă, venită de la un Chibuț din Nordul țării, numai cu o rochie și o pereche de pantofi, ce o așteaptă? Cum putea bănui capcana?

„Ah! și alarma asta care nu se mai sfârșește“. Gândurile o înfășurau ca o plasă, o trăgeau înapoi într-un trecut de care nu voia să-și amintească, care era încă prea proaspăt ca să nu-i simtă și acum întreaga amărăciune, întreaga durere. Imaginile se derulau cu repeziciune și, odată pornite, nu mai era chip să le oprești.

*

Chibuțul era în sărbătoare. De fapt, era toată țara. Paștele! Copiii îl așteptau pentru vacanță. Adulții, pentru a gusta venirea primăverii, a reînnoirii. Pentru a povesti încă o dată puștilor, la masa tradițională, ieșirea din Egipt, eliberarea poporului evreu din sclavie.

Corina venise în țară cu trei ani înainte, cu o grupă de tineret, imediat după ce terminase liceul. Avea 17 ani. Era orfană de la marele cutremur din România, când și-a pierdut ambii părinți sub dărâmături. I-au găsit, după câteva zile, sub ruine, mână în mână, sperând sau căutând probabil salvare, unul în îmbrățișarea celuilalt. O soră a

mamei a avut grijă de fată. Dar aspirația ei dintotdeauna, ascunsă cu grijă, era plecarea în Israel. Cât a dorit mătușa s-o înfieze. Corina nu s-a înduplecat, tocmai de frica unui impediment în acest plan. Astfel, nimeni nu i-a stat în cale. Sohnutul[1].

O, dacă ar avea o căsuță, oricât ar fi de mică, dar să fie a ei și cineva acolo, s-o ocrotească. Era prea mult? Să-și sprijine fruntea de un umăr puternic, să-i alunge frica, dar mai ales, singurătatea. Cerea prea mult?

Și, exact atunci, exact în perioada de ezitări de șovăieli și incertitudini a venit invitația atât de neașteptată. O rudă, o verișoară de care nu auzise nicicând, a invitat-o la Tel Aviv, în săptămâna de Paște. Tocmai la Tel-Aviv. Era cu adevărat minunat. Grozav i-a plăcut orașul când l-a vizitat prima oară la venirea în Israel. Animația, luminile, zgomotul i-au lăsat impresia că aici toată lumea trebuie să fie fericită. Teatre, cinematografe, baruri, restaurante erau ca un miraj pentru ochii uimiți ai tinerei fete nou venite. Și, dintr-o dată, invitația. Se simțea fericită.

În autogară, a cumpărat cel mai mare și mai frumos buchet de flori pe care l-a văzut. Apoi, a luat autobuzul pentru Bat-Yam. Măcar și numele acesta (în traducere „Fiica mării“) însemna o promisiune. Îi venea să cânte și să danseze. Era primăvara și ea avea numai douăzeci de ani. În aceeași zi, în casa verișoarei l-a cunoscut pe Marius. El era cu zece ani mai mare, un bărbat pe lângă ea, atât de tânără și sfioasă. Cu fața lungă, osoasă și cu tâmplele dezgolite de o chelie prematură, cu ochii albaștri, blânzi și înțelegători, a făcut impresie. În compania lui s-a simțit bine chiar de la început. Marius era deștept, era cult. Știa pe de rost poezii, poeme întregi. I le recita cu glas scăzut, învăluitor. Lermontov, Pușkin, Minulescu, pe care ea îl venera. Au urmat plimbările cu mașina, un Volvo slendid, luxul

restaurantelor, cântecul valurilor pe faleză, spectacole, concerte. Era amețită și oarbă.

În decurs de o lună fuseseră împreună în fiecare weekend.

„El are casă, mașină, situație, i-a șoptit verișoara. Sunt bogați, putred de bogați. Ce oare poți să-ți dorești mai mult?“ Iar el spui singură că îți place… Și Corina nu și-a dorit nimic în plus. A spus „Da“, fericită de întrebare, „Da“ pe negândite, „Da“ pe neștiute.

Surpriza primei lui crize a aruncat-o în cea mai cumplită disperare. De spaimă, a avortat. Atunci, la început, nici n-a înțeles despre ce-i vorba. Cum se poate schimba cineva atât de radical, cum se poate, ca din cel mai civilizat om, să devină o bestie? Cu timpul a aflat, a citit, a învățat. Schizofrenie. El era bolnav și ea… ea era condamnată pe viață. Mai întâi, a vrut să se sinucidă. Apoi, a dorit să-i omoare pe ei. Au înșelat-o. Probabil chiar și ruda ei a fost amestecată.

„Un complot împotriva mea și a tinereții mele“, își spunea cu disperare, oricât încerca să se calmeze și să găsească o soluție rațională. După crizele lui cumplite, venea remisia. Atunci Marius era din nou bărbatul fin, inteligent, un gentleman fără cusur. Dura o lună, două sau chiar mai mult, iar ea spera într-o minune. Căuta înnebunită medicamente, fugea la doctori, citea orice îi cădea în mână mai nou și mai modern, în domeniu.

Între timp, se obișnuise. Nu mai credea în minunile medicinii, nu le mai aștepta. Ajunsese expertă. Îi presimțea crizele, încerca să le depășească. Depresiile lui durau zile întregi, uneori săptămâni și de fapt le considera o fericire pe lângă perioadele de agitație, de furie nebună. Anii se scurgeau, iar ea nu era în stare să ia o hotărâre. Cum să-l lase atât de nenorocit și neajutorat? Dar când a amenințat-o cu cuțitul, în noaptea aceea de groază, când a închis-o în beci, iarna, desculță,

numai în cămașă de noapte, atunci s-a hotărât. A doua zi a intentat divorțul. Până acum încă nu înțelegea de unde a avut puterea să suporte acei cinci ani împreună cu el, cum de nu i-a fost frică, cum de a supraviețuit.

Procesul a însemnat un adevărat calvar. A trebuit să dovedească faptul că el era deja bolnav când s-au căsătorit. A trebuit să caute acte, dovezi, să le fure din sertare încuiate, să descopere certificatele ieșirilor din spital, analize, rețete de tratament.

— „De ce te-ai căsătorit cu el dacă era bolnav?“ revenea mereu întrebarea obsedantă a avocatului.

— Fiindcă n-am știut, răsuna răspunsul ei timid și neconvingător. Trebuie să mă credeți!

Dar, până la urmă, a reușit. Și când a primit divorțul, a crezut că își va pierde mințile, ea însăși, de atâta fericire. Era liberă, în sfârșit, liberă. A plecat. Nu, a fugit! I-a lăsat totul, totul. Bijuteriile, verigheta de pe deget, chiar și rochiile pe care i le cumpărase. Să nu spună că ei au îmbrăcat-o. Să nu le mai datoreze nimic.

A acceptat primul anunț din ziar la rubrica „locuințe de închiriat“. Nu mai dorea sfaturi, recomandări, nu mai avea încredere în nimeni. În plus, casa aceea era mobilată, ori Corina nu avea nimic care să-i aparțină. A semnat la notariat și i-a mulțumit în gând fostei proprietărese, doamna Marta Carmeli, bunicuța care a murit la un azil de bătrâni, fără moștenitori, lăsându-i astfel posibilitatea să închirieze apartamentul imediat. După ce a văzut casa mică și veche, ce abia se ținea pe picioare, Corinei i-a mai scăzut din entuziasm. Apoi s-a îmbărbătat singură. Chiria era mică, iar apartamentul numai al ei. Aici, în sfârșit, nu se mai temea de nimeni și de nimic. Nici chiar războiul acesta îngrozitor n-o înspăimânta atât de mult ca amintirea căsniciei ei ratate. Stătea cuminte, liniștită pe scară, așteptând să treacă alarma, ori de câte ori se întâmpla s-o găsească acasă. La serviciu era mai bine. Acolo aveau

adăpost. Dar aici, oricum era mai în siguranță. Strigătul lui Marius i-a răsunat în urechi.

Strigătul de nebun care a spart atunci liniștea culoarelor nesfârșite ale tribunalului, mult timp după plecarea ei, a întovărășit-o zile de-a rândul:

— „Am să te ucid! N-ai să scapi de mine niciodată, oriunde ai să te ascunzi… Chiar și în gaură de șoarece o să vin să te caut.“

Alarma încetase de mult, dar Corina continua să stea chircită, pe treptele cămăruței de la subsol, cufundată în gânduri. Când, în sfârșit, a încercat să se ridice, o durea trupul, fiecare os, o durea carnea. Atunci a zărit pachetul cu scrisori la picioarele ei. „Poate s-au rostogolit dintr-un sertar sau dintr-o cutie, în timpul atacului aerian?“s-a întrebat uimită. Erau în cămăruță atâtea lucruri îngrămădite. Nu le-a observat. A fost prea absorbită de propriile ei amintiri.

Scrisorile erau vechi, îngălbenite, legate cu o fundă care își pierduse și ea de mult culoarea. Când le-a ridicat, un nor mic de praf i-a pătruns în ochi. Corina a tras afară din pachet o filă subțire, a întors-o și s-a uitat la semnătură. Șocul a scuturat-o asemeni unui curent electric. Fata a suit în goană cele câteva scări care despărțeau subsolul de dormitor și a intrat în cameră ca o furtună, luând cu sine scrisorile bunicii Marta, fosta proprietăreasă. Ținea foile strâns, de parcă îi era frică să nu dispară. Cu băgare de seamă, le-a aranjat pe masă în evantai, ca să le vadă pe fiecare din ele, separat. S-a aplecat atunci peste hârtiile îngălbenite, a privit din nou semnătura. Una și aceeași. Cu litere clare ușor aplecate, scria negru pe alb: „Cu toată dragostea, Corina“. Același nume ca și al ei!?

Bătaia în geam a adus-o la realitate. Uitase complet de întâlnirea cu Jana. A lăsat pachetul din mână și foile subțiri galben-cenușii s-au împrăștiat pe cuvertura patului. Corina a apucat jacheta și a ieșit cu viteză din casă. Aveau întâlnire. Aveau

bilete la cinema. Dar uitase. Acum, ardea de nerăbdare să-i povestească prietenei ei coincidența de nume. Totuși, ajunsă în stradă, imboldul o părăsi. Dacă scrisorile dețin un secret? Poate la mijloc e o taină. Imaginația îi lucra înfierbântată. N-avea astâmpăr. La film a stat ca pe ace. „De s-ar termina odată!“.

— Ce ai? a întrebat-o Jana. Ce-i cu tine?

— Presimt o migrenă, a mințit cu seninătate Corina. Poate sunt obosită, a continuat explicațiile, simțind nevoia să fie convingătoare. Când vorbesc ebraica nu mai este o problemă, pentru mine, dar cititul e cu totul altceva. Mă obosește. Nu uita, sunt în țară numai de șase ani.

— S-ar putea, a fost de acord Jana. Să iei un *Optalgin*. Mie îmi ajută întotdeauna.

Reîntoarsă acasă, Corina a aruncat jacheta pe scaun și, îmbrăcată cum era, s-a cuibărit în pat. Abia își stăpânea nerăbdarea. Coincidența era nemaipomenită. Oare cine era această Corină, oare ce secrete avea să afle? Degetele i-au tremurat de emoție când a deschis primul plic. Era ca și cum ar fi aruncat o privire într-o casă străină, dar voia să afle ce conțin scrisorile, simțea că trebuie. „Altfel, nu le-aș fi găsit“, își căută o scuză.

Foile îndoite pe margini erau acoperite de un scris caligrafic, cu literele distanțate între ele, într-o română plină de înfloriturі. Abia atunci i-a trecut prin minte că, de fapt, scrisorile ar fi putut fi scrise în ebraică. Atunci, cu siguranță, n-ar fi priceput nimic. Dar Marta, stăpâna casei fusese din România, ori scrisorile îi erau destinate ei. Ciudată coincidență. De la Corina pentru… Poate că… „Scrisorile acestea au fost scrise într-un fel și pentru mine. Ca un mesaj. În fond, de ce nu? Un mesaj pentru Corina“.

Dragă Tina,

Ieri am aflat că ai născut. Abia ieri am auzit de existența micuței Marta și atunci am hotărât că nu

mai pot amâna, că trebuie să-ți scriu, dacă nu pentru altceva, măcar ca să te felicit. Când te-ai recăsătorit, nu am făcut-o și încă până acum mă mustră conștiința. Vă doresc la amândouă fericire și te iubesc la fel ca altădată. Am rămas credincioasă prieteniei noastre, deși aparențele sunt împotriva mea, deși a trecut amar de vreme de când n-am mai comunicat.

„Doamne! a strigat Corina, întrerupând cititul. Asta înseamnă că scrisorile au peste o sută de ani și că, de fapt, ele nu au fost adresate doamnei Marta Carmeli, ci mamei ei. Peste o sută de ani“. Senzația de ireal se accentua cu fiecare clipă. Corina a reluat cititul cu gura uscată, crispată de emoție.

Te rog încă o dată, iartă-mă că nu ți-am scris de atâta timp. N-am vrut să te necăjesc, ori poate n-am avut puterea să-ți mărturisesc disperarea mea. Dacă astăzi am luat condeiul în mână, este și pentru că sunt chinuită de presimțiri negre, iar tu ai fost și ai rămas cea mai bună prietenă a mea. Îmi amintesc, desigur îți amintești și tu, ultima oară ne-am văzut la Viena, după nunta mea. Eram fericită. Atât de fericită, încât nici nu m-am gândit la tine, care abia te despărțiseși de Raul și te-ai refugiat în frumoasa capitală ca să-ți vindeci rănile și să-ți înfrângi decepția. Nu știu de ce, îmi închipuiam că te-aș putea răni cu fericirea mea și, atunci, m-am ținut la distanță.

Vai, cât de egoiști putem fi, când ne este bine! Pavel, proaspătul meu soț, era minunat, iar eu atât de îndrăgostită! Luna noastră de miere a fost un adevărat paradis. Retrăiesc uneori acel timp petrecut în Paradis, încât și acum mă simt compensată pentru tot ce-a urmat. Anii aceia sunt singurele amintiri pe care m-am sprijinit, ca să găsesc puterea de a-mi continua viața. Atunci, el n-a precupețit nimic pentru fericirea mea. Îmi ghicea dorințele înainte să le exprim. Concerte,

operă, restaurante și cazinouri erau viața mea de zi cu zi. Aveam cele mai minunate toalete și bijuterii. Când ești fericit, timpul zboară, nu are măsură, nu are zi, nu are noapte. E ca nisipul dintr-o clepsidră. Se scurge. Imaginează-ți că ții nisipul în palme pe malul mării, când suflă vântul. Se spulberă. Iar eu credeam că-i veșnic și-l răsfiram printre degetele deschise cu nonșalanță…

— Într-o zi, Pavel nu s-a simțit bine. Dureri de cap, leșinuri, delir… Doctorii nu știau ce are. Dacă ar fi avut febră, aș fi spus că deliriază din cauza temperaturii, dar el părea sănătos. Trebuia însă să auzi ce lucruri absurde și înfiorătoare spunea. De necrezut! M-a acuzat că vreau să-l omor. Apoi a acuzat bucătarul că vrea să-l otrăvească. A încetat să mănânce. Mai întâi a mâncat la club, apoi și asta s-a terminat. Suspecta pe toată lumea. Ca să-l liniștesc, gustam eu întâi din orice era pe masă. Dar nu s-a oprit aici. Nu mă lăsa să ies din casă. Mă acuza că plec la întâlniri sau complotez împotriva lui. N-am putere să-ți povestesc prin câte am trecut. Într-o noapte, am dormit la Poliție. M-a denunțat că fac parte dintr-o organizație secretă care dorește să submineze regimul. Iartă-mă, Doamne, că vorbesc astfel despre el. E absurd și totuși îl iubesc chiar și acum când îți scriu. Așa-i că-ți par nebună? Au fost și pauze între aceste crize, pauze în care totul părea că se întoarce la normal. Dar nu și fericirea mea. Boala lui s-a dovedit a fi o boală de nervi, nu știu exact cum o numeau doctorii, dar fiecare era de acord că duce la demență și că nu are tratament. L-am cunoscut pe vestitul profesor Freud. Desigur ai auzit și tu de acest nume. Mi-a fixat o întâlnire și, a spus că va prelua cazul. Dacă nici el nu reușește, totul e pierdut.

Te sărut și te îmbrățișez

Cu toată dragostea, Corina

*

Ghemuită pe pat, Corina aproape că nu mai respira. Coincidența era neverosimilă, ținea de domeniul absurdului. A luat pahrul cu apă de pe noptieră și l-a băut dintr-o sorbitură, dar gura i-a rămas la fel de uscată. Liniștea din odaie părea ireală. „Visez!“, i-a trecut prin minte, dar scrisorile erau acolo lângă ea. Iscălitura se deslușea cu o claritate de necontestat. Ar fi vrut să continue cititul, dar nu se simțea în stare. Tremura din tot corpul. A înghițit un somnifer, s-a învelit cu plapuma până peste cap și a căutat în somn refugiu. Dar somnul refuza să vină. Parcă fantoma Corinei o îndemna să citească mai departe…

Dragă Tina,

Se pare că fiecare scrisoare de-a mea trebuie să înceapă cu o scuză.

Din nou, a trecut o mulțime de timp de când n-am mai scris. Dar nu aveam nimic îmbucurător să-ți comunic și nu doream să te împovărez cu necazurile mele. Le ai și tu pe ale tale. Am impresia că nimeni nu-i scutit. Sper să mă ierte Domnul, dacă am să-ți spun că te-am invidiat când am aflat că ai rămas văduvă. O ai pe fetiță. Poate e destul ca să te simți fericită. Am auzit de la toți cunoscuții noștri comuni că Marta e un copil adorabil. Mi-aș fi dorit și eu unul, mai ales în restriștea în care mă aflu, dar niciodată n-am îndrăznit să mă gândesc la așa ceva. De fapt, doctorii nu știu dacă boala lui Pavel este ereditară, dar nici nu elimină această posibilitate. Ar fi fost mult prea riscant și egoist din partea mea să-mi asum responsabilitatea de a aduce pe lume un copil, conștientă de acest pericol.

Sunt singură și nenorocită. Pavel e internat. Ieri, ne-am întors de la Viena. Aproape o jumătate de an, Pavel s-a aflat sub îngrijirea profesorului Freud. Nicio ameliorare. Nicio speranță. Desigur, au fost remisiuni și, în timpul acela, îi urmăream pe el și pe profesor plimbându-se pe aleile

parcului, discutând ca doi colegi. Doctorul a recunoscut că inteligența lui Pavel este ieșită din comun. L-a îndemnat să scrie, să se ocupe cu ceva care să-i facă plăcere, i-a dat cărți să citească. În același timp, făcea tratamente. Profesorul le numea ședințe de psihanaliză. A încercat și hipnoza. La câteva ședințe de hipnoză am asistat și eu. Nu ți le pot descrie. Totul e îngrozitor. Uneori, mi se pare de necrezut că mi s-a întâmplat tocmai mie. Atunci, îmi caut vreo vină imaginară, încerc să descopăr unde și cu ce am greșit, de ce mă pedepsește Cerul cu o asemenea cruzime. Nici vârsta nu mă iartă. Am tulburări de tot felul, resimt spaimele, nopțile nedormite. Sufăr de migrene cumplite.

Mă întrebi de ce nu te-am vizitat? Nu-l puteam părăsi pe Pavel și nici să-l iau cu mine nu puteam. În plus, trebuie să știi că nu m-am întors în România niciodată. Nici măcar domeniul nostru nu-l părăsesc decât doar pentru a merge la doctori, ori la sanatoriu. Am ajuns o pustnică, dar nu mă plâng. Prefer această situație, întrebărilor la care nu am răspuns, ori de câte ori întâlnesc un cunoscut, sau compătimirilor celor din jur. Promit să-ți scriu imediat ce se întoarce Pavel din spital. Poate acestei internări îi va urma o perioadă mai bună. Mă simt atât de obosită, atât de însingurată. Te-aș invita la noi, pe tine și pe Marta, dar mi-e frică. Pavel poate deveni uneori periculos, când nici nu te aștepți. Ar fi o primejdie pentru fetiță și o spaimă continuă pentru mine. Asta mi-e crucea!

Te sărut și te îmbrățișez.

Cu toată dragostea, Corina

Ultima scrisoare rămăsese pe perna luminată de raza lămpii de noapte. Corina a luat-o în mână privind scrisul, care părea mai nervos, aproape ilizibil. Scrisoarea era scurtă și nu era semnată. Se termina cu câteva litere rămase în suspensie, ca și cum ceva sau cineva ar fi întrerupt-o cu bruschețe.

Un sentiment inexplicabil de spaimă o țintuia pe Corina, o împiedica să se miște. Două forțe își încercau asupra ei puterea, una îi cerea să citească imediat, în timp ce a doua îi poruncea să arunce foaia de hârtie. Curiozitatea a învins.

Dragă Tina,

Încerc să-mi țin promisiunea și iată, îți scriu imediat ce Pavel a revenit din spital. Așa cum m-am așteptat, există o îmbunătățire. E din cauza tratamentului, sau pur și simplu pauza dintre două crize. Acum, când îți scriu, e noapte, Pavel doarme, iar eu simt nevoia să stau de vorbă cu tine. Sufletul mi-e încărcat de presimțiri negre. Înainte de internare, el a fost atât de violent încât pentru prima oară m-am temut pentru viața mea. Nu știu cum ți-aș putea descrie durerea și chinul de a vedea omul pe care-l iubești într-un asemenea hal de degradare. Sunt aproape cincisprezece ani de când trăiesc acest coșmar.

Dumnezeu să te ferească de necazuri pe tine și pe fetița ta. Nici până astăzi nu știu ce păcate au atârnat pe capul meu. Aud zgomote în casă, probabil Pavel s-a trezit, așa că întrerup scrisul….

Pavel… Doamne… cuțitul… citea Corina disperarea din cuvinte, de parcă scrisoarea țipa.

Un alt scris, în josul paginii, era adăugat cu cerneală groasă:

„— *În sfârșit, eliberată“…*

Scrisoarea i-a scăpat din mână și s-a ridicat în aer ca o pasăre albă, când, pe neașteptate, fereastra s-a deschis cu zgomot. Vântul bătea cu furie. Un curent de aer a smuls perdeaua subțire de pe șină. Desfăcută larg, dantela îți lăsa impresia că dansează ca o rochie de mireasă. Nemișcată pe marginea patului, Corina urmărea fascinată unduirile ei până ce, înghețată de frig, a început să tremure. Abia atunci a sărit din pat și s-a năpustit spre canaturile care se izbeau de perete. A încuiat mânerul ferestrei cu putere, dar ochii îi erau în

continuare ațintiți asupra perdelei, numai o pată albă în obscuritatea camerei. În secunda următoare, pânza de tul s-a făcut nevăzută sub pat.

„E fantoma Corinei“, i-a trecut gândul prin cap, sfidând orice urmă de rațiune.

Nu știa când adormise. Telefonul a răsunat lung, insistent în camera rece, a pătruns în coșmarul ei. A trezit-o în clipa când visa că Marius o amenință cu cuțitul de tăiat pâine. Fereastra deschisă se zgâlțâia în ușorul ei, iar vântul gemea ca un animal rănit.

„Visez, ori e realitate?“, încerca să gândească logic. Doar eu cu mâna mea am închis-o mai înainte. Telefonul îi spărgea urechile. Cu mâinile înghețate a apucat receptorul.

Un vis! Dumnezeule, ce fericire. A fost numai un vis.

Ușurată, respirând adânc, Corina a dus receptorul la ureche.

— Alo! Alo! Aici Spitalul Central. Alo! Alo! Vocea părea nervoasă și nerăbdătoare.

— Soțul d-voastră e la noi, la secția de „Urgențe“, grav rănit, în urma unui accident de circulație. El ne-a dat numele dumneavoastră, cu rugămintea să vă înștiințăm. Veniți imediat dacă doriți să-l mai prindeți în viață.

— Soțul meu? Soțul meu… dar eu… n-am… Ce legătură am eu?… a încercat Corina să articuleze. Dar s-a oprit brusc. „E ultima lui dorință, i-a trecut prin minte. Ultima dorință. Îndeplinește-o!“.

Oricât de chinuitori fuseseră anii aceia, oricât de viu mai stăruia strigătul lui, de-atunci de pe culoarele Tribunalului: „Am să te ucid!“…Trebuia să-l vadă.

Trupul lui Marius era acoperit în întregime cu bandaje. I se zăreau numai ochii și buzele. Când a zărit-o, o luminiță s-a aprins în privirea încețoșată, iar buzele au început să se miște într-o încercare disperată de a spune ceva.

— Taci, taci, nu vorbi. Efortul o să-ți strice. Uite, vezi, am venit. Așa cum ai dorit, așa cum m-ai chemat. Acum, sunt aici. Taci, am să vorbesc în locul tău eu.

Aplecată lângă urechea lui, Corina a început să murmure ca unui copil speriat, cuvinte liniștitoare. Se minuna singură cum de le găsește, de unde vin. Probabil din memoria trecutului, tot așa cum altădată le rostea încercând să-l calmeze în crizele de furie.

Mâinile lui se agitau, tremurau sub tifonul bandajelor.

— Te iubesc, șoptea fără s-o mai creadă. Te-am iubit totdeauna. Dacă… ai să te faci bine… Nu. Nu! Nu-i putea promite revenirea, nici măcar în chip de minciună, pentru ultimul lui drum.

S-a oprit atunci când a observat că buzele lui continuă să se miște. Și-a lipit urechea de ele, învingându-și reținerea. Ca prin vis, a deslușit cuvintele:

— Trebuie să mă ierți. Trebuie să-mi spui că m-ai iertat.

— Te-am iertat de mult, a răspuns fără să stea pe gânduri. Tu nu ești vinovat cu nimic. Nu am de ce să te iert. Numai Dumnezeu, numai El trebuie să ne ierte.

— Accidentul, accidentul acesta… continuau să se frământe mâinile lui. Nu poți să înțelegi… Eram pe drum… cu cuțitul… Veneam la tine. Privirea lui s-a fixat în ochii ei. A respirat horcăit și buzele au devenit livide. Am vrut… să te omor. Doar am jurat s-o fac. Am fost acolo lângă geamul tău.

Blocată, Corina îl privea nemișcată. Ar fi vrut să răspundă, dar îi lipseau cuvintele. Gâtul i se strângea spasmodic, mintea refuza să priceapă. Deci visul… scrisoarea celeilalte Corine… era, desigur, un mesaj…

„Nahaș țefa - nahaș țefa“. Alarma a spart liniștea. Sora a dat buzna în salon.

— Adăpostul e la subsol. Vino! Pentru soțul dumitale, războiul s-a sfârșit.

„Nahaș țefa - nahaș țefa“, răsuna parola, care i se părea mai sinistră ca oricând.

„A murit, a murit, a mu…

---

[1] Sohnutul – organ menit să ajute la acomodarea nou-veniților în Israel, ajutor în bani, casă, servicii a repartizat-o la un chibuț și ea a fost mulțumită… Nu mai era singură. Limba a învățat-o repede. A făcut un curs de secretare. Lucra la contabilitate, ajuta la creșă, la bucătărie. Dar… cu timpul, după entuziasmul emigrării s-a lămurit că de fapt nu-i simplu să te acomodezi și să trăiești în mijlocul acelor 130 de familii din chibuț. Alt mod de gândire, altă educație. Erau acolo străini veniți din toate țările lumii și o făceau să se simtă stingheră, la rândul ei, străină. Corina se silea să-i înțeleagă, se străduia să devină una de-a lor. Dar nopțile de iarnă în casele rudimentare cu vântul șuierând prin ferestrele și ușile de scândură pe unde frigul se strecura cu ușurință, o înghețau și o înfricoșau. Atunci se trezeau dorurile, întrebările fără răspuns, povara îndoielilor.

DRAGONUL

Întâmplarea pe care vreau să o povestesc o să vă pară chiar imposibilă, dar vă asigur că lucrurile s-au petrecut întocmai, oricât de neobișnuite ar părea.

M-am născut într-o familie modestă și am rămas de timpuriu orfană de tată. Mama a făcut tot posibilul să nu-mi lipsească nimic, dar mie îmi făcea plăcere să visez la tot felul de povești, sau lucruri ieșite din comun, care ar putea să mi se întâmple. Asta pentru că viața pe care o duceam noi două în acel orășel de provincie mi se părea anostă și plictisitoare. Cum spunea un mare scriitor: „Locul unde nu se întâmpla nimic“. Monotonia mă înăbușea, îmi doream mai mult. Tot ce citeam prin cărți, tot ce vedeam la filme, tot ce auzeam povestindu-se despre alte țări, alți oameni, îmi biciuia imaginația. Doream să revărs o întreagă paletă de culori peste cenușiul meu cotidian.

Dar cuvintele mamei veneau să-mi limiteze și mai mult orizontul. Înțelegeam încercarea ei de a mă ocroti, de a mă feri de înșelăciune și deziluzii, totuși, în loc să-mi tempereze aspirațiile, vorbele mamei mă stârneau și mai mult.

„Să nu visezi imposibilul!“ obișnuia să-mi spună. „Tatăl tău a făcut-o și a murit de «inimă rea». Prea s-a încrezut în oameni.

Nemulțumirea te macină și, în cele din urmă, te distruge. Mulțumește-te cu ce ai!“

Eu știam că tata a murit de un infarct, desigur și asta se cheamă „de inimă rea“, însă despre vase care să te omoare încă nu auzisem până atunci. Așadar, orice ar fi spus mama, nimic nu mă putea împiedica pe mine să visez la mai toate nebuniile posibile sau imposibile care îți trec prin minte la

vârsta aceea. De altfel mă și întrebam ce-o fi înțelegând mama cu recomandarea ei.

Pe vremea despre care vorbesc exista un comerț foarte intens cu China. De Occident nu putea fi vorba, dar din China se importau lucruri de o rară frumusețe, necunoscute pe la noi, vase din jad și fildeș, bibelouri lucrate cu o artă desăvârșită, tablouri în email, cloazoneuri etc. Toate aceste minunății te puteau duce cu gândul la ținuturi de basm, sau legendele celor 1001 de nopți, palate unde bogăția pietrelor prețioase curgeau în valuri.

Deseori, în plimbările mele rămâneam fermecată, minute în șir, în fața vitrinelor, dar niciodată n-am îndrăznit să intru într-un asemenea magazin.

Asta până într-o zi când vocea vânzătorului m-a invitat înăuntru. Era ca o ademenire în fața căreia e greu să reziști. Totuși, am ezitat. Știam că nu are niciun rost, că nu am niciun ban în pușculiță, totuși n-am putut rezista tentației.

Am pășit timidă în sanctuarul lui de frumusețe. M-am plimbat printre măsuțele din lemn de santal și trandafir sprijinite pe picioare subțiri și delicate, adevărate opere de artă, printre dulapuri sculptate cu zmei și balauri care păreau că trăiesc de-adevăratelea, am trecut pe lângă rafturile încărcate de minunății orientale.

— Alege-ți ceva! m-a îndemnat vânzătorul, un chinez mic de statură, acoperit din cap până în picioare cu un halat tradițional.

— Oh, nu! am zâmbit eu stingherită. Am intrat numai să mă uit.

— Alege ceva, a repetat o voce dulceagă și ochii oblici au sclipit vesel. Nu toate lucrurile din magazinul meu sunt scumpe.

— Oricum ar fi, am răspuns, eu nu-mi pot permite.

— Bine. Atunci am să aleg eu pentru tine.

Omul s-a îndreptat spre un dulap încuiat. A ales cheia potrivită de pe inelul pe care îl avea la

cingătoare și, atunci, am văzut că dulapul era plin de sertare. A privit un minut, după care a deschis cu siguranță sertarul cel mai de jos. Când l-a încuiat din nou, chinezul ținea în mână un obiect mic, un cap de dragon de mărimea unei palme. Doi ochi roșii străluceau în orbitele adânci. Imediat, un miros înțepător s-a răspândit în jur, dar a dispărut tot atât de repede, înainte să-mi pot da seama de unde provenea.

— E al tău, mi-a spus și, la gestul meu de împotrivire, a adăugat: Nu costă nimic. Ți-l dăruiesc.

— Nu se poate, am protestat eu. Nu pot primi daruri, n-am cum să mă recompensez.

— Chinezul a zâmbit misterios și colțul gurii dimpreună cu mustața subțire care îl acoperea s-a ridicat ușor.

— N-avea grijă. Dragonul este recompensa admirației pe care o ai pentru lucrurile din magazinul meu. Când le privești, în ochi ți se citește dragostea de frumos. Nu oricine e în stare să aprecieze arta noastră. Te-am remarcat încă de prima oară când ți-ai sprijinit fruntea de vitrină, crezând că nu te vede nimeni. Atunci ochii tăi vorbeau. Repet, dragonul este al tău. El te va ajuta să visezi și să-ți realizezi visele.

Am privit mută de mirare omulețul de lângă mine, înfășurat în halatul brodat cu păuni, cu flori și fluturi de mătase azurii. Cum putea ști despre visurile mele de taină, sau dorințele nesăbuite ale unei adolescente?

Gândul de a refuza s-a înfiripat din nou în minte, dar palma chinezului a acoperit mâna mea în care tot el cuibărise dragonul sidefiu.

— Pe tine te aștepta.

Figurina era superbă. Miniaturală și de o mare finețe, îi simțeam totuși în palmă greutatea, de parcă ar fi vrut să-și facă simțită prezența, de parcă ar fi vrut să-mi transmită un mesaj.

„Sunt aici. Din clipa aceasta îți aparțin… sau, poate îmi aparții tu mie?“

O stare ciudată, stranie, m-a cuprins în acel moment, împreună cu tentația de a înapoia imediat dragonul. Presimțeam că ceva se va întâmpla, ca urmare a cadoului primit pe neașteptate. Dar nu știam dacă e spre rău, sau spre bine. Insistența chinezului m-a convins, în cele din urmă, și, o oră mai târziu, mă aflam acasă, în fața dulapului meu cu caiete de școală. Am scos din penar creionul, tocul și radiera, am învelit dragonul cu hârtie cerată și l-am ascuns înăuntru. Nimănui nu i-ar fi putut trece prin cap că se află acolo.

În seara aceea, mama, care lucra la spital, era de gardă. Asta însemna că voi rămâne singură. Aveam impresia că toate se aranjaseră într-un anumit fel, care să mă conducă spre cele ce urmau să se întâmple. Era un presentiment, dar nu din cele fericite, ci mai curând o anumită îngrijorare, poate chiar puțină teamă. Cuvintele mamei mele mi-au revenit în minte, atunci când seara târziu, m-am hotărât dintr-odată să deschid penarul cu dragonul ascuns acolo.

„Să nu visezi imposibilul“, mă certam singură, sau mă certa ea, de undeva din camera de gardă și vorbele ajungeau până la mine ca un avertisment.

Dar nu eram în stare să mă sustrag acelei atracții inexplicabile de a deschide penarul.

Am alergat la dulap ca și cum mă temeam că n-o să-l mai găsesc acolo. Am deschis penarul și am găsit pachețelul în hârtia cerată, așa cum îl pusesem eu însumi, dimineața.

Am dat jos ambalajul și ochii roșii ai dragonului au căpătat culoarea strălucitoare a cărbunilor încinși. S-au ațintit într-ai mei, înțepenindu-mă cu vraja lor. Mirosul înțepător care exala din gura acum deschisă îmi paraliza voința. Asemeni unui somnambul, care nu știe ce face, am ieșit din casă și m-am îndreptat cu pași siguri spre magazinul chinezului. Acolo, ușa era deschisă. Bogăția din jur

m-a impresionat încă și mai mult la lumina strălucitoare a neonului. Fildeșul, jadul, cristalurile îți furau ochii. Mirosul de ambră exala din lampioanele micuțe chinezești care se legănau pe pereți. Eram ametită, buimacă și grozav de tulburată. Mă aflam în vecinătatea unei păpuși superbe de porțelan de mărimea unui stat de om, când mâinile ei s-au mișcat, m-au cuprins de după umeri și m-au silit să intru alături de ea, într-o carcasă rece și lunecoasă. Păpușa era, de fapt, un înveliș de sarcofag. De spaimă, mi-am pierdut și bruma de cunoștință care-mi rămăsese.

Când m-am trezit, mă aflam într-o cameră bogat împodobită cu mobilă, perdele și covoare minunate, cu vase și tablouri, printre care multe se aflau și în magazinul chinezesc. Ușile se deschideau singure în calea mea. Casa părea imensă, un adevărat palat, iar eu treceam dintr-o cameră în alta, uimită de atâta frumusețe.

Dintr-odată am auzit o voce care mă striga și am zărit păpușa. Trăia de-a binelea și mânca dintr-o farfurie aurită, un ciorchine de strugure. Dar fața ei îmi părea și acum albă precum porțelanul, iar strugurele din farfurie, boabe de jad transparent.

— Unde mă aflu? aproape că am țipat isteric. Cine ești tu și cum am ajuns aici?

— Fata și-a scuturat pletele negre, a ridicat privirea spre mine și mi-a spus cel mai absurd lucru cu putință.

— Te afli într-un muzeu de lucruri frumoase. Și asta datorită chipului tău minunat. Din același motiv am ajuns aici și eu. Patronul colecționează tot ce pare că întrunește perfecțiunea.

Acum vom fi două și, împreună, ne va fi mult mai bine decât mi-a fost mie singură. Nu ne vom plictisi.

— Stai puțin și fă-mă să înțeleg. De vreme ce spui că nu ți-a fost bine, de ce n-ai plecat până acum?

— Să plec? a răspuns ea. Este absolut imposibil.

— Dar nu văd ce te poate reține. Nu văd niciun paznic, nicio umbră de om.

— Nici nu e nevoie. Sistemele de securitate cu care e prevăzută casa sunt suficiente. Imposibil să intre sau să iasă cineva fără permisiunea chinezului, domnul și stăpânul meu.

— Dar patronul acesta de care îmi vorbești ce nevoie are de noi? Sunt aici atâtea lucruri minunate. Te pot desfăta o viață întreagă.

— Mă faci să râd cu naivitatea ta, a răspuns fata supărată. Probabil nu știi ce înseamnă o colecție particulară. De fapt, e o mare hoție. Nimeni nu are voie s-o vadă. De obicei sunt lucruri furate, interzise, aduse pe ascuns, lucruri care odată ajunse aici, nu vor mai vedea lumina zilei.

— Ești nebună? Vrei să spui că vom rămâne aici închise până la sfârșitul zilelor?

Cum o să mă obișnuiesc cu ideea asta?

— Așa cum am făcut și eu. La început, am crezut că voi putea scăpa. Am colindat toate încăperile, am cercetat toate colțurile, ușile, ferestrele. Pământul e la distanța cerului. Suntem la etaj. Imposibil să evadezi. Încetul cu încetul, am renunțat și eu la toate speranțele.

— Treaba ta. Eu însă nu voi renunța.

Fata n-a mai răspuns. S-a aplecat preocupată asupra ciorchinelui de strugure din care culegea când și când câte o boabă.

Într-un moment, m-am hotărât. Am lăsat-o acolo, așezată pe scaunul aurit și am părăsit camera. Am început să mă plimb prin încăperi mai întâi agale atingând cu ochii pereții, podelele în căutarea unei nișe a unei ieșiri oarecare. apoi am început să alerg din ce în ce mai speriată. O singură idee îmi stăpânea mintea. Trebuie să existe o ieșire, trebuie s-o găsesc. Să mă gândesc, să mă gândesc, și să nu mă las copleșită de spaimă, îmi repetam în neștire. Am închis ochii și am încercat să visez, așa cum îmi era obiceiul.

Imediat, mi-am amintit cuvintele mamei mele: „Să nu visezi imposibilul!“

— Nu-i adevărat! am strigat cât am putut de tare, de parcă ea ar fi putut să mă audă.

Trebuie să visăm și mai ales trebuie să luptăm ca visele să se îndeplinească.

Am întins disperată brațele, le-am ridicat sus și mai sus deasupra capului, până ce ele s-au prefăcut în aripi adevărate.

Atunci mi-am luat zborul pe fereastra deschisă și am aterizat lin pe pământ.

Chiar în acel moment, am auzit că cineva mă strigă pe nume. Am tresărit speriată. Era profesoara mea de literatură.

Cu voce răsunătoare, ca să audă clasa întreagă, a anunțat că povestirea mea, compunerea pe care o scrisesem pentru concursul de literatură, a luat premiul întâi pe țară.

— Premiul întâi, a spus profesoara emoționată. Fetiță, îți dai seama câtă cinste și pentru clasa noastră. Premiul întâi. O diplomă și o excursie în China.

Eu am crezut că nu înțeleg bine. Apoi am fost sigură că visez. M-am ridicat în picioare atât de tulburată încât n-am știut ce să răspund când ea mi-a întins mâna și m-a felicitat, iar colegii băteau din palme.

Am ocolit cu privirea clasa, catedra, am privit pupitrul meu pe care atlasul geografic era deschis exact la China. Alături, Dragonul, din penar mă străpungea cu ochii lui roșii, iar mirosul cunoscut din magazinul chinezesc îmi înțepa nările.

Ce minunat e să visezi…

DINCOLO DE TIMP

Muntele Carmel se ridica semeț deasupra mării. Cerul se prelingea pe coamele lui pietroase, acoperite cu tufișuri îngălbenite și arse de soare. Pânza sinilie din spatele stâncilor era un fundal înșelător, de apă sau cer, în ceasul acelei după-amieze târzii de toamnă. Sfârșit de septembrie în Israel.

Pașii femeii se afundau în nisip. Conturul sandalelor cu nojițe împletite strâns lăsau în urmă două linii paralele, simetrice. Vântul îi flutura părul, unduia pânza rochiei în jurul trupului subțire care-și lăsa umbra pe pământul galben roșcat. Dintr-odată, femeia s-a oprit din mers. S-ar fi putut crede că își așteaptă fiica rămasă undeva în marginea drumului. Dar nu. Piciorul i s-a împiedicat de o piatră și vârful sandalei a ridicat în jur un norișor de pulbere. Nevăzută, îngropată adânc în nisip, piatra i-a rupt unghia. Supărată, femeia a ridicat-o, a vrut s-o arunce. Să nu mai lovească și pe altcineva. Roca brută i-a zgâriat palma. Șuvița subțire de sânge s-a strecurat printre denivelările pietrei, desenând figuri ciudate, pe suprafața ei grunjoasă. Treptat, desenul căpăta contur. Mai întâi un oval, o față?

Și ochii cu pleoapele închise?… Și gura?… O femeie.

Un chip de femeie dormea înăuntrul pietrei. Să fi fost numai un joc al închipuirii? Culorile apusului de soare? Poate reflexele argintii ale mării, sau hoinăreala norilor pe cer, care umbreau ori luminau bucata de humă?

Respirația care i se precipită părea că emană un anume flux vital chipului împietrit în miezul de rocă. Surpriza ori spaima o țintuiau locului. Uitase de plimbare, uitase chiar și de fiica rămasă în

urmă, pierdută undeva printre tufișurile sălbatice de măceș, ale Carmelului.

Tihna ceasului de repaus, frumusețea apusului de soare s-au întrerupt brusc.

Temătoare, femeia își apropie piatra de ochi, privind desenul cu neîncredere.

Piatra începu să vibreze. Liniile desenului se detașau tot mai proeminente, de parcă ar fi încercat să evadeze din matcă.

Și, dintr-odată pleoapele cenușii, închise au tresărit, s-au ridicat, mai întâi pe jumătate, apoi complet, dezvelind ochii, două stele de onix.

Ca într-o oglindă fermecată, femeia de pe cărare se privea pe ea însăși. Asemănarea era perfectă.

Zgârietura îi ardea palma, sângele îi pulsa în rană și în vine. Ochii i se pierdeau în privirea celeilalte, fără putință de scăpare.

— Cine ești? murmură uimită. De unde ai apărut? Știi că mă sperii? Probabil că visez, dar tu pari îmi pari atât de vie… și atât de… cunoscută. Noi două ne-am mai întâlnit undeva?

— Cu toții ne cunoaștem, veni glasul ca o voce lăuntrică din adâncul pietrei. Cu toții suntem călători în timp și spațiu. Aceiași. Ne repetăm la nesfârșit de-a lungul vremii. Natura ne schimbă precum își schimbă anotimpurile. Primăvara, vara, mai apoi toamna și iarna. Și din nou primăvara. Suntem copii și tineri, apoi bătrâni, moșnegi… Și eu sunt tu, oricine ai fost înainte, iar tu vei fi ea, aceea care vine… Și tot la fel ca noi sunt alții și alții și alții. Ai să înțelegi, dacă nu acum, mai târziu… continuă cu o voce obosită, mai depărtată. Tot ce ne-a fost ursit să facem vom continua să facem și ce ne-a fost ursit să căutăm vom continua să căutăm și toate întrebările își vor afla răspunsul, căci fiecare va avea parte de revelație.

Femeia s-a oprit cu piatra în mână. Era atât de absurd, atât de nefiresc… Magie?

— Ce vrei să spui? întrebă în cele din urmă, vorbind mai mult către sine. Ce te-a adus în calea

mea să-mi tulburi mințile? Și de ce m-ai ales tocmai pe mine?

— Încă tot n-ai înțeles?

În momentul acela, fiica o ajunse din urmă.

Bucuroasă, femeia o îmbrățișă cu privirea. Era așa frumoasă fata ei. Apusul rubiniu îi strălucea în plete și ea, femeia din cărare, se simți dintr-odată nespus de mândră. Apariția fiicei o readuse la realitate. Un moment mai devreme uitase de sine de tot ce-o înconjura. Aerul era atât de pur încât se zăreau până și vârfurile puieților de brad înșirați ca o salbă verde în jurul muntelui. Parcă niciodată pădurea Carmelului nu i se păruse atât de minunată.

A fost cu siguranță victima unei iluzii. Ei, și? Ce-i rău să crezi în iluzii, să crezi în farmece? Unde-i păcatul?

Fermecător a fost momentul când s-a recunoscut în carnea pietrei ca într-o oglindă.

Și-a recunoscut până și vocea.

Dintre tufele de măceș, fiica o privea mirată, cum rămăsese stană în mijlocul cărării, nemișcată ca o statuie împietrită de vreme.

— M-ai așteptat? Oh, mamă! Ai crezut că o să mă rătăcesc? Când ai să încetezi să îmi mai porți de grijă. Sau poate ai uitat că în curând voi fi și eu mamă…, iar tu bunică.

La sunetul glasului ei zglobiu și mustrător totodată, femeia s-a întors și a ridicat capul.

Ce bine seamănă ele două. Ar fi putut fi aceeași figură, în două generații… Ele două ca și cum ar fi fost una și aceeași în timpuri diferite.

Cuvintele începeau să capete înțeles. Ea și fiica…și câte oare au mai fost și încă vor mai fi, perpetuându-se la infinit, ducând ștafeta mai departe.

„Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte“. Întotdeauna a crezut că basmele își au adevărurile lor.

Undeva, poate într-o altă dimensiune, va continua să existe… Va schimba numai anotimpul.

Femeia închise pumnul și strecură piatra în poșetă.

— Ce ascunzi acolo? Dacă nu mă înșel, era o piatră?

— Ai dreptate, dar e o piatră prețioasă.

CARNAVALUL HOLOGRAMELOR

Plicul a ajuns noaptea târziu când poșta era de mult închisă, când nu mai era nimeni să predea corespondența, imposibil să ghicesc cine l-a aruncat în cutia de scrisori.

Dacă l-am găsit la ora aceea, a fost numai din întâmplare.

Pisica mea, vagaboanda, a fugit cum îi era obiceiul, iar eu după ea, s-o aduc înapoi în casă.

Imediat ce am coborât scările și am ajuns în curte, am zărit plicul alb, strălucind în lumina becului de la intrare. Eram absolut sigură că în timpul zilei nu fusese acolo. Cine să-l fi adus? Am apucat plicul cu băgare de seamă, de parcă ar fi fost un obiect fragil, dar și cu oarecare teamă. Îmi aminteam că citisem despre răuvoitori care introduc în corespondența obișnuită substanțe nocive, sau chiar explozibile și le trimit prin poștă la destinație. Faptul că plicul ajunsese la mine pe o cale atât de neobișnuită îmi trezea suspiciuni. L-am luat totuși în casă, gândind că eu nu am asemenea dușmani, care să-mi dorească moartea.

Eram de felul meu o persoană pașnică ce trăia singură, numai cu pisica mea, Doty.

Nu aveam o familie și nici prea mulți prieteni. Ca să spunem lucrurilor pe nume, eram o domnișoară bătrână, secretară la o firmă particulară de aparate electronice. O dată pe an, eram invitată la petrecerea patronului, de Ziua Independenței, împreună cu restul personalului, un inginer și doi tehnicieni de întreținere. Mai erau două vânzătoare, contabilul și subsemnata, secretara bossului, bună să le facă pe toate, dacă cineva lipsea de la lucru. Știam să repar aparatele, știam să vând exponatele din magazinul de desfacere. La nevoie, mă pricepeam și la

contabilitate. Așa se face că eram mereu ocupată. „Factum totum“, s-ar putea zice. Dar asta îmi producea și destule neajunsuri.

„Tu nu ai familie, nu știi ce înseamnă să-ți fie copiii bolnavi, sau câte altele, auzeam de câte ori se ivea vreun neajuns la firma noastră. Te rog, fii amabilă… te rog, fii înțelegătoare… Și eu îi serveam cu plăcere fiindcă aveau dreptate. Pe mine nimeni nu mă aștepta acasă, nici chiar Doty, care iubea mai mult libertatea, decât răsfățul meu. Așa se face că aveam destul de puțin timp liber.

Există o verișoară a mamei, dar nu prea ne întâlnim fiindcă locuiește în alt oraș. Mai este și o colegă de cameră de pe vremea când locuiam la cămin și cu care mă văd uneori vineri la o cafea, atunci când ea își completează lista de târguieli la sfârșit de săptămână, iar eu îmi fac plimbarea spre același complex comercial. Aranjăm lucrurile special ca să ne întâlnim.

Colegii de lucru n-au făcut niciodată parte din cercul meu. Nu Beni, inginerul cu aerele lui de bărbat cuceritor. Pomădat și mirosind a colonie, cu părul rărit, prost vopsit în culoarea castanelor, cu ochii ce veșnic se află în căutare de fuste, funduri planturoase, dar mai ales plămâni sănătoși, cum denumește el bustul femeilor bine făcute. Nu-mi plăcea nici Sandu tehnicianul, gras, transpirat vara, dar și iarna, cu pielea veșnic umedă pe care strălucesc picături de nădușeală. În zadar se uită după mine, aruncându-mi priviri galeșe, care se doresc irezistibile. Nu-și pierdea speranța că, într-o bună zi, va reuși să mă lecuiască de spaima mea de bărbați, o tară genetică de care își închipuia că sufăr.

Vânzătoarele erau două fete tinere, aproape adolescente și, desigur, nu-mi puteau fi prietene. Mariana era singura care venea în discuție, amabilă și săritoare la nevoie. Îmi era cea mai apropiată, dar, din păcate, avea și ea probleme acasă. Două fetițe gemene încă la grădiniță, mereu

bolnave, ba una, ba cealaltă, un soț plecat în străinătate cu serviciul și o mamă bătrână și suferindă.

L-aș putea adăuga în lista de mai sus pe contabil, bărbat bine, deștept și citit, care știu că nu s-ar fi dat în lături de la o aventură, dar omul este căsătorit. Îmi promisese cu tonul plin de patos că va divorța de dragul meu, dar eram convinsă că nu sunt singura căreia îi promisese același lucru.

Tocmai de aceea plicul reprezenta o adevărată surpriză. Pe nimeni din anturajul meu nu-l vedeam în stare să mi-l expedieze.

Tot gândindu-mă, compunând fel de fel de scenarii, căutând supoziții cât de cât plauzibile, am uitat de pisică și m-am întors în casă, grăbită să deschid plicul. Dar surpriza venea de-abia acum.

Înăuntru se afla o invitație. Pe hârtie satinată, cu litere aurii, o invitație cum nu mai primisem niciodată până atunci, mă solicita să particip la „Carnavalul hologramelor“.

Părea o glumă de prost-gust, cu atât mai mult cu cât nu auzisem în viața mea de un asemenea festival, dar invitația era nominalizată și eu îmi suceam și răsuceam mintea să înțeleg ce se ascunde aici. Cine îmi dorea prezența la acel bal. Simțeam că mi se învârte capul de emoție. Încercam, totuși, să mă stăpânesc, să nu cad în plasa cine știe cărei glume de prost-gust.

Data petrecerii era fixată peste trei săptămâni, deci aveam suficient timp să dezleg misterul.

În agitația care m-a cuprins, m-am pomenit deodată înaintea oglinzii. Am privit cu ochi critic imaginea care se răsfrângea din apele ei. Nu eram o cochetă, n-aveam motive să-mi irosesc vremea, gătindu-mă. Pentru cine s-o fi făcut? Dar acum era cu totul altceva… Acum, fusesem invitată personal la o petrecere, cu totul și cu totul ieșită din comun.

Din oglindă mă privea o figură blondă, palidă, cu ochii albaștri cenușii, nu foarte frumoși sau

expresivi, dar cu un ten fără pată și fără nicio încrețitură la ochi sau în jurul gurii.

Nu eram chiar urâtă, dar nici prea atrăgătoare. A fost o vreme când tinerețea reușea să compenseze neajunsurile unei staturi mai mult scunde, decât înalte, mai mult pline decât subțiri, bondoacă, așa cum s-ar numi în limbajul de stradă. Dar timpul trecuse. Numai cu părul meu blond mă puteam mândri, pe drept cuvânt. Era un fel de compensație pe care mi-o oferise natura. Des și mătăsos, strălucea în culori de miere, ori de câte ori îl periam dimineața. Uneori mă minunam singură de unde mă alesesem cu o asemenea podoabă. De la cine să-l fi moștenit? Pe mama am pierdut-o pe când eram copil. A murit tânără, răpusă de o boală nemiloasă. Tata, după o încercare nereușită de a-și reface familia, a plecat în lumea mare. Pe mine m-a dat la un cămin de copii orfani. A plătit probabil destui bani, fiindcă locul era plăcut, cu educatori și profesori buni, datorită cărora m-am ales și cu bacalaureatul și cu o meserie. Știam să dactilografiez, cunoșteam puțină engleză, ba chiar și franceză și astfel mi-am făcut un rost. De taică-meu n-am mai auzit niciodată.

Din cauza acestor condiții, poate și din cauza firii mele, fusesem un copil timid și, nu știam cum să mă apropii de oameni. Eram mulțumită de serviciu, de existența mea bine pusă la punct. Nu-mi făceam visuri ca să nu am deziluzii.

Astfel, s-au scurs anii între casă și serviciu, câte un concediu în țară sau în străinătate, excursii în mijlocul naturii. Adoram plimbările în aer liber, hotelurile mici, pensiunile răspândite pe munte, ori pe malul apelor, brânzeturile de la stâna de oi din vecinătatea orașului. N-aveam a mă plânge și nici nu gândeam că îmi lipsește ceva.

Primirea acestui plic îmi tulburase liniștea și buna orânduială a vieții. Gândul la petrecere mă intriga, dar, totodată, îmi stârnea doruri necunoscute, sau de mult uitate.

„Carnavalul hologramelor“ îmi repetam în gând, tot jucându-mă cu invitația. O suceam și o răsuceam în mână, încercând să ghicesc ce șaradă ascunde. Și deodată, mi-am dat seama că holograma este de fapt echivalentul unei iluzii. Eram invitată la un carnaval al iluziilor.

Cunoșteam bine semnificația cuvântului, totuși am alergat la dicționar. Am căutat la litera H și am găsit fără nicio greutate definiția următoare. „Holograma este o fotografie în relief obținută printr-o tehnică specială cu ajutorul unei raze laser proiectată pe o peliculă fotosensibilă. Imaginea tridimensionată creează iluzia că obiectul sau persoana este reală și se mișcă în spațiu. Holograma, sau mai bine spus tehnica ei, a fost descoperită de inventatorul ungur Dennis Gabor, care a primit pentru această invenție Premiul Nobel.“

Deci avusesem dreptate.

Oricât am încercat a doua zi la lucru să mă comport normal, povestea invitației atât de neașteptate continua să mă obsedeze. Mariana, colega mea de birou a observat cea dintâi că ceva neobișnuit se petrecea cu mine. A încercat să se stăpânească, dar până la urmă tot m-a întrebat ce mă frământă.

Am inventat un motiv oarecare, fiindcă mai întâi trebuia să limpezesc eu problema invitației, dar mai ales fiindcă mă temeam să nu fie la mijloc o farsă. Și, mai la urma urmei, ar fi fost destul de hazliu să le povestesc că sunt invitată la un bal al iluziilor. Ar fi râs de mine până și Gina, femeia care ne făcea curat.

Clar nu venise momentul să vorbesc despre asta. Deocamdată cel mai bun lucru era să ignor invitația și să mă comport cât mai firesc… Timpul va decide.

Cu această idee în minte, speram să mă liniștesc, dar n-a fost așa. Dintr-odată, a început să mă preocupe felul cum arătam. N-o să mă credeți, dar

am hotărât să fac dietă. În trei săptămâni puteam slăbi, indiferent dacă voi merge sau nu la Carnaval. În fond, dieta nu putea să-mi strice, ba, dimpotrivă, era chiar benefică sănătății. Trei săptămâni am pus lacăt pe gură. Mâncam numai salate, beam multă apă, făceam plimbări kilometrice pe jos. N-am vrut să mă cântăresc, nu mă interesa decât rezultatul final. Colegii se uitau mirați când îmi scoteam din geantă grădina de zarzavat, cum o numeau ei, în locul sandviciului cu brânză sau șuncă, de până atunci, dar nimeni nu îndrăznea să comenteze. Numai Mariana m-a întrebat dacă sufăr de vreo boală sau ce altă problemă s-a ivit care să necesite schimbarea. Părea chiar îngrijorată și asta mi-a făcut plăcere. Chiar și ceilalți colegi îmi păreau mai înțelegători ca de obicei. Eu le-am explicat că mă săturasem de kilogramele mele în plus și că doctorul m-a sfătuit să mă debarasez de ele. Răspunsul meu a mulțumit pe toată lumea și nimeni altcineva nu m-a mai sâcâit cu întrebări.

Ziua Carnavalului se apropia și eu încă nu luasem nicio decizie. Să merg, să nu merg?

Dacă e într-adevăr o farsă și cineva încerca să-și bată joc de mine!?

Mă perpeleam degeaba, fiindcă până la urmă m-am hotărât să merg.

A dracului de treabă, mi-am spus în preziua petrecerii. În fond, ce am de pierdut? Pe invitație scria că se poate veni mascat, era chiar o recomandare. Aveam să-mi pun o mască mică pe ochi și astfel deveneam de nerecunoscut.

Zis și făcut. Am plecat spre Complexul comercial din centrul orașului și m-am oprit la magazinul de confecții. Am trecut rapid în revistă articolele de îmbrăcăminte, dar nimic nu mi-a fost pe plac.

O creatoare de modă de la raionul alăturat mi-a ghicit nemulțumirea. M-a invitat în magazinul ei și am căutat împreună ceva potrivit.

În cele din urmă, am ales amândouă o rochie de culoare lila, dreaptă, dar care se termina cu un volan bogat, astfel încât corpul părea mai subțire. Două ghirlande cu flori mărunte mărgineau decolteul și poalele rochiei, iar un fileu brodat cu perle tot atât de mici, după părerea mea foarte reușit, completa costumul de Julietă. Era de efect și scotea în evidență luciul părului. Nici în vis nu m-aș fi putut gândi la acel costum. Tot uitându-mă în oglindă am ajuns să mă plac. De necrezut, acum aveam și siluetă. Regimul, oricât a fost de drastic, și-a meritat pe deplin efortul. Vânzătoarea îmi zâmbea satisfăcută și ea de felul cum arătam.

— Nu există femei urâte, a spus cu siguranță în glas, ci numai lipsite de gust. Nu știu să aleagă între ceea ce le avantajează și ce nu. Să mai vii pe la mine, m-a invitat cu amabilitate.

În fine, a sosit și seara carnavalului. Cu rochia liliachie și cu un mantou țesut în fir de argint, pantofii cu tocuri înalte și o mască mică pe figură, eram de nerecunoscut. Nici eu singură nu mai știam cine se ascunde sub mască. Eram alta. Invitația mă schimbase. În toată perioada de pregătire în vederea petrecerii am fost veselă, o bună-dispoziție cum nu-mi aminteam să fi avut de multă vreme. Căpătasem siguranță și încredere în mine. Dintr-odată, nu mă mai simțeam searbădă, incoloră sau neatrăgătoare. Neașteptată și tot atât de surprinzătoare, invitația la carnaval determinase o turnură în viața mea. Eram fericită și nimic altceva nu conta în acel moment.

Am comandat un taxi și am ieșit pe ușă.

Holul de intrare al Primăriei era arhiplin. Candelabrele străluceau, bufetul te îmbia cu cele mai variate și alese bucate, sticlele de vin se înșirau ca soldații la o paradă în uniforme roșii sau aurii. Priveam în jurul meu ca la un spectacol, costumația musafirilor, ornamentația salonului adevărată risipă de fast și bun gust. Nimic nu era

strident, nimic prea mult, dar, nici prea puțin. Totul ca să te simți minunat!

M-am așezat pe un scaun lângă un arlechin și o colombină. Atunci am aflat că petrecerea era organizată de firma lor, o mare firmă de computere, care dorea să verifice efectul hologramelor, într-un cadru special.

În întreaga sală, era o animație și o voioșie de nedescris. Oamenii râdeau vorbeau și beau, ciocnind paharele cu vin.

Imediat ce invitații s-au ridicat de la mese și a început dansul, au apărut hologramele. Efectul a fost amețitor. Au venit de peste tot, au invadat podiumul de dans, costumate și mascate ca și noi. Era absolut nemaipomenit, și foarte greu să faci diferența între realitate și imaginea proiectată în spațiu.

O hologramă în mărime naturală, un Romeo îmbrăcat în costum clasic cu jiletcă și pantalon bufant, m-a invitat la dans. Am întins mâinile în aer și m-am avântat după el fără să ezit nicio clipă. În fond, nu era decât un vis, utopie, iluzie… pentru mine era un basm.

Volanul rochiei mele se rotea în vârtejul muzicii, părul desprins din fileu mă trăgea înainte cu greutatea lui, ca un șuvoi scăpat din matcă, picioarele se învârteau singure. Eram amețită, nu știam ce se petrece cu mine.

Când ceasul a bătut ora douăsprezece, lumea și-a scos măștile și, atunci, în fața mea s-a înclinat adevăratul Romeo, care nu era altul decât vecinul meu de la blocul de peste drum.

— Vino să dansăm! m-a invitat.

— Dar eu nu știu să dansez, am răspuns roșie de emoție.

— Oh! Asta e scuza cea mai puțin inspirată. Dacă nu te-aș fi văzut dansând mai înainte, poate ți-aș da crezare, dar așa… Te rog vino să dansăm!

Cum să-i răspund că până atunci dansasem cu o iluzie, dansasem în vis, acolo unde corpul meu își

pierduse ponderabilitatea și putea chiar să zboare, nesupus legilor fizicii?.

M-am ridicat de pe scaun și am dansat, am dansat fără oprire, chiar și după ce muzica a tăcut.

Într-un târziu, sala de bal a început să se golească. Petrecerea se apropia de sfârșit.

— Crezi că ai să-mi permiți să te conduc acasă? m-a întrebat „Romeo“ al meu, zâmbind șăgalnic, atunci când lumea s-a pregătit de plecare. Doar avem același drum.

M-am urcat în mașina lui confortabilă, o mașină de lux și m-am ghemuit în scaunul de lângă șofer.

— Așadar, tu mi-ai trimis invitația, am spus, încă înainte de a porni motorul.

— Eu, a încuviințat dând din cap.

— Dar noi doi nici măcar nu ne cunoaștem.

— Așa crezi dumneata. Eu te cunosc foarte bine. Îți cunosc orarul de lucru, zilele când mergi să te întâlnești cu colega. Fata aceea cu sacoșa întotdeauna doldora de cumpărături. În paranteză fie spus, atunci îți schimbi jacheta severă de lucru cu o bluză mai lejeră și chiar o fustă în loc de pantalonul obișnuit. Știu zilele când faci mâncare în bucătărie și te cerți cu pisoiul Doty care se obrăznicește și se suie pe masă. După cum vezi, nu zadarnic fereastra bucătăriei mele privește spre salonul dumitale.

— Acum înțeleg de ce nu te-am recunoscut, am spus râzând. Priveliștea pe care mi-o oferă fereastra mea e întotdeauna un ziar deschis, care acoperă o față invizibilă, lăsând la lumină doar o claie de păr care habar n-are de pieptene, și o mână, care din când în când se străduiește în zadar s-o aranjeze.

— Of! Asta-i fiindcă niciodată nu am vreme să citesc ziarul decât în timpul mesei. Atunci invitația și-a atins scopul. Ai avut ocazia să mă cunoști în carne și oase.

— A fost o idee nemaipomenită acest carnaval, am răspuns, simțind cum inima începe să bată mai

tare.

— Adevărat. Nici noi nu ne-am așteptat la asemenea succes.

Eram deja în fața blocului și urma să ne luăm rămas-bun.

Așteptam pe trotuar, în timp ce el își parca mașina și încercam să ghicesc ce va fi mai departe.

Ce-i voi spune eu… ce-mi va spune el?

Mă sileam să-mi bag în minte că balul iluziilor luase sfârșit. Dar ce n-aș fi dat să continue?

Am încercat să-mi stăpânesc glasul, care tremura și am spus cu o voce cât se poate de firească, întinzându-i mâna:

— Îți mulțumesc pentru invitație. O seară de vis.

— Ba eu cred că a fost o seară cât se poate de reală, mi-a răspuns și mi-a înconjurat umerii cu brațele pe care le văzusem de multe ori de la fereastra mea, dar pe care nu mi-aș fi putut închipui că le voi simți vreodată în jurul taliei mele.

Am ridicat privirea și mâinile mele, mânate parcă de o voință proprie, au urcat spre pieptul lui, încet, ca nu cumva să dispară hologramа. Dar nu mai aveam de ce mă teme. Romeo era acum lângă mine, cât se poate de real.

POVESTEA PICIORULUI DE LEMN

Ziua de iarnă ploioasă și rece era pe sfârșite. Pendula adusă din România, singurul lucru care se mai păstrase în stare funcțională după 30 de ani de la emigrarea noastră, a bătut ora șapte. Afară, un întuneric să-l tai cu cuțitul.

M-am ridicat din fotoliu să-mi fierb un ceai, după care urma să ascult știrile în tihnă, la televizor.

Exact în acel moment a sunat telefonul.

Cine să mă caute la ora asta? m-am întrebat nedumerită. Nu era nici în obiceiul fiicei mele, cu care, de altfel, vorbisem dimineața și, nici a acelor câteva prietene pe care le mai aveam.

Eram singură de mulți ani, dar mă obișnuisem. Nu-i deloc simplu să te scoli dimineața într-o cameră goală, o casă pustie, și mai ales în liniștea care îți sparge urechile și pe care dacă n-o umpli tu într-un fel sau altul, o umplu stafiile. Dar eu aveam grijă să nu mă las cotropită de gânduri, sau de melancolie. Eram de felul meu un om activ, o fire optimistă, dar și puțin comodă, trebuie să recunosc. Nu mă dădeam în vânt după surprize.

Am ridicat telefonul fără chef și am recunoscut vocea Dianei, fiica mea, mai agitat ca de obicei.

— Vai, mamă, trebuie să mă salvezi. N-am încotro, altfel nu te-aș fi deranjat. Știu că e ora ta de odihnă.

— Lasă vorbăria și spune-mi care-i problema! i-am tăiat șirul scuzelor.

— Mia are febră. Dimineață era perfect sănătoasă, a mers la școală, dar acum, din senin a făcut febră mare… Iar noi aveam bilete la teatru. Nu vreau s-o las singură, dar când am sunat la agenție, să anulăm spectacolul, mi-au răspuns că e prea târziu.

— Dacă Eli vine să mă ia, am zis fără să stau la gânduri, mă îmbrac imediat.

Mia era nepoata mea adorată, de fapt singura nepoată și aș fi fost în stare să răstorn lumea de dragul ei.

— Nicio grijă, Eli e deja pe drum, mi-a răspuns Diana.

Am lăsat receptorul în furcă zâmbind în sinea mea. Fiica mea era omul cel mai practic din lume. Nu-mi semăna mie, poate nici chiar soțului meu, care murise în urma unui atac de cord, lăsându-mă văduvă tânără.

Diana s-a născut în Israel și nu în România, de unde veniserăm noi.

Fata nu avea ezitări, rețineri, era produsul epocii supratehnologice, a computerelor, a telefonului și a facebookului. Aceasta era lumea ei, acolo unde se simțea ca peștele în apă.

Știa ce e de făcut în orice împrejurare, își asuma răspunderi, cu eficiență și era foarte bine cotată la Compania unde lucra. Într-un cuvânt, un copil reușit, pentru care mă putea invidia oricine. Dar tocmai această perfecțiune mă enerva uneori. Distanța între generații, diferența de concepție și educație interveneau și ele ca să toarne gaz peste focul disputelor noastre. Nimic neobișnuit, va spune orișicine, dar pe mine mă iritau și asta, fiindcă nu o dată trebuia să apelez la ea în legătură cu tot ce era legat de tehnica acestor nemaipomenite inovații ale timpului în care mă pomenisem aruncată fără nicio pregătire.

Totuși, trebuie să recunosc, Diana mă servea când o rugam, dar asta numai după insistențe care mă scoteau din sărite, accentuând-mi senzația neputinței.

— Există cursuri de inițiere în mânuirea computerelor, spunea ea. Sunt nenumărate oferte pentru pensionari ca tine. Nu ești atât de bătrână și nici atât de nepricepută, cum vrei să pari, dar îți place să te servească altul.

Eu nu mă lăsam datoare cu răspunsul.

— Aș putea, desigur, să fac acel curs, ba chiar și multe altele, dar am crezut că la nevoie mă vor ajuta copiii… adică fiică-mea, căci, din nefericire, n-am două. Deja regret că te-am rugat.

Diana bombănea, dar în câteva minute era prezentă și-mi rezolva problema cu care eu îmi bătusem capul toată ziua.

În schimb, ginerele meu, o bomboană de băiat, era gata să-mi sară în ajutor, fără nicio vorbă de reproș, numai că profesiunea de avocat nu avea multe tangențe cu tehnologia acestor aparate fermecate cu care fata mea aș spune, se juca.

Imediat ce am închis telefonul, am început să mă îmbrac, bucuroasă că de data asta au ei nevoie de mine și nu eu de ei.

Copiii nu locuiau departe, dar, în Tel Aviv, timpul nu poate fi niciodată măsurat cu exactitate. Același număr de kilometri poate dura minute, jumătăți de oră, ba chiar și mai mult, într-un trafic de oraș aglomerat, ca al nostru.

Așadar, mi-am pus în sacoșă halatul, papucii, o punguliță cu flori de tei, ceaiul meu preferat și câteva prăjiturele pe care le coc pentru cafeaua de dimineață, dar pentru cele câteva rândunele ce și-au făcut cuib în ficusul de lângă fereastra bucătăriei și-mi țin tovărășie de cum mijesc zorile.

Poate și nepoțica mea va dori să guste din fursecuri, mi-am spus, adăugând și restul prăjiturilor din farfurie

Exact când am terminat cu pregătirile, ginerele meu a sunat la ușă.

— Ce-i cu Mia? am întrebat fără să-i mai dau răgazul să intre.

— Sperăm că numai o virozăă. Totul era perfect și deodată, dureri de burtă, febră etc. Probabil nu ceva grav, dar n-am vrut s-o lăsam singură.

— Auzi vorbă. Mai la urma urmelor, la ce-i bună o bunică?

Chiar o să-mi facă plăcere să fim împreună. De când a crescut nu mai are timp nici pentru mine, nici pentru poveștile mele, care înainte îi plăceau atât de mult.

— Mia n-are timp pentru nimeni, a râs Eli. Nici chiar pentru noi. Acum e o domnișoară.

— Domnișoară zici. Încă nu știi ce-i asta. Încă n-ai așteptat o noapte fără să pui capul pe pernă, numai să auzi cheia în broască și ca să știi că fata a ajuns cu bine acasă. Ai puțină răbdare că vine și asta.

Tot vorbind, am ajuns la ei acasă. Diana ne aștepta gata de plecare.

— Minunat, a spus când ne-a văzut și s-a îndreptat spre mașină, gata de drum cu cheile în mână.

Deodată, s-a întors către mine și m-a privit țintă, ca și cum și-ar fi amintit ceva deosebit de important.

— Oh, mamă! Îți mulțumesc că ai răspuns atât de prompt telefonului meu, dar te rog să nu-i împui capul Miei cu poveștile tale extravagante și aiurite…

N-ai habar câte întrebări urmează după aceea și toate se termină cu… „Dar bunica așa a povestit…“ Pur și simplu, mă terorizează.

— Regret. Dar, dacă ai nevoie de mine, rabdă, am răspuns înțepată. Nu-ți promit nimic.

Diana a fluturat mâna, în semn de abandon, în vreme ce Eli ambala motorul.

Eu am intrat în casă și m-am apropiat de patul Miei.

— Hei! Cum îți merge, frumoasa bunicii?

— Nu cine știe ce, s-a plâns ea. Credeam că o să profit astăzi de plecarea părinților, să mă pot uita în sfârșit la televizor, la programele care îmi plac, fără să mă bată cineva la cap. Dar n-am avut noroc. Cel puțin, bine că ai venit tu să stai cu mine. Mama zice că am febră mare.

— Las', că are grijă bunica. Până și-or face efect medicamentele pe care ți le-au dat ei, îți prepar eu un ceai de tei. E nemaipomenit. Te vindecă de toate relele. Așa-i că nu știi ce e aia ceai un tei?

Ei bine… Află că în România, unde am trăit până să ajungem în Israel, există astfel de copaci. Se numesc tei. Eu cred că băuturii de aici îi vine și numele în engleză, unde toți se omoară după ceai.

Copacii aceștia sunt înalți, rămuroși, o frumusețe. Înfloresc primăvara. Atunci crengile se acoperă de flori mici, mititele, nu dai nici doi bani pe ele, dar au un miros… mamă, Doamne… Umplu orașul cu aroma lor. Oamenii adună floricelele și le usucă. Din ele se face o esență mai grozavă decât cele mai sofisticate ceaiuri. Pe lângă faptul că e gustoasă, te vindecă de toate bolile. O să vezi tu singurică, numaidecât.

Acum am adus cu mine floricele de tei uscate, pe care mi le trimite din când în când o prietenă din România, din orașul meu natal. Imediat o să pregătesc un ceai pentru amândouă și să vezi cum îți trece boala, ca luată cu mâna.

Mia a surâs palid.

— Oh, bunico! numai tu crezi în miracole. Cum o să-mi ia un ceai durerea cu mâna, când mama m-a îndopat cu pastile și tot nu mă simt bine? Ea susține că toată viața ai exagerat cu poveștile tale și că ai rămas o visătoare fără leac, deși visele te-au trădat de multe ori.

— Mama ta nu știe ce spune.

Află, micuță domnișoară, că toate visurile mele s-au împlinit. Am să-ți dau numai câteva exemple.

— Mi-am dorit o familie de care să mă bucur și chiar așa cum s-a întâmplat. Am dorit să ajung în Israel și vezi bine că sunt aici. Am dorit ca Diana, fata mea, adică mama, să crească liberă, să ne aducă bucurie, mie și bunicului care o iubea ca pe ochii din cap. Am sperat să-și facă, la rândul ei, o familie și să ne dăruiască nepoței. Puteau fi, ce-i

drept, chiar mai mulți, dar faci în ochii mei cât zece nepoți laolaltă.

Oare ce mi-aș putea dori în plus? Diana e iubită și admirată între prieteni ca și la slujbă, tu, premianta clasei, iar Eli, taică-tău, dragul de el, un adevărat fiu… Și ți-aș mai putea da nenumărate exemple, dar ceaiul e gata și nu vreau să se răcească. Bea, te rog, câteva înghițituri și garantat te vei simți mai bine. Iar eu o să mă așez aici, lângă patul tău să-ți păzesc somnul. Încearcă să dormi. Somnul, ca și ceaiul de tei, e un medicament universal.

— Și chiar n-ai să-mi spui nicio poveste? întrebă Mia cu voce moale.

— Dacă dorești…

— Sigur doresc. Cum spui tu… „vrei smântână, pisicuțo?“ Abia aștept.

Ei bine! O să-ți povestesc o snoavă pe cinste, dar adevărată, să nu mai spună mama ta că scornesc tot felul de trăsnăi.

Dar mai întâi să schimbăm pijamaua ta că e udă de transpirație.

Am ridicat-o pe Mia în capul oaselor, i-am netezit cearșaful și i-am umezit fruntea cu o compresă muiată în apă și oțet. Acum eram sigură că febra o să-i scadă. Și într-adevăr, când obrăjorii înfocați ai copilei și-au mai potolit culoarea, când respirația ei cam agitată a revenit la normal, m-am calmat și eu. Mia, pe jumătate adormită, a mărturisit că se simte mult mai bine

— Ei, draga mea, acum sunt gata să încep povestea și, cum ți-am spus, e o întâmplare absolut adevărată.

*

Pe vremea aceea aveam șase ani, taman la sfârșitul războiului, când armata rusă a intrat în orășelul nostru.

Așezat între dealuri și câmpii de arătură, orașul era tare pitoresc. Avea în apropierea sa pădure și

un lac cu pește, adevărat rai pentru noi, copiii. Acolo mi-am petrecut copilăria. Despre tei ți-am povestit deja. Și mai erau încă mulțime de copaci de toate soiurile care umbreau străzile, parcul și grădina publică, unde mă jucam cu copii de seama mea.

Doar că atunci, exact în vremea despre care îți povestesc, a început războiul.

Cred că știi ce înseamnă asta. Măcel și sânge. Mai ales mare spaimă printre evrei. Nimeni nu știa ce-o să aducă ziua de mâine.

Era într-o noapte de aprilie cu ger și multă zăpadă când s-a auzit o bocănitură grozavă în ușă. Canaturile s-au dat brusc într-o parte, deși mama încuiase ușa cu cheia și în cameră a năvălit o namilă de om, care s-a prăbușit pe podea și de-acolo nu s-a mai mișcat. Trupul lui a blocat intrarea, jumătate în antreu, jumătate în odaie.

Tata și mama au sărit din pat să-l tragă înăuntru, și numaidecât dușumeaua s-a umplut de sânge în jurul corpului lui.

Omul acela era un soldat rus, îmbrăcat în uniformă, cu pușca la șold și o caschetă, care s-a rostogolit în cădere de pe fruntea lui.

Am să-ți spun că orașul nostru era foarte aproape de la granița cu Rusia.

Doamne, ce tare ne-am speriat. Eu am început să plâng, și poate aș fi țipat dacă mama nu mi-ar fi astupat gura cu amândouă palmele.

Soldatul avea o rană în piept, o gaură, nu alta, de unde curgea sânge fără oprire.

Mama înlemnise de spaimă. Tata s-a aplecat să vadă dacă omul respiră. Dar omul era mort. Murise chiar atunci, chiar în casa noastră.

Pe mine m-au trimis la culcare, dar, din patul meu, i-am putut auzi vorbind, cuvânt cu cuvânt. Și astfel am înțeles că se temeau să nu fie acuzați de omor. Mama se tot văita, iar tata încerca s-o liniștească.

Dintr-odată, șoaptele lor au încetat. Am auzit ușa de la intrare deschizându-se și când am ciulit urechile, am înțeles că tata plecat la Rabinul nostru, să se sfătuiască cu el ce-i de făcut. Dar înainte să iasă din casă, au venit amândoi la mine in cameră. Mama m-a privit drept în ochi, așa cum făcea de fiecare dată când avea să-mi spună ceva foarte serios.

Mi-au explicat cât e de important să nu povestesc nimănui nimic din cele ce s-au întâmplat, fiindcă, de altfel, pot aduce nenorocirea pe capul întregii familii. Eu însumi eram destul de speriată încât nu era nevoie să mi se repete de două ori, Nici cu clelștele n-ar fi reușit careva să-mi smulgă secretul acelei nopți.

Pe soldat l-au suit în patul cel mare din camera lor, l-au dezbrăcat de tunică și bocanci și, ca să vezi minune… omul avea un picior de lemn.

Ciotul legat deasupra genunchiului cu niște curele de piele se legăna scăpat din strânsoare. Eram mută de groază, privind cum mama îl desface din legături. A luat proteza în mână și, deodată, din scobitura ei au început să se rostogolească rotocoale de aur, sărind în toate direcțiile. Eu am crezut că sunt nasturi, dar vezi, Doamne erau chiar bani buni, monede de aur ascunse în căușul piciorului de lemn.

Spaima mamei a devenit încă și mai mare. Am văzut cum îi fuge sângele din obraji, cum se face albă ca varul și începe să tremure din tot corpul. Credem că o să leșine, dar s-a ținut pe picioare și mi-a spus din nou:

— Dacă sufli cuiva măcar o vorbă din ce-ai văzut aici, ne omori pe toți.

Niciun cuvânt nimănui. Și acum, du-te si te culcă!

Când s-a întors tata, i-am auzit pașii pe podeaua de scândură. Crezând că eu dorm, au vorbit destul de tare ca să pot auzi toată discuția.

— Rabinul va trimite căruța mortuară mâine în zorii zilei, ca să-l ia pe soldat! a spus tata. A murit Manase, lumânărarul și înmormântarea e programată pentru a doua zi. Or să-l învelească pe soldat în același „tahrihem“, adică cearșaful cu care se îngroapă morții la noi la evrei și astfel nimeni nu va ști ce s-a întâmplat. Îi bagă împreună în groapă. Aurul, a hotărât rabinul, va fi pentru plecările evreilor în Palestina, plecare ce se făcea ilegal pe vremea aceea și pentru care trebuiau mulți bani.

Și uite-așa s-a rezolvat problema noastră și a soldatului cu picior de lemn.

M-am oprit din povestit și m-am aplecat deasupra Miei. Respira acum liniștit și credeam că doarme când am auzit-o șoptind:

— E bunicul lui Sașa. E povestea lui.

Ce tot spui? am întrebat uimită peste măsură. Dar Mia a tăcut. Ori dormea și visase, ori…

Câteva zile mai târziu, la coborârea din autobuz, dau nas în nas cu diriginta Miei, pe care o cunoșteam destul de bine.

Locuiam în același cartier și nu o dată am stat de vorbă.

Dintr-odată, mi-am amintit de povestea mea și de spusele Miei. Curioasă, am întrebat-o dacă în clasa nepoatei mele există vreun elev pe care îl cheamă Sașa.

— Este. Mi-a răspuns profesoara puțin mirată. Îi cunoști? Ei sunt de prin părțile Bucovinei, vecină cu România, dacă nu mă înșel. Bunicul lui a murit în război. Sașa e grozav de mândru. Povestește despre el oricui.

Dar trebuie să știi că Sașa are multă imaginație. Povestește oricui vrea să-l asculte tot felul de snoave.

Le poți crede sau nu…

POEM PENTRU O STEA

Rătăceam printre stele. În jurul meu puzderie: mari și mici, luminoase ori palide, cu un licăr slab. Eu o căutam pe a mea. O căutam pierdută în mulțimea aceea, fără să știu încotro să-mi îndrept pașii, fără să am vreun semn, după care s-o recunosc.

Deodată, chiar lângă mine, am auzit un glas. O atingere ușoară m-a făcut să întorc privirea.

— N-ai grijă, am să te conduc eu. Închide numai ochii. Închide-i bine, lumina stelară ar putea să-i ardă. Acum, lasă-te în voia mea! Steaua te așteaptă!

Am pornit amândoi. El înainte și, eu în urmă, ținând strâns brațul călăuzitor.

La un moment dat, mi s-a părut că mă aflu pe „Calea Lactee“. Miros de lapte. Copilărie, de parcă un cântec de leagăn a trecut pe lângă urechea mea. Au urmat carele, Carul Mare și Carul. Mic. Semănau cu cele care adeseori treceau prin spatele casei mele spre târg, care cu boii rumegând alene și, câinii hămăind, legați la osie.

Muzica stelară era nostalgică, melodii vechi știute încă de pe vremea bunicii.

Stele ne depășeau, stele ne întâmpinau. Unele mi-erau cunoscute din manualul de școală. Le știam numele. Altele, fără nume, îmi erau prietene încă atunci când mă plimbam pe aleea de castani, din spatele Liceului. Erau tot atât de minunate, de strălucitoare pe atunci, la fel ca și acum. Simțeam cum lumina lor mă împresoară, mă pătrunde, de parcă eu însămi iradiam lumină.

Lunecam în spațiul aerian, fără nicio greutate. De n-ar fi fost mâna lui care să mă tragă înainte, aș fi rămas acolo, la infinit. Muzica se schimba mereu, îmi însuflețea pașii. Auzeam melodii pe

care le-am dansat odată, ritmuri care mi-au făcut inima să tresalte.

— Mai e mult până ajungem?

— Ai obosit? m-a întrebat.

— O, nu, dar m-aș opri puțin. Aici e atât de bine! E minunat! Nu putem rămâne încă puțin?

— Înposibil, a răspuns vocea de lângă mine. Acesta e mersul timpului. Nu poate fi oprit. Trebuie să ținem pasul.

— Timpul!? Adică vrei să spui că… Tu ești Timpul! Acum am înțeles.

Atunci i-am auzit râsul lângă urechea mea, cristalin ca un murmur de ape.

— Vino! mi-a scuturat cu blândețe mâna.

Continuam să mergem. El înainte, eu având grijă să nu rămân în urmă.

De la o vreme mi s-a părut că a grăbit pasul. Îmi venea tot mai greu să păstrez ritmul lui.

— Cât mai avem până la Steaua mea? am întrebat.

— Ne apropiem! mi-a răspuns.

Dorința de a mă opri să mă odihnesc era acum mai puternică. Îmi simțeam picioarele grele.

Mi se părea că eu însumi am crescut în greutate. I-am spus-o și lui.

— Sunt anii. Anii pe care-i porți pe umeri. Te apasă.

— Atât de grei sunt anii?

— Depinde, dacă sunt tineri, sau bătrâni. Când sunt tineri, anii te poartă ei pe tine, n-ai cum să-i simți. Dar pe urmă… îi porți tu. De aceea, ți-e greu.

— Mai e mult până la Stea? l-am întrebat din nou. Și, fiindcă n-am primit niciun răspuns, am deschis ochii.

Era întuneric. Stele mărunte și mari luceau în depărtare, iar… lângă mine, atât de aproape, Steaua mea, cât s-o pot atinge cu mâna. Am recunoscut-o fără nicio greutate.

M-a învăluit cu un halou lucitor de lumină.

— În sfârșit te-am găsit, am spus și am prins în palmă câteva raze. Acum o să mă pot odihni.

Dar poate din pricina greutății mele, sau poate dintr-un alt motiv necunoscut, Steaua s-a desprins de pe boltă și-a început să alunece în jos. Repede, din ce în ce mai repede, îndreptându-se vertiginos spre Pământ. Nu știam ce să fac… Vedeam Pământul cum se apropie de noi, mai mult și mai mult, mai aproape și mai aproape.

— Și acum ce va fi? am întrebat fără voie și vocea mea s-a pierdut în văzduh.

Glasul Timpului a ajuns prin beznă până la mine lin ca un cântec.

— Nimic… Doar o stea… a căzut.

REIZEL

Era ora zece dimineața. Astăzi urma să fie demolată Vila Grecului din orășelul acela pierdut între dealuri. Așa a fost numită, așa o cunoștea fiecare, deși avea un nume înscris cu litere de-o șchioapă sus pe frontispiciul clădirii „*CASA ARISTIDE*“. De fapt, familia Aristide părăsise de mult acele locuri, iar conacul era nelocuit de cel puțin șase ani, vreme în care se deteriorase piatră cu piatră, în fiecare zi.

După ce a murit bătrânul grec, domnul Raul, băiatul lui, a rămas să conducă gospodăria și vastele ei acareturi. Se spunea că își adusese soția din Franța, direct de la Paris, o femeie splendidă, cum nu se mai văzuse una ca ea. Se mai povestea că a cunoscut-o la un bal și că i-ar fi cerut mâna tot în aceeași seară, amenințând-o că se sinucide dacă cererea îi va fi respinsă. Dar de atunci trecuse amar de vreme. A venit războiul și domnul Raul a dispărut într-o bună zi împreună cu soția și fetița lor, un prunc de nici doi ani.

Gospodăria a rămas de izbeliște, la bunul plac al mulțimii, care s-a grăbit s-o golească. Între zidurile frumosului conac au fost încartiruiți fel de fel de ofițeri, personalități importante ale vremii, slujitori ai noului regim instaurat după război, după funcții și importanță. Fiecare își dorea o asemenea reședință. În urmă cu aproximativ douăzeci de ani, consecință a unor ploi torențiale, urmate de inundații distrugătoare, terenul vilei s-a umplut de apă, care s-a infiltrat în temelie, săpând și iar săpând, distrugând cu perseverență toate reparațiile care s-au încercat. Abia atunci a venit, pentru prima oară, o comisie de la Primărie, care a decis demolarea. Din ce motiv hotărârea nu s-a aplicat imediat, nimeni nu știa. Câteva familii au mai

locuit acolo o bucată de vreme, dar, parcă lovită de blestem, vila se ruina tot mai mult și mai mult. Ajunsese cu adevărat un pericol public. Primăria a interzis oricui să mai locuiască în acel loc. De asemenea, orice construcție în jur pe un perimetru de circa o mie de metri a fost oprită. S-a stabilit un nou termen de demolare, dar nici acesta nu a fost respectat. Oamenii s-au obișnuit cu prezența acelei ruine impunătoare în mijlocul unui spațiu viran, pe care creșteau iarbă, brândușe sau albăstrele și tufe de trandafiri sălbatici, unde copiii băteau mingea având grijă să se țină la distanță de casă. Oricând te puteai trezi cu o cărămidă, sau o grindă putredă în cap.

Când, iată, venise vremea demolării.

Încă din ajun, soldații au întins fire, au aranjat explozibilul în camere și pe holurile din interior. Urma numai să fie aprins fitilul. A doua zi, tot orașul era adunat să participe la spectacol. Sute de oameni. Cândva am văzut la televizor cum se demola un bloc. Tot așa îmi imaginam că se va întâmpla și acum.

Deodată, prin mulțimea de capete, am recunoscut-o pe Reizel. Stătea țeapănă, cu spatele drept ca o statuie. De obicei, era îndoită, aplecată peste bastonul ei cu măciulie, încât o clipă am crezut că mă înșel. Și, totuși, ea era. Privea țintă spre casă, de parcă ar fi vrut s-o vrăjească, ori să-și întipărească imaginea ei pentru totdeauna. Într-o străfulgerare, mi-am amintit. Reizel locuia între pereții acelei dărâmături, într-una din bucătăriile fostei vile. Reizel era cerșetoarea târgului.

M-am strecurat prin marea aceea de lume, până am ajuns lângă ea.

— Reizel, unde ai să locuiești acum? am întrebat-o cu neliniște în glas. Se dărâmă vila Grecului.

Reizel nici măcar nu s-a uitat la mine când a răspuns.

— N-ai grijă. De vizuina mea nu se va atinge nimeni.

Era atâta siguranță în vorbele ei încât am rămas fără glas. De unde putea ști Reizel acest lucru?

În aceeași clipă, o explozie puternică a zguduit pământul și un imens nor de praf a întunecat cerul. Mai întâi nu s-a văzut nimic împrejur, dar când aerul s-a mai limpezit, vila Grecului devenise un morman de ruine. Mă străduiam să privesc ridicată pe vârfuri, deasupra capetelor și de necrezut, chiar în mijlocul dărâmăturilor și parcă în ciuda explozibilului îndesat între pereții fostului conac, o singură încăpere, numai una rămăsese în picioare neclintită, exact cum proorocise Reizel. Era bucătăria unde bătrâna își avea culcușul.

Uitasem să spun că Reizel era prietena mea, ori a te împrieteni cu o cerșetoare nu era tocmai un lucru obișnuit. Să vă povestesc în ce împrejurări ne-am cunoscut.

*

Aveam paisprezece ani când familia mea s-a mutat în oraș. Părinții mei au închiriat casă lângă vila grecului și astfel am devenit vecini cu Reizel. Rezel era cerșetoarea orășelului. Ea singura locuia acolo, pentru că nimeni nu s-ar fi încumetat să se aventureze între pereții dărăpănați. Cerșetoarea avea o figură care te îngrozea. Nici nu era de mirare că ne temeam de ea, toți copiii. Pe partea dreaptă, obrazul îi era schimonosit de o cicatrice îngrozitoare, de culoare roșie, cum e carnea crudă. Numai ochiul scăpase neatins. Fruntea era teșită, nasul zdrobit. Mergea îndoită, sprijinindu-se într-un baston cu măciulie ciudat, foarte frumos cizelat, cu totul și cu totul deosebit. În închipuirea mea o credeam vrăjitoare, iar bastonul ei, făcător de minuni. Cu el amenința copiii ori de câte ori aceștia se apropiau și o batjocoreau cu vorbe de ocară. De altfel, se temeau de ea și se țineau la distanță când trecea pe străzi. Reizel se mulțumea

cu orice ar fi miluit-o oamenii, o haină veche, o pereche de pantofi scâlciați, un bănuț, sau numai o coajă de pâine. Dar cea mai mare parte a zilei o găseai șezând în ușa bisericii, dormitând la soare.

Într-o vineri, mama a pregătit pentru cină „ghefilte fiș“, o mâncare tipic evreiască, chiftele din carne de pește. A umplut o farfurie și m-a rugat s-o duc lui Reizel. Aș fi vrut să refuz, dar mama a fost categorică. Rușinându-mă să mărturisesc că cerșetoarea mă înspăimânta, am plecat spre biserică. Pe drum m-am tot întrebat ce-o să-mi facă vrăjitoarea, ce-o să mi se întâmple dacă mă va atinge cu bastonul ei ciudat. „Nu, că doar n-o să te mănânce!“ mi-am spus în cele din urmă, ca să-mi fac curaj, când am zărit bisericuța și pe Reizel ațipită în pragul ei. M-am apropiat tiptil și, deodată, am auzit-o că se răstește, de parcă m-ar fi văzut chiar și cu ochii închiși.

— Tu pe cine cauți, n-ai treabă?

— Pe dumneata! i-am răspuns timidă, luând distanță. Mama ți-a trimis o farfurie cu mâncare.

Pe dată s-a îmbunat și a întins mâna. A luat farfuria, s-a uitat în ea și, neîncrezătoare, m-a întrebat:

— „Ghefilte fiș“!? Cred că n-am mai mâncat de pe vremea când eram copil. La țară la bunici. Numai ea, bunica, știa să facă.

— Matale ești evreică? am întrebat-o nevenindu-mi a crede.

Cerșetoarea a ridicat privirea și, pentru prima oară, am văzut-o din apropiere. I-am văzut ochii albaștri violeți, frumoși, încât fața ei mi-a părut altfel decât de obicei. „Trebuie să fi fost tare frumoasă, în tinerețe“, m-am gândit atunci.

Reizel a început să mănânce întâi repede, hămesită, apoi s-a oprit brusc din mestecat, observând că o studiez.

— M-am grăbit ca să-ți pot înapoia sufertașul. A fost foarte bun. Spune-i mamei tale că-i

mulțumesc. E o femeie inimoasă. E un noroc să ai asemenea mamă.

Fără voie, m-am pomenit spunând:

— Dacă ți-a plăcut, am să-ți mai aduc. Mama face în fiecare vineri.

— Bine! A fost de acord. Adu-mi!

Cu toate astea, am respirat ușurată când m-am văzut departe de biserică. Dar de venit, am mai venit aproape cu regularitate. Într-o zi, Reizel m-a întâlnit lângă maidanul vilei. Mi-a făcut semn cu bastonul să mă apropii, iar mie mi-a fost rușine să refuz. Atunci am stat de vorbă cu adevărat. Poate fiindcă mi s-a adresat cu încredere, ca unui om mare, poate fiindcă glasul ei era blând, am rămas lângă ea fără teamă. După aceea ne-am întâlnit de multe ori. Cum terminam orele de școală, alergam la bisericuță, unde știam că o voi găsi. Rămâneam acolo până ce se întorceau părinții mei de la serviciu. Reizel îmi povestea o mulțime de lucruri, o mulțime de povești și legende evreiești. Niciodată până atunci nu auzisem asemenea basme. Ea zicea că sunt luate din Biblie. Nu uita să mă asigure că sunt adevărate pe de-a-ntregul și că, de fapt, ele reprezintă istoria acestui popor. Eu o ascultam fără suflare, și astfel, am devenit prietene la cataramă.

Vara a trecut repede în acel an, între poveștile lui Reizel, o vizită la bunicii mei la munte și antrenamentele echipei de volei din care făceam parte.

*

Venise toamna. O toamnă frumoasă și caldă. Ultima zi de vacanță. Reizel mai era pe treptele bisericii, unde mă obișnuisem s-o caut atunci când mi se făcea dor de poveștile ei.

Orașul prinsese culoarea ruginie în lumina acelui crepuscul, când ne-am întâlnit. Casele apăreau ușor deformate din pricina luminii, geamurile deveniseră oglinzi strălucitore. Soarele

se multiplica în zecile de ferestre, îmi înlăcrima ochii.

Mama pregătise ca în fiecare vineri o oală cu supă și pentru Reizel, dar când i-am adus-o, parcă nici nu m-a văzut Nemișcată, a rămas cu ochii spre astrul care se pregătea să apună, înroșind cerul.

— Unde te uiți? Ce se vede în depărtare? am întrebat nedumerită.

— Două fetițe fericite, Roze și Flore, mi-a răspuns, umplându-mă de mirare.

Era atâta seriozitate în spusele ei, încât mi-am ațintit și eu ochii într-acolo.

— Norul acela și aburul care învăluie soarele… E la fel ca la noi în Normandi.

— De vină e numai apusul. Probabil în toată lumea culorile seamănă.

Reizel a clătinat capul.

— Nimic nu seamănă cu satul unde locuiau bunicii mei. Toate vacanțele de vară le-am petrecut la ei. Veneam de la Paris, împreună cu verișoara mea, Florence. Eram nedespărțite. Roze și Flore. Așa ne striga bunica.

— Roze? am întrebat-o curioasă. Tu?

Reizel a râs.

— Roze este numele meu adevărat, dar bunica mă striga Reizel. Mama se enerva, numele i se părea vulgar, însă bunicii nu-i păsa.

„Așa a chemat-o pe mama, bunica ta, care a fost o femeie deșteaptă și respectată. Dea Domnul ca fata să-i semene.“ Mă săruta pe obraji, iar eu îi respiram mirosul de câmp.

Bunica avea casă mare, gospodărie cu grădină plină de pomi cu fructe. Dădeam iama prin copaci împreună cu Flore până ce ne apuca burta. Prunele îmi plăceau cel mai mult. Se numeau Reine Cloude. Sucul lor mi se scurgea pe bărbie și întotdeauna îmi păta bluza.

M-am uitat la Reizel de parcă o vedeam pentru prima oară. Părea tânără. Chiar și vocea ei era alta. Așadar, de aici venea numele ei. *Trandafir*. Cine

și-ar fi putut închipui asemănare. Dar în momentul acela, da, părea posibil. Femeia de lângă mine împrumutase gingășia florii căreia îi purta numele.

Reizel n-a sesizat că o privesc, într-atât era de concentrată asupra amintirilor.

— Bunica avea în curte întotdeauna puișori, și-a continuat ea povestea. Puișori galbeni ca șofranul. Fugeau după noi două, credeau că suntem mama lor, așa ne-a explicat bunica. Într-o zi, s-a dus totul. Cineva a pus foc conacului și bunicii s-au mutat la noi, la Paris. Apoi s-au stins unul după altul, de inimă rea, zicea mama. Nu s-au putut obișnui la oraș.

Umbrele serii au coborât de parcă cineva ar fi stins lumina. Reizel s-a întors cu fața spre mine.

— E timpul să pleci. Mama ta se va îngrijora. Și dacă se supără, nu o să te mai lase să vii.

A trecut mai bine de o săptămână până ce ne-am întâlnit din nou. Mergea greu, parcă mai greu ca de obicei. Mi s-a părut bolnavă.

— Ce ai, Reizel? am întrebat îngrijorată. Nu te simți bine?

— Mă dor oasele, vechile cicatrici, sau se schimbă vremea. Să ședem pe bancă, să mă odihnesc, poate o să-mi treacă.

— Mai povestește-mi despre tine, despre casa bunicilor. Cine a pus focul? Cine ar fi fost în stare? I-au prins?

— Să-i prindă, întrebi? Cine să-i prindă? I-ar fi omorât și pe ei dacă se putea. Dar le-a fost frică. Le-a fost frică fiindcă se adunase lumea. Că de altfel… Pe evrei nu i-a iubit nimeni. Nici aici, nici în altă parte. Dar astea chiar nu mai sunt povești pentru copii.

— Reizel, tu ai fost vreodată îndrăgostită?

Bătrâna s-a oprit din vorbă, m-a privit atât de ciudat, încât m-am speriat că am spus o prostie.

— Reizel, eu… eu n-am vrut să te supăr, am îngânat.

Ochiul ei pe fața ciuntită a fulgerat înspăimântător, iar eu nu mi-am putut da seama dacă plângea sau râdea. Dar am știut că, fără voie, am atins o rană vie, dureroasă.

Atunci a fost ultima oară când ne-am întâlnit. Reizel a dispărut din oraș, fără ca cineva să fi aflat când sau încotro au dus-o pașii.

Anii au trecut, eu terminam liceul. Într-o zi, s-a zvonit că pe terenul viran care încă se mai chema Casa Grecului, se va amenaja un parc. Dar bucătăria care o adăpostise pe Reizel mai era în picioare. Parcă o anume vrajă o ținea întreagă sub dărâmături, pietre și moloz. Vremurile se schimbaseră, părinții mei muriseră… Am rămas singură. Și, într-o zi, am hotărât să plec în Israel. Se făceau înscrieri, iar doritorii primeau în scurt timp pașaport.

Chiar înaintea plecării mele din oraș, în ultima noapte am visat-o pe cerșetoare. A intrat în casă ca și cum ar fi fost un musafir obișnuit și s-a așezat în fotoliu. Arăta rău, era slabă, mai mult o umbră.

— Unde ai fost până acum? Ce-ai făcut? am întrebat-o în vis.

— Lasă asta acum, mi-a răspuns cu glas răgușit. N-am timp mult, dar trebuia să vin să-ți fac o rugăminte. Cunoști multe din istoriile mele, numai despre viața mea nu ți-am povestit nimic, niciodată. Acum a venit vremea.

*

— Eu sunt soția lui Raul, fiul armatorului grec. Probabil ai auzit despre dânsul.

Am lăsat Parisul și casa părintească de dragul lui. Noi eram evrei credincioși, mai bine spus, familia mea, iar el era creștin. Pentru părinții mei, dragostea noastră a însemnat un adevărat sacrilegiu. M-au blestemat să nu-mi găsesc liniștea nicicând. Dar fără Raul, viața nu avea pentru mine rost. Am plecat cu el în România. Blestemele părinților ne urmăresc toată viața. Nu există

scăpare. La începutul căsniciei noastre, am fost tare fericiți noi doi. Atât de fericiți, cum numai în cărți mai citești, ba chiar și atunci ți se pare că scriitorul exagerează. Blestemul însă ne pândea din umbră. Cenușă s-a ales din toată fericirea noastră, la fel ca și casa bunicilor mei.

Când a început războiul, Raul și cu mine am lăsat totul și am plecat în pribegie împreună cu fetița noastră, de numai un an. Exodul a fost cumplit! Sute de oameni fugeau. Trenurile erau pline, la fel mașinile sau cărucioarele în care-și adunaseră avutul acei nenorociți. Șiruri nesfârșite de refugiați – cât vedeai cu ochii. Încă din primele zile, noi am fost jefuiți, încât am rămas numai cu ce aveam pe noi. După asta, într-un câmp deschis plin cu oameni, căruțe și automobile, s-a pornit bombardamentul. Avioane apărute din senin își lăsau bombele de parcă doreau să însămânțeze pământul. Am sărit într-un șanț. Zgomotul exploziei l-am purtat în urechi ani de-a rândul. Raul a fost ucis imediat. Mie schijele mi-au lăsat urme pe față și în suflet. Fetița a scăpat neatinsă. Am fugit cu mulțimea, m-am amestecat printre ei. Am rătăcit fără nicio țintă încotro mă duceau picioarele. Cerșeam. Pentru mine și pentru copil cerșeam. Ce alta puteam face ca să-mi salvez copilul? Dar Celina, frumoasa mea fetiță, a murit până la urmă de frig și de foame. Fără adăpost m-am hotărât să mă întorc acasă, aici, în orașul nostru. Cunoșteam vila, puteam să mă ascund în pivnițele ei. Așa cum arătam, nu m-a recunoscut nimeni. Locuiam în subsol, furam mâncarea din beciuri. Niciun locatar nu și-a închipuit vreodată unde m-am adăpostit. Când apa a inundat pivnițele și subsolul, locatarii au părăsit vila, iar eu mi-am mutat sălașul. Păstram de la Celina, fetița mea, o rochiță. O singură amintire, o rochiță. Aceasta. Și mi-a arătat un petec de material albastru din catifea, cu guleraș de dantelă, cândva alb. Pentru

asta am venit. Te rog să faci ceva pentru mine. E ultima mea dorință.

În bucătăria care încă se mai ține în picioare este o sobă. Acolo o să găsești o geantă cu bani. Tot ce am adunat într-o viață de cerșetoare. Am aflat că pleci în Israel. Când vei ajunge acolo, oriunde vei locui, în oricare oraș, cumpără pentru mine un loc în cimitir. Îngroapă acolo rochița Celinei și comandă un monument, așa cum se obișnuiește la noi, la evrei. Va fi și locul meu de odihnă, acolo se va dezlega, în sfârșit, blestemul părinților.

*

M-am trezit înspăimântată. Visul fusese incredibil de clar, încât mă întrebam îngrozită dacă n-o fi fost cu adevărat Reizel, ori duhul rătăcitor al cerșetoarei, în vizită la mine. Prin fereastra dormitorului se zăreau maidanul, mormanele de moloz, fosta vilă și tractorul care lucra de zor la nivelarea pământului. Mi-am întors privirea și atunci am zărit rochița pe scaunul de lângă ușă, scaunul pe care stătuse Reizel în visul meu.

„Deci Reizel a fost cu adevărat aici“, mi-am spus simțind că tremur. Rochița albastră de catifea cu guler de dantelă, pe care am recunoscut-o imediat, era dovada. Am așteptat până ce tractoristul și-a întrerupt munca și m-am strecurat în casa Grecului. Acolo, în soba veche de tuci, am găsit geanta lui Reizel și câteva hârtii vechi, uzate, fără valoare, strădania de-o viață a cerșetoarei.

Ajunsă în Israel, am respectat punct cu punct tot ce mă rugase ea. Am cumpărat locul în cimitir, am comandat monumentul, am îngropat rochița.

O singură întrebare mă obseda. Cum va afla bătrâna locul unde se află mormântul copilei?

A trecut anul: „Să aprind o lumânare pentru fetița lui Reizel“, mi-am spus. Am plecat spre cimitir cu inima grea de povara amintirilor. Eram singură lângă piatră. Era vânt. Chibritul refuza să ardă. N-am reușit. Dar în căsuța de bronz săpată în

marmura monumentului, o lumânare aprinsă își pâlpâia flacăra, picurând lacrimi groase de ceară împrejurul ei.

„S-o fi aprins Reizel?“…

Întrebarea a rămas nerostită, după cum nu era nimeni acolo să-mi fi putut răspunde.

Table of Contents

Autobuzul de noapte
Binecuvântarea
Casa cu fantome
Caseta de argint
O zi minunată
Ultimul randez-vous
Feerie nocturnă
Femeia în negru
Apartamentul de la nr. 13
Moștenitorul
Inimi de porțelan
Întâlnirea de la ora șase
La miezul nopții, dragoste
Un mesaj în noapte
Dragonul
Dincolo de timp
Carnavalul hologramelor
Povestea piciorului de lemn
Poem pentru o stea
Reizel

Table of Contents

Autobuzul de noapte	6
Binecuvântarea	16
Casa cu fantome	27
Caseta de argint	37
O zi minunată	68
Ultimul randez-vous	74
Feerie nocturnă	80
Femeia în negru	86
Apartamentul de la nr. 13	115
Moștenitorul	123
Inimi de porțelan	144
Întâlnirea de la ora șase	147
La miezul nopții, dragoste	162
Un mesaj în noapte	178
Dragonul	193
Dincolo de timp	200
Carnavalul hologramelor	204
Povestea piciorului de lemn	214
Poem pentru o stea	223
Reizel	226